

Jaarstukken 2015

Inhoudopgave

Bestuurlijke beschouwingen 2015	7
JAARVERSLAG	17
Programma Sociaal Domein	22
Deelprogramma Sociale Agenda	25
Deelprogramma Jeugd en passend onderwijs	28
Deelprogramma WMO	31
Deelprogramma Begeleiding naar werk	37
Programma Vitaal	46
Deelprogramma Sociale Participatie	50
Deelprogramma (Gezondheids)zorg	52
Deelprogramma Werkgelegenheid	55
Deelprogramma Onderwijs	56
Deelprogramma Kunst, cultuur en sport	60
Programma Duurzaam	68
Deelprogramma Woningen	72
Deelprogramma Commerciële Voorzieningen en horeca	73
Deelprogramma Leefomgeving	76
Deelprogramma Gebiedsinrichting	81
Deelprogramma Klimaat & Milieu(zorg)	86
Deelprogramma Landschap en recreatie	89
Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie	93
Programma Bereikbaar	100
Deelprogramma Verkeersbeleid	102
Deelprogramma Autoverkeer	102
Deelprogramma Fietsverkeer	104
Deelprogramma Openbaar Vervoer	106
Programma Veilig	112
Deelprogramma Sociale Veiligheid en Openbare Orde	114
Deelprogramma Fysieke veiligheid	120
Deelprogramma Programma Crisisbeheersing	124
Programma Betrokken	128
Deelprogramma Politiek en Bestuur	131
Deelprogramma Dienstverlening	133
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	137
Paragrafen	141
Paragraaf Lokale heffingen	142
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	144
Paragraaf Grondbeleid	147
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	152
Paragraaf Financiering	157
Paragraaf Bedrijfsvoering	162
Paragraaf Verbonden partijen	166
JAARREKENING	179
Balans per 31 december	184
Toelichting op de balans	186
Staat van baten en lasten per programma	202
Toelichting op staat van baten en lasten per programma	203
Wet normalisering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector	211
Overzicht van beoogde structurele dotaties en onttrekkingen aan reserves	215
SISA	217
Controleverklaring	221

Voorwoord

Algemeen

In 2014 waren de eerste tekenen van herstel van de economische groei zichtbaar. Dit herstel heeft zich in 2015 voortgezet. De werkloosheid stabiliseert zich en het investeringsvolume neemt weer toe. Dit zijn belangrijke pijlers voor de begroting van het Rijk. Als gevolg hiervan neemt het begrotingsstekort van het Rijk verder af. Naar jaren van een afname, is er ook weer sprake van een groei van de algemene uitkering. In schril contrast met het herstel van de economische groei staat de onrust in grote delen van de wereld en de enorme stroom vluchtelingen die dat gevolg heeft. Het COA heeft in 2015 gemeenten verzocht om locaties voor crisisnoodopvang beschikbaar te stellen. Het college heeft hier haar verantwoordelijkheid ingenomen. Als gevolg hiervan zijn in oktober 2015 171 vluchtelingen ongeveer 14 dagen in de crisisnoodopvang in de sporthal De Wetering opgevangen. Deze opvang is mede dankzij de betrokkenheid en inzet van de Houtense samenleving succesvol verlopen. De landelijke, regionale en lokale gevolgen voor 2016 en verder van het Europese vluchtelingenvraagstuk zijn nu nog onduidelijk. Duidelijk is wel dat er behoefte is aan noodopvang en huisvesting voor statushouders. In de perspectiefnota 2017 wordt hier nader op ingegaan.

Sociaal agenda

In 2015 hebben grote veranderingen plaatsgevonden in het Sociaal Domein. Gemeenten zijn verantwoordelijk geworden voor de Jeugdzorg, nieuwe Wmo-taken en de nieuwe participatiewet. De gedegen voorbereiding op de transities heeft gezorgd voor een relatief rustig 2015. Het Houtens sociaal team / sociaal loket heeft snel haar positie ingenomen en is vindbaar voor alle burgers en partners in het zorgveld. Hierdoor is voor alle inwoners die om hulp hebben gevraagd een passende oplossing gevonden. De transities in 2015 kunnen worden gekenschetst als een 'overgangsjaar'. De duurzame inbedding van de transities in de Houtense samenleving vraagt in 2016 en volgende jaren nog veel tijd en energie van alle betrokkenen.

Ruimtelijke agenda

De uitwerking van het programma Ruimte heeft in 2015 vorm gekregen. Belangrijk onderdeel hierin is de vernieuwde werkwijze in gebiedsontwikkeling, waarin de rol van de overheid verandert. Deze nieuwe werkwijze is onder andere toegepast op de locaties Slinger-West en de Mozaïekschool. De woningbouwproductie is ook in 2015 goed op peil gebleven. In Houten-Zuid is het project Castellum-Oost afgerond. Andere projecten zoals De Hoon III, Leebrug II en Castellum-West zijn min of meer in de afrondingsfase. Ook wordt er steeds meer ontwikkeld in bestaand stedelijk gebied. In Houten-Noord is onder andere het bestemmingsplan voor de locatie Bogermanschool vastgesteld. Ook is de eerste paal geslagen voor woningbouw op de locatie Steenen Poort en Ecowijk Houten. Daarnaast is er gewerkt aan de uitvoering van het programma Linieland en de integrale gebiedsontwikkeling van het Eiland van Schalkwijk. In 2016 wordt verder gewerkt aan de centrumontwikkelingen in Houten-Noord (Slinger) en Houten-Zuid (Castellum). Maar ook aan planontwikkeling en -uitvoering voor de resterende deelplannen in Houten-Zuid en voor de inbreidingslocaties in Houten-Noord.

Jaarrekeningresultaat € 1,2 miljoen

De gevolgen van de economische crisis (2008-2014) zijn nog steeds zichtbaar in de (meerjaren)begroting van de gemeente Houten. Voor 2015 was er nog sprake van een begrotingstekort van € 1,3 miljoen. Door een onttrekking van € 1,4 miljoen aan de bestemmingsreserve economische crisis heeft de gemeenteraad in november 2014 echter een incidenteel sluitende begroting 2015 vastgesteld.

Het jaarrekeningresultaat 2015 is € 1,2 miljoen positief. Zonder de onttrekking aan de bestemmingsreserve economische crisis zou er dus sprake zijn van een jaarrekeningresultaat van € 0,2 miljoen negatief. Wel aanzienlijk beter dan het begrote tekort van € 1,3 miljoen. Het jaarrekeningresultaat 2015 is € 1,1 miljoen hoger dan bij de tweede bestuursrapportage 2015 (€ 0,1 miljoen) was begroot. Met een collegebrief d.d. 15 februari 2016 is de raad tussentijds geïnformeerd over een aantal financiële ontwikkelingen (positief effect: € 0,8 miljoen) die zich hebben voorgedaan nadat de tweede bestuursrapportage 2015 door de raad op 3 november 2015 is vastgesteld. In het hoofdstuk Bestuurlijke beschouwingen wordt ingegaan op het resultaat 2015. Hierbij wordt het verschil tussen het jaarrekeningresultaat en de tweede bestuursrapportage geanalyseerd. Ook worden de belangrijkste ontwikkelingen (*wat hebben we gedaan?*) in 2015 op programmaniveau beschreven.

Een samengesteld pakket van projectspecifieke en -generieke keuzes heeft in de grondexploitatie geleid tot een realistisch kosten- en opbrengstenniveau, zodanig dat het risico van uitvoering van de ruimtelijke ambities aannemelijk en aanvaardbaar is. De herziening van de grondexploitaties sluit met € 1,6 miljoen negatief (2014: € 1,5 miljoen negatief). Voor dit tekort is een voorziening gevormd.

Budgetten voor de transities in samenhang beschouwen

De raad heeft besloten om de budgetten voor de transities t/m 2017 (of zo veel korter als mogelijk) in samenhang te beschouwen. Concreet betekent dit dat mee- en tegenvallers binnen deze budgetten mogen worden gecompenseerd. In 2015 is er een positief effect van € 2,7 miljoen op de budgetten voor de transities. Dit overschot heeft vooral betrekking op de Wmo (oude en nieuwe taken) en in mindere mate op Jeugd. De accountantscontrole bij de Sociale Verzekeringsbank (SVB) en zorgaanbieders vindt plaats in maart en april. Als gevolg hiervan kan het hier genoemde positieve effect nog wijzigen. Het college constateert dat het ingezette beleid ten aanzien van de decentralisaties in 2015 effectief lijkt. Nadere analyse moet uitwijzen of er nog onverwachte effecten zijn die nog tot bijstelling van beleid moeten leiden. Conform de besluitvorming door de raad is het saldo van de budgetten voor transities bij de jaarrekening 2015 gestort in de bestemmingsreserve transities in samenhang. De middelen uit deze bestemmingsreserve zijn noodzakelijk om ook in 2016 uitvoering te kunnen geven aan het sociaal team en de verschillende transformatieopgaven. Bij het opstellen van de perspectiefnota 2017 wordt bekeken of het nodig is om deze budgetten in 2017 ook nog in samenhang te blijven beschouwen.

Jaarrekeningresultaat 2015 toevoegen aan bestemmingsreserve economische crisis

Bij de vaststelling van de perspectiefnota 2016 heeft de raad besloten om de resultaten van de jaren 2013-2017 in samenhang te beschouwen. Dit betekent dat de begrotingssaldi en jaarrekeningresultaten in deze periode worden verrekend via de bestemmingsreserve economische crisis. Op basis hiervan heeft bij de begroting 2015 een onttrekking aan de bestemmingsreserve economische crisis plaatsgevonden, waardoor de begroting 2015 incidenteel sluitend is. Deze werkwijze is ook met de toezichthouder provincie Utrecht besproken. In de brief "Aard begrotingstoezicht 2016" d.d. 16 december 2015 van de provincie Utrecht staat dan ook: *"naar aanleiding van de uitgevoerde beoordeling van uw (meerjaren)begroting spreken wij de waardering uit voor het behoedzame en consistent financieel beleid dat uw gemeente voert. Dit geeft ons het vertrouwen dat de in het verleden gemaakte maatwerkafspraken voor herstel van het structureel financieel evenwicht in 2018 tijdig en ten volle worden nagekomen"*. In lijn met het bovenstaande wordt de raad voorgesteld om het jaarrekeningresultaat 2015 toe te voegen aan de bestemmingsreserve economische crisis. Een eventuele inzet van deze bestemmingsreserve is onderdeel van de perspectiefnota 2017. Dan is er meer duidelijkheid over de geactualiseerde prognose van financieel meerjarenperspectief 2016-2020.

Doorontwikkeling beleidsbegroting

Op 2 december 2015 is een eerste bijeenkomst geweest in het kader van de doorontwikkeling van strategische effectindicatoren in de begroting. De aanwezige raads- en commissieleden hebben toen een aantal aandachtspunten geformuleerd. Hierbij is duidelijk geworden dat er verschillende ontwikkelingen in samenleving, bestuur en organisatie zijn die maken dat deze doorontwikkeling in een breder perspectief moeten worden geplaatst. Afgesproken is om een 'stip op de horizon' te zetten en gefaseerd toe te werken naar een toekomst bestendige beleidsbegroting. Op 31 maart 2016 heeft een tweede bijeenkomst plaatsgevonden. Bij het opstellen van de jaarstukken 2015 was het resultaat hiervan nog niet bekend.

De Monitor Sociale Kracht wordt tweejaarlijks uitgevoerd. Na 2014 vindt de volgende monitor dus in 2016 plaats. Als gevolg hiervan ontbreken, vooral in de programma's Sociaal Domein en Vitaal, indicatoren 'realisatie 2015'. In de jaarstukken 2016 wordt het resultaat van de Monitor Sociale Kracht 2016 opgenomen.

Tot slot

Wij zien uit naar een constructieve behandeling van de jaarstukken 2015 op 14 juni 2016.

Burgemeester en wethouders van Houten,

de secretaris,

de burgemeester,

H.S. den Bieman

W.M. de Jong

Bestuurlijke beschouwingen 2015

Deze beschouwing gaat in op het resultaat van de jaarrekening 2015, de afwijking van het resultaat ten opzichte van de begroting en de belangrijkste ontwikkelingen op programmaniveau (wat hebben we gedaan?). We geven de belangrijkste ontwikkelingen van de verschillende onderdelen weer.

Rekeningresultaat 2015

De jaarrekening van de gemeente Houten, inclusief de grondexploitatie, sluit in 2015 met een positief rekeningresultaat van € 1.183.844.

Dit resultaat is een optelsom van het resultaat van de verschillende programma's en de algemene dekkingsmiddelen. Hier zijn ook de mutaties in de reserves in opgenomen, waar de raad al eerder een besluit over heeft genomen. Onderdeel van de mutaties in de reserves is een onttrekking van € 1,4 miljoen aan de bestemmingsreserve economische crisis. Deze onttrekking was noodzakelijk om in november 2014 een incidenteel sluitende begroting door de raad te kunnen laten vaststellen. Rekening houdende met deze onttrekking is er dus feitelijk sprake van een negatief jaarrekeningresultaat van € 216.156.

De 'begroting na wijzigingen' bestaat uit de vastgestelde begroting 2015 (november 2014), de eerste en tweede bestuursrapportage 2015 en effecten van tussentijdse raadsbesluiten. In de bestuursrapportages en betreffende raadsvoorstellen worden deze bijstellingen toegelicht.

Het verloop van het resultaat 2015, voor en na mutaties in de reserves, is als volgt:

Tabel 1: Rekeningresultaat 2015

x € 1.000

Financieel resultaat	Rekening 2014	Begroting 2015 na Wijziging	Rekening 2015	Afwijking 2015
Lasten	100.423	113.821	111.113	-2.708
Baten	98.472	110.474	111.235	761
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-1.951	-3.347	122	3.469
Toevoeging aan reserves	5.468	1.588	5.957	4.369
Onttrekking aan reserves	8.781	4.995	7.019	2.024
Saldo mutaties reserves	3.313	3.408	1.062	-2.345
Gerealiseerd resultaat	1.362	60	1.184	1.124

Samenstelling en analyse van het resultaat

Het verschil tussen het saldo van de begroting 2015 en dat van de jaarrekening 2015 bedraagt positief € 1,12 miljoen. Dit komt door verschillen tussen de begroting na wijziging (tweede bestuursrapportage 2015) en de realisatie van een aantal onderdelen. In een collegebrief van 15 februari 2016 is de raad geïnformeerd over de financiële ontwikkelingen (positief effect € 0,8 miljoen) op hoofdlijnen na de tweede bestuursrapportage 2015.

In tabel 2 is het resultaat uitgesplitst naar de programma's uit de begroting.

Tabel 2: Resultaat per programma 2015

x € 1.000

Financieel resultaat	Rekening 2014	Begroting 2015 na Wijziging	Rekening 2015	Afwijking 2015
Programma 00. Sociaal Domein	-9.068	-24.764	-21.716	3.048
Programma 01. Vitaal	-19.857	-19.480	-18.449	1.031
Programma 02. Duurzaam	-14.164	-10.603	-10.418	185
Programma 03. Bereikbaar	-3.259	-3.707	-3.670	37
Programma 04. Veilig	-2.592	-3.105	-3.095	10
Programma 05. Betrokken	-4.953	-5.959	-5.757	202
Programma A Algemene dekkingsmiddelen	51.942	64.271	63.226	-1.045
Gerealiseerd totaalsaldo van baten en lasten	-1.951	-3.347	122	3.469
Mutaties reserves:				
Programma 00. Sociaal Domein		30	-3.035	-3.065
Programma 01. Vitaal	-688	1.172	494	-679
Programma 02. Duurzaam	-549	167	-6	-173
Programma 03. Bereikbaar	3	3	3	
Programma 04. Veilig	-278	10	-41	-51
Programma A Algemene dekkingsmiddelen	4.824	2.025	3.647	1.621
Mutaties reserves	3.313	3.408	1.062	-2.345
Gerealiseerd resultaat	1.362	60	1.184	1.124

De verbetering van het saldo met € 1,12 miljoen wordt, op hoofdlijnen, verklaard in onderstaande tabel 3. Een gedetailleerde toelichting is terug te vinden in de verschillen-verklaringen bij de programma's en de paragraaf bedrijfsvoering.

Tabel 3: Jaarrekeningresultaat 2015

x € 1.000

Ontwerp	Bedragen	Beïnvloedbaar	Structureel
Jaarrekeningresultaat 2015	1.184		
Prognose 2e bestuursrapportage 2015	60		
Verschil	1.124		
Analyse op hoofdlijnen			
- Effect decembercirculaire 2015 en afrekening voorgaande jaren	273	nee	nee
- Uitkerings- en uitvoeringsbudgetten WIL	-103	nee	nee
- Exploitatie binnensportaccommodaties	87	ja	nee
- Exploitatielasten gemeentelijke huisvesting	80	ja	nee
- Vrijval stelposten	291	deels	nee
- Onroerendzaakbelasting (OZB)	85	nee	deels
- Actualisatie voorziening wethouderpensioenen	80	nee	nee
- Overige budgetten (> € 25.000 ≤ € 75.000)	56	deels	nee
- Overige budgetten (≤ € 25.000)	275	deels	nee
TOTAAL	1.124		

Effect decembercirculaire 2015 (positief effect € 0,27 miljoen)

Het financieel effect van de decembercirculaire 2015 op de algemene uitkering 2015 is € 0,27 miljoen positief. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat het Rijk een aantal lokale maatstaven over de periode 2013- 2015 definitief heeft vastgesteld. Het betreft de maatstaven bedrijfsvestigingen, oeverlengte, oppervlakte bebouwing, minderheden en lage inkomens.

Uitkerings- en uitvoeringsbudgetten WIL (negatief effect € 0,10 miljoen)

Het negatief effect van € 0,10 miljoen wordt veroorzaakt door de volgende posten.

- Lagere uitvoeringskosten (positief effect € 216.000)
Er is sprake van een incidenteel hogere uitkering (€ 100.000) uit het BTW-Compensatiefonds. Daarnaast zijn voor de uitvoering van het beleid in 2015 lagere uitvoeringskosten (€ 116.000) nodig geweest.
- Lagere uitkeringslasten (positief effect € 138.000)
Het aantal bijstandshuishoudens is ten opzichte van de prognose van 1 juli 2015 (503) neerwaarts naar 487 bijgesteld (effect € 41.000). Daarnaast heeft de vaststelling (op 30 oktober 2015) van het definitieve budget Gebundelde uitkering een positief effect van € 97.000.
- Minimabeleid en bijzondere bijstand (positief effect € 88.000)
De Bijzondere Bijstand Zelfstandigen (BBZ) is een open einde regeling die door de gemeente Utrecht voor de WIL wordt uitgevoerd. Bij de prognose van de halfjaarcijfers WIL was de tendens van een hoger aantal uitkeringen BBZ nog niet waar te nemen. Doordat de BBZ door het Rijk voor 75% vergoed wordt, worden er ook meer inkomsten ontvangen. Per saldo een positief effect van € 46.000.
In 2014 heeft het Rijk de regeling compensatie eigen risico afgeschaft. In 2015 waren gerechtigden in de mogelijkheid om hier nog éénmalig gebruik van te maken. Ondanks dat hier actief via brieven op ingezet is, is hier minder gebruik van gemaakt dan verwacht. Hierdoor ontstaat een positief effect van € 42.000.
- Debiteurenbeheer (negatief € 545.000)

Op basis van een analyse van de mate van oninbaarheid van de debiteuren WIL is gebleken dat het huidige gehanteerde percentage van 60% verhoogd moet worden naar 83%.

Exploitatielasten binnensportaccommodaties (positief effect € 0,09 miljoen)

Het positieve exploitatieresultaat voor alle binnensportaccommodaties is als volgt samen te vatten:

- lagere kosten voor energie, schoonmaak en regulier klein onderhoud (€ 58.000)
- besparing op uitgifte sportmaterialen (€ 15.000)
- lagere kapitaallasten voor het gymnastieklokaal MFA Limes (€ 14.000)

Exploitatielasten gemeentelijke huisvesting (positief effect € 0,08 miljoen)

Lagere kosten voor energie, schoonmaak en regulier klein onderhoud hebben geleid tot een positief exploitatieresultaat van de gemeentelijke huisvestingslasten.

Vrijval stelposten (positief effect € 0,29 miljoen)

Als gevolg van een vertraagde overdracht van openbaar gebied van de grondexploitatie naar de algemene dienst is een deel (€ 0,11 miljoen) van de hiervoor gereserveerde beheergelden in 2015 niet nodig.

Er is in 2015 geen extra beroep gedaan op de reguliere voorziening bijzondere bijstand. Daarnaast wordt de herijking van het Armoede- en schuldenbeleid begin 2016 afgerond. Per saldo is er hierdoor een positief financieel effect van € 0,18 miljoen. In 2016 wordt de stelpost Bijzondere bijstand kwetsbare groepen betrokken bij de uitvoering van het actieplan Statushouders dat door de raad in januari 2016 is vastgesteld.

Onroerendzaakbelasting (positief effect € 0,09 miljoen)

Er is sprake van zowel een meeropbrengst ozb gebruikers als eigenaren. Het grootste deel van de bezwaarschriften is afgehandeld, waarvan een gedeelte van de bezwaarschriften heeft geleid tot waardebijstellingen en daarmee tot een aanpassing/ vermindering van de ozb-aanslag. Het effect van deze bezwaarschriften op de opbrengst is positiever dan de aannames voor het opstellen van de tariefbepaling 2015. Dit resulteert in een hogere opbrengst.

Actualisatie voorziening wethouderspensioenen (positief effect € 0,08 miljoen)

De berekening van de hoogte van de voorziening voor wethouderspensioenen (voor voormalige en zittende wethouders) is eind december geactualiseerd. Dit heeft geleid tot een bijstelling van de voorziening met als gevolg een positief exploitatieresultaat.

Overige budgetten (> € 25.000 ≤ € 75.000) (positief effect € 0,06 miljoen)

Het positief effect van € 0,06 miljoen is het saldo van alle voor- en nadelen met een afwijking tussen € 25.000 en € 75.000.

Overige budgetten ($\leq \text{€ } 25.000$) (positief effect $\text{€ } 0,28$ miljoen)

Een voordelig saldo van $\text{€ } 0,27$ miljoen is opgebouwd uit een groot aantal kleinere afwijkingen van minder dan $\text{€ } 25.000$, die hier niet nader worden toegelicht. Indien deze afwijkingen onderdeel uitmaken van relevante overschrijdingen op deelprogramma-niveau, worden zij in de verschillenanalyses van de programma's toegelicht.

Tabel 4: Prognose vrije algemene reserve

x $\text{€ } 1.000$

Ontwerp	Bedrag
Stand per 1 januari 2015	2.650
<u>Mutaties:</u>	
Rekeningresultaat 2014 ¹	179
Resultaatbestemmingen 2014	-179
Onttrekkingen	0
Stand per 1 januari 2016	2.650
<u>Mutaties:</u>	
Rekeningresultaat 2015 ²	98
Resultaatbestemmingen 2015	-98
Onttrekkingen	0
Prognose stand per 1 januari 2017	2.650

¹ Het jaarrekeningresultaat 2014 is exclusief het bedrag dat gestort is in de bestemmingsreserve economische crisis.

² Het jaarrekeningresultaat 2015 is exclusief het bedrag waarvan de raad bij de jaarstukken 2015 wordt voorgesteld om in lijn met eerdere besluitvorming toe te voegen aan de bestemmingsreserve economische crisis.

Programma verantwoording

Programma 0 Sociaal Domein

Iedere inwoner in Houten doet mee, wordt gezien en gehoord. Indien het nodig is ondersteunen wij de inwoner met het vinden van een passende oplossing voor zijn of haar problemen.

Grote veranderingen hebben in 2015 in het Sociale Domein plaatsgevonden. De taken en verantwoordelijkheden van de gemeente zijn fors uitgebreid door de overheveling van de Jeugdzorgtaken, nieuwe Wmo-taken en de verantwoordelijkheden die voortvloeien uit de nieuwe participatiewet.

Deze majeure operatie heeft erin geresulteerd dat 2015 gekenschetst kan worden als 'het overgangsjaar'; de gemeente is weliswaar verantwoordelijk geworden maar de reeds bestaande cliënten hadden wettelijk het recht op continuering van zorg tot en met 2015, waardoor de invloed op en uitvoering van beleid zich in hoofdzaak beperkte tot de nieuw ingestroomde cliënten.

De jarenlange voorbereiding op de transitie heeft duidelijk vruchten afgeworpen. De zorgvuldig voorbereide 'Toegang' is goed ingericht. Belangrijker nog is, dat het Houtens Sociaal Team / Sociaal Loket in korte tijd zijn centrale plek heeft gevonden en ingenomen als spil in de Houtense samenleving: vindbaar en eerste aanspreekpunt voor al onze burgers en direct in contact staande met de vele Houtense professionals, ketenpartners en overige partijen in het sociale veld. Het allerbelangrijkste resultaat in 2015 is echter geweest dat voor alle inwoners die om welke reden dan ook hebben aangegeven hulp nodig te hebben, een passende oplossing is gevonden.

Er is echter ook geconstateerd dat de transitie weliswaar heeft plaatsgevonden maar dat de duurzame inbedding hiervan in onze samenleving, gemeentelijke organisatie, zorgleveranciers en overige stakeholders nog veel tijd en energie gaat vragen. Het uitwisselen van gegevens tussen partijen, het verbinden van partijen, het verder duiden van wie welke taken en verantwoordelijkheden draagt en het transformeren van de zorg, systemen en ingeslepen gewoontes zal de komende paar jaar nog veel inzet vergen.

In 2015 zijn de eerste aanzetten hiertoe reeds gemaakt en in 2016 zal hier verder op worden gefocust. Belangrijkste uitgangspunt hierbij is om dit alles altijd te beschouwen vanuit het oogpunt van onze inwoners.

De belangrijkste thema's waar reeds in 2015 aan is gewerkt en die in het komende jaar verder gebracht zullen worden zijn:

- Versterken van regie in de keten en de keten zichtbaar maken (sociale kaart, hulpwijzerhouten.nl);
- Vormgeven hoe afschaling in de zorgketen bewerkstelligd kan worden;

- Opzetten van nieuwe programma's voor preventie (instroombeperking in de zorgketen) en het verstevigen van de brede, sterke samenleving en de participatie van onze inwoners hierin (bv. mantelzorg);
- Het verbeteren van de kwaliteit en het toezicht;
- Het duurzaam inbedden van de financiën en organisatorische processen in onze organisatie;
- Nauwe samenwerking met de nieuwe Adviesraad Sociaal Domein en de bijbehorende satellieten;
- Finetunen van procedures en werkwijzen aan de hand van praktijkvoorbeelden die zich voordoen;
- Het bevorderen van ervaringsdeskundigheid;

Wij staan niet alleen voor deze opgave. Belangrijk is om dit juist in verbondenheid met onze inwoners en alle andere partijen in het sociale veld op te pakken en vorm te geven. Ook blijven we gebruik maken en leren van opgedane ervaringen binnen de Lekstroom en zullen we daar waar het handig en verstandig is gezamenlijk blijven optrekken (Lokaal, tenzij...).

Programma 1 Vitaal

Iedere inwoner in Houten doet mee, wordt gezien en gehoord. We willen dat alle inwoners mee kunnen doen naar eigen vermogen. Indien nodig ondersteunen wij hen hierbij en we scheppen voorwaarden zodat een ieder zich op zijn of haar manier kan ontplooiën en inzetten voor onze samenleving.

De grote veranderingen in 2015 in het Sociale Domein hebben niet alleen effecten voor de inwoners die daadwerkelijk hulp en zorg nodig hebben. Ze zijn van invloed op alle inwoners van onze gemeente. Juist door de nieuwe taken zetten we een stap naar de vorming van een participatiemaatschappij. Dit betekent een forse koerswijziging. Inwoners zullen meer aangewezen worden op hun eigen kracht en netwerk en daardoor meer moeten participeren in de maatschappij. De gemeentelijke taak hierin is vooral verbinden, communiceren, aanjagen en voorwaarden scheppen.

In het afgelopen jaar hebben we volop ingezet op het uitzetten van de koers om de benodigde kanteling in 2016 op gang te brengen. Reeds ingezette trajecten hebben we verder gebracht. Dit heeft vooral geresulteerd in het opzetten en bepalen van nieuwe kaders en werkwijzen voor onze welzijnsinstelling en overige stake-holders. Er zijn nieuwe, krachtige partners gevonden die samen met de gemeente invulling geven aan beleid en uitvoering. Ook is aandacht en invulling gegeven aan specifieke doelgroepen. Zo is bijvoorbeeld een 'papieren' mantelzorgkrant uitgebracht voor mensen die moeite hebben met de digitalisering. Bij de opzet en invulling van de nieuwe Adviesraad Sociaal Domein en bijbehorende satellieten is rekening gehouden met vertegenwoordiging vanuit diverse inwonersgroepen.

Er is sterke aandacht geweest voor kwetsbare jongeren. Een convenant is gesloten tussen de WIL en Onderwijspartners over de verantwoordelijkheid voor de groep jongeren tussen 16 en 23 jaar. Ook is een jongerenloket geopend voor de groep jongeren zonder startkwalificatie (WIL/RMC loket).

Op andere gebieden hebben vele activiteiten en onderzoeken plaatsgevonden. Wat kan thuistechnologie bijdragen aan het langer zelfstandig blijven wonen van mensen? Hoe kunnen wij specifieke doelgroepen zoals dementerenden faciliteren? Is het mogelijk unieke sociale en culturele voorzieningen te behouden? Hoe stimuleren en faciliteren wij initiatieven uit de samenleving die bijdragen aan participatie en betrokkenheid? En ook de integratie van de JGZ naar de GGDrU is vormgegeven en de transformatie van het CJG is ingezet.

Op al deze gebieden zijn gesprekken gaande en wordt onderzocht hoe we hiermee om kunnen en willen gaan, dan wel worden de komende periode in uitvoering gebracht.

Net als in het programma Sociaal Domein kunnen we hier zeggen dat 2015 een tussenjaar was. De daadwerkelijke transformatie moet de komende paar jaar gaan plaatsvinden. Het jaar 2015 was vooral een voorbereidend jaar hierop waarbij de focus vooral lag in het voorbereidende werk om daadwerkelijk te komen tot verandering.

Voor het komend jaar betekent dit dan ook dat er concrete stappen gezet zullen gaan worden. Enkele voorbeelden hiervoor zijn:

- Nieuw bibliotheekconcept
- Evaluatie Ons Fonds

- Nieuwe Sportvisie
- Harmonisatie Peuterspeelzalen (doorgaande leerlijn)
- Verdere afspraken Onderwijs / passend onderwijs i.r.t. jeugdhulp
- Onderzoek alternatieve exploitatievormen maatschappelijk vastgoed

Andere onderwerpen blijven de inzet en aandacht krijgen gelijk aan 2015. Hierbij valt te denken aan o.a. het gezondheidsbeleid. Jongeren op Gezond Gewicht blijft hierbij een belangrijk speerpunt.

Programma 2 Duurzaam

Mensen wonen, werken, leren, ontwikkelen en ontspannen in een omgeving die levensloopbestendig is, waarbij verantwoord wordt omgegaan met middelen.

In het organiseren van de omgeving heeft de overheid een steeds belangrijkere rol gekregen. Door regie te voeren bij gebiedsinrichting krijgen ruimtelijke plannen beslag in de stedelijke en landelijke omgeving. Op het Eiland van Schalkwijk zijn bewoners en bedrijven sinds 2011 meer zelf aan het roer. Zij zijn op basis van de structuurvisie uitgedaagd om zélf met ontwikkelingsinitiatieven te komen die bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van het gebied. Er ligt een accent op de (door)ontwikkeling van recreatie en landbouw.

Er is hard gewerkt aan de uitwerking van het door de raad vastgestelde Programma Ruimte. Belangrijk onderdeel hierin is een vernieuwde werkwijze in gebiedsontwikkeling, waarin de rol van de overheid verandert. In Houten-Noord heeft die nieuwe rol vorm gekregen bij de selectieprocessen voor de herontwikkeling van de locaties Slinger West en de Mozaïekschool. Door deze nieuwe manier van werken zijn nieuwe initiatieven naar boven gekomen. Zowel omwonenden als de toekomstige gebruikers zijn intensief betrokken in het voortraject. In andere projecten hebben we onszelf ontwikkeld als een faciliterende overheid (transformatie poortgebouwen De Haag, totstandkoming van de 'ecowijk' in Leebrug).

In Houten-Zuid is in 2015 het project Castellum Oost afgerond. Ook andere projecten in Houten-Zuid komen min of meer in de afrondingsfase zoals De Hoon III, Leebrug II en Castellum West. Deze projecten samen vergroten de diversiteit van het woonaanbod bij de planvorming voor overige veranderlocaties in Houten-Noord (diverse schoollocaties) en Houten-Zuid de diversiteit in het woonaanbod.

Er wordt steeds meer ontwikkeld in bestaand stedelijk gebied, op inbreidingslocaties. In Houten Noord is o.a. het bestemmingsplan voor de locatie Bogermanschool vastgesteld en is de eerste paal geslagen voor woningbouw op de locatie Steenen Poort.

Daarnaast is gewerkt aan de uitvoering van het programma Linieland, aan de integrale gebiedsontwikkeling van het Eiland van Schalkwijk, uitvoeringsprojecten voor recreatie, landschap en leefomgeving, en er is gestart met een gezamenlijke omgevingsvisie van Houten met de gemeenten Bunnik en Wijk bij Duurstede voor het buitengebied van het Kromme Rijngebied.

Het windpark Houten is in 2015, een jaar na de opening, geëvalueerd. De uitkomsten hiervan worden gebruikt om zowel het bestaande windpark als toekomstige initiatieven te optimaliseren. Er wordt pas met de voorbereiding van een tweede windpark in Houten gestart, als de acties en besluitvorming van de evaluatie zijn afgerond.

De verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen heeft vertraging opgelopen, omdat de SDE subsidie-aanvraag voor zonnepanelen op de sporthallen niet werd gehonoreerd. Wel zijn zonnepanelen gerealiseerd op de gemeentewerf.

Houten was één van de eerste gemeenten waar door Stedin de slimme meter voor kleinverbruikers is ingevoerd. 86% van de Houtenaren heeft hiervan gebruik gemaakt, waardoor in 2016 het energie-verbruik kan worden gemonitord en zo meer bewustzijn voor energiebesparing gecreëerd kan worden.

In 2015 zijn steeds meer duurzaamheidsactiviteiten regionaal opgepakt. Met 15 gemeenten en een financiële bijdrage van VNG is U-THUIS opgericht. U-THUIS is een samenwerkingsverband voor de verduurzaming van bestaande koopwoningen, met onder andere een energieloket (Bleeve.nl). Samen met Provincie en EBU is gewerkt aan een goede basis voor nul-op-de-meter woningen, die hopelijk ook in Houten in 2016 gerealiseerd kunnen worden. Regionaal is ook het aantal oplaadpunten voor

elektrische auto's uitgebreid en is een bijeenkomst voor zonnepanelen op agrarische daken georganiseerd.

Programma 3 Bereikbaar

Het in stand houden en verbeteren van de infrastructuur ten behoeve van de bereikbaarheid van Houten.

Met de nieuwe aansluiting van Houten naar de A12 (Limesbaan/N421) is er een extra verbinding voor Houten op het Rijkswegennet gerealiseerd. Dit heeft een positief effect op de reistijd naar de A27 en de A12. Het is de verwachting dat het gebruik van de weg toeneemt zodra de nieuwe weg nog beter bekend is en - vooral ook - navigatiesystemen zijn aangepast.

Als fietsstad blijft Houten investeren in fietsvoorzieningen. In 2015 zijn - met subsidie vanuit de Provincie - maar liefst drie nieuwe fietsverbindingen gerealiseerd: de Oud Wulfseweg (voor veel forenzen een dagelijkse verbindingroute met Utrecht), de Loerikseweg en de Heemsteedseweg (onderdeel van de westelijke Fiets FileVrij route tussen Houten en Maarssen). Lichtmasten dragen bij aan de veiligheid, evenals belijning en fietsvriendelijke bermovergangen.

Het Fietsnet, de met kleuren aangegeven fietsroutes in de kern Houten, is in 2015 officieel in gebruik genomen. Houten heeft met dit 'metrosysteem' voor de fiets een primeur in Nederland.

In de U10 wordt regelmatig overlegd over het belang van goed openbaar vervoer. Het is de bedoeling om in 2016 een nieuwe invulling te geven aan kleinschalig doelgroepenvervoer als alternatief voor de golfkarretjes.

Programma 4 Veilig

Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waar mensen zich ook veilig voelen.

Houten is één van de veiligste gemeenten in de regio. Dit jaar zijn de criminaliteitscijfers wederom gedaald (-14% ten opzichte van 2014). In de regio Midden-Nederland bedroeg de daling gemiddeld 5%. Opvallende dalers in Houten zijn het aantal autokraken (-20%), fietsdiefstal (-24%) en zakkenrollen (-65%).

Een veilige woon- en werkomgeving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid en burgers. Diverse initiatieven waarbij samengewerkt wordt tussen overheid en burgers, zoals het keurmerk Veilig Ondernemen en Burgernet, dragen bij aan de positieve resultaten op het gebied van veiligheid. Ook het geven van preventieadvies in de Houten Veilig Tent op een locatie waar kort daarvoor is ingebroken levert veel positieve reacties op en voorziet in een behoefte aan laagdrempelige en gerichte voorlichting.

In 2015 is een nieuw Integraal Veiligheidsplan 2016-2019 vastgesteld. Prioriteiten in dit plan zijn:

- Veilige buurten: Autokraak
- Misdrijven met grote impact: Woninginbraak
- Georganiseerde ondermijnende criminaliteit: Hennep
- Jeugd en Veiligheid
- Verkeersveiligheid

Het afgelopen jaar is uitvoering gegeven aan de activiteiten uit het Verkeersveiligheidsplan (VVP) 2011-2015. Het primaire doel hiervan is het terugdringen van het aantal ongelukken en verkeersslachtoffers. Daarbij wordt vooral ingezet op infrastructurele aanpassingen en gedragsbeïnvloeding.

In 2015 is de kwaliteit van de gemeentelijke crisisorganisatie op het gewenste niveau gehouden door het organiseren van of deelnemen aan opleidings-, trainings-, en oefenactiviteiten. Een neveneffect van de crisisonderzoek van vluchtelingen is dat de crisisbeheersingsorganisatie van de gemeente Houten twee weken lang operationeel is geweest, wat een enorme bijdrage heeft geleverd aan de vakbekwaamheid van de medewerkers.

Programma 5 Betrokken

In het programma betrokken gaat het om de mate waarin en de wijze waarop het bestuur de behoeften van Houtense inwoners signaleert, onderzoekt en vertaalt naar passend beleid.

In juni 2015 heeft de raad de Toekomstvisie Proeftuin Houten 2025 vastgesteld. Deze visie is in co-creatie met ruim 1.200 inwoners tot stand gekomen. Dit was de start om Proeftuin Houten verder vorm te geven. Niet opgelegd vanuit de gemeente, maar in een organisch proces, in samenwerking met de inwoners van Houten. Ook het Actieplan Opvang en integratie statushouders kende een succesvolle aanpak. Inwoners konden actief meedenken over dit maatschappelijke vraagstuk. In 2015 is het online discussieforum Argu gestart waarbij inwoners vanuit huis kunnen meedenken en meediscussiëren over actuele onderwerpen die spelen in de gemeente Houten. We vinden het belangrijk om mantelzorgers te waarderen. We organiseerden voor hen afgelopen november een markt in het winkelcentrum, speciaal voor hen die we (nog) niet kenden. Bedoeld als ontmoetingsplaats. De markt was een succes. We proberen onze wijze van communicatie te laten aansluiten bij de behoefte. Digitaal waar het kan, maar ook bewust voor papier waar het moet. Een mooi resultaat is de huis-aan-huis verspreide informatiekraant Houten met elkaar. Het kijken vanuit de wensen en behoeften van de samenleving (van buiten naar binnen) was aanleiding om bijvoorbeeld de huwelijkslocaties vrij te geven. De wens om de dienstverlening te verbeteren leidt tot het concentreren en daarmee huisvesten van diverse maatschappelijke organisaties in één gebied. Ook de aandacht voor het verduurzamen van de dienstverlening heeft concrete resultaten opgeleverd. Bij het verder digitaliseren van de dienstverlening zien we dat we nog steeds nieuwe producten digitaal kunnen aanbieden. Naast het aanbieden van nieuwe producten zetten we steeds meer in op het digitaal organiseren van het achterliggende proces. Dit draagt bij aan het verbeteren van de bedrijfsvoering, en daarmee de efficiency. We zien dat dit bij een kleiner wordende organisatie vraagt om een lange adem en het stellen van prioriteiten. In 2015 is gestart met het herijken van het programma Dienstverlening, waarbij het programma in overeenstemming wordt gebracht met onze eigen ambities en die van de rijksoverheid. De burger krijgt het recht op elektronisch zaken doen met de gemeente/-overheid. We werken stapsgewijs aan het realiseren van deze ambitie. Het programma gaat verder onder de naam 'Toegankelijke gemeente en de persoonlijke overheid'.

Belangrijkste ontwikkelingen vanuit de paragrafen

Lokale heffingen

Bij de vergelijking van de belastingdruk per huishouden (bruto-woonlasten) van Houten met de andere gemeenten uit de provincie Utrecht neemt Houten in 2015 evenals in 2014 de 8^e plaats in. Daarbij is de 1^e plaats voor de goedkoopste gemeente van de 26 Utrechtse gemeenten. De calculatie voor de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens (mpvh) die Coelo hanteert, resulteert voor Houten in een bedrag van € 678,- en landelijk een 109e plaats (in 2014 positie 131).

Weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit is het totaal aan middelen waaruit tegenvallers kunnen worden bekostigd zonder dat de begroting en het beleid (direct) aangepast hoeven te worden.

x € 1.000			
Weerstandscapaciteit	1-1-2015	31-12-2015	1-1-2016
Vrij deel algemene reserve			
-Provinciale norm	2.432	2.438	2.438
-Boven provinciale norm	218	212	212
Stand reserve per 1 januari	2.650	2.650	2.650
Onbenutte belastingcapaciteit	553	0	420
Stelpost onvoorzien	62	0	62
Totaal	3.265	2.650	3.132

In bovenstaande tabel is de omvang van de weerstandscapaciteit weergegeven, waarbij is gerekend met het vrije deel van de algemene reserve. Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve bedraagt op 31 december 2015 € 2.650 miljoen. Het jaarrekeningresultaat 2014 is in 2015 na besluitvorming over de Jaarstukken 2014 niet aan deze vrije algemene reserve toegevoegd. Conform eerdere besluitvorming is dat resultaat toegevoegd aan de bestemmingsreserve economische crisis.

De provinciale minimumnorm voor de algemene reserve bedraagt ultimo 2015 € 2.438 miljoen (€ 50 gebaseerd op 48.760 inwoners). Binnen de grondexploitatie wordt een eigen weerstandsvermogen aangehouden.

Ultimo 2015 is geen sprake meer van een onbenutte belastingcapaciteit omdat aanpassing van belastingtarieven niet meer mogelijk is voor dat jaar. In de begroting 2016 is een geactualiseerde prognose van de onbenutte belastingcapaciteit met peildatum 1-1- 2016 weergegeven (€ 420.000). De risico's die in de begroting 2015 zijn benoemd hebben zich voor het overgrote deel in 2015 niet voorgedaan. Hierdoor heeft dit geen gevolgen gehad voor de weerstandscapaciteit in 2015.

Financiering

Houten is in 2015 ruim binnen de renterisiconorm gebleven (risico met betrekking tot herfinanciering en renteherziening). Vanwege de lage rente is in 2015 gekozen om veel met kasgeld te financieren, om zo incidenteel een lagere rentelast te realiseren. Hierdoor werd in het eerste en tweede kwartaal van 2015 de kasgeldlimiet (limiet voor de financiering met kort geld) overschreden. Dit had deels te maken met grondverkoop die pas in de 2e helft van 2015 werden gerealiseerd. Mede door deze grondverkoop en een dalend investeringsniveau bleven wij in het 3e en 4e kwartaal ruimschoots onder de kasgeldlimiet. Eind 2013 is de wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof) aangenomen. De wet bepaalt dat niet alleen het Rijk maar ook het lokale bestuur zich moet houden aan de strengere begrotingsregels teneinde te kunnen voldoen aan het EMU-saldo van 3%. M.a.w. het totale begrotingstekort van de totale overheid mag in 2015 niet hoger zijn dan 3%. In 2015 heeft Houten positief bijgedragen aan het EMU-saldo. In relatie tot Wet Hof, zijn decentrale overheden verplicht deel te nemen aan schatkistbankieren en hierover te rapporteren. In 2015 heeft Houten de gemiddelde drempelwaarde van € 0,8 miljoen niet overschreden. Gezien de toegenomen schulden bij gemeenten, wordt in het jaarverslag gerapporteerd over de ontwikkeling van de schuldpositie van Houten. Houten laat in 2015 een dalende schuldpositie zien.

Bedrijfsvoering

Onze doelstelling voor de bestuursperiode 2014 - 2018 is "de kwaliteit van de organisatie behouden/ verbeteren, om zo, in aansluiting op de nieuwe bestuursstijl, op effectieve wijze bijdragen te leveren aan maatschappelijke vraagstukken".

Naast de doorontwikkeling van de organisatie is er in diezelfde periode ook nog sprake van een gefaseerd oplopende ombuigingsmaatregel van € 1,3 miljoen (in 2018) op de organisatie, bedrijfsvoering en huisvesting. Ultimo 2015 is bijna 50% (€ 0,6 miljoen) van deze taakstelling gerealiseerd. Tegen bovengenoemde achtergrond vinden ontwikkeling en ombuigingen in samenhang plaats.

De focus op de organisatieontwikkeling is samen te vatten in de volgende speerpunten.

- Ambities en andere manier van werken: medewerkers hebben onverminderd de mogelijkheid om te leren/ontwikkelen in het dagelijkse werk en zich verder te bekwamen via specifieke opleiding en training.
- Noodzaak instroom: het werknemersbestand verouderd. De komende jaren zien we een grote uitstroom van pensioengerechtigden. Dit maakt het mogelijk om te investeren in de instroom van nieuwe jonge medewerkers. Nieuwe medewerkers met energie, vaardigheden én expertise die aanvullend zijn op ons huidige personeel en hiermee actief bijdragen aan onze ambities en andere manier van werken. Dit vraagt inspanning, ruimte en investering. Daarom heeft de raad bij de perspectiefnota 2016 besloten tot een financiële impuls van € 750.000 voor de organisatie. Met deze impulsmiddelen moet het mogelijk zijn om op korte termijn flinke stappen te zetten in bovenstaande bewegingen én daarbij de taakstelling in 2018 te realiseren.

JAARVERSLAG

Programma's

Programma Sociaal Domein

Programma Sociaal Domein

Programma in vogelvlucht

Participatie is de hoofddoelstelling van zowel het programma 'Sociaal Domein' als het programma 'Vitaal'.

Alle Houtenaren hebben een veilige plek om te wonen, nemen volwaardig deel aan de maatschappij en kunnen een zinvol bestaan leiden (inclusieve samenleving). De gemeente had hier al een aantal instrumenten voor, maar heeft door de transities meer mogelijkheden gekregen om aan dit doel te werken.

Het programma Sociaal Domein is opgebouwd uit vier deelprogramma's.

Deelprogramma Sociale Agenda

Door de ontwikkeling van een integrale toegang tot het sociaal domein, dichtbij de gemeente, is een eerste stap gezet in de ontwikkeling van hulp en zorg dichtbij de burger. Het ontwikkelen van een éénduidige klantbenadering, de inrichting van het sociaal team, opbouwen van inzichten in klantroutes en doorverwijscriteria zijn voortvarend opgepakt. Met het werken volgens het principe 1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur wordt volop ervaring opgedaan en geëxperimenteerd. De cliëntondersteuning is voor een deel van de doelgroepen ingericht. Hierin spelen vrijwilligers een belangrijke rol. Afstemming met de wijkverpleging en het Zilveren Kruis is gevonden. De begeleidingsgroep van professionele organisaties die verbonden zijn aan het Sociaal team is ingericht. Ter vervanging van de Wmo-raad en Cliëntenraad Werk & Inkomen is een nieuw burger-/cliëntadvies model ingericht: de Adviesraad Sociaal Domein Houten met satellieten voor de hoofdthema's uit de drie decentralisaties. Afspraken en contracten met zorgleveranciers zijn afgesloten. Gesteld kan worden dat de eerste stappen zijn gezet, maar dat verdere fine-tuning en doorontwikkeling, samen met de Houtense inwoners, moet leiden tot vervolmaking van de procedures en werkwijzen. Het komende jaar (2016) zal dan ook in het teken staan van de herijking en doorontwikkeling van de Sociale agenda. Het definiëren van doorgaande programmalijnen (de koppeling tussen de verschillende decentralisaties die moet leiden tot ontschotting) en de inzet op verdere kanteling en transformatie zullen hierin ruimschoots aandacht krijgen. Het uiteindelijke doel om voor alle inwoners die dat nodig hebben te komen tot een doeltreffende, leefwereldgerichte en zo licht als kan / zo zwaar als nodige ondersteuning is op dit moment dan ook volop in voortgang maar nog niet volledig bereikt.

Deelprogramma Jeugd en Passend Onderwijs

In 2015, het jaar waarin de gemeente voor het eerst verantwoordelijk was voor de jeugdzorg, hebben alle kinderen die het nodig hadden, passende hulp ontvangen. Er zijn geen kinderen tussen wal en schip gevallen! Een groot deel van de jeugdigen die al zorg kregen in 2014 mochten (wettelijk) gebruik maken van de continuering van deze zorg (tot eind 2015). De nieuwe jeugdigen die hulp nodig hadden werden op de nieuwe manier benaderd: welke zorg is nodig (zo licht als kan, zo zwaar als nodig), hoe kan eigen kracht en/of netwerk aangewend worden, kan er gebruik worden gemaakt van algemene voorzieningen et cetera. Ook kreeg de gemeente in de loop van het jaar voor het eerst gedetailleerd inzicht in het aantal kinderen dat is opgenomen in residentiële instellingen, in het gedwongen en vrijwillig kader en de hoeveelheid jeugdigen uit onze gemeente die bijvoorbeeld gebruik maken van JGGZ-zorg. Deze inzichten hebben geleid tot het opstellen en benoemen van speerpunten (o.a. vormgegeven in een nieuw beleidskader Jeugd en Onderwijs 2016-2018) en financiële kaders die de input zullen vormen voor de door te voeren transformatie van de jeugdhulp. Ook zijn op basis van deze inzichten afspraken gemaakt met het onderwijs om te komen tot goede onderwijs-zorgarrangementen.

Gedurende het jaar kregen de transities vorm. De ontwikkeling van nieuwe, deels landelijke indicatoren is nog gaande. Er vinden grote verschuivingen op het speelveld plaats. Zo ligt bijvoorbeeld de toegang nu veel meer bij ons Sociaal Team in plaats van bij het CJG). De Monitor Sociale Kracht wordt tweejaarlijks uitgevoerd: 2014, 2016 etcetera. Werkendeweg blijkt dat het monitoren van de uitvoering nieuwe taken vraagt om een herbezinning op de huidige wijze van meten van de voortgang (zowel aard als omvang van de indicatoren). Daar geven we nu invulling aan.

Deelprogramma Wmo

De belangrijkste doelen voor dit jaar waren de nieuwe inrichting van de huishoudelijke ondersteuning inclusief de Toeslag huishoudelijke ondersteuning en de nieuwe Wmo-taken (begeleiding). De inrichting en uitvoering hiervan zijn zonder grote noemenswaardige problemen verlopen. Natuurlijk is

er op een aantal individuele casussen bijgestuurd en hebben gemeente en uitvoerenden aanvullende afspraken gemaakt over klantbenadering en interpretatie van gemaakte afspraken.

De Houtense inwoners worden steeds meer betrokken op elkaar en bij hun eigen leefomgeving.

Diverse bewonersinitiatieven zijn gerealiseerd. Het project WELzijn voor Elkaar is uitgebreid naar alle leeftijden (9+). Het stimuleren en voortzetten van Ons Fonds, buurtbemiddeling, zorgdragen voor een vraaggericht vrijetijdsaanbod en hernieuwde afspraken met Van Houten & Co dragen hier in grote mate aan bij.

Door het opstellen van een plan van aanpak voor mantelzorg en de mantelzorgwaardering is in 2015 een grote stap gezet in het stimuleren van netwerken van onderlinge ondersteuning / lotgenotencontact. Ook zijn verdere stappen gezet om de kwetsbare inwoners uit Houten zo optimaal mogelijk deel te laten (blijven) nemen aan de samenleving. Ook hierbij gelden de uitgangspunten: zelfredzaamheid en zoveel als mogelijk eigen regie. Belangrijkste stap hierbij is de inzet van het Sociaal Team en diverse opdrachten aan en afspraken met welzijnsorganisaties om verder vorm te geven aan de kanteling en veranderingen die spelen op dit terrein.

Ook voor de monitoring van dit deelprogramma geldt dat gedurende het jaar de transitities vorm kregen. De ontwikkeling van nieuwe, deels landelijke indicatoren is nog gaande. Er vinden grote verschuivingen op het speelveld plaats. De Monitor Sociale Kracht wordt tweejaarlijks uitgevoerd: 2014, 2016 et cetera. Werkendeweg blijkt dat het monitoren van de uitvoering nieuwe taken vraagt om een herbezinning op de huidige wijze van meten van de voortgang (zowel aard als omvang van de indicatoren). Daar geven we nu invulling aan.

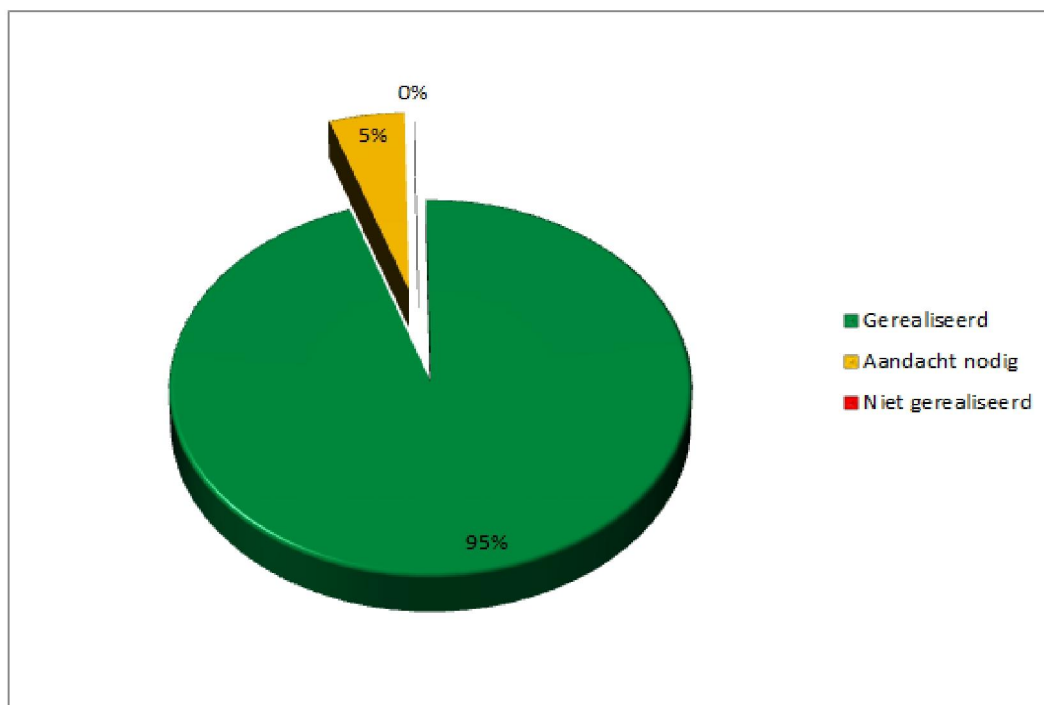
Deelprogramma Begeleiding naar werk

De Participatiewet is ingevoerd. Alle regelgeving (verordening) is vastgesteld en ook de koppeling tussen WIL en het Sociaal Team Houten heeft plaatsgevonden (door middel van het verbinden van een generalist van de WIL aan het team). Hiermee is aan een belangrijke voorwaarde voor een integrale aanpak voldaan. Ook zijn er in 2015 grote stappen gezet in het bevorderen van participatie door werk; een Lekstroombrede aanpak gericht op het plaatsen van klanten bij werkgevers op regulier werk, werkervaringsplekken, participatieplaatsen, tegenprestatie en beschut werk is opgesteld.

Daarnaast is ook een aanpak opgesteld voor het versterken van eigen kracht, motivatie en verantwoordelijkheid van klanten en werkgevers.

Ook hier geldt dat goede eerste stappen zijn gezet maar dat de komende jaren een verdere doorontwikkeling zal plaatsvinden. Belangrijk kaders hiervoor zullen zijn het in ontwikkeling zijnde 'Lekstroom werkt 2020' en het lokale plan 'Meedoen naar vermogen'.

In de begroting zijn diverse prestatie-indicatoren opgenomen. In onderstaand schema wordt weergegeven welk percentage van de geplande kwalitatieve prestatie-indicatoren is gerealiseerd..

Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt, is 95% gerealiseerd. De belangrijkste resultaten worden hieronder nader toegelicht.

Gerealiseerde prestaties

In 2015 zijn onder andere het volgende gerealiseerd:

- de zorgcontinuïteit voor cliënten met doorlopende indicaties georganiseerd, zoals dat wettelijk is afgesproken.
- het nader operationaliseren eigen regie gezin: faciliteren daarvan, attitude professionals en organiseren van de ondersteuning daarbij indien nodig.

Deels gerealiseerde prestaties

In 2015 zijn onderstaande kwalitatieve indicatoren deels gerealiseerd:

- Houtense routes: zo licht als kan en zo zwaar als nodig zorg inzetten. Evalueren, verder uitbouwen waar mogelijk/ nodig. 2015 heeft vooral in het teken gestaan van het introduceren en ontwikkelen van het Sociaal team en de relatie met samenwerkingspartners. Daarbij waren in 2015 vooral de partners 'in de eerste schil' betrokken. In 2016 zal dit proces voortgezet worden waarbij ook de overige partners worden betrokken.
- We maken afspraken met huisartsen over monitoring van ingezette 2^e lijnsvoorzieningen en afstemming/informatievoorziening. Het sociaal team heeft huisartsen geïnformeerd over de werkwijze, aandachtfunctionarissen in relatie tot huisartsen zijn benoemd en een kennismakingsronde langs EMC's heeft plaatsgevonden. De volgende stap is om tot afspraken te komen met betrekking tot de verwijzende rol van huisartsen naar de 2e lijnsvoorziening jeugd.

Niet gerealiseerde prestaties

Er zijn 2015 geen indicatoren die niet zijn gerealiseerd.

Deelprogramma's

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Sociale agenda
- Jeugd en passend onderwijs
- Wmo
- Begeleiding naar Werk

Deelprogramma Sociale Agenda

Wat hebben we bereikt?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Iedere inwoner wordt gezien (signaal) en gehoord (vraag achter de vraag) en wordt zo nodig ondersteund in het vinden van een passende oplossing ("Niemand valt buiten de boot")
2. Ondersteuning in Houten is doeltreffend (leefwereldgericht en zo licht als kan / zo zwaar als nodig) en doelmatig

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Iedere inwoner wordt gezien (signaal) en gehoord (vraag achter de vraag) en wordt zo nodig ondersteund in het vinden van een passende oplossing ("Niemand valt buiten de boot").

De bedoeling is om de "toegang" tot het sociale domein zo om de inwoner heen te organiseren, dat zowel zelfmelders als kwetsbare burgers (waaronder zorgmijders) gestimuleerd worden zichzelf en elkaar te helpen en dat ze zo nodig passende ondersteuning vinden.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Klantervaringsonderzoek WMO	Gemeentelijke monitor Sociaal domein (voorheen Wmo benchmark)	-	-	-	nul-meting	-
1.2	Waardering inwoners over onafhankelijke cliëntondersteuning	Gemeentelijke monitor sociaal domein / klantervaringsonderzoek	-	-	-	nul-meting	-
1.3	Aantal Houtense meldingen Advies en Steunpunt Huiselijk Geweld	Veilig thuis (voorheen ASHG)	21 (103 meldingen)	26 (146 meldingen)	19 (114 meldingen)	31 ⁽¹⁾ (150 meldingen)	30
1.4	Aantal meldingen Meldpunt Zorg en Overlast (van het Vangnet Lekstroom)	Verantwoording GGDrU	53	69	49	55	30
1.5	De snelheid waarmee de hulp ingezet kan worden neemt toe	Nader te operationaliseren	-	-	-	nul-meting	-

1. Het aantal betreft het aantal hulpvragen door burgers zelf en zorg-professionals. Tussen haakjes staat het aantal politiemeldingen aangegeven

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	Klantervaringsonderzoek Wmo is vanaf 2016 verplicht. De verplichte landelijke vragenlijst is nog niet vastgesteld. Gegevens over 2015 zijn er niet omdat er geen onderzoek heeft plaatsgevonden.
1.2	Tevredenheid over de cliëntondersteuning maakt onderdeel uit van de verplichte landelijke vragenlijst clientervaringen Wmo. De Monitor Sociale Kracht wordt eens in de twee jaar gehouden. Over 2015 zijn er geen gegevens bekend. De volgende Monitor Sociale Kracht wordt in 2016 gehouden.
1.4	Een verklaring over de gegevens van de GGDrU komt waarschijnlijk begin april 2016.
1.5	In 2015 zijn er geen gegevens over de inzet snelheid hulp bijgehouden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We ontwikkelen een integrale toegang tot het sociale domein (3D). Het motto daarbij is "Rondom de inwoner en voorsnog dichtbij de gemeente".

Gezien de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheden die de gemeente al heeft en erbij krijgt als gevolg van de nieuwe taken, kiezen we er voorlopig voor de toegang dichtbij de gemeente te situeren, zodat de gemeente beter zicht kan ontwikkelen op cliëntstromen. "Rondom de burger" is van belang om het principe 1 huishouden 1 plan 1 regisseur vorm te kunnen geven.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Per 1 januari 2015 is het voor inwoners duidelijk waar ze met vragen om informatie, advies en ondersteuning m.b.t. de 3 transities naar toe kunnen gaan. De Toegang wordt in dit kader ontwikkeld als een netwerk tot in de haarvaten van de samenleving, waarin wordt deelgenomen door alle betrokken partijen in de 0^e, 1^e en 2^e lijn. Daartoe ondernemen we het volgende: - ontwikkeling van een eenduidige klantbenadering samen met alle betrokken stakeholders (inclusief vindplaatsen). - ontwerp/inrichting sociaal loket, CJG in relatie tot sociale teams. - ontwikkeling van een interactieve website voor informatie en advies, zodat inwoners zich zoveel mogelijk zelf kunnen helpen. - afspraken met partijen over klantroutes en criteria voor doorverwijzing (Houtense Routes).		
1	Op grond van de resultaten van het kwalitatief klantervaringsonderzoek naar de gekantelde werkwijze bij het Sociaal Loket Houten worden in 2015 verbeterpunten doorgevoerd.		Alle vier de verbeterpunten zijn doorgevoerd: - Verbetering communicatie voorafgaand aan het keukentafelgesprek. - Duidelijk gespreksverslag, afgestemd met de cliënt. - Verbetering communicatie over uitgangspunten beleid: eigen kracht. - Processen en termijnen verkorten.
1	We zetten het ontwikkelproces t.a.v. de pilots met de sociale teams voort en evalueren in 2015 de resultaten t.b.v. de opzet per 2016. Daarbij wordt ook kennis en ervaringen van buiten Houten betrokken. We ontwikkelen een gewenste eenduidige werkwijze t.a.v. 1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur vanuit de sociale teams.		
1	Intensieve monitoring van het aantal meldingen bij steunpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (verwacht wordt dat het aantal meldingen zal stijgen door de invoering van de wet Meldcode Huiselijk geweld en kindermishandeling). Vanaf januari 2015 moet het nieuwe AMHK gerealiseerd zijn (dit wordt een regionaal steunpunt).		
1	Het Meldpunt Zorg en Overlast gaat verder met doorontwikkeling (uitgebreider monitoren, aansluiten op lokale situaties wat advisering betreft).		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Het aantal klantcontacten Sociaal Loket Houten met vragen over: a. Wmo (exclusief begeleiding) b. werk en inkomen c. begeleiding d. overig	Sociaal Loket	-	-	-	4.500 ⁽¹⁾	a 2.979 b 241 c 380 d 582 totaal 4.129
1.2	Welzijn voor Elkaar Aantal EMC patiënten naar welzijnsconsulent	van Houten&Co		46	110	80	122

1. De raming van het aantal klantcontacten bij het Sociaal Loket Houten voor 2015 is gebaseerd op een tussentijdse telling in 2014.

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	Het werkelijk aantal klantcontacten wijkt af, omdat er in 2014 een tussentijdse telling is geweest waarop de raming van 2015 is gebaseerd. Toen kon niet goed worden ingeschat wat het werkelijk in 2015 zou worden.
1.2	Eerstelijns Medische Centra Wekelijks wordt er in alle Medische Centra één spreekuur gehouden. Vanuit de spreekuren zijn er in totaal 122 doorverwijzingen binnengekomen, onderverdeeld bij de volgende Medisch centra: Medisch Centrum Dorp : 38 Medisch Centrum Hofspoor : 12 Medisch Centrum Leebrug : 29 Medisch Centrum Leebrug jeugd : 6 Medisch Centrum Molenzoom : 35 Medisch Centrum Schalkwijk : 2 Inde begroting 2015 is uitgegaan van een foutieve raming. Tijdens het samenstellen daarvan was de realisatie 2014 nog niet bekend, waardoor er een te lage inschatting is gemaakt. Het aantal gerealiseerde doorverwijzingen in 2015 past beter in het beeld van het aantal doorverwijzingen, zoals ook is opgenomen in de begroting van 2016.

Doelstelling 2

Ondersteuning in Houten is doeltreffend, leefwereldgericht en zo licht als kan / zo zwaar als nodig) en doelmatig.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	Minder mensen maken gebruik van duurdere zorg/voorzieningen. (verschuiving gebruik van 2 ^e , 1 ^e , naar 0 ^e lijns voorzieningen.	(VNG) / gemeentelijke monitor sociaal domein	-	-	-	nul-meting	-
2.2	Gelijke of hogere klanttevredenheid met de geboden zorg en ondersteuning.	(VNG) / gemeentelijke monitor sociaal domein	-	-	-	In ontwikkeling	-
2.3	Afname van de gemiddelde duur van trajecten die succesvol zijn verlopen.	Registratie te ontwikkelen	-	-	-	In ontwikkeling	-
2.4	Afname van de uitval/terugval/stoppen van een traject.	Registratie te ontwikkelen	-	-	-	In ontwikkeling	-

Nr.	Verklaring van afwijking
2.1	De Monitor Sociale Kracht wordt eens in de twee jaar gehouden. Over 2015 zijn er geen gegevens bekend.
2.2	De volgende Monitor Sociale Kracht wordt in 2016 gehouden.
2.3	De registratie moet nog worden ontwikkeld. Verwachting is dat het in het 3e kwartaal 2016 is ontwikkeld.
2.4	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We kopen zorg en ondersteuning in en zorgen samen met betrokken partijen in de 2^e, 1^e en 0de lijn voor innovatie van zorg en ondersteuning.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	We sturen bij de inkoop van zorg en ondersteuning op de gewenste doelmatigheid en doeltreffendheid.		
2	We organiseren zorgcontinuïteit voor cliënten met doorlopende indicaties, zoals wettelijk afgesproken.		
2	We gaan pilots en experimenten uitvoeren om de lokale basisvoorzieningen/vrijwillige inzet effectiever te kunnen benutten voor ondersteuning van kwetsbare inwoners. De vraag en ervaringen van cliënten worden hierbij betrokken, om ervoor te zorgen dat de innovatie leefwereldgericht wordt ingestoken (voorbeeld Pilot Fort de Korte Uitweg, etc.).		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 2 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Deelprogramma Jeugd en passend onderwijs

Wat hebben we bereikt?

Hoofddoelstelling van dit deelprogramma is:

Kinderen en jongeren in Houten groeien op in een veilige en stimulerende omgeving (thuis, op school en in de wijk). Hierdoor krijgen zij de kans om zelfredzaamheid, sociale betrokkenheid en zelfbeheersing te ontwikkelen en krijgen zij de ruimte om zich te ontplooiën.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Ouders en jeugd benutten hun eigen kracht en maken gebruik van hun sociaal netwerk
2. Ondersteuning gericht op jeugdigen en hun ouders is doeltreffend (leefwereldgericht en zo licht als kan / zo zwaar als nodig) en doelmatig

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Ouders en jeugd benutten hun eigen kracht en maken gebruik van hun sociaal netwerk

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Toename aantal hulpvragen dat met eigen kracht/eigen netwerk/algemene voorziening wordt opgelost.	Sociaal loket				In ontwikkeling	-
1.2	Klantervaringsonderzoek naar de geboden maatschappelijke ondersteuning.	Gemeentelijke monitor sociaal domein				In ontwikkeling	-

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	Registratie is nog in ontwikkeling. Geen gegevens bekend over 2015. Vanaf 2016 wordt er een verplicht cliëntervaringsonderzoek jeugd en Wmo uitgevoerd.

1.2	De Monitor Sociale Kracht wordt eens in de twee jaar gehouden. Over 2015 zijn er geen gegevens bekend. De volgende Monitor Sociale Kracht wordt in 2016 gehouden.
-----	---

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het stimuleren van netwerken van onderlinge ondersteuning / lotgenotencontact. Het bieden van een goede infrastructuur ten bate van ondersteuning van jonge mantelzorgers.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Nader operationaliseren eigen regie gezin: faciliteren daarvan, attitude professionals en organiseren van de ondersteuning daarbij indien nodig.		
1	1 huishouden, 1 plan, 1 regisseur, met nadruk op ook kijken naar mogelijkheden in 0e, dan 1e (waar mogelijk) en 2e lijn (waar nodig).		
1	In kaart brengen van specifieke lokale problematiek rond jeugd-gezin en op basis daarvan een samenhangend preventief programma opzetten/uitwerken (extra inzet vluchtelingengezinnen).		
1	In het kader van mantelzorgondersteuning specifiek de behoeften verkennen van ouders met kinderen die extra zorg nodig hebben.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Het aantal gezinnen dat gebruik maakt van het opvoedspreekuur	Vitras/GGDrU	85	-	69	100	-
1.2	Aantal contacten opvoedspreekuur (telefonisch/ persoonlijk/ schriftelijk)	Vitras/GGDrU	365	-	392	350	-
1.3	Aantal unieke bezoekers van de website CJG Houten	CJG	5.404	-	5.706	5.500	5.291

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	Opvoedspreekuur wordt met ingang van 1 januari 2015 niet meer door Vitras/GGDrU gedaan en is nu een geïntegreerd onderdeel van het Sociaal Team en is niet gemeten.
1.2	

Doelstelling 2

Ondersteuning gericht op jeugdigen en hun ouders is doeltreffend (leefwereldgericht en zo licht als kan / zo zwaar als nodig) en doelmatig.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	Aantal kinderen in jeugdhulp (vrijwillig kader).	Landelijke Dataset Beleidsinformatie (nieuwe, meer actuele bron)	1,55%	1,65%		-	7%
2.2	Aantal kinderen in gecertificeerde instelling (gedwongen kader).	Landelijke Dataset Beleidsinformatie	-	-	-	-	0,3%
2.3	% Inwoners (specifiek ouders met thuiswonende kinderen) dat	Leefbaarheidsmonitor (2012)	66%	-			-

	bekend is met het CJG.	Monitor Sociale kracht (vanaf 2014)			52%	80%	
2.4	% Vragen bij het opvoedspreekuur waar sprake is van opvoedingscrisis (zwaar).	Verantwoording opvoedspreekuur Houten Vitras AMW	14%	26%	21%	20%	-

Nr.	Verklaring van afwijking
2.3	De volgende Monitor Sociale Kracht wordt in 2016 gehouden. Er zijn geen gegevens over 2015 bekend.
2.4	Opvoedspreek wordt met ingang van 1 januari 2015 niet uitgevoerd door Vitras/AMW, is nu een geïntegreerd onderdeel binnen het Sociaal Team en is niet door het Sociaal Team gemeten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het bieden van algemene en maatwerkvoorzieningen, aansluitend op de mogelijkheden van eigen kracht en sociaal netwerk.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Binnen het sociaal team de gekantelde klantbenadering hanteren waarbij binnen een "arrangement" 0e t/m 2e lijn naadloos op elkaar aansluiten. Deze klantbenadering mede gebruiken om de gewenste zorgvernieuwing tot stand te brengen. Hierbij de ervaringen uit de pilots met de provinciale jeugdzorg benutten.		
2	Houtense routes: zo licht als kan en zo zwaar als nodig zorg inzetten. Evalueren, verder uitbouwen waar mogelijk/ nodig.		2015 heeft vooral in het teken gestaan van het introduceren en ontwikkelen van het Sociaal team en de relatie met samenwerkingspartners. Daarbij waren in 2015 vooral de partners 'in de eerste schil' betrokken. In 2016 zal dit proces voortgezet worden waarbij ook de overige partners worden betrokken.
2	We maken afspraken met huisartsen over monitoring van ingezette 2 ^e lijnsvoorzieningen en afstemming/informatievoorziening.		Het sociaal team heeft huisartsen geïnformeerd over de werkwijze, aandachtfunctionarissen in relatie tot huisartsen zijn benoemd en een kennismakingsronde langs EMC's heeft plaatsgevonden. De volgende stap is om tot afspraken te komen met betrekking tot de verwijzende rol van huisartsen naar de 2e lijnsvoorziening jeugd.
2	Passend onderwijs: resultaat- afspraken over toegang en arrangement en verbinding met jeugdzorg.		
2	Veiligheidsketen: te maken met nieuwe verhoudingen op speelveld. Zorgen dat de uitvoeringsketen overzichtelijk georganiseerd blijft/wordt. En dat, ook waar een kind/gezin te maken heeft met veiligheidsproblematiek, een gekantelde klantbenadering kan worden gehanteerd, door aansluiting met STJ in samenhang met SAVE-team goed te organiseren. Zorgen dat zo'n gezin niet buiten de boot valt.		
2	Doorgaande lijn 18- 18+: uitzoeken wat er nodig is om ondersteuning goed te laten doorlopen en aan te blijven sluiten (benutten uitkomsten pilot nabegleiding 18 plus).		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 2 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Deelprogramma WMO

Wat hebben we bereikt?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Houtense inwoners voelen zich thuis in hun wijk, buurt of kern
2. Houtense inwoners zijn betrokken op elkaar en bij hun eigen leefomgeving
3. Inwoners benutten hun eigen kracht en maken gebruik van hun sociaal netwerk
4. Ondersteuning in het kader van de Wmo is doeltreffend (leefwereldgericht en zo licht als kan / zo zwaar als mogelijk) en doelmatig.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Houtense inwoners voelen zich thuis in hun wijk, buurt of kern.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Indicator collectieve zelfredzaamheid	Monitor Sociale Kracht	-	-	5,9	-	-
1.2	% Inwoners dat tevreden is over de welzijnsvoorzieningen (zoals buurtwerk, jongeren- / ouderenvoorzieningen, etc.)	Leefbaarheidsmonitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	-	-	66%	-	-
1.3	Rapportcijfer dat aan Houten gegeven wordt als plek om te wonen voor jongeren tussen de 16 en 23 jaar.	Jongerenpeiling	7,1	-	7,0	-	-

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	De Monitor Sociale Kracht wordt eens in de twee jaar gehouden. Over 2015 zijn er geen gegevens bekend.
1.2	De volgende Monitor Sociale Kracht wordt in 2016 gehouden.
1.3	In 2015 is er geen Jongerenpeiling gedaan. De volgende Jongerenpeiling is in 2016. Geen gegevens over 2015 bekend.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We zorgen voor een basis infrastructuur van voorzieningen die inwoners uitnodigt om te participeren.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Conform de ombuigingen, voorbereiden op de vermindering van het aantal sociaal culturele centra in Houten. Dit in overleg en afstemming met de gebruikers. De bedoeling is om effectief gebruik te maken van het bestaande maatschappelijk vastgoed, waarbij multifunctioneel gebruik gestimuleerd wordt.		
1	Heroriëntatie op het wijkgericht werken in relatie tot de transities (Ondersteuning zelfstandig wonen)		
1	In Houten NO zetten we wijkgericht werken in om de participatie te bevorderen via opbouwwerk.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Aantal bezoekers en activiteiten Sociaal Culturele Centra: a. Vuurtoren b. Schoneveld c. Meerkoet d. Wiese e. Ploeg f. Gebouw g. Enter	van Houten &Co					d.23.120 e. 7.700 f. betreft vrije verhuur
1.2	Aantal bezoekers Stichting Buitenwereld	van Houten &Co	29.820	31.000	18.590	50.000	38.280

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	Van Houten&Co gevraagd naar het aantal bezoekers, zij hebben aangegeven dat er geen registratie van het aantal bezoekers is bijgehouden. Dit betreffen de Vuurtoren, Schoneveld, Meerkoet en Enter. Aangegeven dat vanaf 2016 aan het begin van het volgende boekjaar wel aantallen bezoekers moeten worden opgegeven. Slechts de gegevens van de Wiese en Ploeg zijn bijgehouden. Het Gebouw in Tull en 't Waal levert geen gegevens, omdat het vrije verhuur betreft.
1.2	Bij de raming zijn alle bezoekers geraamd. In werkelijkheid zijn alleen de kinderen geteld, omdat zij entreegelden betalen en volwassenen niet.

Doelstelling 2

De Houtense inwoners zijn betrokken op elkaar en bij hun eigen leefomgeving.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	% Inwoners dat actieve bijdrage levert aan leefbaarheid/veiligheid van de buurt	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	32%	-	28%	-	-
2.2	% 16-23 jarigen dat de afgelopen 12 maanden anderen geholpen heeft met een onbetaalde klus of heeft deelgenomen aan vrijwilligerswerk	Jongerenpeiling	57%	-	56%	-	-
2.3	% Inwoners dat vrijwilligerswerk verricht	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	42%	-	33%	-	-

Nr.	Verklaring van afwijking
2.1	De Monitor Sociale Kracht wordt eens in de twee jaar gehouden. Over 2015 zijn er geen gegevens bekend.
2.3	De volgende Monitor Sociale Kracht wordt in 2016 gehouden.
2.2	De eerstvolgende Jongerenpeiling wordt in 2016 gehouden. Over 2015 zijn er geen gegevens bekend.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We stimuleren initiatieven van inwoners om zelf een bijdrage te leveren aan hun eigen woon- en leefomgeving. We bevorderen vrijwillige inzet, in het bijzonder gericht op zorg en ondersteuning en bieden een goede infrastructuur ten bate van de ondersteuning van vrijwilligers.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Voortzetten van Ons Fonds: Ons Fonds is een instrument om bewonersinitiatieven te stimuleren en te ondersteunen. De gemeente werkt hiervoor samen met Viveste, vanHouten&co en bewoners. Het doel van Ons Fonds is: de leefbaarheid in de wijk, buurt of straat verbeteren en/of de sociale samenhang versterken door het stimuleren van bewonersparticipatie, eigen kracht en betrokkenheid van burgers. Bewoners, evenals bedrijven en instellingen, met een vernieuwend idee kunnen subsidie aanvragen om hun idee te realiseren. Ons Fonds kan het sociaal netwerk bevorderen door gezamenlijke activiteiten van buurtbewoners mogelijk te maken.		
2	We ontwikkelen een toekomstvisie Houten 2025 volgens de principes van co-creatie. Dit houdt in dat de visie in samenwerking tussen inwoners, ondernemers, maatschappelijke instellingen en de gemeente tot stand komt en een product is waar gemeente en samenleving samen eigenaar van zijn. De toekomstvisie moet inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers inspireren en ruimte bieden om maatschappelijke initiatieven te nemen. De toekomstvisie wordt daarmee de kickstart voor een levende actieagenda van maatschappelijke initiatieven. Op een inwonertop in november 2014 wordt aanwezigen gevraagd een eerste aanzet te maken voor zo'n actielijst. Daarmee gaan partijen in 2015 aan de slag.		
2	Voortzetten van buurtbemiddeling gecoördineerd door 'van Houten&Co' waarin inwoners vrijwillig hun inzet plegen op preventie van conflicten en versterken van sociale samenhang.		
2	Zorgdragen voor een vraaggericht vrijetijdsaanbod voor tieners in Houten. Aan van Houten&Co is de opdracht gegeven om tieners, jongeren tussen 11 en 14 jaar, te betrekken bij de keuze voor de realisatie van de activiteiten. Er wordt ook specifiek aandacht gegeven aan betrokkenheid van de ouders van de tieners. Bij de activiteiten wordt samengewerkt met sportorganisaties, (sociaal-)culturele instellingen en (brede) scholen en hun vrijwilligers. Jongeren (18-plus) worden zelf expliciet als vrijwilliger ingezet.		
2	Uitvoering geven aan de vrijwilligersacademie door 'van Houten&Co'.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	Aantal aanvragen Ons Fonds	Gemeente			36	50	51
2.2	Aantal deelnemers vrijwilligersacademie	van Houten&Co				-	172

Nr.	Verklaring van afwijking
2.1	Er zijn 51 aanvragen geweest, daarvan zijn er 15 afgewezen en 36 geheel of gedeeltelijk toegewezen.
2.2	De vrijwilligersacademie is op 10 november 2015 van start gegaan. In de periode november en december 2015 hebben 172 vrijwilligers gebruik gemaakt van de vrijwilligersacademie. Waarvan er 45 deelnemers bij de start van de vrijwilligersacademie aanwezig waren. Eind 2016 is er een compleet beeld over het functioneren van de vrijwilligersacademie.

Doelstelling 3

Inwoners benutten hun eigen kracht en maken gebruik van hun sociaal netwerk

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3.1	% 16-23 jarigen dat de afgelopen 12 maanden iemand voor langere tijd verzorgd heeft (mantelzorg)	Jongerenpeiling	15%	-	9%	-	-
3.2	Percentage mantelzorgers	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale kracht (vanaf 2014)	21%	-	36% (14% intensief en 22% incidenteel)	-	-
3.3	% Mantelzorgers dat behoefte heeft aan (meer) ondersteuning (en dat nog niet heeft ontvangen)	Monitor Sociale Kracht	-	-	21%	-	-

Nr.	Verklaring van afwijking
3.1	De Jongerenpeiling wordt eens in de twee jaar gehouden. Over 2015 zijn er geen gegevens bekend. De volgende de jongerenpeiling wordt in 2016 gehouden.
3.2	De Monitor Sociale Kracht wordt eens in de twee jaar gehouden. Over 2015 zijn er geen gegevens bekend.
3.3	De volgende Monitor Sociale Kracht wordt in 2016 gehouden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het stimuleren van netwerken van onderlinge ondersteuning / lotgenotencontact. Het bieden van een goede infrastructuur ten bate van ondersteuning van mantelzorgers.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
3	Ontwikkelen van preventieprogramma's om de eigen kracht en onderlinge ondersteuning te versterken.		
3	Op grond van de decentralisaties en ontwikkelingen in de Wmo zal nog meer een beroep worden gedaan op mantelzorgers en vrijwilligers(werk). Er zal daarbij op grond van de ervaring in het Pom-project (preventieve ondersteuning mantelzorgers) opnieuw worden gekeken hoe het netwerk van mantelzorgers kan worden versterkt en hoe de activiteiten voor jongeren kunnen worden voortgezet.		
3	We willen als gemeente ervoor zorgen dat de basisfuncties mantelzorg voor handen zijn (informatie, advies en begeleiding, emotionele steun, educatie, praktische hulp, respijtzorg en zo nodig financiële en/of materiële hulp). Dit wil zeggen dat de functies of door de gemeente zelf of door onze gesubsidieerde partners of		

	eerstelijnspartners georganiseerd en beschikbaar worden gesteld.		
3	We willen een mantelzorgwaardering, conform de nieuwe Wmo-wet, gaan realiseren en gaan onderzoeken aan welke vorm van waardering mantelzorgers behoefte hebben.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3.1	Aantal mantelzorgers, dat ondersteuning gekregen heeft van van Houten&Co: a. intensief b. kort	van Houten & Co	a. 45 b.300	a. 75 b.300	a.136 b.229	a. 50 b.300	a. 157 b..262

Nr.	Verklaring van afwijking
3.1	Intensief contact betreft informatie, psychosociale begeleiding en ondersteuning en ontmoeting. Kort contact betreft informatie over mantelzorgproblematiek en mogelijke ondersteuning. De raming 2015 intensief was niet reëel, gezien het werkelijk aantal in 2014 al 136 bedroeg. Daarnaast is er voorlichting gegeven in samenwerking met jongerenwerk en Indigo m.b.t. mantelzorgproblematiek op de Heemlanden in 11 klassen in totaal 275 leerlingen.

Doelstelling 4

Ondersteuning in het kader van de Wmo is doeltreffend (leefwereldgericht en zo licht als kan / zo zwaar als nodig) en doelmatig.

Kwetsbare inwoners uit Houten kunnen zo optimaal mogelijk deel (blijven) nemen aan de samenleving. In het bijzonder kunnen zij op een zelfredzame manier de regie voeren over hun eigen leven en zelfstandig dagelijkse handelingen verrichten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
4.1	% Mensen dat in het dagelijks functioneren veel problemen ondervindt en dat niet kan terugvallen op anderen	Monitor Sociale Kracht	-	-	3%	-	-
4.2	% Mensen dat soms, zelden of nooit activiteiten onderneemt in de vrije tijd.	Monitor Sociale Kracht	-	-	3%	-	-
4.3	% Mensen dat zich zeer eenzaam voelt	Monitor Sociale Kracht	-	-	5%	-	-
4.4	Aantal toegekende maatwerkvoorzieningen hulpmiddelen: • Rolstoelen • Vervoersvoorzieningen • Woonvoorzieningen	GWS	-	-	-	40 30 40	64 53 53
4.5	Aantal toegekende maatwerkvoorzieningen Hulp bij het Huishouden	GWS	-	-	-	672	163
4.6	Aantal toegekende maatwerkvoorzieningen Ondersteuning zelfredzaamheid 1 t/m 3 (begeleiding individueel)	GWS	-	-	-	nulmeting	96

4.7	Aantal toegekende maatwerkvoorzieningen Ondersteuning maatschappelijke deelname 1 t/m 3 (begeleiding groep)	GWS	-	-	-	nul-meting	28
4.8	Het aantal vluchtelingen dat maatschappelijk begeleid wordt	vanHouten&Co	-	27	43	80	88

Nr.	Verklaring van afwijking
4.1	De Monitor Sociale Kracht wordt eens in de twee jaar gehouden. Over 2015 zijn er geen gegevens bekend. De volgende Monitor Sociale Kracht wordt in 2016 gehouden
4.2	
4.3	
4.4	De raming blijkt achteraf onjuist. Bij de raming is gebruik gemaakt van een onvolledige telling. Het aantal gerealiseerde voorzieningen geeft een juist beeld.
4.5	

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het bieden van ondersteuning en begeleiding aan kwetsbare inwoners gericht op participatie en zelfredzaamheid door:

- 4.1. Het stimuleren van initiatieven die het voor inwoners mogelijk maken ook in een kwetsbare situatie langer thuis te kunnen wonen
- 4.2. Het bieden van algemene en maatwerkvoorzieningen, aansluitend op de mogelijkheden van eigen kracht en sociaal netwerk
- 4.3. Het via de centrumgemeente Utrecht zorg dragen voor beschermd wonen en goede maatschappelijke opvang waaronder vrouwenopvang.
- 4.4. Het op aanvraag bieden van een vergoeding van de meerkosten, die voortvloeien uit ziektes en/of beperkingen, aan personen met een beperking, chronisch, psychisch of psychosociaal probleem bij een inkomen lager dan 110% van het wettelijk minimum.
- 4.5. Het bieden van maatschappelijke begeleiding aan vluchtelingen

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
4.1	We stimuleren en faciliteren initiatieven van partijen waardoor veiligheid en zelfredzaamheid van zelfstandig thuiswonende (kwetsbare) inwoners vergroot worden zoals op het gebied van preventie en domotica.		
4.2	In opdrachten aan welzijnsorganisaties en zorgaanbieders borgen we de Kanteling en de veranderopgave binnen de Wmo, in die zin dat partijen adequaat en flexibel inspelen op de vraag bij de programmering van hun activiteiten. Hierbij is goed zicht op de vraag en de draagkracht van de burger en participeert de burger zelfredzaam.		
4.2	Wonen: via de vergunningverlening mogelijk maken dat mantelzorger en zorgbehoevende dicht(er) bij elkaar komen te wonen.		
4.2	Begeleiding: de gemeente stimuleert een goede prijs-kwaliteitverhouding van de te leveren diensten door hier bij de inkoop zwaar te controleren conform de criteria in de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning (artikel 18).		
4.3	Samen met centrumgemeente Utrecht ontwikkelen van een beleidsplan voor 2016 e.v. met betrekking tot beschermd wonen.		
4.3	De lokale toegang goed aansluiten op de centrale toegang beschermd wonen en maatschappelijke opvang		

4.4	Extra inzet op kwetsbare groep alleenstaande ouders met kinderen en preventie schulden.		
4.5	Maatschappelijke begeleiding eerste opvang via coördinator en vrijwilligers 'van Houten&Co'.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
4.1	Rapportcijfers klanten over: a. huishoudelijke hulp b. toegekende voorzieningen	Wmo benchmark	a. 7,7 b. 7,0	a. 7,9 b. 7,5	- -	a. 7,9 b. 6,8	-
4.2	Rapportcijfer dat Vitras CMD krijgt van AMW cliënten	Jaarverslag Vitras AMW	7,7	7,8	7,8	7,7	-
4.3	Percentage aanvragen maatwerkvoorzieningen dat binnen 8 weken (conform Wmo-verordening) afgehandeld kan worden.	Sociaal Loket Houten	-	-	-	nulmeting	-

Nr.	Verklaring van afwijking
4.1	Wmo-benchmark is in 2015 niet gehouden. Door het Sociaal Loket is in 2015 geen registratie bijgehouden.
4.2	De cijfers van Vitras AMW komen omstreeks eind maart begin april 2016.
4.3	De nulmeting wordt in 2016 gehouden. Over 2015 zijn geen gegevens bekend.

Deelprogramma Begeleiding naar werk

Wat hebben we bereikt?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Participatie door werk, mede door invulling van gemeentelijke SROI-afspraken (social return on investment) afspraken.
2. Een zo gering mogelijke uitkeringsafhankelijkheid, mede door economische participatie op eigen kracht.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Participatie door werk, mede door invulling van gemeentelijke SROI-afspraken (social return on investment).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Aantal plaatsingen op regulier werk, werkervaringsplaats, participatieplaats, tegenprestatie en beschut werk	WIL	137	414 ⁽¹⁾	571	550 ⁽¹⁾	697 ⁽¹⁾
1.2	Aantal plaatsingen in het kader van Social Return on Investment	WIL	-	9 ⁽¹⁾	40	50 ⁽¹⁾	35

1. Dit betreft het totaal aantal plaatsingen door WIL voor alle Lekstroomgemeenten. Het cijfer 2013 betreft de periode mei (start WIL) t/m december.

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	Het aantal plaatsingen naar regulier werk is sterk toegenomen. Hierbij gaat het om 254 personen die volledig zijn uitgestroomd uit de uitkering. Als iemand parttime gaat werken en gedeeltelijk afhankelijk is van een uitkering wordt deze niet meegeteld.
1.2	De realisatie is inderdaad 35 geweest. Dat blijft achter bij de ambitie, maar die was ook hoog gezien de 40 van het jaar er voor. Alle bestekken die het werkgeversservicepunt heeft ontvangen zijn ook verzilverd. Het maximale aantal plaatsingen dat kon worden gerealiseerd is dus ook 35 geweest. Conclusie is dat er te weinig bestekken zijn ontvangen van de gemeenten om de 50 daadwerkelijk te kunnen halen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) voert sinds mei 2013 de Wet werk en bijstand en aanverwante wet- en regelgeving uit voor de gemeente Houten en de overige Lekstroomgemeenten. WIL heeft een eigen programmabegroting met verschillende Kernprestatie-indicatoren en rapporteert zelfstandig elk kwartaal over haar werkzaamheden. Om deze reden is in de begroting van de gemeente Houten slechts een beperkt aantal indicatoren opgenomen.

Ook in 2015 zet WIL namens de Lekstroomgemeenten in op het bevorderen van participatie door werk. We gaan daarbij uit van een brede werkdefinitie: werk is werk, ook als het bijvoorbeeld tijdelijk of deeltijdwerk, beschut werk of vrijwilligerswerk is.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Een aanpak gericht op het plaatsen van klanten bij werkgevers op regulier werk, werkervaringsplaatsen, participatieplaatsen, tegenprestatie en beschut werk.		
1	Het opnemen van SROI in de aanbestedingen waar mogelijk.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 1 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Doelstelling 2

Een zo gering mogelijke uitkeringsafhankelijkheid, mede door economische participatie op eigen kracht.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	Aantal huishoudens met een WWB- of aanverwante uitkering ⁽¹⁾ : relatieve groei t.o.v. voorgaande jaar	WIL/GWS/Wisz	354 +5,4%	426 +20,3%	450 +5,6%	550 +10%	487 +5,4%
2.2	Preventiequote (percentage niet gehonoreerde aanvragen levensonderhoud)	WIL	-	55%	44,1%	58%	24,4%

1. Het volume WWB, IOAW, IOAZ en BBZ-uitkeringen ultimo december.

Nr.	Verklaring van afwijking
2.1	In de begroting van WIL is voor Houten over 2015 op 474 begroot. In de begroting van de gemeente Houten is ten onrechte 550 geraamd. Een begrote groei van 10% in een jaar was realistischer geweest. De begrote toename zou dan op 495 zijn uitgekomen. De werkelijke toename is uitgekomen op 487 en blijft binnen de raming die WIL heeft opgenomen voor 2015.
2.2	Van de 270 Houtense inwoners die zich hebben gemeld, is in 66 gevallen geen poort- en schouwproces opgestart. Voor 204 aanvragers gebeurde dat dus wel. Daarop is in 83 gevallen geen aanvraag levensonderhoud gevolgd. Dus in totaal 149 wel en is ten opzichte van 270 aanvragen een percentage van 55,2%. Ten opzichte van het totaal aantal melders zijn er 66 niet gestart met een traject, dat is 24,4%.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Burgers zijn in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor hun economische participatie en het organiseren van de dienstverlening en de ondersteuning die zij nodig hebben. De klant moet daarom eerst zelf een oplossing organiseren of gebruik maken van het eigen netwerk om hem of haar bij te staan. Het recht op een uitkering of ondersteuning speelt pas in tweede instantie. Waar nodig ondersteunen we (potentiële) klanten bij het vergroten van hun eigen kracht, hun mogelijkheden en hun verantwoordelijkheden.

Bij de uitvoering van de WWB door WIL ligt dan ook veel nadruk op preventie.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Een aanpak gericht op het versterken van de eigen kracht, motivatie en verantwoordelijkheid van klanten en werkgevers.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 2 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Wat heeft het gekost?

	Deelprogramma's	Rekening 2014	Primitieve begroting 2015	Begroting na wijziging 2015	Rekening 2015	Verschil begroting na wijziging vs rekening 2015
Programma 00. Sociaal Domein						
lasten						
00.01	Sociale Agenda	1.111.296	480.846	3.809.385	3.377.904	431.481
00.02	Jeugd en passend onderwijs	527.645	11.596.673	10.334.973	9.751.347	583.626
00.03	W.M.O.	8.474.557	12.064.096	12.242.094	10.189.765	2.052.329
00.04	Begeleiding naar werk	2.640.043	2.768.295	2.933.766	2.542.992	390.774
00.99	Programmabrede kosten				3.064.727	-3.064.727
Totaal lasten		12.753.542	26.909.910	29.320.218	28.926.734	393.484
baten						
00.01	Sociale Agenda	27.984	14.792.841	7.500	24.841	17.341
00.02	Jeugd en passend onderwijs				9.785	9.785
00.03	W.M.O.	1.186.387	1.086.412	1.821.988	1.693.468	-128.520
00.04	Begeleiding naar werk	2.470.682	2.660.769	2.726.860	2.418.390	-308.470
00.99	Programmabrede kosten			30.000	30.000	
Totaal baten		3.685.053	18.540.022	4.586.348	4.176.483	-409.865
Saldo		9.068.489	8.369.888	24.733.870	24.750.250	-16.380

Verschillen vanaf € 75.000 op deelprogrammaniveau worden toegelicht. De lasten en baten worden voor deze vergelijking niet gesaldeerd. Voor dit programma is de volgende financiële toelichting van toepassing.

Deelprogramma Sociale Agenda

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 448.822** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
00.01.01 Sociale basisvoorzieningen	€ 30.461 V	€ 17.341 V
00.01.02 Eerstelijns ondersteuning	€ 401.020 V	€ 0
TOTAAL	€ 431.481 V	€ 17.341 V
SALDO		€ 448.822 V

01.01.02 Eerstelijns ondersteuning € 401.000 V

Het overschot bij het Sociaal loket wordt voor ongeveer de helft veroorzaakt door een onderbesteding op de post salarissen en voor ongeveer de helft door een onderbesteding op de post inhuur personeel (€ 86.000 V).

Voor 2015 is een begroting opgesteld voor het Sociaal Team. Onderdelen van deze begroting zijn uiteindelijk betaald vanuit centrale budgetten (kantoorartikelen, huur, deels de automatisering), op andere onderdelen heeft een onderbesteding plaatsgevonden (opleidingskosten, voorlichtingskosten, overige kosten), bovendien is er minder personele inzet nodig geweest en heeft de inzet van derde partijen binnen het Sociaal Team minder gekost dan vooraf geraamd. (€ 269.000 V)

Diverse kleine verschillen tellen op tot € 46.000 V.

Deelprogramma Jeugd en passend onderwijs

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 593.411** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
00.02.03 Tweedelijns ondersteuning	€ 1.337.181 V	€ 0
00.02.04 Bescherming en veiligheid	€ 775.956 N	€ 0
Saldo diverse overige producten	€ 22.402 V	€ 9.785 V
TOTAAL	€ 583.626 V	€ 9.785 V

SALDO	€ 593.411 V
--------------	--------------------

Om hier inhoudelijke verklaringen te kunnen geven en niet technische is in afwijking van andere deelprogramma's naar soort zorg i.p.v. product gerapporteerd.

Persoonsgebonden budget (PGB)

Het overschot op het PBG jeugd is op basis van bevoorschotting. De werkelijke afrekening vindt plaats in juni 2016. In 2015 zijn er meer PGB houders overgegaan naar de Wet langdurige zorg (Wlz) dan bij het opstellen van de begroting werd verwacht (€ 172.000 V).

Zorg in Natura (ZIN)

De begroting voor de ZIN jeugd was gebaseerd op de ontwikkelingen tot en met het derde kwartaal 2015. De werkelijke kosten zijn deels hoger uitgevallen (€ 80.000 N), met name doordat 2 landelijke aanbieders in eerdere opgaven een te lage opgave hadden gedaan. Voor de overige zorgcategorieën (KmB, jGGZ, J&O) geldt dat er weliswaar meer kosten zijn gemaakt dan begroot, maar dat dit ruimschoots opgevangen kan worden binnen de specifiek in deze begrotingsposten opgenomen post 'onvoorzien'. Per saldo is er een onderschrijding van het macrobudget. De werkelijke kosten ZIN zijn gebaseerd op de informatie/opgaven die aanbieders bij ons hebben aangeleverd, aangevuld met de declaraties die zijn binnengekomen en de opgave van de VNG over de omzet bij de landelijke aanbieders.

In het macrobudget voor de uitvoering van de Jeugdwet zijn ook middelen gereserveerd voor de zogenaamde 'afrekening risicodeling cluster 1'. Het betreft hier een reservering voor het risico dat zorgleveranciers, waarmee een "omzetgarantie" is afgesproken, in werkelijkheid niet aan deze omzet komen. De afrekening voor 2015 dient nog plaats te vinden met deze leveranciers. Er moet daarom nog rekening worden gehouden met circa € 200.000 aan kosten welke mogelijk nog ten laste van het saldo moeten worden gebracht; de onderschrijding wordt dan dus € 269.000 (V) in plaats van de nu voorziene € 469.000 (V).

Overig

Diverse kleine verschillen tellen op tot € 32.000 V.

Deelprogramma W.M.O.

Het deelprogramma heeft een positief saldo van € 1.923.809 en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
00.03.01 Sociale basisvoorzieningen	€ 162.952 V	€ 90.586 N
00.03.03 Tweedelijns ondersteuning	€ 1.872.004 V	€ 130.279 N
00.03.05 Eigen bijdragen	€ 0	€ 92.344 V
Saldo diverse overige producten	€ 17.373 V	€ 0
TOTAAL	€ 2.052.329 V	€ 128.520 N

SALDO	€ 1.923.809 V
--------------	----------------------

00.03.01 Sociale basisvoorzieningen € 72.000 V

Door het ontbreken van personeel/capaciteit kon een deel van de plannen op het gebied van ondersteuning en waardering mantelzorgers niet worden uitgevoerd. Bovendien was een groot deel van het gereserveerde budget voor mantelzorg voor 'waardering mantelzorger'. Omdat we niet wisten hoeveel mensen daar gebruik van gingen maken hebben we te ruim begroot. (€ 80.000 V).

Per 1 juni 2015 heeft van Houten&Co de huur opgezegd van de Vuurtoren. Er zit tijdelijk een basisonderwijs met twee groepen. Dit levert aanzienlijk minder huurinkomsten op (€ 14.000 N). De peuterschool is uit de Grund vertrokken om zich dichterbij het onderwijs te vestigen (€ 19.000 N). De Grote Geer staat te koop, waardoor er minder onderhoud is gepleegd (€ 14.000 V) en er wordt nauwelijks meer verhuurd (€ 20.000 N).

Begin 2015 was het duidelijk dat Nieuwoord verkocht zou worden. De huurders zijn daarom vroegtijdig in andere accommodaties ondergebracht. Per 1 juni 2015 is het pand verkocht. De inkomsten (€ 35.000 N) en uitgaven (€ 34.000 V) wijken hierdoor af. Per saldo is het nagenoeg budgettair neutraal.

Diverse kleine verschillen tellen op tot € 32.000 V.

00.03.03 Tweedelijns ondersteuning € 1.742.000 V

In 2015 is het aantal aanvragen voor huishoudelijke ondersteuning 1 aanzienlijk en voor 2 licht afgenomen. Bovendien is Houten overgegaan op een nieuwe manier van financieren, namelijk een vast budget per periode van 4 weken. (€ 237.000 V)

Het restant van het door het Rijk ontvangen bedrag voor Huishoudelijke Hulp Toelage (bedoeld voor cliënten met een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning die extra uren willen inkopen voor bijvoorbeeld een grote schoonmaak) wordt gereserveerd voor 2016. Dit geeft een voordeel op de lasten (€ 248.000 V) en een nadeel op de baten (€ 248.000 N), per saldo budgetneutraal.

In de meicirculaire is voor 2015 een incidentele ophoging van € 8 miljoen voor Utrecht en de regiogemeenten doorgevoerd voor beschermd wonen. Met de septembercirculaire is dit incidentele bedrag opgehoogd naar € 10 miljoen. Deze ophoging heeft een hogere bijdrage aan de gemeente Houten tot gevolg gehad (€ 94.000 V).

Er zijn een aantal leveranciers die naast begeleiding ook huishoudelijke hulp leveren. Per abuis is in eerdere prognoses voor maatwerk ZIN (bij leveranciers die beide leveren) niet alleen de begeleiding maar ook de huishoudelijke hulp opgenomen. Daarnaast waren de uitgaven voor begeleiding ZIN gebaseerd op de gegevensoverdracht vanuit de AWBZ; die gegevens bleken niet altijd betrouwbaar. (€ 213.000 V).

Het verwachte resultaat bij begeleiding PGB is op basis van een bevoorschotting. De eindafrekening vindt plaats in juli 2016. Het begrote PGB-budget was gebaseerd op de gegevensoverdracht vanuit de AWBZ. In 2015 zijn alle PGB's herbeoordeeld. Daaruit bleek dat het merendeel van de PGB's onder de Wlz moesten vallen en niet onder de Wmo. Deze PGB's zijn overgeheveld naar de Wlz. (€ 531.000 V).

De integratie uitkering Wmo heeft betrekking op de uitvoering van oude en nieuwe Wmo-taken. Voor de nieuwe taken is de gemeente vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk. Op datzelfde moment is ook

het Sociaal team van start gegaan. Omdat de uitvoering van deze taken nieuw is, is pas in de loop van 2015 een beter beeld ontstaan over aantallen cliënten en de vraag van de cliënten naar voorzieningen. Ook voor de cliënten was en is het zoeken naar de toeleiding naar Wmo-voorzieningen. Evenals voorgaande jaren is er binnen de integratie uitkering een overschot op het budget voor Wmo oude taken. Dit overschot wordt betrokken bij de invulling van de eerder door de raad vastgestelde 'te verwachte besparing (€ 500.000 in 2018) op Wmo-voorzieningen'. Bovenstaande ontwikkelingen zijn de belangrijkste oorzaken van de onderschrijding van de integratie uitkering Wmo met € 623.000 (V).

Diverse kleine verschillen tellen op tot € 44.000 V.

00.03.05 Eigen bijdragen € 92.000 V

Het was lastig om vooraf in te schatten hoeveel extra eigen bijdrage de nieuwe maatwerkvoorziening begeleiding zou gaan opleveren. Vooralsnog hebben we op deze post de eigen bijdragen te laag geraamd. Echter bij toekomstig verwachte lagere uitgaven op huishoudelijke ondersteuning zullen ook de eigen bijdragen gaan afnemen.

Deelprogramma Begeleiding naar werk

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 82.304** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
00.04.03 Tweedelijns ondersteuning	€ 390.774 V	€ 308.470 N
TOTAAL	€ 390.774 V	€ 308.470 N
SALDO		€ 82.304 V

00.04.03 Tweedelijns ondersteuning € 82.000 V

Per saldo zijn er minder fte's (WSW-ers) geplaatst bij UW holding, DMO Utrecht en overige UW-bedrijven dan waarvoor vergoeding ontvangen wordt via het participatiebudget (€ 299.000 V).

Voor 2015 en 2016 zijn afspraken gemaakt met UW-holding dat Houten bijdraagt in het exploitatie-tekort UW door een extra bijdrage van € 1.000 per geplaatste WSW-er. Het voordeel van € 91.200 ontstaat doordat naast het budget voor 2015, ook nog het budget 2014 gereserveerd was. Ook het budget 2015 bleek niet geheel nodig te zijn. (€ 91.000 V)

Het nadeel op de doeluitkering (WSW) is ontstaan doordat de begroting niet helemaal is aangepast tot het werkelijk beschikbaar gestelde participatiebudget 2015. (€ 101.000 N)

De integratie-uitkering sociaal domein participatiewet is niet volledig uitgegeven in 2015. Het restant is via de balans gereserveerd voor eventuele extra uitgaven 2016 en verdere jaren. (€ 209.000 N)

Deelprogramma Programmabrede kosten

Het deelprogramma heeft een negatief saldo van **€ 3.064.727** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
00.99.02 Programma Sociaal Domein mutaties reserves	€ 3.064.727 N	€ 0
TOTAAL	€ 3.064.727 N	€ 0
SALDO		€ 3.064.727 N

00.99.02 Programma Sociaal Domein mutaties reserves € 3.065.000 N

In lijn met het besispunt 2 van het raadsbesluit Sociale agenda 2012-2015 wordt het positief rekeningresultaat uit het uitvoeringsplan programma transities in samenhang gestort in deze bestemmingsreserve. In latere documenten zoals perspectiefnota 2014 en het collegeprogramma 2014-2018 is gekozen om deze toevoeging veel ruimer te maken en een aantal transitie-gerelateerde budgetten tussen de "hekken te plaatsen". Alle budgetoverschrijdingen en -onderschrijdingen binnen de "hekken" worden verrekend met de bestemmingsreserve "Programma Transities in Samenhang". In 2015 betreft de storting van het positieve saldo van deze budgetten tussen de hekken in de bestemmingsreserve Programma Transities in Samenhang € 2.730.000 N.

Daarnaast is er een niet begrote storting (€ 335.000 N) in de bestemmingsreserve organisatie-ontwikkeling gedaan:

- In kader van de transities is personeel ingehuurd, waarvan de kosten ten laste van het flankerend personeelsbeleid zijn gekomen, terwijl deze kosten eigenlijk ten laste van budgetten binnen de hekken van de transities hadden moeten komen (€ 288.411) en Er zijn extra werkzaamheden door ICT-personeel uitgevoerd ten behoeve van het sociaal team (€ 46.200).

Programma Vitaal

Programma Vitaal

Programma in vogelvlucht

Participatie is de hoofddoelstelling van zowel het programma 'Vitaal' als het programma 'Sociaal Domein'.

Iedere inwoner in Houten doet mee, wordt gezien en gehoord. We willen dat alle inwoners mee kunnen doen naar eigen vermogen. Indien nodig ondersteunen wij hen hierbij en we scheppen voorwaarden zodat een ieder zich op zijn of haar manier kan ontplooien en inzetten voor onze samenleving.

Het programma Vitaal is opgebouwd uit vijf deelprogramma's.

Deelprogramma Sociale Participatie

We willen dat iedereen meedoet. Eigen kracht en verantwoordelijkheid zijn hierbij uitgangspunt. Het kan voorkomen dat betaalde arbeid niet voorhanden of mogelijk is. Door het verbeteren van eigen vaardigheden, bijvoorbeeld door vrijwilligerswerk, moet men proberen terug te keren in het arbeidsproces. Als het echt nodig is krijgen de burgers die het nodig hebben een uitkering. De uitvoering hiervan gebeurt via de WIL (Werk en Inkomen Lekstroom). De WIL ziet er ook op toe dat een uitkering rechtmatig en doelmatig wordt verstrekt en dat er, indien nodig, gehandhaafd wordt. Voor mensen met een laag inkomen zijn er diverse voorzieningen zoals bijvoorbeeld de U-pas. De belangrijkste beleidsmatige ontwikkeling in 2015 is geweest dat alle regelgeving met betrekking tot de nieuwe Participatiewet door de raad is vastgesteld (verordeningen). Door de inzet van de generalist van WIL in de nabijheid van het Sociaal Team en Loket kon in de uitvoering nog sterker ingezet worden op vroegsignalering en preventie. De problematiek eerder in beeld krijgen alsmede een juiste begeleiding en aanpak kunnen ervoor zorgen dat inwoners niet afhankelijk behoeven te worden van externe hulp.

Deelprogramma (Gezondheids)zorg

Gezonde mensen zijn fysiek en mentaal beter in staat om een actieve bijdrage aan de maatschappij te leveren. Mensen zijn niet of minder in staat om te participeren, wanneer hun draaglast en draagkracht niet in balans zijn. Gezondheidsbeleid richt zich op het vergroten van de eigen kracht. In 2015 hebben wij sterk ingezet op een gezonde leefstijl; voorlichting en advies is niet alleen gegeven door het CJG (Centrum voor jeugd en gezin) en Zorg in Houten, maar ook het Sociaal Team draagt dit uit. Preventiebeleid omtrent genotmiddelen heeft ruime aandacht gekregen en de aanpak van overgewicht bij kinderen is opgepakt via de JOGG (Jongeren op gezond gewicht) methode. Belangrijke behaalde resultaten hierbij zijn gerealiseerde watertappunten en gezonde kantines. Er is binnen Houten breed meegedaan aan de Ik Pas campagne (30 dagen zonder alcohol). Een onderzoek naar drugsgebruik (middels het onderzoeken van rioolwater) is opgestart (resultaten worden in 2016 bekend). Ook op het mentale vlak zijn tal van activiteiten ontplooid. Eenzaamheid en depressiepreventie hebben aandacht gekregen door de uitvoering van het jaarplan 'Houten Mentaal Vitaal'. Het programma 'Welzijn voor Elkaar' wordt doorontwikkeld naar andere doelgroepen en de doelgroep dementerenden krijgt extra aandacht door activiteiten 'vriendelijker' te maken voor deze groep. De Monitor Sociale Kracht wordt eens per twee jaar uitgevoerd: 2014, 2016, etc. Hierdoor is een aantal indicatoren niet gemeten in 2015.

Deelprogramma Werkgelegenheid

Het is van groot belang dat de werkgelegenheid binnen Houten op peil blijft en het liefst nog toeneemt. Belangrijk hierbij is een gedifferentieerd aanbod om mensen uit alle geledingen van de bevolking te kunnen faciliteren. Helaas moet worden geconcludeerd dat het aantal arbeidsplaatsen is afgenomen in 2015. Deze daling heeft uiteraard te maken met het na-ijleffect van de economische crisis. De in 2015 genomen maatregelen op het gebied van een goed vestigingsmilieu, promotie en marketing en bewaking van de kwaliteit van het ondernemersklimaat lijken echter vruchten af te werpen. De uitgifte van bedrijfsgrond is behoorlijk toegenomen en overtreft de ramingen ruimschoots. De opgestelde economische visie zal bijdragen aan continuering van deze ingeslagen weg zodat Houten ook in de toekomst een aantrekkelijke vestigingslocatie blijft. In overleg met de WIL is gewerkt aan maatregelen om vraag en aanbod van de werkgelegenheid beter af te stemmen.

Deelprogramma Onderwijs

Ieder kan zich ontwikkelen naar zijn of haar potentie. Passend onderwijs met aansluiting op de zorgstructuur voor kinderen die dit nodig hebben, doorlopende leerlijn voor alle kinderen, verbinden tussen het onderwijs en de wijk, welzijnswerk en verenigingsleven maar ook aansluiting op behoeften van het bedrijfsleven zijn een aantal thema's die aandacht hebben gekregen in 2015. De gemeente is hierbij vooral 'verbindend' omdat voor veel zaken geldt dat de onderwijsbesturen verantwoordelijk zijn. Vanuit de jeugdzorg bekeken zijn de scholen een van de belangrijkste vindplaatsen. Vooral in de nabije toekomst zal hier de aansluiting worden gezocht inzake vroegsignalering, preventie en voorlichting.

Ook hier geldt dat de Monitor Sociale Kracht eens per twee jaar wordt uitgevoerd: 2014, 2016, etc. Hierdoor is een aantal indicatoren niet gemeten in 2015.

Bijzondere aandacht is er geweest om vroegtijdige schooluitval te voorkomen: een nieuw loket WIL-RMC (Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdige schoolverlaters) is ingericht. Spreekuren op de MBO's in Houten zijn geïntensiveerd om schooluitval te verminderen en VMBO-school Het Houtens is uitgebreid en daarmee klaar voor de toekomst. De Heemlanden is in co-productie met het theater uitgebreid met een extra collegezaal. Door een strakke aanpak en goede afspraken met scholen omtrent ongeoorloofd verzuimmeldingen krijgen we steeds meer inzicht hierin en lijkt het verzuim af te gaan nemen. Ander opvallend onderdeel is een sterke daling van het aantal leerlingen dat gebruik maakt van het leerlingenvervoer. Dit komt door een relatief grote uitstroom van scholieren die hun school hebben afgerond.

Voor wat betreft de onderwijshuisvesting is eind 2015 een plan opgesteld (strategisch huisvestingsplan) waaruit actiepunten naar voren komen hoe wij om willen gaan met de huisvesting in de toekomst. Schoolgaande jongeren blijven zich in hoge mate thuis voelen in Houten maar als er problemen zijn, weten verreweg de meeste jongeren nog niet waar zij terecht kunnen. Dit zal aandacht moeten krijgen in de nabije toekomst.

Het verder werken en ontwikkelen van een gezamenlijke agenda voor de Brede School in Houten blijft aandacht vragen. Kansen zijn er, het concept wordt door alle partijen onderschreven maar het daadwerkelijk handen en voeten geven hieraan zal de komende periode aandacht blijven vragen. Het afspraken maken met de samenwerkingsverbanden inzake het passend onderwijs is nog gaande. De helderheid over de demarcatie tussen onderwijs en zorg is niet altijd duidelijk. Wel is afgesproken dat de belangen van het kind altijd voorop staan. Voor de Voor- en Vroegschoolse educatie en het peuterschoolwerk staan de komende periode veel ontwikkelingen op stapel die gedurende het jaar 2015 actueel zijn geworden maar nog niet zijn uitgekristalliseerd. De komst van extra statushouders en de wetwijzigingen op het vlak van peuterwerk alsmede de bijbehorende financiering hiervan zullen in 2016 speerpunten worden.

Deelprogramma Kunst, cultuur en sport

De kern van het cultuurbeleid is overeind gebleven ondanks de in het recente verleden doorgevoerde bezuinigingen. Alle creativiteit wordt aangewend om te kunnen blijven investeren in cultuur. Belangrijke resultaten die in 2015 zijn geboekt zijn onder andere de realisatie van een nieuwe sporthal (De Dome). Een particulier initiatief waarbij de gemeente de hal niet zelf hoefde te financieren. Het realiseren van een extra zaal in het theater die tevens een oplossing bracht voor het ruimtegebrek van de Heemlanden. De jaarlijkse exploitatiebijdrage aan het theater gaat naar beneden en een substantieel deel van de verbouwing is door sponsoring aan het theater bekostigd.

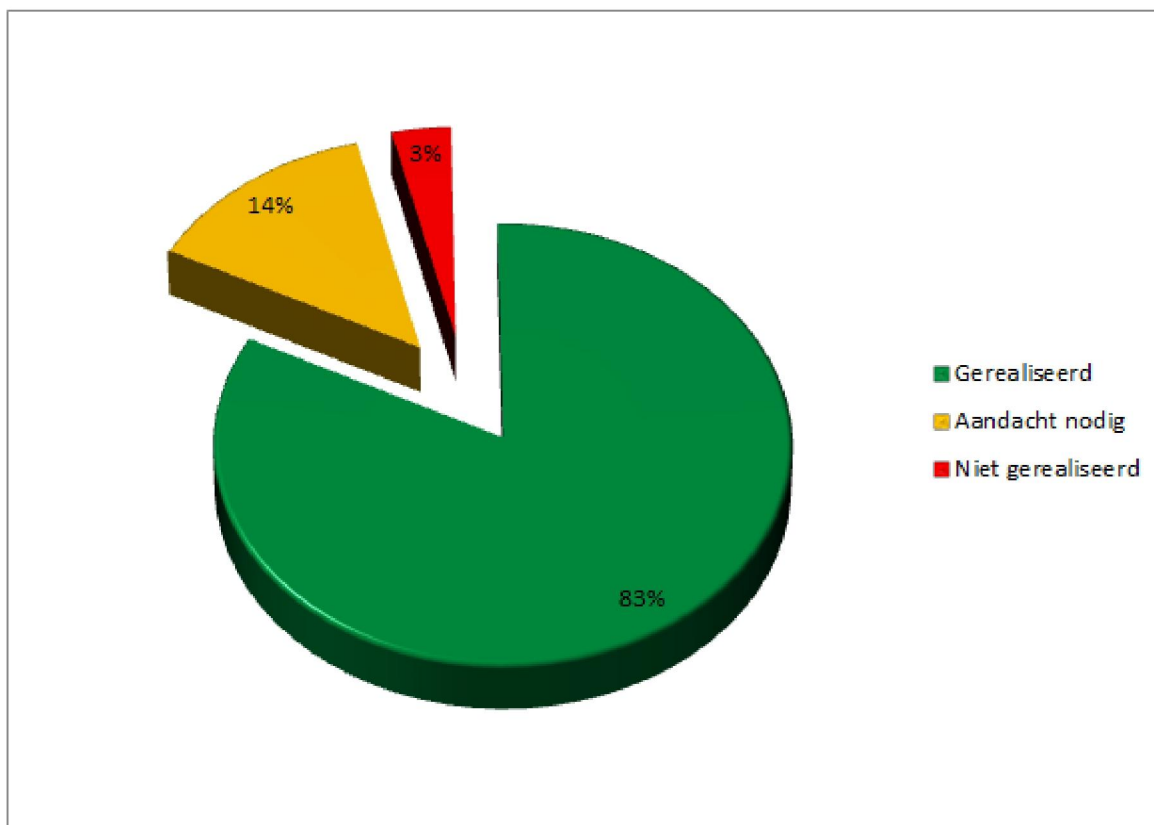
De besluitvorming over de toekomstige invulling van de bibliotheek is in 2015 niet afgerond. Dit vindt in het eerste kwartaal van 2016 plaats. Evaluatie van het Cultuurfonds en het Cultuurbeleid zullen ook in 2016 plaatsvinden. Ook zal in 2016 onderzocht worden waarom het aantal leerlingen in het muziekonderwijs blijft dalen.

De doorontwikkeling van het sportfonds is lopend en de Sportnota 2008-2015 is geëvalueerd. Dit laatste heeft geresulteerd in het opstellen van een nieuwe nota waarover 9 februari 2016 besluitvorming heeft plaatsgevonden.

Monitoring

Gedurende het jaar kregen de tranisties vorm. Werkendeweg blijkt dat het monitoren van de uitvoering nieuwe taken vraagt om een herbezinning op de huidige wijze van meten van de voortgang (zowel aard als omvang van de indicatoren). Daar geven we nu invulling aan.

In de begroting zijn diverse prestatie indicatoren opgenomen. In onderstaand schema wordt weergegeven welk percentage van de geplande kwalitatieve prestatie-indicatoren is gerealiseerd.

Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt, is 83% gerealiseerd. De belangrijkste resultaten worden hieronder nader toegelicht.

Gerealiseerde prestaties

In 2015 zijn onder andere de volgende kwalitatieve prestatieindicatoren gerealiseerd:

- het uitvoering geven aan het jaarplan voor "Houten Mentaal Vitaal" dat gericht is op een gecombineerde aanpak van eenzaamheid en depressiepreventie.
- het project JOGG (Jongeren op gezond gewicht) sluit aan bij verschillende sport- en beweegactiviteiten. Een gezonde eet- en beweegstijl staat hierbij centraal.

Deels gerealiseerde prestaties

In 2015 zijn deels de onderstaande kwalitatieve prestatie indicatoren gerealiseerd:

- Doorontwikkeling van Welzijn voor Elkaar naar andere doelgroepen. Bij welzijn voor Elkaar wordt een Welzijnsconsulent ingezet binnen de EMC's om voor mensen met onder andere eenzaamheid of zingevingssklachten te zoeken naar oplossingen. De methodiek blijkt ook voor andere doelgroepen geschikt. Het inzicht uit de evaluatie is dat welzijnsinterventies zich moeten richten op lichte klachten en dat het op- en afschalen met het Sociaal team aandacht verdient.
 - Met de organisaties en instellingen die werken met en voor kinderen wordt een gezamenlijke agenda opgesteld voor de Brede School in Houten. De kansen voor de doorontwikkeling van de brede school liggen volgens partners in verbinding met de wijk en de transformatie jeugdzorg. Gelijk optrekken is daarom essentieel. Hiertoe is binnen de context van de Lokaal Educatieve Agenda en het Strategisch beraad jeugd een ontwikkelagenda opgesteld met speerpunten als:
 - instroom vluchtelingen
 - verbinding met jeugdzorg/ sociaal team
 - warme overdracht van peuterschool naar basisonderwijs en van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs.
- Doordat het sociaal team zich nu meer kwadrantgericht organiseert en het basisonderwijs meer samenwerkt per kwadrant ontstaan logische netwerken voor samenwerking en is er een organische ontwikkeling op gang gekomen die meer en meer inhoud geeft aan verbinding van partijen rondom jeugd & gezin en scholen, verankerd in de wijk.

Eerste voorbeelden zijn:

- instroom van kinderen van statushouders; coördinatie per kwadrant door basisscholen, Van Houten & Co en het Wereldhuis.

- Deelname peuterschool aan het multi disciplinair overleg Passend Onderwijs voor kinderen met een ondersteuningsbehoefte bij instroom in basisonderwijs.

Gezien de verbreding van het concept brede school dekt de term niet altijd meer de lading. Partijen hebben inmiddels aangegeven dat zij nadenken over een nieuwe naam. De geest van het bredeschool-concept wordt nog altijd door ieder onderschreven.

Niet gerealiseerde prestaties

Onderstaande prestatieindicator is in 2015 niet gerealiseerd:

Besluitvorming over hoe er invulling wordt gegeven aan de bibliotheek van de toekomst in Houten, in samenhang met de andere partners in het gebied. In 2015 heeft de nadruk gelegen op de ombuigingen bij de bibliotheek. Begin 2016 zijn de gesprekken over het zoeken naar extra financiële ruimte gestart.

Deelprogramma's

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Sociale participatie
- (Gezondheids)zorg
- Werkgelegenheid
- Onderwijs
- Kunst, Cultuur en sport

Deelprogramma Sociale Participatie

Wat hebben we bereikt?

In Houten doet iedereen mee. Voorop staan de eigen kracht en verantwoordelijkheid van mensen. Indien betaalde arbeid niet voorhanden of mogelijk is, zijn andere instrumenten van (onbetaalde) arbeid zoals vrijwilligerswerk beschikbaar. Doel is in de eerste plaats het verbeteren van de eigen vaardigheden om terug te kunnen keren in het arbeidsproces. Voor wie, op basis van objectieve normen, werken (tijdelijk) niet mogelijk is, zijn er sociale voorzieningen en zorgt de gemeente voor inkomenssteun.

We focussen op rechtmatigheid om zo het maatschappelijk draagvlak voor de sociale voorzieningen te behouden. We blijven daarom investeren in handhaving, maar door de economische recessie blijkt het steeds lastiger om bedragen terug te vorderen.

Niet alleen een efficiënte uitvoering van bestaande regelingen staat centraal maar ook de preventie. Maatschappelijke initiatieven (zoals 'schuldhelpmaatjes') worden ondersteund. Het 'bereik' van de regelingen Bijzondere Bijstand wordt verbeterd door informatie en communicatie over de mogelijkheden van voorzieningen. Hierbij wordt samengewerkt met de Cliëntenraad.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Burgers die een uitkering echt nodig hebben, krijgen die.
2. Ook inwoners met een laag inkomen kunnen meedoen in de samenleving.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Burgers die een uitkering echt nodig hebben, krijgen die.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Aantal huishoudens met een WWB- of aanverwante uitkering. ⁽¹⁾	WIL	354	416	450	450	487

1. WIJ, IOAW, IOAZ, BBZ starters levensonderhoud) peildatum 31 december.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Werk en Inkomen Lekstroom voert de Wet werk en bijstand en aanverwante wet- en regelgeving uit. Per 2015 voert WIL de Participatiewet uit.

De uitvoering van het minimabeleid is opgedragen aan WIL. De kaderstelling voor het minimabeleid is een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Rechtmatige en doelmatige verstrekking van uitkeringen aan mensen die daar recht op hebben door Werk en Inkomen Lekstroom, gecombineerd met handhaving.		
1	Vangnet zijn door het bieden van inkomensondersteuning.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Teruggevorderde en verhaalde bijstand.	WIL	253.247	302.200	152.187	180.000	227.351
1.2	Percentage afgehandelde aanvragen levensonderhoud;	WIL					

	<8 weken			93%	100%	100%	100%
	<4 weken			65%	81%	75%	98,3%
1.3	Klanttevredenheid WIL.	WIL			6,8	7	7,3

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	De inkomsten per kwartaal en per gemeente fluctueren vrij sterk. De inkomsten bedragen in 2015 gemiddeld 2,67% van de uitgaven.
1.3	Het cijfer bestaat 3 componenten: bijstandsklanten 7,1; overige minima 7,4; schuldhelpverlening 7,4. Het ongewogen gemiddelde is 7,3

Doelstelling 2

Ook inwoners met een laag inkomen kunnen meedoen in de samenleving.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	2015
2.1	Het aantal uitgegeven U-passen.	AMC	1.490	1.110	1.620	1.400	1.744
2.2	% U-pashouders dat de pas gebruikt.	AMC			68%	25%	26% 7% 13%
2.3	Bekendheid van klanten met de beschikbare regelingen, te meten via het KTO.	WIL		60%	-	65%	-

Nr.	Verklaring van afwijking
2.1	De raming over 2015 is te laag ingeschat t.o.v. de realisatie in 2014.
2.2	De raming over 2015 gaat over het gebruik door kinderen van de U-pas. 26% gaat over het gebruik door kinderen. 7% gaat over het gebruik door volwassenen. 13% is het gemiddelde gebruik.
2.3	Is in 2015 niet gemeten door WIL, In 2016 komt er een Klanttevredenheidsonderzoek.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2015 zetten we het armoedebeleid van de gemeente Houten voort, waarbij we samen met de samenwerkingspartners in het Sociaal Loket nog meer aandacht zullen schenken aan vroegsignalering en preventie. De uitvoering van het minimabeleid is opgedragen aan WIL. De kaderstelling voor het minimabeleid is een gemeentelijke verantwoordelijkheid.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	In het Sociaal Loket wordt nog sterker ingezet op vroegsignalering en preventie.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	2015
2.1	Bereik miniregelingen. (het percentage van de minima dat gebruik maakt van minimaal één van de miniregelingen)	WIL		60%	67%	67%	66%
2.2	Afgehandelde aanvragen bijzondere bijstand binnen 8 weken.	WIL		55%	97,6%	100%	95,8%
2.3	Aantal mensen in een traject schuldhelpverlening op 31-12.	EOS	158	236	176	130	138

Deelprogramma (Gezondheids)zorg

Wat hebben we bereikt?

Bevorderen van een gezonde leefstijl

We willen werken aan preventie en het bevorderen van een gezonde leefstijl zodat burgers langer kunnen 'meedoen', kwetsbaarheid wordt tegengegaan en weerbaarheid vergroot. Doel is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en/of voorkomen dat een beroep wordt gedaan op zware vormen van zorg. Met andere woorden; gezondheid(sbeleid) kan een belangrijke bijdrage leveren aan de transitieopgave binnen de Wmo, de Jeugdzorg en het scheiden van wonen en zorg. Het preventieve gezondheidsbeleid richt zich bijvoorbeeld op het genotmiddelengebruik en pestgedrag van de jeugd. Bij een succesvolle aanpak hiervan wordt niet alleen de jeugd gezonder en/of mentaal fitter maar wordt ook voorkomen dat jeugdigen een beroep moeten doen op (zwaardere vormen van) zorg. Een belangrijk middel voor een gezonde leefstijl is het stimuleren van bewegen, het bevorderen van de sportdeelname van Houtenaren en het aantrekkelijker en eenvoudiger maken van de gezonde keuze. Hierbij wordt o.a. gebruik gemaakt van de "JOGG aanpak" (jongeren op gezond gewicht).

Participatie en zelfredzaamheid bevorderen

Het gezondheidsbeleid richt zich op het versterken en bevorderen van zelfredzaamheid en participatie; niet alleen gezondheid, maar ook 'meedoen' is het doel. Het zal niemand verbazen dat gezonde mensen – fysiek én mentaal – beter in staat zijn een actieve bijdrage aan de maatschappij te leveren. Wij willen dat iedereen aan de samenleving kan deelnemen op zijn of haar manier en binnen zijn of haar mogelijkheden. De participatiemogelijkheden van mensen kunnen worden vergroot door te investeren in de gezondheid van mensen. Wanneer de draaglast en draagkracht van mensen niet in balans zijn, zijn mensen niet of minder in staat om te participeren. Gezondheidsbeleid richt zich op het vergroten van de eigen kracht.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Houtenaren hebben een gezonde leefstijl en kunnen daardoor actief deelnemen aan de maatschappij.
2. Houtenaren zijn mentaal gezond, onder andere door het bevorderen van sociale samenhang, het aanpakken van eenzaamheid en psychische problemen en het ondersteunen van de aanpak van dementie.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Houtenaren hebben een gezonde leefstijl en kunnen daardoor actief deelnemen aan de maatschappij.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	% Inwoners dat zich gezond voelt: a. 65+ers b. 18-65 jaar	GGDrU ⁽¹⁾	a. 65% b. 84%	(1) a. - b. -	(1) a. - b. -	(1) a. - b. -	a.- b.-
1.2	Jongeren die voldoen aan de Norm Gezond Bewegen ⁽²⁾	GGDrU ⁽¹⁾	68%	-	-	-	-
	Volwassenen die voldoen aan de Norm Gezond Bewegen		61%	-	-	-	-
	Senioren die voldoen aan de Norm Gezond Bewegen		67%	-	-	-	-

1.3	% Inwoners met overgewicht naar: a. 65+ers b. 18-65 jaar c. 5-6 jaar d. 9-11 jaar e. 13-14 jaar	GGDrU ⁽¹⁾					
			a. -	a. 59%	-	a. -	a.-
			b. -	b. 45%	-	b. -	b. -
			c. 8%	c. 10%	-	c. 7%	c. .4%
			d. 13%	d. 11%	-	d.10%	d. .8%
			e. 7%	e. .12%	-	e. 9%	e..10%

1. Het Onderzoek Volwassenen van de GGD en het onderzoek Senioren vinden met ingang van 2012 gelijktijdig en eens in de 4 jaar plaats. Er zijn pas onderzoeksresultaten over 2016 te verwachten.

2. Door een forum van beweegexperts is in 1998 de Nederlandse Norm Gezond Bewegen geformuleerd. De norm heeft primair ten doel het risico op chronische ziekten te verlagen en de levensduur te verlengen. Volgens de norm zouden jongeren tot 18 jaar dagelijks minimaal een uur matig intensieve activiteit moeten verrichten. Volwassenen (18-55 jaar) dienen minimaal een half uur matig intensieve activiteit te verrichten op tenminste vijf dagen per week en bij voorkeur op alle dagen. Voor 55-plussers geldt hetzelfde als voor volwassenen met dien verstande dat matig intensief bij ouderen een andere (lagere) intensiteit van de activiteit inhoudt dan bij volwassenen van 18-55 jaar.

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	De GGDrU houdt eenmaal in de 4 jaar het Onderzoek Volwassenen. De percentages komen uit de Monitor Sociale Kracht 2014. De volgende Monitor Sociale Kracht wordt eind 2016 gehouden.
1.3	De genoemde percentages voor 5 tot 14 jaar komen uit de GGD Atlas die wel ieder jaar verschijnt.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Het bevorderen van een gezonde leefstijl van de Houtense inwoners en het bieden van goede algemene gezondheidszorg.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Het geven van voorlichting en advies over een gezonde leefstijl door CJG en Zorg in Houten.		
1	Preventiebeleid genotmiddelen "Helder Houten" uitvoeren.		
1	Aanpak van overgewicht bij kinderen via de JOGG methode.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	% Houtenaren dat tevreden is over gezondheidsvoorziening en (huisartsenpost, consultatiebureau, Centrum Jeugd en Gezin, verzorgingshuis etc.).	Leefbaarheidsmonitor (2012) / waar staat je gemeente Monitor Sociale Kracht	71%	-	87%	-	-
1.2	Voorlichting preventie genotmiddelen; a. aantal basisscholen dat deelneemt b. aantal scholen voor voortgezet onderwijs dat deelneemt c aantal ouderavonden	GGD en vanaf 2015 Stichting Familycare voorheen stichting Voorkom	80%	63%	70%	a. 75% b.100% c. 7	a. 87,5% b. 100% c. 7
1.3	a. Aantal vo-scholen met een gezonde schoolkantine. ⁽¹⁾ b. Aantal watertappunten in Houten. ⁽¹⁾ c. Aantal sportverenigingen met een gezonde sportkantine. ⁽¹⁾	Afdeling Samenleving			- - -	a. 1 b. 5 c. 1	a. 1 b. 3 c. 1

1. Dit zijn nieuwe doelstellingen, gerelateerd aan JOGG. Najaar 2014 zijn we van start gegaan.

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	De Monitor Sociale Kracht wordt eens in de twee jaar gehouden. Over 2015 zijn er geen gegevens bekend. De volgende Monitor Sociale Kracht wordt in 2016 gehouden.
1.2	In 2015 hebben 21 van de 24 basisscholen deelgenomen aan de preventielessen. De Aventurijn, Het Schoolhuis en Mozaïek Tull en 't Waal hebben niet deelgenomen.
1.3	Het aantal tappunten is 3. De kwaliteit van de huidige tappunten is niet naar tevredenheid. Er wordt een plan van aanpak gemaakt door de afdeling BOR en waterleidingbedrijf Vitens om dit te verbeteren.

Doelstelling 2

Houtenaren zijn mentaal gezond, onder andere door het bevorderen van de sociale samenhang, het aanpakken van eenzaamheid en psychische problemen en het ondersteunen van de aanpak van dementie.

Effectindicatoren

Voor doelstelling 2 is geen effectindicator voorhanden

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- 2.1 De Houtense inwoners stimuleren om aandacht te besteden aan hun 'mentale gezondheid'.
- 2.2 Het bieden van ondersteuning en begeleiding aan kwetsbare inwoners gericht op participatie en zelfredzaamheid.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2.1	Uitvoering geven aan het jaarplan voor 'Houten Mentaal Vitaal' dat gericht is op een gecombineerde aanpak van eenzaamheid en depressiepreventie.		
2.1	Trainen van vrijwilligers die actief zijn bij zorg, welzijn en de kerken in het signaleren van eenzaamheid en depressie.		
2.2	Doorontwikkeling van Welzijn voor Elkaar naar andere doelgroepen. Bij welzijn voor Elkaar wordt een Welzijnsconsulent ingezet binnen de EMC's om voor mensen met onder andere eenzaamheid of zingevingklachten te zoeken naar oplossingen.		De methodiek blijkt ook voor andere doelgroepen geschikt. Het inzicht uit de evaluatie is dat welzijnsinterventies zich moeten richten op lichte klachten en dat het op - en afschalen met het Sociaal team aandacht verdient.
2.2	Ondersteunen van activiteiten die Houten 'vriendelijker' maakt voor dementerenden.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014		2015
2.1	a. % 65+ ers dat zich weleens eenzaam voelt.	GGD ⁽¹⁾ (2012) en vanaf 2014 Monitor Sociale Kracht Nationale Kompas	a. 51%	a. -	a. 56%	a. -	a. -
	b. % 19-65 jarigen dat zich weleens eenzaam voelt.		b. 37%	b. -	b. 34%	b. -	b. -
2.2	a. % 65+ ers met een verhoogd risico op angststoornissen of depressieve klachten.	GGD ⁽¹⁾ (2012) Nationale Kompas	a. 37%	a. -	a. -	a. -	a. -
	b. %19-65 jarigen met een verhoogd risico op angststoornissen of depressieve klachten.		b. 46%	b. -	b. -	b. -	b. -

1. Het Onderzoek Volwassenen van de GGD en het onderzoek Senioren vinden met ingang van 2012 gelijktijdig en eens in de 4 jaar plaats. Er zijn pas onderzoeksresultaten over 2016 te verwachten.

Nr.	Verklaring van afwijking
2.1	Het GGD-onderzoek wordt eenmaal in de 4 jaar gehouden. De gegevens opgenomen in het Nationale Kompas hebben het GGD-onderzoek als bron. Het volgende GGD-onderzoek vindt eind 2016 plaats.
2.2	

Deelprogramma Werkgelegenheid

Wat hebben we bereikt?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Behoud en groei van een gedifferentieerd aanbod van de werkgelegenheid.
2. Goede afstemming tussen vraag en aanbod van de werkgelegenheid.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Behoud en groei van een gedifferentieerd aanbod van de werkgelegenheid.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Aantal arbeidsplaatsen in Houten per 31-12	PAR/CWI	22.660	23.516	23.190	23.000	21.930
1.2	Uitgifte bedrijfsgrond /staat van de economie	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	10 ha	1,0 ha	0,7 ha	2 ha	4,4 ha

Nr.	Verklaring van afwijking
1.2	De onderhandelingen die in 2014 zijn gestart hebben uiteindelijk geresulteerd in een grotere verkoop in 2015.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Maatregelen nemen voor het behoud en groei van de werkgelegenheid.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Creëren van een goed vestigingsmilieu door goede bereikbaarheid, voldoende verzorgde bedrijventerreinen, aanwezige voorzieningen en effectief relatiebeheer.		
1	Promotie en marketing van de gemeente Houten als vestigingslocatie voor bedrijven. Evenementen die Houten meer nationale bekendheid kunnen geven. Daarnaast worden samen met het bedrijfsleven tweejaarlijks de Houtense ondernemersdagen georganiseerd.		
1	Bewaken van de kwaliteit van het ondernemersklimaat door verbetering van de dienstverlening voor het bedrijfsleven, door duidelijke regelgeving, uitbouw van één loketfunctie, verbetering van communicatie over procedures. Daartoe wordt in 2015 een economische visie opgesteld.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Reguliere bedrijfsbezoeken.	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	3	4	4	6	9

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	In overleg met de portefeuillehouder is het aantal reguliere bedrijfsbezoeken uitgebreid op verzoek van de EBU (Economic Board Utrecht).

Doelstelling 2

Goede afstemming tussen vraag en aanbod van de werkgelegenheid.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	Woonwerkbalans ⁽¹⁾	PAR	90%	93%	88%	90%	90%

1. Verhouding tussen de beroepsbevolking en het aantal beschikbare arbeidsplaatsen. Het percentage geeft aan dat tegenover iedere 100 leden van de beroepsbevolking ongeveer 90 arbeidsplaatsen staan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Maatregelen nemen om te komen tot een betere afstemming naar vraag en aanbod van de werkgelegenheid.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Overleg met vertegenwoordigers van de WIL over de situatie op de arbeidsmarkt.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	Het aantal ambtelijke overleggen WIL en gemeente over de voortgang.	Afdeling Samenleving	-	-	6	8	9

Deelprogramma Onderwijs

Wat hebben we bereikt?

De jeugd heeft de toekomst als ieder zich kan ontwikkelen naar zijn of haar potentie. Passend Onderwijs in een doorlopende leerlijn is hierbij van essentieel belang, maar staat niet op zichzelf. Om passend onderwijs kans van slagen te bieden, is het nodig om de zorgstructuur voor die jeugd die het niet op eigen kracht redt, goed te laten aansluiten op de scholen. Daarnaast is de verbinding van Onderwijs met de wijk, welzijnswerk en verenigingsleven van belang. Hier liggen kansen voor thema's als zelfredzaamheid, sociale betrokkenheid, eigen verantwoordelijkheid en zelfontplooiing. Tot slot is een goede voorbereiding op de arbeidsmarkt onontbeerlijk. Zeker voor beroepsonderwijs is een aansluiting op de behoeften van het bedrijfsleven essentieel. Focus voor de komende periode is 'verbinding'. Met name daar is een taak voor de gemeente weggelegd.

Weliswaar met rekenschap van ieders kerntaken, maar de kernvraag die leidend zal zijn, is: 'Hoe versterken wij elkaar als ketenpartners, opdat de kansen voor ontwikkeling van (jonge) mensen zo optimaal mogelijk zijn?'

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Een breed en toegankelijk onderwijsaanbod. Onderwijs vervult een belangrijke functie in de ontwikkeling van (jonge) mensen en vormt daarmee een belangrijke investering in de toekomst van Houten. Voor een optimale ontwikkeling is het uitgangspunt dat elke leerling passend onderwijs krijgt (zo veel mogelijk binnen het reguliere onderwijs).
2. Kinderen en jongeren in Houten groeien op in een veilige en stimulerende omgeving (thuis, op school en in de wijk) Hierdoor krijgen zij de kans om zelfredzaamheid, sociale betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid te ontwikkelen en krijgen zij de ruimte om hun talenten te ontdekken en zich te ontplooien.
3. Onderwijs in verbinding: we streven naar verbinding van Passend Onderwijs met de jeugdzorg; een doorgaande leerlijn van voorschoolse voorzieningen, primair onderwijs en voortgezet onderwijs en een zo goed mogelijke aansluiting op het bedrijfsleven.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Een breed en toegankelijk onderwijsaanbod. Onderwijs vervult een belangrijke functie in de ontwikkeling van (jonge) mensen en vormt daarmee een belangrijke investering in de toekomst van Houten. Voor een optimale ontwikkeling is het uitgangspunt dat elke leerling passend onderwijs krijgt (zoveel mogelijk binnen het reguliere onderwijs).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	% Leerlingen dat zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat (= uitval).	DUO	2,4%	2,3%	2,0%	2,3%	2,1%
1.2	% Ouders dat vindt dat basisonderwijs voldoende nabij is voor hun kinderen.	Monitor Sociale Kracht	-	-	96%	-	-
1.3	% Ouders met kinderen dat tevreden is over de voorziening voortgezet onderwijs in Houten.	Monitor Sociale Kracht	-	-	79%	-	-

Nr.	Verklaring van afwijking
1.2	De Monitor Sociale Kracht wordt eens in de twee jaar gehouden. Over 2015 zijn er geen gegevens bekend.
1.3	De volgende Monitor Sociale Kracht wordt in 2016 gehouden.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- 1.1 Het verzorgen van adequate onderwijshuisvesting.
- 1.2 Uitvoeren lokaal educatieve agenda 2012-2015.
- 1.3 Bevorderen naleving leerplichtwet door een combinatie van stimulerende maatregelen en repressieve maatregelen.
- 1.4 Uitvoering van de wet op het leerlingenvervoer.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1.3	Op de MBO's in Houten worden spreekuren gehouden om de school en de leerlingen te betrekken bij de leerplicht en daarmee tot een vermindering van schooluitval te komen.		
1.1	Uitbreiding van het VMBO Houtens. (Uitwerking integraal Huisvestingsplan Onderwijs)		
1.4	De gemeente organiseert het vervoer voor kinderen die ver moeten reizen voor passend onderwijs. Met het project "Mee op weg" stimuleert en faciliteert de gemeente leerlingen om zelfstandig gebruik te gaan maken van het openbaar vervoer.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Aantal meldingen door justitie, scholen en/of hulpverleners van ongeoorloofd verzuim, onthefingen en schorsingen.	Afdeling Samenleving	504	528	552	570 ⁽¹⁾	526

1.2	Aantal scholen voor: basis onderwijs, speciaal basis- en voortgezet onderwijs.	Afdeling Samenleving	23 2 3	21 2 3	21 2 3	21 2 3	21 2 3
1.3	Aantal leerlingen dat gebruik maakt van de regeling Leerlingenvervoer.	Afdeling Samenleving				216	171
1.4	Aantal leerlingen dat binnen de regeling van Leerlingenvervoer gebruik maakt van het openbaar vervoer (eigen kracht).	Afdeling Samenleving				26	23

1. Het definitieve cijfer voor het schooljaar 2013/2014 is 552. MBO's zijn/gaan beter het ongeoorloofd verzuim melden, waardoor er een stijgende lijn ontstaat.

Nr.	Verklaring van afwijking
1.3	Relatieve grote uitstroom van scholieren in 2014 die de school hebben afgerond.

Doelstelling 2

Kinderen en jongeren in Houten groeien op in een veilige en stimulerende omgeving (thuis, op school en in de wijk). Hierdoor krijgen zij de kans om zelfredzaamheid, sociale betrokkenheid en eigen verantwoordelijkheid te ontwikkelen en krijgen zij de ruimte om hun talenten te ontdekken en zich te ontplooiën.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	% Jongeren dat zich thuis voelt in de eigen buurt	Jongerenpeiling	88%	-	88%	-	-
2.2	% Jongeren dat aangeeft te weten bij welke organisaties in de gemeente zij terecht te kunnen bij vragen of problemen	Jongerenpeiling	25%	-	30%	-	-

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Samenwerking tussen de scholen en andere voorzieningen in de wijken stimuleren.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Met de organisaties en instellingen die werken met en voor kinderen wordt een gezamenlijke agenda opgesteld voor de Brede School in Houten.		De kansen voor de doorontwikkeling van de brede school liggen volgens partners in verbinding met de wijk en de transformatie jeugdzorg. Gelijk optrekken is daarom essentieel. Hiertoe is binnen de context van de Lokaal Educatieve Agenda en het Strategisch beraad jeugd een ontwikkelagenda opgesteld met speerpunten als: - instroom vluchtelingen - verbinding met jeugdzorg/ sociaal team - warme overdracht van peuterschool naar basisonderwijs en van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs. Doordat het sociaal team zich nu meer kwadrantgericht organiseert en het basisonderwijs meer samenwerkt per kwadrant ontstaan logische netwerken voor samenwerking en is er een organische ontwikkeling op gang gekomen die meer en

			meer inhoud geeft aan verbinding van partijen rondom jeugd & gezin en scholen, verankerd in de wijk. Eerste voorbeelden zijn: - instroom van kinderen van statushouders; coördinatie per kwadrant door basisscholen, Van Houten & Co en het Wereldhuis. - Deelname peuterschool aan het multi disciplinair overleg Passend Onderwijs voor kinderen met een ondersteuningsbehoefte bij instroom in basisonderwijs. Gezien de verbreding van het concept brede school dekt de term niet altijd meer de lading. Partijen hebben inmiddels aangegeven dat zij nadenken over een nieuwe naam. De geest van het bredeschool-concept wordt nog altijd door ieder onderschreven.
--	--	--	--

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	Aantal kwadranten waarin scholen een samenwerkingsverband kennen met overige voorzieningen in de wijk.	Jaarverslag Brede School	4	4	4	4	4

Doelstelling 3

Onderwijs in verbinding: we streven naar verbinding van Passend Onderwijs met de jeugdzorg; een doorgaande leerlijn van voorschoolse voorzieningen, primair onderwijs en voortgezet onderwijs en een zo goed mogelijke aansluiting op het bedrijfsleven.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3.1	% Leerlingen dat speciaal basisonderwijs volgt	Samenwerkingsverband Profi Pendi				nul-meting	2,79%
3.2	% Leerlingen dat speciaal voortgezet onderwijs volgt	Samenwerkingsverband Utrecht-Zuid				nul-meting	3,11%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- 3.1 Samenwerking tussen de scholen en andere voorzieningen in de wijken stimuleren.
- 3.2 We stimuleren dat Houtense scholen en speciaal onderwijsscholen in de regio samenwerken en onderling afspraken maken over expertise-ontwikkeling en hun ondersteuningsprofiel, opdat kinderen zoveel mogelijk een plek vinden in het reguliere onderwijs.
- 3.3 We zetten in op één doorgaande leerlijn van het opvang- onderwijssysteem en betrekken hierbij het nieuwe rijksbeleid. 'Een betere basis voor peuters' dat in het najaar van 2014 wordt gepubliceerd.
- 3.4 We signaleren taal- en/of ontwikkelingsachterstanden zo vroeg mogelijk en pakken dit aan, onder meer door de kwaliteit van voor- en voegschoolse educatie te verbeteren, samenwerking tussen jeugdartsen en peuterscholen te faciliteren en opvoedingsondersteuning aan te bieden.
- 3.5 We stimuleren dat anderen (maatschappelijke) stages organiseren. Daarnaast spelen we een actieve rol bij een betere afstemming van vraag en aanbod tussen onderwijs en bedrijfsleven.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
3.1	Met de organisaties en instellingen die werken met en voor kinderen wordt een gezamenlijke agenda opgesteld voor de Brede School in Houten.		Zie toelichting kwalitatieve prestatie-indicator uit doelstelling 2.
3.2	Verbinden Passend Onderwijs met Jeugdzorg opdat zij elkaar versterken in plaats van langs elkaar heen werken. Bijvoorbeeld door positionering van Schoolmaatschappelijk werk te herijken.		
3.2	Afspraken maken met de samenwerkingsverbanden Profi Pendi en Utrecht-Zuid over een monitor van het % leerlingen dat speciaal onderwijs volgt in Houten.		Dit is nog niet gebeurd. Wel is het verzoek uitgezet bij beide samenwerkingsverbanden.
3.3 en 3.4	Het maken van nieuwe samenwerkingsafspraken tussen gemeente, basisonderwijs en peuterschool over de uitvoering van de Voor- en Vroegschoolse Educatie.		
3.5	Verbinden beroepsonderwijs en bedrijfsleven.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3.2	Aantal leerlingen in regulier basisonderwijs dat voor maatschappelijk werk is aangemeld.	Jaarverslag schoolmaatschappelijk werk	55	48	56	50	-
3.4	Aantal geïndiceerde peuters voor- en vroegschoolse educatie.	Jaarverslag Jeugdgezondheidszorg 0-4	29	30	33	32	-

Nr.	Verklaring van afwijking
3.2	Is per 1 januari 2015 overgegaan naar het Sociaal team. Over 2015 zijn geen gegevens bijgehouden door het Sociaal team.
3.4	

Deelprogramma Kunst, cultuur en sport

Wat hebben we bereikt?

In de vorige collegeperiode is bezuinigd en cultuur is daarbij niet uitgezonderd. Het uitgangspunt hierbij was: bezuinigen moet, maar de kern van het cultuurbeleid moet overeind blijven. Voor veel gesubsidieerde amateurverenigingen betekende het een beëindiging van de subsidie. Daarnaast werd besloten een cultuurfonds in te stellen, waar organisatoren van evenementen of andere culturele initiatieven voor een financiële bijdrage kunnen aankloppen. Amateurverenigingen worden zo gestimuleerd om andere bronnen van inkomsten aan te boren, waardoor zij zo min mogelijk afhankelijk worden van gemeentesubsidie. Ook het nieuwe college blijft investeren in cultuur. Het geeft het cultuurfonds de tijd om zich te ontwikkelen. College en fonds gaan daarbij particulieren en bedrijven uitnodigen om ook een bijdrage te leveren. Beiden zijn hard nodig om in Houten een bruisend cultureel aanbod te realiseren. Unieke voorzieningen in Houten, zoals de bibliotheek en het theater, willen we behouden. De functie van de bibliotheek wordt kritisch geëvalueerd. Uitgangspunt is dat een vorm wordt gevonden die aansluit bij de behoefte van deze tijd en de financiële noodzaak tot ombuigen.

Bij de visievorming wordt nadrukkelijk een relatie met het 'Forum' (Huis van de Stad) gelegd. We blijven ruimte bieden aan lokale initiatieven, zoals de Houtense Helden, evenals aan andere partners zoals van Houten&Co en de bibliotheek om in het Slingergebied een verdere ontwikkeling mogelijk te maken.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Houtenaren participeren in cultuur.
2. Houtenaren sporten in zowel georganiseerd als ongeorganiseerd verband.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Houtenaren participeren in cultuur.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	% Inwoners dat tevreden is over het aanbod van culturele voorzieningen.	Leefbaarheids monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	70%	-	68%	-	-
1.2	% Inwoners dat tevreden is over bibliotheekvoorzieningen.	Leefbaarheids monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	80%	-	82%	-	-

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1 1.2	De Monitor Sociale Kracht wordt eenmaal in 2 jaar gehouden. Eind 2016 wordt de uitvraag gedaan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

We behouden unieke voorzieningen zoals het Theater aan de Slinger en een bibliotheek en investeren in nieuwe culturele initiatieven en een breed aanbod met het cultuurfonds Houten. Daarnaast bieden we nieuwe initiatieven, zoals Houtense Helden en verdere samenwerking in het Slingergebied de ruimte.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Het Cultuurfonds Houten gaat in overleg met partners en het bedrijfsleven, om extra financiële ruimte te creëren voor Houtense culturele instellingen.		
1	Besluitvorming over hoe er invulling wordt gegeven aan de bibliotheek van de toekomst in Houten, in samenhang met de andere partners in het gebied.		In 2015 heeft de nadruk gelegen op de ombuigingen bij de bibliotheek. Begin 2016 zijn de gesprekken over het zoeken naar extra financiële ruimte gestart.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.1	Bezettingsgraad theater m.b.t professionele podiumpresentaties.	Jaarverslag Theater	65%	69%	71%	69%	75,8%
1.2	Leden bibliotheek.	Bibliotheek Houten	12.065	12.300	11.624	12.000	11.706
1.3	Aantal leerlingen dat muziekonderwijs volgt.	HMC	1.148	1.250	1.032	1.250	980
1.4	Evaluatie prins Bernhard Cultuurfonds: • aantal aanvragen • aantal gehonoreerde aanvragen	PBCF	-	-	-	nul-meting	24 20

Nr.	Verklaring van afwijking
1.3	Niet duidelijk is wat de oorzaak is van de daling. Dit wordt in 2016 nader bestudeerd.

Doelstelling 2

Houtenaren sporten in zowel georganiseerd als ongeorganiseerd verband.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	Sportdeelname volwassenen.	Leefbaarheids monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	84%		82%	-	-
2.2	Sportdeelname bovenbouwleerlingen basisschool (lid van een vereniging) ⁽¹⁾	GGD	85%		87,9%	-	-
2.3	% Inwoners dat tevreden is over sportvoorzieningen.	Monitor Sociale Kracht			80%		-
2.4	Aantal deelnemers jeugdsportpas.	Afdeling Samenleving	810	530	850	800	497

1. Betreft een meerjaarlijks onderzoek.

Nr.	Verklaring van afwijking
2.1	De Monitor Sociale Kracht wordt weer eind 2016 gehouden. Het laatste onderzoek heeft in 2014 plaatsgevonden. Het onderzoek van de GGD heeft eens in de 4 jaar plaats en vindt in het najaar van 2016 plaats.
2.2	
2.3	
2.4	Het dalend aantal deelnemers aan de jeugdsportpas is te verklaren doordat is overgestapt op een digitaal inschrijfsysteem, waarbij direct moet worden afgerekend.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- 2.1 Ondersteunen van sportverenigingen en scholen bij het aanbieden van sport- en bewegingsactiviteiten op zowel financieel als organisatorisch gebied.
- 2.2 Sport en beweegaanbod vergroten voor specifieke doelgroepen in Houten.
- 2.3 Bevorderen van sport en beweging, met name bij niet sportende jongeren

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2.2	Via het Sportpunt en de inzet van de combinatiefunctionarissen stimuleren we deelname aan sport door concrete activiteiten te organiseren in samenwerking met van Houten&Co, SBWU en Reinaerde en Zorg in Houten.		
2.3	Het project JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht) sluit aan bij verschillende sport- en beweegactiviteiten. Een gezonde eet- en beweegstijl staat hierbij centraal.		
2.3	De Sportnota 2008-2015 wordt geëvalueerd en samen met betrokken partners wordt nieuw beleid geformuleerd.		
2.3	Na de start van het sportfonds wordt in 2015 dit fonds verder ontwikkeld in samenwerking met sportverenigingen en het sportpunt.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	Aantal organisaties dat ondersteund wordt door het Sportpunt.	Afdeling Welzijn	26	26	26	26	26
2.2	Aantal mensen met een beperking en senioren dat deelneemt aan bewegingsactiviteiten.	van Houten& Co	757	577	481	790	483
2.3	Uitvoering omschreven activiteiten JOGG.	Sportpunt				nul meting	-
2.4	Uitvoering werkplan Combifuncties.	Sportpunt				nul meting	-

Nr.	Verklaring van afwijking
2.2	De raming over 2015 is verkeerd ingeschat. Het gerealiseerde aantal over 2015 is in de lijn van het gerealiseerde aantal in 2014.
2.3	De nulmeting wordt in 2016 gehouden. Er zijn meerdere externe partijen betrokken bij de uitwerking van het
2.4	werkplan combinatiefuncties. De cijfers over 2015 zijn niet voorhanden.

Wat heeft het gekost?

Deelprogramma's						
		Rekening 2014	Primitieve begroting 2015	Begroting na wijziging 2015	Rekening 2015	Verschil begroting na wijziging vs rekening 2015

Programma 01. Vitaal

lasten

01.01	Sociale participatie	10.925.093	10.704.734	11.349.146	11.000.155	348.991
01.02	(Gezondheids)zorg	803.643	916.926	893.766	848.737	45.029
01.03	Werkgelegenheid	424.801	311.201	488.685	540.396	-51.711
01.04	Onderwijs	8.046.725	7.713.736	7.873.511	7.813.895	59.616
01.05	Kunst, cultuur en sport	8.462.505	8.308.384	8.412.457	8.262.373	150.084
01.99	Programmabrede kosten	1.004.510	173.499	53.661	381.128	-327.467
Totaal lasten		29.667.276	28.128.480	29.071.226	28.846.684	224.542

baten

01.01	Sociale participatie	5.338.447	6.152.704	6.665.710	6.957.459	291.749
01.02	(Gezondheids)zorg				589	589
01.03	Werkgelegenheid	339.238	297.658	485.318	410.191	-75.127
01.04	Onderwijs	1.218.577	513.214	571.989	462.837	-109.152
01.05	Kunst, cultuur en sport	1.771.084	1.692.037	1.867.748	1.887.441	19.693
01.99	Programmabrede kosten	455.375	29.375	1.172.283	1.172.283	
Totaal baten		9.122.720	8.684.988	10.763.048	10.890.800	127.752

Saldo	20.544.556	19.443.492	18.308.178	17.955.883	352.295
--------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	----------------

Verschillen vanaf € 75.000 op deelprogrammaniveau worden toegelicht. De lasten en baten worden voor deze vergelijking niet gesaldeerd. Voor dit programma is de volgende financiële toelichting van toepassing.

Deelprogramma Sociale participatie

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 640.741** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
01.01.07 Participatiewet inkomensdeel	€ 24.508 N	€ 305.939 V
01.01.06 Participatiewet algemeen	€ 258.035 V	€ 0
01.01.08 Armoedebeleid	€ 93.523 V	€ 15.340 N
Saldo diverse overige producten	€ 21.942 V	€ 1.151 V
TOTAAL	€ 348.991 V	€ 291.749 V

SALDO	€ 640.741 V
--------------	--------------------

01.01.06 Participatiewet algemeen € 258.000 V

De lagere uitvoeringskosten door Werk & Inkomen Lekstroom (WIL) zijn ontstaan doordat Houten € 101.000 meer betaalde BTW kan declareren bij het BTW-compensatiefonds en doordat de uitvoeringskosten van de WIL in 2015 in totaliteit lager zijn, zodat onze bijdrage ook € 116.000 lager uitvalt. (€ 217.000 V)

Diverse kleine verschillen tellen op tot € 41.000 V.

01.01.07 Participatiewet inkomensdeel € 281.000 V

Op basis van een analyse van de mate van oninbaarheid debiteuren WIL is gebleken dat het huidige gehanteerde percentage van 60% verhoogd moet worden naar 83%. Dit levert per saldo een nadeel op van € 545.000 (N).

Het Rijk heeft de over 2014 toegekende Individuele Aanvullende Uitkering uitgekeerd; deze was niet begroot (€ 679.000 V). Zie voor verdere toelichting onder "Programma Vitaal mutaties reserves" (per saldo budgettair neutraal).

De Bijzondere Bijstand Zelfstandigen (BBZ) is een open einde regeling, welke door de gemeente Utrecht voor de WIL wordt uitgevoerd. Bij de prognose halfjaarcijfers WIL was de tendens van een hoger aantal uitkeringen BBZ nog niet waar te nemen. Doordat de BBZ door het Rijk voor 75% vergoed wordt ontstaat er geen tegenvaller door deze toename. Het nadeel op de lasten bedraagt € 72.000 en het voordeel op de baten € 82.000 (per saldo € 10.000 V).

De begroting voor bijstandsverlening en inkomensvoorziening is gebaseerd op de cijfers halfjaarprognose WIL. Bij de bijstandsuitkeringen kon de iets te hoge verwachte groei in de loop van het jaar neerwaarts bijgesteld worden. Dit resulteert (per saldo) in een voordeel van € 41.200. De vaststelling van het definitief budget Gebundelde uitkering 2015 d.d. 30 oktober 2015 levert een voordeel op van € 96.500. (€ 138.000 V)

01.01.08 Armoedebeleid € 78.000 V

De begroting voor bijzondere bijstand is gebaseerd op de cijfers halfjaarprognose WIL. Evenals bij de bijstandsuitkeringen moest ook bij de bijzondere bijstand de iets te hoge verwachte groei in de loop van het jaar neerwaarts bijgesteld worden. Het voordeel op de lasten bedraagt € 51.000 en het nadeel op de baten € 15.000 (€ 36.000 V).

Er is door onze burgers geen extra beroep gedaan op de reguliere voorziening van de bijzondere bijstand. Met de herijking van het minimabeleid zal gekeken moeten worden naar een verruiming van de voorzieningen en de armoede en minimagrens die we als gemeente hanteren waardoor onze burgers meer aanspraak kunnen maken op deze middelen. (€ 42.000 V)

Deelprogramma Werkgelegenheid

Het deelprogramma heeft een negatief saldo van **€ 126.838** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
01.03.02 Marketing en acquisitie	€ 106.994 N	€ 19.727 N
01.03.01 Werk en Participatie	€ 55.283 V	€ 55.400 N
TOTAAL	€ 51.711 N	€ 75.127 N

SALDO € 126.838 N

01.03.01 Werk en Participatie € 0

In 2015 was voor volwasseneneducatie ongeveer € 55.000 aan zowel baten en als lasten begroot, per saldo budgetneutraal. Echter het geld voor volwasseneneducatie wordt direct overgemaakt van enveloppehouder Utrecht aan District Lekstroom.

01.03.02 Marketing en acquisitie € 127.000 N

De visie toekomst Molenzoom was niet begroot. Het project wordt in samenwerking met de Provincie en Houtense bedrijven opgesteld. De kosten zijn mede door de weerbarstige materie en het uitgebreide participatietraject veel hoger dan verwacht (€ 27.000 N).

Bij het opstellen van de begroting 2015 zijn wel de rente-inkomsten begroot, maar niet kapitaallasten (niet meer opgenomen in Staat van geldleningen), waardoor een nadeel is ontstaan. (€ 74.000 N).

De ingangsdatum van de verhuur van het perceel aan Tango op de Schaft is vertraagd als gevolg van een vergunningsprocedure. Daardoor is de ingebruikname van het perceel later dan gepland en dus ook de samenhangende opbrengst (flexibele deel van de huur). (€ 20.000 N).

Deelprogramma Onderwijs

Het deelprogramma heeft een negatief saldo van **€ 49.536** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
01.04.02 Instandhouding onderwijs en scholen	€ 86.305 V	€ 42.629 N
01.04.05 Lokaal onderwijsbeleid	€ 15.526 V	€ 68.745 N
01.04.01 Leerlingenvervoer	€ 38.237 N	€ 519 N
Saldo diverse overige producten	€ 3.978 N	€ 2.741 V
TOTAAL	€ 59.616 V	€ 109.152 N

SALDO € 49.536 N

01.04.05 Lokaal onderwijsbeleid € 53.000 N

In de baten is rekening gehouden met inkomsten uit de plaatsing van de zonnepanelen bij MFA Limes. Deze zonnepanelen zijn echter niet geplaatst. (€ 18.000 N)

De dotatie aan de voorziening groot onderhoud is voor de begroting 2016 en verder reeds verlaagd, hetgeen overeenkomt met de behoefte op grond van het meerjarenonderhoudsplan voor MFA Limes. Deze mutatie op de storting is gekoppeld aan de begroting voor de vergoeding voor gemeentelijke ruimten. Dit budget had eigenlijk verlaagd moeten worden. Dit heeft in 2015 tot een nadeel geleid (€ 45.000 N).

Deelprogramma Kunst, cultuur en sport

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 169.777** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
01.05.02 Sport	€ 139.556 V	€ 17.564 V
Saldo diverse overige producten	€ 10.528 V	€ 2.129 V
TOTAAL	€ 150.084 V	€ 19.693 V

SALDO € 169.777 V

01.05.02 Sport € 157.000 V

Bij diverse binnensportaccommodaties is sprake van lagere lasten als gevolg van goedkopere energie (€ 44.000 V) en door uitstel van vervanging van inventaris (€ 20.000 V). Daarnaast vallen de kapitaallasten lager uit door lagere investeringen in gymzaal Limes (€ 14.000 V).

Bij de Meerpaal is er minder onderhoud gepleegd en zijn er minder uitgaven gedaan op onderdelen, hulpstukken en overige gebruiksgoederen omdat het een nog relatief nieuw complex betreft (€ 36.000 V). Daarnaast is er bij enkele buitensportaccommodaties sprake van meer verhuurinkomsten door intensiever gebruik van middelbare scholen en andere organisaties (€ 29.000 V).

Diverse kleine verschillen tellen op tot € 14.000 V.

Deelprogramma Programmabrede kosten

Het deelprogramma heeft een negatief saldo van **€ 327.467** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
01.99.01 Programma Vitaal programmabrede kosten	€ 351.266 V	€ 0
01.99.02 Programma Vitaal mutaties reserves	€ 678.733 N	€ 0
TOTAAL	€ 327.467 N	€ 0

SALDO	€ 327.467 N
--------------	--------------------

01.99.01 Programma Vitaal programmabrede kosten € 351.000 V

De volgende stelposten vallen vrij, omdat hier in 2015 geen concrete invulling aan is gegeven:

1. De herijking van het Armoede- en schuldenbeleid wordt begin 2016 afgerond. Per saldo is er hierdoor een positief financieel effect van € 173.000. In 2016 wordt de stelpost Bijzondere bijstand kwetsbare groepen betrokken bij de uitvoering van het actieplan Statushouders dat door de raad in januari 2016 is vastgesteld. Er is door onze burgers geen extra beroep gedaan op de reguliere voorziening van de bijzondere bijstand. Met de herijking van het minimabeleid zal gekeken moeten worden naar een verruiming van de voorzieningen en de armoede en minimagrens die we als gemeente hanteren waardoor onze burgers meer aanspraak kunnen maken op deze middelen. (€ 173.000 V)
2. Overig: € 5.000 V.

De verklaring van het voordeel op het saldo kostenplaatsen (€ 173.000 V) wordt integraal in de paragraaf bedrijfsvoering nader toegelicht.

01.99.02 Programma Vitaal mutaties reserves € 679.000 N

Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft op 15 december 2015 positief beschikt over de aangevraagde Individuele aanvullende uitkering (IAU) van € 679.000 over 2014. Gezien de onzekerheden over de uitwerking van een nieuw landelijk verdeelmodel voor de BUIG-budgetten en de landelijke, regionale en lokale gevolgen voor de budgetten van het vluchtelingenvraagstuk is, bij het opstellen van de jaarrekening 2015 de IAU-uitkering gereserveerd voor deze onzekerheden. Dit leidt tot niet begrote inkomsten bij het deelprogramma 'Participatiewet inkomensdeel' en niet begrote uitgaven bij de reserves binnen het programma Vitaal (per saldo budgettair neutraal).

Programma Duurzaam

Programma Duurzaam

Programma in vogelvlucht

Mensen wonen, werken, leren, ontwikkelen en ontspannen in een omgeving die levensloopbestendig is, waarbij verantwoord wordt omgegaan met middelen.

Op 1 januari 2016 biedt Houten aan circa 49.000 inwoners huisvesting. In de ontwikkeling daarnaartoe koestert Houten zijn dorpse karakter en stadse kwaliteiten.

Houten biedt een omgeving waar bewoners en bezoekers, kunnen wonen, werken, leren en ontspannen. De zorg voor het milieu, de aanwezigheid van groen in het buitengebied en binnen de Rondweg, een woonomgeving die schoon, heel en veilig is, bewustzijn van de rijke cultuurhistorie van Houten, levensloopbestendig kunnen wonen en een goed voorzieningenniveau aan winkels, horeca en markt zijn de uitgangspunten die hieraan bijdragen. Deze uitgangspunten moeten ingevuld worden met beperkte financiële middelen.

De bestemmingsplannen voor het buitengebied 't Goy en omgeving en Eiland van Schalkwijk zijn in 2015 vastgesteld.

In het organiseren van de omgeving heeft de overheid een belangrijke rol. Door regie te voeren bij gebiedsinrichting krijgen ruimtelijke plannen beslag in de stedelijke en landelijke omgeving. Maar daarnaast wordt steeds meer ook de burger betrokken bij ontwikkeling en onderhoud. Zelfredzaamheid en het zelf-organiserend vermogen van de burgers is steeds belangrijker in het behouden van kwaliteit van de leefomgeving. Zij krijgen een grotere verantwoordelijkheid. Ook op het Eiland van Schalkwijk zijn bewoners en bedrijven sinds 2011 meer zelf aan het roer. Zij zijn op basis van de structuurvisie uitgedaagd om zélf met ontwikkelingsinitiatieven te komen die bijdragen aan de duurzame ontwikkeling van het gebied. Het accent ligt op de (door)ontwikkeling van recreatie en landbouw.

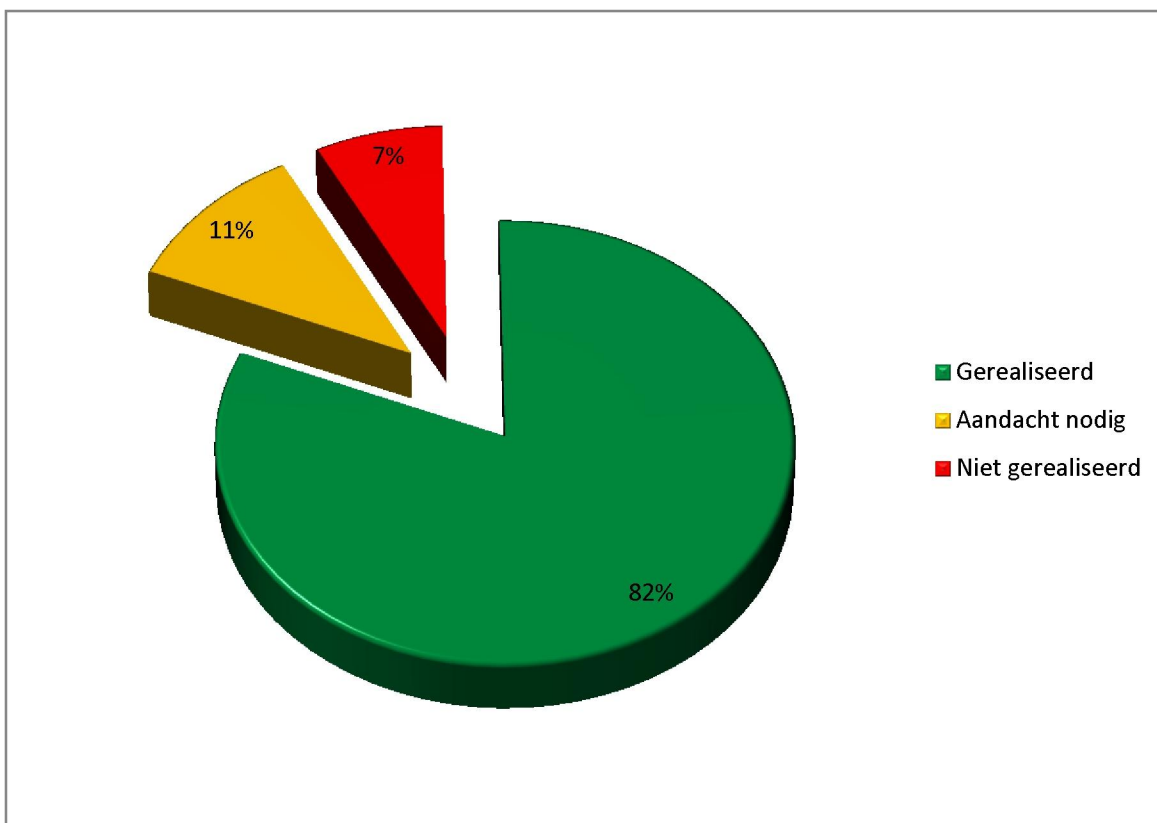
De tevredenheid van bewoners over het leefklimaat in Houten wordt mede bepaald door de aanwezigheid van een aantrekkelijk en kwalitatief hoogwaardig buitengebied dat ook voor recreanten interessant is. Op het eiland en in Linieland staan behoud en ontwikkeling van landschap en natuurwaarden centraal, maar ook het tastbaar en zichtbaar maken van cultuurhistorisch erfgoed is belangrijk. Dankzij inventarisaties is nu voor de hele gemeente duidelijk welke cultuurhistorische elementen aanwezig zijn. Last but not least streven we naar een gezonde leefomgeving, waarin schoon en veilig de kernwaarden zijn. Ook op dit punt levert de Houtense samenleving een belangrijke bijdrage, zowel bewoners als bedrijven. We maken Houten met elkaar zo duurzaam mogelijk.

In de afgelopen zomer is het Programma Ruimte in de raad vastgesteld. Belangrijk onderdeel hierin is een vernieuwde werkwijze in gebiedsontwikkeling, waarin de rol van de overheid in verandering is. In Houten-Noord heeft die nieuwe rol van de overheid vorm gekregen in de selectieprocessen bij de herontwikkeling van de locaties Slinger Oost en de Mozaïekschool. Door middel van deze nieuwe manier van werken zijn nieuwe initiatieven naar boven gekomen en zijn zowel de omwonenden als de toekomstige gebruikers intensief betrokken in het voortraject. In andere projecten hebben we onszelf ontwikkeld als een meer faciliterende overheid (transformatie poortgebouwen De Haag, totstandkoming van de 'ecowijk in Leebrug').

In die manier van werken is in de afgelopen periode de relatie gelegd naar vergunningverlening. Daarin wordt meer geïnvesteerd in het voortraject, voordat een vergunning wordt aangevraagd. De interne manier van werken en adviseren is zodanig aangepast dat alle disciplines snel en integraal een antwoord kunnen geven op initiatieven van burgers en ondernemers. Vergunningverlening maakt een essentieel onderdeel uit van de keten van initiatief tot realisatie en de faciliterende rol die de gemeente daarin vervult.

Onder de verschillende deelprogramma's wordt een nadere toelichting gegeven op de indicatoren.

In de begroting zijn diverse prestatie indicatoren opgenomen. In onderstaand schema wordt weergegeven welk percentage van de geplande kwalitatieve prestatie-indicatoren is gerealiseerd.

Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt, is 82% gerealiseerd. De belangrijkste resultaten worden hieronder nader toegelicht.

In Houten-Zuid is in 2015 het project Castellum Oost afgerond. Ook andere projecten in Houten-Zuid komen min of meer in de afrondingsfase zoals De Hoon III, Leebrug II en Castellum West. Deze projecten samen vergroten de diversiteit in het woonaanbod bij de overige planvorming voor veranderlocaties in Houten-Noord (diverse schoollocaties) en Houten-Zuid.

Daarnaast is gewerkt aan de uitvoering van het programma Linieland, aan de integrale gebiedsontwikkeling van het Eiland van Schalkwijk, uitvoeringsprojecten voor recreatie, landschap en leefomgeving, en er is gestart met een gezamenlijke omgevingsvisie van Houten met de gemeenten Bunnik en Wijk bij Duurstede voor het buitengebied van het Kromme Rijngebied.

Het windpark Houten is in 2015, een jaar na de opening, geëvalueerd. De uitkomsten hiervan worden gebruikt om zowel het bestaande windpark als toekomstige initiatieven te optimaliseren. Er wordt pas met de voorbereiding van een tweede windpark in Houten gestart, als de acties en besluitvorming van de evaluatie zijn afgerond.

De verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen heeft vertraging opgelopen, omdat de SDE subsidie-aanvraag voor zonnepanelen op de sporthallen niet werd gehonoreerd. Dit is aanleiding geweest voor het opstellen van een plan van aanpak voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Dit plan zal in 2016 vastgesteld worden. Wel zijn in 2015 zonnepanelen gerealiseerd op de gemeentewerf.

Houten was in 2015 één van de eerste gemeenten waar door Stedin de slimme meter voor kleinverbruikers is ingevoerd. 86% van de Houtenaren heeft hiervan gebruik gemaakt en kan nu het eigen energieverbruik monitoren. Dit is een belangrijke stap om meer bewustzijn voor energiebesparing te creëren.

In 2015 zijn steeds meer energiebesparingsactiviteiten regionaal opgepakt. Met 15 gemeenten en een financiële bijdrage van VNG is U-THUIS opgericht. U-THUIS is een samenwerkingsverband voor de verduurzaming van bestaande koopwoningen, met onder andere een energieloket (Bleeve.nl). Samen

met Provincie en EBU is gewerkt aan een goede basis voor nul-op-de-meter woningen, die hopelijk ook in Houten in 2016 gerealiseerd kunnen worden. Regionaal is ook het aantal oplaadpunten voor elektrische auto's uitgebreid en is een bijeenkomst voor zonnepanelen op agrarische daken georganiseerd.

Voor duurzaamheid lag de focus in 2015 dus op energiebesparing en duurzame energie. De uitdaging voor 2016 is een meer integrale benadering: duurzaamheid als satépen. Daarom is in 2015 besloten tot een programmatische aanpak voor dit thema. De uitwerking hiervan komt in 2016 naar de raad.

In een buitengewoon lastig tijdsgewricht voor fysieke ontwikkeling zijn wij niet de aandacht voor kwaliteit uit het oog verloren. Aandacht voor cultuurhistorische aspecten, zoals in de Steenen Poort, Castellum, Hofstad IVb en het Oude dorp zijn nog steeds belangrijk.

Gerealiseerde prestaties

Commerciële Voorzieningen en horeca:

In 2015 is verder gegaan met de inzet om meer (innovatieve) horeca aan te trekken naar de centrum locaties, om de aantrekkelijkheid van het centrum te vergroten. Voorbeelden daarvan zijn Barista's eetcafé en Joinn. Verder is de eigenaar van het Rond (Altera) in een vergevorderd stadium met zijn plannen om ingrepen in zowel het eigen vastgoed als de buitenruimte te doen. Enerzijds om het centrum aantrekkelijker te maken, anderzijds om de traffic voor het centrum vast te houden. Ingezet wordt onder meer op het realiseren van meer horeca op het plein Het Rond. Tenslotte zijn de sluitingstijden van para-commerciële inrichtingen verruimd. Hiermee hebben sportverenigingen meer mogelijkheden om inverdieneffecten te genereren.

Gebiedsinrichting:

Er is gewerkt aan de begeleiding van duurzame initiatieven van het Eiland van Schalkwijk voor de gebiedsontwikkeling door 'uitnodigingsplanologie'. Dit betekent beoordelen en faciliteren van particuliere initiatieven, zoals het Wapen van Schalkwijk, Werk aan de Korte Uitweg, Landlust (ponthuis aan de Veerweg 2) en duurzame landbouw. Daarnaast is een haalbaarheidsonderzoek (pilot) gestart voor de versterking van de agrarische structuur in de Amsterdam Rijnkanaalzone en is gestart met een participatieproces voor de recreatieve ontwikkeling Tull en 't Waal. Er is sprake van een actieve betrokkenheid bij ontwikkelingen vanuit andere overheden, zoals HDSR (duurzaam watersysteem en Lekdijkverbreding) en Rijkswaterstaat (verbreding Lekkanaal) en O-gen. In de afgelopen twee jaar is met name in het stedelijk gebied bij de voorbereiding van plannen voor woningbouw meer ingezet op het creëren van draagvlak in de omgeving. De planvorming vindt steeds meer plaats in een interactief proces. Zie onder andere de planvorming in de Steenen Poort. De regie op en de zorg voor een goed verloop van het participatie proces vraagt meer inzet van de gemeente.

Klimaat & Milieu(zorg)

In 2015 is het windpark Houten geëvalueerd. Besluitvorming over een tweede windpark is daarom uitgesteld. Verder zijn in 2015 zonnepanelen gerealiseerd op de gemeentewerf, met een bijdrage uit het nieuwe Toekomstfonds. De gemeente heeft ondersteuning geboden aan de introductie van de slimme meter in Houten en aan nieuwe lokale initiatieven, zoals De Hoeven Energie. In 2015 zijn gesprekken gestart met een lokale energiecoöperatie in oprichting. Regionaal zijn grote stappen gezet met het starten van de U10-bestuurstafel Duurzaamheid en Energietransitie en het programma U-THUIS. Houten beschikt nu over een energiebesparingsloket, Bleeve.nl.

Deels gerealiseerde prestaties

Gebiedsinrichting:

Fase 1 van het Werklandschap Meerpaal is bouwrijp opgeleverd. Fase 2 volgt medio 2016. De uitgifteplanning is vertraagd als gevolg van de economische recessie. Het acquisitietraject is geïntensiveerd. De planontwikkeling van het Natuur- en recreatieschap (met aanverwante sporten) is vooralsnog stopgezet. De voet-/fietsverbinding tussen het Werk- en Sportlandschap en de aantakking op de bestaande fietsstructuur wordt in 2016 gerealiseerd na de eerste gronduitgifte van het Werklandschap.

Lopende dossiers

Er is in het afgelopen jaar intensief gewerkt aan een aantal langlopende dossiers, zoals de spuitzoneproblematiek in diverse plannen, de windturbines, bestemmingsplan Van Dort, uitbreiding

Beelen, mediationtrajecten, bestemmingsplannen Eiland van Schalkwijk en 't Goy en de totstandkoming van een regionale omgevingsvisie voor het Kromme Rijn gebied.

Niet gerealiseerde prestaties

Klimaat & Milieu(zorg):

In afwachting van de Toekomstvisie Houten 2025, is het opstellen van een nieuwe Uitvoeringsprogramma Duurzaamheid uitgesteld. In het najaar 2015 is dit opgepakt en zal medio 2016 in de raad worden behandeld.

In 2015 heeft de gemeente (weer) SDE-subsidie aangevraagd voor zonnepanelen op zes gemeentelijke panden. Door overtekening van de subsidie is deze aanvraag niet toegekend. Er wordt nu gewerkt aan een plan van aanpak voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed. Voor (een deel van de) financiering zal opnieuw SDE-subsidie worden aangevraagd in 2016.

Landschap en recreatie:

Participeren in het traject van het Recreatieschap om met een geselecteerde ondernemer een nieuwe recreatieve trekpleister te realiseren in Laagraven (Heemstede-Noord).

Start participatieproces recreatieve ontwikkeling Tull en 't Waal. Dit moet uitmonden in een gedragen concept en samenwerking tussen het recreatieschap en andere stakeholders voor een regionale recreatieve invulling.

Cultuurhistorie en archeologie:

Creëren van een gebiedsdekkende cultuurhistoriekaart voor de gemeente.

Dit is door capaciteitsgebrek niet gerealiseerd in 2015. De cultuurhistorische waarden die als basis dienen voor de kaart zijn wel al eerder in beeld gebracht en worden ook meegenomen in bestemmingsplannen. Voor 2016 staat het creëren van deze beleidskaart opnieuw op de planning.

Deelprogramma's

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Woningen
- Commerciële voorzieningen en horeca
- Leefomgeving
- Gebiedsinrichting
- Klimaat en Milieu(zorg)
- Landschap en recreatie
- Cultuurhistorie en archeologie

Deelprogramma Woningen

Wat hebben we bereikt?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Een goed en gedifferentieerd woningaanbod met voldoende doorstroming, dat voorziet in de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte van de verschillende doelgroepen met bijzondere aandacht voor jongerenhuisvesting, ouderenhuysvesting, starterswoningen. Het betreft zowel de koop- als de (sociale en particuliere) huursector.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Een goed en gedifferentieerd woningaanbod, dat voorziet in de kwantitatieve en kwalitatieve behoefte van de verschillende doelgroepen met bijzondere aandacht voor jongerenhuisvesting, ouderenhuysvesting, starterswoningen en bijzondere woonvormen. Het betreft zowel de koop- als de (sociale) huursector.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	% Sociale huurwoningen ten opzichte van totaal aantal woningen per 31-12	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling en BRU-monitor	26,5%	26%	25% ⁽¹⁾	23% ⁽²⁾	23%

1. Voor nieuwe woningbouwprojecten is waar mogelijk de verhouding koop/huur aangepast tot 70:30. Als gevolg van bezuinigingen (of omgekeerd: het streven meer grondopbrengst te genereren) kan per woningbouwproject het percentage sociaal naar beneden worden bijgesteld.

2. Dit percentage daalt om twee redenen. Ten eerste worden door Viveste sociale huurwoningen verkocht, om te voldoen aan de door het Rijk opgelegde verhuurdersheffing. Ten tweede schuiven sociale huurwoningen door het inkomensafhankelijke huurbeleid door naar de vrije sector huur (> € 699,-, norm 2014). Het percentage vrije sector huurwoningen (inclusief deze van Viveste) bedraagt naar schatting 5%.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Inbreng van volkshuisvestelijke doelen in projecten voor stedelijke ontwikkeling: Gericht op het verbeteren van de huisvestingsmogelijkheden voor verschillende doelgroepen (jongeren, starters en ouderen). Concrete projecten voor woningbouw waar medewerking aan is verleend: transformatie vm. Bogermanschoollocatie en transformatie kantoren Spoorhaag/Achterom.
- Uitvoering woningbehoefteonderzoek. Het rapport is opgeleverd in augustus 2015.
- Monitoren van beleid en regelgeving. Een nieuwe Woningwet leidt tot een andere verhouding tussen gemeente en woningcorporatie. Van de gemeente wordt bijvoorbeeld een visie verwacht over de kernactiviteiten van de corporatie. Inmiddels is de woonvisie in procedure tot vaststelling. Dat is het startpunt voor te maken prestatieafspraken met Viveste. In regionaal verband is inmiddels in de maak een advies aan de minister over het werkgebied van de corporaties in deze regio (dit wordt vrijwel zeker het werkgebied van de U16).
- Monitoring van urgentiebeleid voor de verdeling van sociale huurwoningen: De blijvende krapte op de sociale huurwoningmarkt vraagt om een strakke en consequente uitvoering van het urgentiebeleid. In het kader van de vaststelling van de nieuwe huisvestingsverordening (in 2015 voor het eerst niet door het BRU, maar door de 16 gemeenteraden van de U16) is een lokale beleidsnotitie vastgesteld, met daarin de uitwerking van de criteria om in Houten in aanmerking te komen voor een urgentieverklaring voor woonruimte.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Vaststelling van een Agenda Wonen, na uitvoering van een woningbehoefteonderzoek.		Planning: vaststelling gemeenteraad maart 2016.
1	Experimenteren met inpassing van thematisch collectief particulier opdrachtgeverschap.		In 2015 geen project geweest. De gemeente is hierbij afhankelijk van initiatieven uit de samenleving.

1	Faciliteren en stimuleren dat in nieuwbouw en bestaande bouw meer aanbod komt voor doelgroepen die een duurzame, energiezuinige woning zoeken.		Duurzaamheid is inmiddels standaard een thema. Waar de gemeente zelf grond uitgeeft (zoals Slinger-West) heeft de gemeente meer eisen kunnen stellen op dit vlak. In andere gevallen worden gesprekken gevoerd met ontwikkelaars om hen te overtuigen van duurzaamheidsmaatregelen.
---	--	--	---

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	Jaarlijks totaal aantal gerealiseerde woningen	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	158	181	72	212 ⁽¹⁾	96

1. Het betreft Leebrug II (59), De Hoon IIIB (6), Schonauwen II (5), Loerik V (24), Castellum-Oost (32), Steenen Poort (70) en Tull en 't Waal (16).

Nr.	Verklaring van afwijking
1	Naast het gerealiseerde aantal op de locaties Leebrug II, De Hoon IIB, SchonauwenII en (gedeeltelijk) Steenen Poort zijn 102 woningen in aanbouw. Locatie Tull en 't Waal is vertraagd door spuitzoneproblematiek.

Deelprogramma Commerciële Voorzieningen en horeca

Wat hebben we bereikt?

Evenwichtige structuur voor commerciële voorzieningen en horeca, die voorziet in de behoefte van de inwoners, met extra aandacht voor jongerenvoorzieningen.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Goed lopend winkelgebied in het Centrum en Castellum met weinig leegstand.
2. Aantrekkelijk horecaprofiel (in het bijzonder voor jongeren) met een uitgebreider aanbod en meer diversiteit.
3. Aantrekkelijke weekmarkt met een maximale bezetting en een grote diversiteit aan branches.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Goed lopend winkelgebied in het Centrum en Castellum met weinig leegstand.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	% Inwoners dat vindt dat winkels voor dagelijkse boodschappen zoals supermarkt, bakker, slager, drogisterij etc. voldoende nabij zijn	Leefbaarheidsmonitor 2012/ Waar staat je gemeente Monitor Sociale Kracht	79% ⁽¹⁾	-	92%	-	⁽²⁾
1	Leegstandspercentage winkelruimte Centrum	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	1%	3,1%	3,4%	5%	12%
1	Leegstandspercentage winkelruimte Castellum	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	2,8%	8,8%	7,3%	5%	8%

1. Voorheen: % Inwoners dat tevreden is over het totale winkelaanbod.

2. De Monitor Sociale Kracht wordt één keer per twee jaar uitgevoerd. Er zijn dus geen cijfers voor 2015 beschikbaar.

Nr.	Verklaring van afwijking
1	In het afgelopen jaar heeft een aantal winkelketens faillissement moeten aanvragen, waardoor in korte tijd locaties leeg zijn komen te staan.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Het actief samenwerken met de eigenaar van winkelcentrum 't Rond die vergevorderde plannen heeft om het winkelcentrum en de buitenruimte een kwaliteitsimpuls te geven. Met als doel om het winkelcentrum aantrekkelijker te maken voor zowel het publiek als de ondernemers.
- Het bewaken van een goed evenwicht tussen winkel- en horecagebieden; namelijk door samen met eigenaren actief nieuwe (horeca) ondernemers aan te trekken en nieuwe horeca initiatieven op het Rond te faciliteren.
- Er is een retailvisie vastgesteld en de gemeente Houten heeft de landelijke retaildeal ondertekend. Deze retaildeal ziet onder andere toe op het aantrekkelijker en compacter maken van winkelcentra. De retailvisie is een document wat richting geeft aan de toekomstige retailontwikkelingen, en maakt keuzes waar welke retail (grootschalig, perifeer) zich mag vestigen. Ze krijgt in 2016 een concreet vervolg in een op te stellen actieplan en er wordt op basis van de retailvisie gewerkt aan een gezamenlijk plan om leegstand zo veel als mogelijk te voorkomen en geprognostiseerde leegstand in gezamenlijkheid met ondernemers en eigenaren aan te pakken. De retailvisie is in nauw overleg en met eigenaren en ondernemers tot stand gekomen door een drietal sessies te organiseren.
- Het opbouwen en onderhouden van een goede band met de ondernemersverenigingen en projectontwikkelaars door periodiek zowel formeel als informeel te overleggen.
- Duurzame (milieubewuste) exploitatie van winkels en horeca bevorderen door periodiek zowel formeel als informeel te overleggen.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Met de winkeliersvereniging van (met name) Het Rond verkennen welke maatregelen mogelijk zijn om een duurzame bedrijfsvoering rond Het Rond te vergroten en daarmee de exploitatielasten te verkleinen. Te denken valt daarbij aan "deuren sluiten" in de winter, energiezuinige verlichting en slim koelen.		Kader van de ontwikkeling van Het Rond zal met de eigenaar opnieuw naar verduurzaming van Het Rond worden gekeken. Daarnaast is er de retailvisie opgesteld, waarin ook aandacht is voor dit onderwerp.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1.2	Regulier overleg met het Economisch Platform Houten ⁽¹⁾ en Centrumoverleg	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	6	4+2	4+1	4+2	4+4

1. Hierin zijn vertegenwoordigd het Ondernemerscontact Kleine Kernen (OKK) en het Industrieel Kontakt Houten (IKH), Koninklijke Horeca NL, winkeliers Centrum, Castellum en Oude Dorp, Kamer van Koophandel en MKB Midden-NL. Daarnaast vindt er tweemaal per jaar regulier overleg plaats met de belangenvereniging winkelcentrum Het Rond. Verder wordt er in wisselende vertegenwoordigingen met ondernemers gesproken.

Nr.	Verklaring van afwijking
1,2	In het kader van de ontwikkeling van de retailvisie is het aantal overleggen met de winkeliers geïntensiveerd.

Doelstelling 2

Aantrekkelijk horecaprofiel (in het bijzonder voor jongeren) met een uitgebreider aanbod en meer diversiteit.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	% Jongeren dat vindt dat er voldoende uitgaans- en horecagelegenheden zijn in Houten ⁽¹⁾	Jongerenpeiling	15%	-	22%	-	niet bekend

1. Voorheen: % Inwoners dat tevreden is over de uitgaansmogelijkheden, horeca en dergelijke.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Het bewaken van een goed evenwicht tussen winkel- en horecagebieden, zoals hierboven beschreven.
- Het opbouwen en onderhouden van een goede band met de horecasector en projectontwikkelaars. Daarvoor is er twee keer een horecaoverleg geweest.
- Er is voor paracommerciële horeca-ondernemers een verruiming van de openingstijden gerealiseerd.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Stimuleren van ondernemersinitiatieven in de horecasector van Houten.		

Doelstelling 3

Aantrekkelijke weekmarkt met een maximale bezetting en een grote diversiteit aan branches.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3	% Inwoners dat tevreden is over de weekmarkt	Leefbaarheids-monitor (2012) Burgerpanel (vanaf 2014)	66%	-	56%	-	-
3	Bezettingsgraad weekmarkt	Afdeling BOR	94%	83%	83%	92%	86%

Nr.	Verklaring van afwijking
3	Bezettingsgraad is van 1 april 2015. Vanaf die datum is de 'Markt van Morgen' ingesteld en is de Marktverordening ingetrokken. De gemeente houdt zich niet meer bezig met de organisatie van de weekmarkt en werft niet meer actief nieuwe standplaatshouders bij leeggekomen plaatsen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Actief standplaatshouders werven voor de weekmarkt indien nodig.
- Het traject van de "markt op afstand" is van start gegaan in 2013 en loopt door in 2015.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
3	Bij leegkomende plaatsen op de weekmarkt actief nieuwe standplaatshouders werven in niet vertegenwoordigde subbranches		Tot aan de inwerkingtreding van de 'Markt van Morgen' per 1 april 2015.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3	Aantal bezette standplaatsen op de markt	Afdeling BOR	34	30	30	33 ⁽¹⁾	31

1. Gebleken is dat zelfs bij actieve werving van nieuwe standplaatshouders het niet altijd mogelijk is om alle lege standplaatsen op te kunnen vullen, omdat er niet voldoende aanmeldingen zijn in (sub)branches die nog niet zijn vertegenwoordigd.

Nr.	Verklaring van afwijking
3	Per 1 april 2015 is de 'Markt van Morgen' ingesteld en is de marktverordening ingetrokken. Daardoor houdt de gemeente zich sinds die datum niet meer bezig met de bezetting van de weekmarkt. Het opgegeven aantal bezette standplaatsen op de markt van 31 is het aantal per 1 april 2015.

Deelprogramma Leefomgeving

Wat hebben we bereikt?

Een leefbare, schone en aantrekkelijke openbare ruimte. Het onderhoud heeft plaatsgevonden volgens het gestelde sobere en doelmatige kwaliteitsniveau.

Concreet wilden we de volgende doelen bereiken:

1. Voldoende goede speelruimte aan kinderen in verschillende leeftijdsgroepen bieden. Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit. Waar mogelijk zetten we de beschikbare middelen in om een hogere beeldkwaliteit te bereiken. Goede verlichting ter verbetering van de veiligheid.
2. Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit. Waar mogelijk zetten we de beschikbare middelen in om een hogere beeldkwaliteit te bereiken.
3. Goede verlichting ter verbetering van de veiligheid.
4. Goed gereinigde openbare ruimte, w.o. beperkte overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. Goed onderhoud en beheer van riolering, straatmeubilair en begraaftplaatsen.
5. Meer zelfredzaamheid en zelf-organiserend vermogen van de samenleving.
6. Beter nageleefde (vergunningen-)voorschriften en algemene regels binnen het domein van Bouwen.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Voldoende goede speelruimte aan kinderen in verschillende leeftijdsgroepen bieden. Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit. Waar mogelijk zetten we de beschikbare middelen in om een hogere beeldkwaliteit te bereiken. Goede verlichting ter verbetering van de veiligheid.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	% Inwoners dat tevreden is over aanbod voor speelvoorzieningen (voor kinderen tot 12 jaar) in de nabije omgeving ⁽¹⁾	Leefbaarheidsmonitor 2012/ Waar staat je gemeente Monitor Sociale kracht (vanaf 2014)	71%	-	70%	-	- ⁽²⁾

1. Voorheen: % Inwoners dat vindt dat er in de buurt goede speelplekken zijn voor kinderen.

2. De Monitor Sociale Kracht wordt één keer per twee jaar uitgevoerd. Er zijn dus geen cijfers voor 2015 beschikbaar.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Alle speeltoestellen worden drie keer per jaar gecontroleerd en waar nodig onderhouden. Er is in overleg met de leerlingen van basisschool de Aventurijn een groot nieuw speeltoestel geplaatst op het schoolplein. Ook zijn enkele andere toestellen vervangen elders in Houten. In samenwerking met Houtense sportorganisaties is in 2015 op de Vijfwal een sportparcours gerealiseerd. Langs de route van het parcours (bij obs De Plantage) is een watertappunt aangelegd, evenals op de Kruisboog en de Meerpaal.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Bij vervanging van speeltoestellen bepalen we in overleg met de buurt hoe de locatie het best kan worden ingericht, met of zonder speeltoestellen.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	Aantal locaties dat in overleg met de buurt opnieuw wordt ingericht.	Afdeling BOR			12	10	16

Nr.	Verklaring van afwijking
1	Er zijn 6 extra locaties heringericht op verzoek en met medewerking van bewoners.

Doelstelling 2

Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit. Waar mogelijk zetten we de beschikbare middelen in om een hogere beeldkwaliteit te bereiken.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	Aantal gegronde klachten over het onderhoud van groen en water.	Afdeling BOR				20	9

Nr.	Verklaring van afwijking
2	Gezien de wijzigingen in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte naar aanleiding van de bezuinigingen was de verwachting dat hier meer klachten op zouden komen. Het aantal gegronde klachten bleek dus lager dan verwacht.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Beheer en onderhoud van water en groenvoorzieningen conform het Nieuw Houtens Niveau (NHN). De beschoeiing langs de Imkersplas is geheel vervangen door natuurvriendelijke oevers. Dit heeft een positieve invloed op de waterbergingscapaciteit van de plas en is gunstig voor flora en fauna. Langs de fietsstraat Loerikseweg hebben de nieuwe bomen een betere standplaats gekregen. Ook komt er langs deze weg een onderhoudsarme, kleurrijke border met vaste planten.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Om het bomenbestand gezond te houden verwijderen wij de overtollige en vaak overlastgevendende bomen.		
2	Wij streven naar visueel herstel van de bomenrij langs de Rondweg.		Het is in 2015 gelukt om met subsidie van derden de gehele Rondwegwal te beplanten.
2	Wij werken samen met het HDSR aan de bestrijding van het vederkruid in watergangen.		De watergangen in NO zijn nog niet behandeld, omdat de resultaten in NW tegenvielen: het vederkruid kwam weer terug. De aannemer heeft NW onder garantie nogmaals behandeld en ditmaal met succes. Door de sproeikop aan te passen, langzamer te varen en meer controles in te lassen is het resultaat verbeterd. In 2016 kunnen met 50% subsidie van het HDSR de watergangen in NO alsnog worden behandeld (totale kosten € 120.000, waarvan € 60.000 voor de gemeente).

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	Aantal nieuwe bloemenweides	Afdeling BOR				20	5

Nr.	Verklaring van afwijking
2	Door capaciteitsgebrek is het niet gelukt alle bloemenweides aan te leggen. In 2016 wordt dat alsnog gedaan.

Doelstelling 3

Goede verlichting ter verbetering van de veiligheid.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3	% Inwoners dat vindt dat het buiten goed is verlicht in de buurt	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	80%	-	83%	-	_(1)

1. De Monitor Sociale Kracht wordt om het jaar uitgevoerd. Er zijn daarom geen cijfers beschikbaar over 2015.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In de Borchten, Campen, Gaarden (gedeeltelijk) en Slagen zijn de armaturen voorzien van nieuwe duurzame LED-verlichting. Daarnaast zijn nog enkele kleinschalige vervangingen uitgevoerd. De openbare verlichting heeft in zijn totaliteit goed gefunctioneerd. Individuele lampstoringen zijn in de regel binnen 5 werkdagen verholpen en meervoudige lampstoringen binnen 2 werkdagen. Langs fietsstraat Heemstedseweg zijn speciale dimbare lichtmasten aangebracht i.v.m. de aanwezige fauna (vleermuizen).

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
3	De lichtmasten aan de Biesterlaan en een deel van De Hagen worden vervangen.		De Biesterlaan is conform plan afgerond. Door herprioritering is de vervanging van de verlichting in de Hagen uitgesteld tot 2016/2017. In plaats daarvan zijn in de 2e helft van 2015 vele armaturen in de Gaarden, Slagen en Borchten vervangen. Hiermee is een grote bijdrage aan de duurzaamheid geleverd.
3	Samen met leverancier Citytec voeren we een pilot uit op de Doornkade, waarbij wordt geëxperimenteerd met verschillende typen LED-verlichting. Dit gebeurt in overleg met de aanwezige ondernemers op het terrein.		Het was de bedoeling om samen met Citytec - die het hele project wilde sponsoren - de Doornkade te voorzien van alternatieve verlichting. Een goede oplossing vereiste echter een integrale herinrichting van de buitenruimte en dat werd te duur.
3	In een deel van de Velden en de Sloten vindt een pilot plaats met nieuwe typen verlichting van leverancier Fagerhult.		De pilot is niet door gegaan i.v.m. de toepasbaarheid van de betreffende armaturen op deze locaties.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3	Aantal meldingen van lampstoringen	Afdeling BOR	645	779	762	500 ⁽¹⁾	445 ⁽²⁾
3	% Duurzame verlichting ⁽³⁾	Afdeling BOR				12,3%	16,1%

1. Na een remplaceerronde is het aantal lampstoringen lager. Bovendien zijn moderne lampen minder storingsgevoelig.

2. Door de zachte winter viel het aantal storingen lager uit dan geraamd.

3. Onder duurzame verlichting verstaan wij zowel dimbare als energiezuinige (LED) verlichting.

Nr.	Verklaring van afwijking
3	In 2015 zijn alleen armaturen vervangen en geen masten. Hierdoor was het mogelijk meer te verduurzamen in armaturen. Langs de nieuwe fietsstraten die in 2015 met subsidie van de provincie zijn aangelegd (Heemstedseweg, Loerikseweg, Oud Wulfseweg) is ook duurzame verlichting geplaatst.

Doelstelling 4

Goed gereinigde openbare ruimte, w.o. beperkte overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. Goed onderhoud en beheer van riolering, straatmeubilair en begraafplaatsen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
4	% Inwoners dat vindt dat de eigen buurt schoon is	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	71%		75%	-	-(1)
4	Aantal klachten over zwerfvuil en volle afvalbakken	Afdeling BOR				25	0

1. De Monitor Sociale Kracht wordt eenmaal per twee jaar uitgevoerd. Voor 2015 zijn daarom geen gegevens beschikbaar.

Nr.	Verklaring van afwijking
4	In 2014/2015 zijn de afvalbakken beter verspreid in de openbare ruimte. Omdat hierbij in totaal minder afvalbakken zijn teruggeplaatst, was de verwachting dat dit tot klachten zou leiden. Dit was echter niet het geval.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Machinaal straatvegen, onkruid borstelen in verharding, afvalbakken ledigen en zwerfafval verwijderen, beheer en onderhoud riolering en begraafplaatsen. Organisatie van diverse schoonmaakacties door bewoners: opschoondagen (samen met Viveste), schone scholenactie, vuurwerkafval, kerstboominzameling.

In 2015 is een zogenaamde klimaatstresstest uitgevoerd om te bepalen in hoeverre Houten bestand is tegen hoosbuien die, als gevolg van veranderingen in het klimaat, steeds vaker voorkomen. Via een Klimaat-atelier konden bewoners en organisaties hun ervaringen met wateroverlast uitwisselen. Houten blijkt over het algemeen voldoende bestand tegen wateroverlast, maar op een aantal locaties zijn aanvullende maatregelen noodzakelijk. De resultaten zijn verwerkt in het water- en rioleringsplan 2016-2019.

Door weersomstandigheden, bezuinigingen en nieuwe (strengere) richtlijnen op het gebied van onkruidbestrijding ontstond er in de zomer van 2015 veel onkruid, met name op verharding. Dit is ook geconstateerd in de monitor beeldkwaliteit openbare ruimte die dit jaar is uitgevoerd. In de tweede helft van 2015 is daarom een extra borstelmachine ingezet en is geëxperimenteerd met thermische (heet water/stoom) onkruidbestrijding en met minder belastende bestrijdingsmiddelen.

Dagcentrum de Weteringhoek van Reinaerde levert sinds het najaar een bijdrage aan het schoonhouden van de openbare ruimte. Cliënten van het dagcentrum helpen voortaan bij het verwijderen van zwerfvuil, zowel op Kruisboog als op het Rond.

Op begraafplaats Oud Wulven is een nieuwe urnenmuur geplaatst. Ook is het tweede grafveld in gebruik genomen, met ruimte voor 270 graven.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
4	Betere spreiding van afvalbakken: incurante afvalbakken worden verplaatst of verwijderd.		
4	In 2014 zijn in het kader van "Centrum Schoon" afspraken gemaakt met de winkeliers van Het Rond over de mate waarin zij zelf bijdragen aan het schoonhouden van het winkelgebied. In 2015 gaan wij dit monitoren en evalueren.		

4	Wij stimuleren de zelfredzaamheid van sportverenigingen bij het schoonhouden van de omgeving.		
---	---	--	--

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	2015
4/5	Aantal zwerfvuilacties	Afdeling BOR	67	50	34	30	30 ⁽¹⁾

1. In 2015 hebben 13 wijken deelgenomen aan de Landelijke Opschoondag en 7 wijken hebben zwerfafval geruimd tijdens Burendag. Hierbij heeft de gemeente gefaciliteerd. Daarnaast heeft naar schatting 10 keer een spontane actie plaatsgevonden in een wijk. Soms vraagt men daarbij de gemeente om ondersteuning (knijpers + zakken), maar er vinden ook opruimacties plaats waarbij de gemeente niet wordt ingeschakeld en die daarom ook niet bekend zijn bij de gemeente. Het exacte aantal zwerfvuilacties is daarom niet bekend.

Doelstelling 5

Meer zelfredzaamheid en zelf-organiserend vermogen van de samenleving.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	2015
5	% Inwoners dat zich inspant voor de eigen buurt.	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale kracht (vanaf 2014)	93% ⁽¹⁾	-	42%	-	-(²)

1. Voorheen: % inwoners dat zich medeverantwoordelijk voelt voor de leefbaarheid en veiligheid in de buurt.

2. De Monitor Sociale kracht wordt tweejaarlijks gehouden. Er zijn daarom geen gegevens beschikbaar voor 2015.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bewonersinitiatieven worden gestimuleerd en ondersteund. Zo hebben bewoners van de Reigerweide en omgeving op eigen initiatief een buurtplein opnieuw ingericht, met speelgelegenheid en meer groen. Het bestuur van de Opstandingskerk heeft het entree van de kerk verbouwd en de openbare ruimte (m.n. het parkeerterrein) daarop aangepast, met medewerking van de gemeente. In september is de 200^e groenadoptant in het zonnetje gezet.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
5	Bewoners informeren over participatiemogelijkheden bij grotere aanpassingen in de openbare ruimte		
5	Communicatie over succesvolle initiatieven		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	2015
5	Aantal nieuwe adoptielocaties	Afdeling BOR	104	18	22	30	30

Doelstelling 6

Beter nageleefde (vergunnings-)voorschriften en algemene regels binnen het domein van Bouwen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	2015
6	Naleefpercentage wet- en regelgeving Bouwen ⁽¹⁾	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	76%	-	44% ⁽²⁾	77% ⁽²⁾	71%

1. Uit Jaarverslag/plan Integrale handhaving.

2. Overleg ter voorkoming van de handhavingprocedure vindt vanaf 2014 al bij het toezicht plaats.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vergunningen verlenen (indien niet mogelijk weigeren), toezicht uitvoeren op naleving algemene regels en (vergunningen-)voorschriften. Toepassen van het 3-stappenplan voor handhaving:

- Bestuurlijke waarschuwing
- Voornemen dwangsom / bestuursdwang
- Opleggen dwangsom / bestuursdwang

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 6 is geen kwalitatieve prestatie-indicator voorhanden

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
6	Aantal bestuurlijke waarschuwingen	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	191	155	80	150	30
6	Aantal voornemens dwangsommen bouwen	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	53	34	9	30	7
6	Aantal besluiten dwangsom/ bestuursdwang	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	34	21	5	15	2

Nr.	Verklaring van afwijking
6	Handhaving vond in het verleden plaats volgens het "lik op stuk beleid". Wanneer er een overtreding werd geconstateerd, volgde direct een bestuurlijke waarschuwing. Inmiddels wordt het "van buiten naar binnen denken" ook bij handhaving procedures toegepast. Volgens het huidige beleid vindt er eerst overleg met een overtreder plaats, voordat er daadwerkelijk tot handhaving wordt overgegaan. Het effect hiervan is dat veel overtredingen verholpen worden zonder dat de gemeente hiervoor formele stappen (de handhaving procedure) hoeft te ondernemen. Bij de raming werd destijds nog uitgegaan van handhaving op de manier zoals deze in het verleden plaats vond. Vanaf dit jaar zullen dergelijke grote verschillen naar verwachting ook niet meer voorkomen.

Deelprogramma Gebiedsinrichting

Wat hebben we bereikt?

De ontwikkeling van de gemeente is gericht op het zorgen voor een kwalitatief hoogwaardige inrichting van het gemeentelijk grondgebied, rekening houdend met de regionale setting waarvan Houten deel uitmaakt. De gebiedsgerichte opgaven laten zich onderscheiden in drie clusters:

- Houten stedelijk
- Houten landelijk
- Eiland van Schalkwijk

Ontwikkeling van Houten, zowel stedelijk als landelijk, vindt plaats onder moeilijke economische omstandigheden. Rol van de gemeente is vooral om optimaal in te spelen op (markt)kansen, gebruik te maken van aanvullende regelgeving (crisis- en herstelwet) en om mogelijkheden en omstandigheden te creëren voor anderen om realisatie van gewenste ontwikkeling te bespoedigen.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Voor het stedelijk gebied streven we naar een afronding van vastgestelde ruimtelijke plannen en planvorming voor nieuwe veranderingslocaties, waarbij de kwalitatieve behoefte een belangrijk uitgangspunt is.
2. Vitaal platteland met leefbare kernen.
3. Duurzaam behoud en versterking van het groene, open karakter van het Eiland van Schalkwijk met ruimte voor landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie.
4. Bij de gebiedsinrichting houden we zoveel mogelijk rekening met de functie en positie van Houten binnen de regio en de ontwikkelingen die er in omliggende regiogemeenten gaande zijn.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Voor het stedelijk gebied streven we naar een afronding van vastgestelde ruimtelijke plannen en planvorming voor nieuwe veranderingslocaties, waarbij de kwalitatieve behoefte een belangrijk uitgangspunt is.

Ontwikkelingen en stand van zaken per deelprogramma

Doel	Omschrijving	Bron	Deelplan	Voortgang	Realisatie in 2015
1	Stedelijk	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	Centrum/Slinger		De ontwikkeling van de Slinger West is in 2015 gestart. Tijdelijk gebruik politiebureau is gerealiseerd.
1	Stedelijk	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	Sport- en werklandschap Meerpaal		Fase 1 van het Werklandschap Meerpaal is bouwrijp opgeleverd. Fase 2 volgt medio 2016. De uitgifteplanning is vertraagd als gevolg van de economische recessie. Het acquisitietraject is geïntensiveerd. De planontwikkeling van het Natuur- en recreatielandschap (met aanverwante sporten) is vooralsnog stopgezet. Realisatie van de voet-/fietsverbinding tussen het Werk- en Sportlandschap en de aantakking op de bestaande fietsstructuur zal in 2016 plaatsvinden na eerste gronduitgifte Werklandschap.
1	Stedelijk	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	Castellum		In de komende drie jaar was voorzien in afbouw van 166 woningen aan de westkant, maar dit is gewijzigd in 110 woningen. Hiervoor heeft de raad een verklaring van geen bedenkingen afgegeven. Overeenkomst met OVH is eind 2015 getekend en grond is overgedragen. De daadwerkelijke bouw start in het voorjaar van 2016.
1	Stedelijk	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	De Steenen Poort		Bouwrijp maken en bouw van de woningen in het oostelijke deel, waarvan de eerste reeds zijn opgeleverd. Tegelijkertijd start bouw van het programma van het westelijke deel. In 2016 worden alle 99 woningen opgeleverd en het project afgerond, inclusief woonrijp maken en inrichting park.
1	Stedelijk	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	Oude Dorp		Door een beroep tegen de verleende bouwvergunning op de Bogermanlocatie, is de bouw niet gestart. De verwachting is dat dit medio 2016 gebeurt.
1	Stedelijk	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	Leebrug II fase 2		De 1e fase woningbouw Weteringpark is opgeleverd. De 2e en 3e fase Weteringhout is gestart en is eind 2016 gereed. De bouw van de Ecowijk is gestart. CPO.2 Het Hout is gereed. Verwachting is dat Leebrug II eind 2016 geheel is afgerond.
1	Stedelijk	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	Loerik VI		Loerik VI is in studie (transformatie) voor een gefaseerde herontwikkeling met een programmatisch multifunctionele invulling.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Sinds de crisis zijn de voorwaarden voor gebiedsontwikkeling waarbij de gemeente bouwgrond verkoopt ingrijpend gewijzigd. Niet alleen de gemeente geeft vorm aan de toekomst van Houten. Ook andere partijen en particulieren zijn initiatiefnemers in gebiedsontwikkeling. Dit vraagt vanuit de gemeente om begeleiding vanuit een meer publieksrechtelijke en faciliterende rol. Het Gebiedsmanagement pakt deze nieuwe manier van werken op waarbij niet zozeer het aanbod maar juist de vraag centraal staat. Deze op vraag gestuurde werkwijze richt zich op maatwerk per locatie en op onverwachte initiatieven waarbij het resultaat het product is van diverse arrangementen.

Voor het stedelijk gebied ligt de focus deels op het afbouwen van het VINEX-bouwprogramma (Houten-Zuid) met het realiseren van de financiële taakstelling vanuit de grondexploitatie Houten Stedelijk/VINEX. Voor Houten-Noord ligt de focus meer op transformatie (veranderlocaties) met ruimte voor initiatiefnemers en omwonenden. In de pre-fase zijn door het Gebiedsmanagement factsheets ontwikkeld op basis waarvan per locatie particuliere initiatiefnemers zijn geselecteerd. In de projectfase leidt dit het opstellen en uitwerken van een projectplan met veel aandacht voor participatie.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2014	Voortgang	Toelichting
1	Vernieuwende vormen van wonen, opdrachtgeverschap en duurzaamheid toepassen binnen de reguliere planvorming.		
1	Uitwerken van mogelijkheden om bij nieuwe gebiedsontwikkelingen een hoger dan wettelijk duurzaamheidsniveau (milieutechnische maatregelen volgens bouwbesluit) te realiseren.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 1 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Doelstelling 2

Vitaal platteland met leefbare kernen.

Ontwikkelingen en stand van zaken per deelprogramma

Doel	Omschrijving	Bron	Deelplan	Voortgang	Realisatie in 2015
2	Landelijk	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	Buitengebied		In 2015 is samen met gemeenten Bunnik en Wijk bij Duurstede gewerkt aan een omgevingsvisie. Vaststelling in 2016.
2	Landelijk	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling	Buitengebied		Met gebiedscoöperatie O-gen en andere overheden, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben we een bijdrage geleverd aan het gebiedsprogramma in het kader van de Agenda Vitaal Platteland. Voor Houten en de Kromme Rijnstreek heeft dit o.a. geresulteerd in opstart van het project Kromme Rijn Boert Bewust en onderzoek om breedband internet te realiseren in het buitengebied.
2	Landelijk	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling	Buitengebied		Samen met Staatsbosbeheer is een selectieleidraad voor een horecaontwikkeling in Nieuw Wulven opgesteld. Vervolgens is de markt benaderd om te komen met concrete, aansprekende plannen die de recreatieve waarde van Nieuw Wulven kunnen versterken.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

(Her)ontwikkeling Houten landelijk: verkenning, planvorming en regie op realisatie.

Er is gekozen voor een aanpak waarin vraagstukken het begin en het kader van de visie vormen. Dit wijkt af van de traditie in de ruimtelijke ordening om vanuit belangen te denken. De leidende vraag in de omgevingsvisie is: *waar zit je mee?* En niet: *wat vind je belangrijk?* De vraag *waar zit je mee?* Is een activerende vraag die gericht is op het achterhalen van de transitiebehoefte. Daar ligt dan ook de focus van de omgevingsvisie.

In het proces is veel energie gestoken in het achterhalen van vraagstukken:

- Er zijn interviews gehouden met initiatiefnemers uit het gebied.

- Er zijn werksessie geweest met groepen, die actie zijn in het gebied.
Er is een dag met ambtelijke inbreng van de drie gemeenten georganiseerd, gericht op de trends en ontwikkelingen.
- Alle vraagstukken zijn onderverdeeld in thema's, waarbij het bestuur zijn speerpunten en aandachtsvelden heeft geformuleerd (welke rol speelt de gemeente op de thema's).
- Over een aantal thema's is een internetpoll en –discussie gehouden.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 2 is geen kwalitatieve prestatie-indicator voorhanden

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 2 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Doelstelling 3

Duurzaam behoud en verstrekken van het groene, open karakter van het Eiland van Schalkwijk met ruimte voor landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie.

Ontwikkelingen en stand van zaken per deelprogramma

Doel	Omschrijving	Bron	Deelplan	Voortgang	Realisatie in 2015
3	Eiland van Schalkwijk	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	Gebieds-ontwikkeling		In 2015 is gestart met de bouw van multifunctioneel recreatief transferium Wapen van Schalkwijk. Het werk aan de korte uitweg is geopend. Werk aan de Korte Uitweg (zie onder). De verkoop woningen de Wiese fase 2 is succesvol afgerond via loting. Een intensief participatieproces voor een recreatieve ontwikkeling Tull en 't Waal is opgestart. Hier wordt gewerkt aan een concept voor regionale recreatieve ontwikkeling passend in de kwaliteiten van het eiland. Een haalbaarheidsstudie t.b.v. de agrarische structuurversterking is opgestart. Een vergunning is verleend t.b.v. het behoud en verduurzaming agrarisch bedrijf Waalseweg 76 met een proeftuin voor duurzaamheid. Bestemmingsplan Eiland van Schalkwijk is vastgesteld.
3	Linieland	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	Linieland		In 2015 is Werk aan de Korte Uitweg na een intensief renovatietraject heropend. Het is nu een prachtige locatie voor vergaderingen of recepties, er is een theehuis voor de recreant en een kleinschalige camping. Op het fort werken cliënten van Stichting Reinaerde. De fietsbrug bij de Plofsluis is in de zomer geopend. Hiermee is een belangrijke verbinding voor recreanten en forenzen gerealiseerd. Met het oog op behoud van de cultuurhistorische waarde is de overdracht van Lunet aan de Snel van Rijk naar de gemeente

					voorbereid. De faciliteiten voor kanoërs langs en bij de forten zijn aangevuld. Op Werk aan de Groeneweg is een beleefpad geopend: Korporaal Blankenstein en soldaat Vendrig doen hun verhaal in een boeiende route over het terrein! Er zijn diverse activiteiten georganiseerd om het publiek uit de eigen gemeente en omliggende regio de pracht van de waterlinie te laten beleven, zoals het succesvolle culturele fortendiner 'Likkebaarden langs de Linie' op 3 locaties. De Liniepont heft een record aantal van ruim 5000 fietsers en wandelaars overgezet. Dit betekent een groei van ca 20% t.o.v. 2014.
--	--	--	--	--	--

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De initiatieven op het Eiland van Schalkwijk zijn begeleid en gefaciliteerd in nauwe samenwerking met Provincie en HDSR. Aan de hand van het accounthoudersoverleg wordt dit actief opgepakt. Daarnaast zijn op grotere schaal gebiedsprocessen opgestart ten behoeve van de versterking van de agrarische structuur en de recreatieve ontwikkeling Tull en 't Waal op basis van draagvlak vanuit de omgeving.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
3	Beoordeling en faciliteren particuliere business cases ten bate van realisatie ontwikkeling Eiland van Schalkwijk.		
3	Uitwerken van mogelijkheden om bij nieuwe gebiedsontwikkelingen een hoger dan wettelijk duurzaamheidsniveau (milieutechnische maatregelen volgens bouwbesluit) te realiseren.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 3 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Doelstelling 4

Bij de gebiedsinrichting houden we zoveel mogelijk rekening met de functie en positie van Houten binnen de regio en de ontwikkelingen die er in omliggende regiegemeenten gaande zijn.

Effectindicatoren

Voor doelstelling 4 is geen effectindicator voorhanden

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Deelnemen aan regionale samenwerkingsverbanden en -projecten.

Houten is zowel bestuurlijk als ambtelijk betrokken bij de ontwikkeling van de ruimtelijk-economische koers voor de regio. De regio Utrecht is de meest competitieve regio van Europa en heeft een fantastisch leef- en vestigingsklimaat. Utrecht is de voorbije decennia sterk gegroeid en blijft dit naar verwachting ook de komende decennia doen. De uitdaging van Utrecht is om de groei te accommoderen en tegelijkertijd de hoge kwaliteit van leven en concurrentiekracht te blijven versterken. Hiervoor is samenwerking op regionaal niveau noodzakelijk. De koers moet energie, urgentie en richting geven aan de samenwerking tussen de U10-gemeenten in het ruimtelijk-economisch domein.

Daarnaast wordt om de huidige dynamiek in het gebied A12 tot 2025 in het licht van de ambitie te kunnen sturen, actief rentmeesterschap gevoerd. Dat wil zeggen dat daar waar zich kansen of risico's voordoen die passen bij dan wel strijdig zijn met de ontwikkelde visie, deze zoveel mogelijk actief worden benut (kansen) dan wel niet worden gefaciliteerd (risico's). In het Handelingsperspectief A12

zone (2014) is uitvoering gegeven aan dit uitgangspunt. In 2015 vinden de provincie, U10 en de gemeente Houten, Nieuwegein en Utrecht het tijd om nadrukkelijker invulling te willen geven aan het 'actief rentmeesterschap'. Partijen hebben daarom A12NU verzocht om een plan te maken voor een werkconferentie in 2016 die mogelijk de opmaat kan zijn voor vervolgacties in 2016 en daarna.

In 2015 is op mede initiatief van Houten de U10-bestuurstafel duurzaamheid en energietransitie gestart. Thema's als energiebesparing bestaande bouw, grootschalige duurzame energieopwekking en circulaire economie worden hier in regionaal verband opgepakt. Onderdeel is het programma U-THUIS. In dit programma werken 15 gemeenten samen om particuliere woningeigenaren te stimuleren en faciliteren woning te verduurzamen. Onder meer door een digitaal energieloket, Bleeve.nl.

Rond het thema klimaatadaptatie zijn HDSR, provincie, VRU en zes gemeenten, waaronder Houten, een coalitie gestart. Deze coalitie richt zich op efficiënter vergaren van kennis om de regio Utrecht tijdig voor te bereiden op klimaatverandering.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
4	Deelnemen aan sectorale en strategische overleggen en projecten/uitwerkingen van U10, provincie, Rijk en RWS en het behartigen van de Houtense belangen.		Dit is een continu proces. Zowel op het gebied van (strategische) ruimtelijke ontwikkeling, economische zaken, mobiliteit en wonen.
4	Deelnemen en invulling geven aan samenwerkingsverband Kromme Rijn middels lidmaatschap van gebiedscoöperatie O-gen.		Met gebiedscoöperatie O-gen en andere overheden, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben we een bijdrage geleverd aan het gebiedsprogramma in het kader van de Agenda Vitaal Platteland. Voor Houten en de Kromme Rijnstreek heeft dit o.a. geresulteerd in opstart van het project Kromme Rijn Boert Bewust en onderzoek om breedband internet te realiseren in het buitengebied. Ook heeft de gemeente geparticipeerd in de totstandkoming van het nieuwe Leader Programma. Via dit programma worden in de komende jaren initiatieven vanuit de samenleving gericht op onder meer innovatie, zorg en duurzaamheid op het platteland verder geholpen.
4	Uitvoering Rijsbruggerwegtracé inclusief fietstunnel Binnenweg. Oplevering april 2015.		De nieuwe weg N421 (Limesbaan) is in april 2015 opgeleverd. De uitkomsten van de evaluatie van de nieuwe weg en omgeving zullen in februari 2016 gereed zijn.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 4 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Deelprogramma Klimaat & Milieu(zorg)

Wat hebben we bereikt?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. De inwoners en bedrijven dragen bij de doelstelling om Houten energie neutraal te maken, met als tussendoel in 2018 16% van het energieverbruik duurzaam en lokaal op te wekken.
2. Bedrijven in Houten voldoen aan de milieunormen.
3. Houten blijft een gemeente met veel natuur, groen en water.

Deze doelstelling wordt verder uitgewerkt in het deelprogramma Landschap en recreatie (doelstelling 1 en 2).

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

De inwoners en bedrijven dragen aan bij de doelstelling om Houten energieneutraal te maken, met als tussendoel in 2018 16% van het energieverbruik duurzaam en lokaal op te wekken.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014		2015
1.1	Lokale duurzame E-productie als % huishoudelijk energieverbruik	Energie in Beeld (Netbeheerder)	-	-	7%	7,8%	nog niet bekend
1.2	Gemiddeld gasgebruik per huishouden (m ³)	Energie in Beeld (Netbeheerder) NIBUD	1.312m ³	1.440m ³	1.525m ³	1.275m ³	nog niet bekend
1.3	Energiegebruik gemeentelijke organisatie	Diverse bronnen	740 Mwh	713 Mwh	684 Mwh	nul-meting	677 Mwh

Nr.	Verklaring van afwijking
1.1	Nog niet bekend: De jaarcijfers uit Energie in Beeld komen pas maart/april beschikbaar.
1.3	Energiegebruik gemeentelijke organisatie = energiegebruik van het gemeentehuis. Geleidelijke daling door verschillende maatregelen. Bijvoorbeeld minder verlichting & meer LED en beperken van de openingstijden van het vergadercentrum.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bevorderen duurzaamheidsbewustzijn en gedragsverandering, alsmede het ondersteunen van initiatieven uit de samenleving om dit bewustzijn om te zetten in concrete maatregelen, die bijdragen aan de energietransitie in Houten. De belangrijkste peilers in 2015 waren: programma U-THUIS (inclusief project Nul op de Meter), De Hoeven Energie, DO-challenge, (regionale) informatieavond zonnepanelen agrarische daken, zonnepanelen op de gemeentewerf, introductie slimme meters.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Stimuleren energiebesparende maatregelen bij woningeigenaren bestaande woningen		In 2015 is met het regionale programma U-Thuis een belangrijke basis hiervoor gelegd.
1	Zorgen voor een adequaat aanbod van lesmateriaal over duurzaamheid en natuur- en milieu in het basisonderwijs, de buitenschoolse opvang (en voortgezet onderwijs)		In 2015 zijn gesprekken gestart met het voortgezet onderwijs over duurzaamheid in het aanbod. Dit resulteert in een project in het schooljaar 2016-2017 waar de leerlingen zelf mee vorm aan geven.
1	Stimuleren van initiatieven gericht op het investeren in lokale duurzame energieproductie		In 2015 zijn lokale initiatieven De Hoeven Energie (bewoners) en DO-challenge (bedrijven) gestart. De gemeente faciliteert deze initiatieven met praktische zaken en kennis. Daarnaast heeft in 2015 een aantal enthousiaste Houtenaren zich gemeld met het voornemen een lokale energiecoöperatie te starten. Dit moet in 2016 verder vorm krijgen.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 1 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Onze bewoners en bedrijven maken verantwoord gebruik van natuurlijke grondstoffen, met daarbij aandacht voor afvalpreventie, hergebruik van afval/grondstoffen en de (sociale) omstandigheden in de gebieden waar de grondstoffen vandaan komen en waar de afvalstromen heengaan. Dus: beter scheiden en hergebruiken van afval, in het bijzonder plastic en kringloopmaterialen. Ook aandacht voor duurzaam inkopen en kansen voor Fair Trade producten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
4	% Gescheiden huishoudelijk afval	Afdeling BOR	59%	59%	63%	62%	63%

Wat hebben we daarvoor gedaan? (2)

Bevorderen gescheiden afvalinzameling en hergebruik.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2014	Voortgang	Toelichting
4	Op 1 januari 2015 zou het statiegeld op plastic flessen worden afgeschaft. Dit is in juni 2014 door de Tweede Kamer echter uitgesteld. De beslissing, of de gemeente haar plastic inzameling moet aanpassen, wordt nu ook uitgesteld.		Het afschaffen van het statiegeld is niet doorgedaan.
4	Vanaf 2015 moet de gemeente zelf het ingezamelde plastic laten sorteren. Bij de aanbesteding van die sortering wordt de optie meegenomen om ook blik en drankkartons uit te laten sorteren, voor als die samen met het plastic zouden worden ingezameld. Mogelijk dat de plastic inzameling in de toekomst wordt uitgebreid met drankkartons en of blik. Dat zal afhangen van de kosten, opbrengsten en milieuwinst van die afvalstromen.		In AVU-verband is een contract afgesloten voor het sorteren van het ingezamelde plastic. Het contract biedt de mogelijkheid om ook de gecombineerde stroom van plastic, metaal (blik) en drankpakken (PMD) aan te bieden. In oktober is een proef gestart met PMD inzameling met behulp van een extra klike. Afhankelijk van het resultaat van de proef zal dit in heel Houten worden ingevoerd.
4	In 2014 neemt de gemeente deel aan een landelijke benchmark over huishoudelijk afvalverzameling. Door de inzameling van Houten te vergelijken met die van andere gemeenten, kan worden bepaald waar nog milieu of financiële winst gehaald kan worden. De uitkomsten van de benchmark leiden mogelijk tot verbeteringen van het afvalscheidingspercentage.		Mede naar aanleiding van de benchmark is in september een proef gestart met een andere manier van afval inzamelen. Bewoners van de proefwijk kregen een extra klike voor PMD plus een geurarm aanrechtbakje met composteerbare zakjes voor etensresten. Het restafval in de proefwijk wordt 1 keer per 4 weken ingezameld. De gescheiden stromen (potentiële grondstoffen) worden elke 2 weken ingezameld. Uit de proef zal blijken of hiermee de ambitie van het college om het afval beter te laten scheiden, zal worden gehaald. De ambitie is om het percentage gescheiden afval te laten stijgen naar 75% in 2020.

Doelstelling 2

Bedrijven in Houten voldoen aan de milieunormen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	Bedrijven dat milieu-vergunningen op adequaat niveau heeft	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	77%	76%	100%	98%	100%
2	Naleefpercentage wet- en regelgeving Milieu	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	86%	89%	93%	89%	89%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Vergunningen verlenen (indien niet mogelijk weigeren), toezicht uitvoeren op naleving algemene regels en (vergunning)voorschriften. Toepassen van het 3-stappenplan voor handhaving:

- Bestuurlijke waarschuwing
- Voornemen dwangsom/bestuursdwang

- Opleggen dwangsom/bestuursdwang

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Controleren op naleving van milieuvergunningen.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	Aantal bestuurlijke waarschuwingen milieu	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	50	33	17	31	21
2	Aantal voornemens bestuursdwang/dwang-sommen milieu	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	5	2	1	1	8
2	Aantal besluiten bestuursdwang/dwangsom milieu	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	5	0	1	0	6

1. Vanaf 1 oktober 2010 is overgegaan op het verlenen van omgevingsvergunningen (samenvoeging van 25 vergunningen, waaronder Milieu en Bouw).

2. In juli is het aantal milieutaken overgegaan naar de RUD. Het aantal controles is mede daardoor aanzienlijk lager dan voorgaande jaren. Hoewel de inschatting van het aantal controles op basis van de meest recente inzichten is, kan dit in de praktijk anders uitpakken. Dit zou kunnen betekenen dat er meer of juist minder controles worden uitgevoerd.

Nr.	Verklaring van afwijking
1	In verband met klachten en handavingsverzoeken is in bepaalde situaties afgeweken van het drie-stappenplan en direct een voornemen dwangsombesluit gestuurd. Er zijn daarom minder bestuurlijke waarschuwingen verstuurd dan geraamd en meer voornemen dwangsommen en dwangsombesluiten.

Doelstelling 3

Houten blijft een gemeente met veel natuur, groen en water. Deze doelstelling wordt verder uitgewerkt in het deelprogramma Landschap en recreatie (doelstelling 1 en 2).

Duurzaamheid in de overige (deel)programma's

Duurzaamheid heeft een integraal karakter en speelt vaak ook een rol in de andere (deel)programma's in deze begroting. Daar waar van toepassing wordt dit in deze programma's expliciet gemaakt. Vaak zal dit zijn op het niveau van prestaties. Deze prestaties vallen dan primair onder een specifieke doelstelling binnen het betreffende deelprogramma, maar dienen tevens één of meerdere doelstellingen uit het deelprogramma Klimaat & Milieu(zorg).). Om de integraliteit verder te versterken wordt vanaf 2016 ingezet op een programmatische aanpak van de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid.

Deelprogramma Landschap en recreatie

Wat hebben we bereikt?

Concreet willen we de volgende doelstellingen bereiken:

1. Ecologisch, landschappelijk en recreatief aantrekkelijk, gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig buitengebied.^{*)}
2. Behoud en ontwikkeling van natuurwaarden.^{*)}
3. Betere recreatieve ontsluiting van het buitengebied vanuit stedelijk gebied, maar ook binnen het buitengebied zelf en in de stadsrandzone.
4. Behoud, verbetering en/of ontwikkeling van de toeristisch-recreatieve voorzieningen in de gemeente.
5. Goed geïnformeerde inwoners en andere doelgroepen over mogelijkheden van recreatie en toerisme in Houten en de Kromme Rijnstreek.

^{*)} Afgeleid van de lange termijn ambities uit het Milieubeleidsplan 2010-2015 en samengevat als doelstelling 4 bij deelprogramma Klimaat & Milieu(zorg).

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Ecologisch, landschappelijk en recreatief aantrekkelijk, gevarieerd en kwalitatief hoogwaardig buitengebied.

Effectindicatoren

Voor doelstelling 1 is geen effectindicator voorhanden

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Een belangrijk deel van de werkzaamheden van de landschapscoördinator zijn direct gekoppeld aan voornoemde doelstelling. Er zijn bezoeken gebracht aan particulieren en agrariërs in het buitengebied, waarbij geadviseerd is hoe de aanwezige landschapselementen versterkt kunnen worden (bijv. door het wegwerken van achterstallig onderhoud) en hoe nieuwe landschapselementen aangelegd kunnen worden met inachtneming van de cultuurhistorie, natuurwaarden en de landschappelijke kwaliteiten van het gebied. Met diverse vrijwilligersgroepen zoals werkgroepen van de Milieuwerkgroep Houten en de hoogstambrigade is samengewerkt bij het in stand houden van landschapselementen zoals knotbomen en hoogstamboomgaarden en bij het beschermen van diverse soortgroepen. M.b.t. de bescherming van weidevogels op het Eiland van Schalkwijk is een aparte stichting opgericht, de gemeentelijke weidevogelgronden bij Tull en 't Waal pacht met als doel om deze gronden zo optimaal mogelijk voor weidevogels te beheren. De landschapscoördinator/beleidsmedewerker Natuur en Landschap adviseert ook bij vergunningaanvragen van particuliere en eigen gemeentelijke projecten waarbij landschapswaarden een rol spelen, bijv. met betrekking tot de Flora- en faunawet.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Uitvoering geven aan diverse projecten Landschapsontwikkelingsplan(LOP): knotbomenproject en hoogstamfruitbrigade (vrijwilligers). Continueren diverse soortbescherming activiteiten (ringslangen, padden en weidevogels).		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	Aantal adviesbezoeken ⁽¹⁾ aan particuliere grondeigenaren over hoe de landschappelijke kwaliteit verhoogd kan worden	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	42	28	19	20	19
1	Aantal adressen 'aanplant'	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	10	7	4	5	5
1	(Participatie) projecten LOP	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	3	2	1	1	1

1. Als gevolg van de ombuigingen neemt het aantal adviesbezoeken af.

Doelstelling 2

Behoud en ontwikkeling van natuurwaarden.

Effectindicatoren

Voor doelstelling 2 is geen effectindicator voorhanden

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Zoals beschreven bij doelstelling 1 heeft de landschapscoördinator diverse adviesbezoeken gedaan met als doelstelling om landschaps- en natuurwaarden te behouden en verder te ontwikkelen. Samen met een aantal buurgemeenten geeft de gemeente Houten uitvoering aan het Landschapsontwikkelingsplan Kromme Rijngebied+. Elk jaar worden er 1 of meerdere projecten uitgevoerd. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot de oprichting van de Hoogstambrigade Krommerijnstreek. Ook met diverse andere vrijwilligersgroepen wordt er samengewerkt ter behoud van landschaps- en

natuurwaarden in de gemeente Houten. Daarnaast is er in 2015 een start gemaakt met het project Groen doet goed Houten als onderdeel van een provinciaal project van het IvN en de provincie. Doel van Groen doet goed is het stimuleren van kinderen van 4 tot 12 jaar en hun ouders om meer de natuur in te gaan. Naast bewustwording en gezondheidsaspecten kan dit project bijdragen aan de ontwikkeling van natuurwaarden. Zo is er bijvoorbeeld eind 2015 vooruitlopend op de start van het project Groen doet goed een smulbosje met diverse hoogstamfruitbomen en andere vruchtdragende bomen (beuk, tamme kastanje, hazelaar) aangeplant op een locatie bij de Vijfwal. In 2015 is een plan van aanpak voor Groen doet goed Houten geschreven en het is bedoeling dat dit project van 2016 – 2019 uitgevoerd zal worden met provinciale subsidie in samenwerking met tal van externe partijen.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Start met de uitvoering van het Actieplan Weidevogels Eiland van Schalkwijk (EvS). Ten behoeve van weidevogelbescherming op het EvS de aangekochte gronden ten noorden van Tull zo optimaal mogelijk inrichten en beheren.		Weidevogelstichting is opgericht. De stichting is pachter en voert het beheer uit. In 2015 zijn plannen gemaakt voor optimalisering waterbeheer, uitvoering vindt plaats in 2016.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 2 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Doelstelling 3

Betere recreatieve ontsluiting van het buitengebied vanuit stedelijk gebied, maar ook binnen het buitengebied zelf en in de stadsrandzone.

Effectindicatoren

Voor doelstelling 3 is geen effectindicator voorhanden

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Binnen Programma Linieland en in samenwerking met partijen (o.a. Landschap Erfgoed Utrecht en recreatieschap) recreatief aantrekkelijke verbindingen realiseren.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
3	Bestendigen van de uitvoering van het programma Linieland.		Resultaten staan al elders vermeld.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 3 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Doelstelling 4

Behoud, verbetering en/of ontwikkeling van de toeristisch-recreatieve voorzieningen in de gemeente.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
4,5	% Inwoners dat tevreden is over de recreatievoorzieningen	Leefbaarheidsmonitor (2012)	70%	-			
		Burgerpanel (vanaf 2014)			63%	-	-

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Faciliteren van het ontstaan van pleisterplaatsen en rustpunten ter ondersteuning van de recreatieve aantrekkelijkheid van het buitengebied. Concrete trajecten waarin gemeente participeert zijn recreatieve ontwikkelingen van gebieden 't Waal, Heemstede-Noord en Nieuw Wulven.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
4	Uitvoering van het Programma Linieland.		De resultaten staan al elders beschreven.
4	Participeren in a): het traject van het Recreatieschap om met een geselecteerde ondernemer een nieuwe recreatieve trekpleister te realiseren in Laagraven (Heemstede-Noord). b): in het traject van het Recreatieschap waarin wordt gewerkt aan het verbeteren en verder ontwikkelen van de recreatieterreinen langs de Lek en in de nabijgelegen boomgaard. c): het traject met Staatsbosbeheer omtrent de ontwikkeling van horeca en andere recreatieve verdienelementen in Nieuw-Wulven.		a) Het traject heeft enkele jaren stilgelegen i.v.m. grondpositie. In 2015 was een doorstart: de provincie heeft het gebied getaxeerd en de verkoopvoorwaarden opgesteld, het recreatieschap heeft besloten om het gebied aan te kopen. Het recreatieschap heeft de gesprekken met de in 2011 geselecteerde ondernemer hervat. b) Gemeente heeft in 2015 samen met het recreatieschap een participatietraject ingezet voor recreatiegebied 't Waal om met de bewoners en belangenpartijen tot een concept voor toekomstige ontwikkelingen te komen. c) Samen met Staatsbosbeheer is een selectieleidraad voor een horecaontwikkeling in Nieuw Wulven opgesteld. Vervolgens is de markt benaderd om te komen met concrete, aansprekende plannen die de recreatieve waarde van Nieuw Wulven kunnen versterken.
4	Waar dit past binnen de kaders van de recreatievisie, faciliteren van marktinitiatieven voor kleinschalige pleisterplaatsen en kleinschalige vormen van verblijfsrecreatie. De gemeente neemt hierin geen eigen initiatieven.		In 2015 zijn twee verkennende gesprekken gevoerd met startende ondernemers zonder grondpositie die een kleinschalige horeca wilden beginnen met ook kleinschalige recreatieve activiteiten. Dit heeft in 2015 niet tot concrete aanvragen geleid. Beide partijen zijn ook attent gemaakt op lopende trajecten zoals marktuitleg Nieuw Wulven.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014		2015
4	Aanleg fiets- en wandelpaden	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	300m	2.500m	34.000	40.000m	34.000m

Nr.	Verklaring van afwijking
4	Vanuit het programma Linieland zijn in 2015 diverse recreatieve routes gerealiseerd. Grotendeels gaat het om het beter toegankelijk en vindbaar maken van bestaande routes voor de recreant. Aanvullend is daadwerkelijk 1,1 km ruitpad gerealiseerd en zijn twee klompenpaden geopend, het Lint- en Linieland (9 km) en het Vuylcoppad (8 km).

Doelstelling 5

Goed geïnformeerde inwoners en andere doelgroepen over mogelijkheden van recreatie en toerisme in Houten en de Kromme Rijnstreek.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014		2015
5	% Inwoners dat tevreden is over de informatievoorziening door het VVV	Leefbaarheidsmonitor (2012) Burgerpanel (vanaf 2014)	32%	-	33%	-	-

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Doorzetting van de verbetering van de informatievoorziening en de versterking van het VVV Agentschap door inzet van vrijwilligers en verbreding van het productenaanbod.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
5	In samenwerking met de VVV Kromme Rijnstreek en het VVV Agentschap verder verbeteren van de informatievoorzieningen richting bewoners en bezoekers.		In 2015 hebben diverse ambtelijke contactmomenten plaatsgevonden. Eind 2015 heeft VVV zijn Marketing en Promotieplan Kromme Rijnstreek 2016 toegelicht en zijn geplande activiteiten en projecten besproken.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 5 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie

Wat hebben we bereikt?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

Op deskundige wijze behouden en beschermen van archeologische en cultuurhistorische waarde volle objecten en structuren, waardoor deze een functie blijven vervullen én de kwaliteit van de leefomgeving verhogen. Dit door:

- Het tastbaar en zichtbaar maken van de ontwikkelingsgeschiedenis van de gemeente.
- Een goede inbedding van cultuurhistorie en archeologie in ruimtelijke planningsprocessen en het koesteren en benutten van de cultuurhistorische en archeologische waarden in de gemeente.
- Het creëren van interesse en draagvlak voor monumentenzorg en kennis over en waardering voor archeologie bij de inwoners van Houten.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Op deskundige wijze behouden en beschermen van archeologische en cultuurhistorische waardevolle objecten en structuren, waardoor deze een functie blijven vervullen én de kwaliteit van de leefomgeving verhogen. Dit door:

- Het tastbaar en zichtbaar maken van de ontwikkelingsgeschiedenis van de gemeente.
- Een goede inbedding van cultuurhistorie en archeologie in ruimtelijke planningsprocessen en het koesteren en benutten van de cultuurhistorische en archeologische waarden in de gemeente.
- Het creëren van interesse en draagvlak voor monumentenzorg en kennis over en waardering voor archeologie bij de inwoners van Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	Aantal bezoekers van tentoonstellingen in het Oude Station	Stichting Archeologie Houten	-	1.535	1.300	1.250	1.250
1	Aantal ontvangen schoolklassen in het Oude Station	Stichting Archeologie Houten	-	7	5	5	5
1	% Houtenaren dat de Open Monumentendag bezoekt	Leefbaarheidsmonitor (2012) Burgerpanel (vanaf 2014)	12%	-	20%	12%	13%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Door ontwikkelen en evalueren van het cultuurhistorisch en archeologisch beleid. Toetsing van beleid aan wettelijke kaders.
- Beschermen van cultuurhistorische en archeologische waarden binnen ruimtelijke plannen.
- Stimuleren en monitoren van onderhoud van gebouwd erfgoed.
- Uitdragen en benutten van Cultuurhistorische waarden, concretisering in communicatieplan.
- Nastreven van vertaling van de Houtense geschiedenis in stedenbouwkundige plannen.
- Synergie (blijven) zoeken met gebruikers van cultuurhistorisch en archeologisch erfgoed, teneinde draagvlak ervoor op peil te houden. Juiste balans vinden tussen gebruik en behoud.
- Aansluiting houden bij, en participeren in provinciale- en Rijksplannen ten aanzien van Limes en Nieuwe Hollandse Waterlinie.
- Organiseren van Open Monumenten Dag.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Creëren van een gemeente gebiedsdekkende cultuurhistoriekaart.		Dit is doorgeschoven naar 2016 i.v.m. een gebrek aan capaciteit in 2015.
1	Verankering van cultuurhistorische waarden in ruimtelijke plannen. Bijvoorbeeld bij de planontwikkeling in o.a. in het Oude Dorp, Hofstad 4b, Enveloppe Linieland, het Steenen Poort-gebied en het Eiland van Schalkwijk.		
1	Waar mogelijk amateurarcheologen inzetten bij voorkomende ruimtelijke ontwikkelingen (in bepaalde gevallen afhankelijk van beschikbaar budget voor ondersteuning vanuit gemeente). De rol van de amateurarcheologen wordt, onder toezicht, meer educatief en publieksgericht.		Stichting Archeologie Houten voert jaarlijks met een beperkt budget diverse waardevolle activiteiten uit, zoals archeologische veldprojecten en educatieve activiteiten (schoolbezoeken, organiseren tentoonstellingen en lezingen). Voorbeeld van een tentoonstelling: "Tegels spreken".

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	Externe communicatie cultuurhistorische onderwerpen (websites, krantenartikelen en dergelijke)	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	4	3	4	4	4
1	% Inwoners dat vindt dat de gemeente Houten zich inzet de geschiedenis van Houten (zichtbaar) te behouden	Leefbaarheids-monitor (2012) Burgerpanel (vanaf 2014)	45%	-	51%	-	-

Wat heeft het gekost?

	Deelprogramma's	Rekening 2014	Primitieve begroting 2015	Begroting na wijziging 2015	Rekening 2015	Vershil begroting na wijziging vs rekening 2015
Programma 02. Duurzaam						
lasten						
02.01	Woningen	348.729	324.165	376.998	375.322	1.676
02.02	Commerciële voorzieningen en horeca	631.587	681.142	729.455	722.478	6.977
02.03	Leefomgeving	12.411.996	8.373.985	8.050.945	8.191.526	-140.581
02.04	Gebiedsinrichting	23.699.012	23.209.312	23.357.464	23.397.190	-39.726
02.05	Milieuzorg	5.286.273	5.811.109	6.141.559	6.052.786	88.773
02.06	Landschap en recreatie	446.267	452.544	452.019	449.034	2.985
02.07	Cultuurhistorie en archeologie	1.020.911	868.456	930.455	951.566	-21.111
02.99	Programmaabrede kosten	635.707	218.378	420.090	359.651	60.439
Totaal lasten		44.480.483	39.939.091	40.458.985	40.499.553	-40.568
baten						
02.01	Woningen	20.952	22.056	20.305	19.491	-814
02.02	Commerciële voorzieningen en horeca	269.334	276.588	237.932	247.905	9.973
02.03	Leefomgeving	3.651.314	3.572.858	3.556.256	3.731.099	174.843
02.04	Gebiedsinrichting	21.493.108	20.457.371	21.139.921	21.107.651	-32.270
02.05	Milieuzorg	3.848.236	4.152.077	4.534.640	4.473.353	-61.287
02.06	Landschap en recreatie	12.691	12.719	12.719	17.962	5.243
02.07	Cultuurhistorie en archeologie	361.118	305.180	339.179	381.685	42.506
02.99	Programmaabrede kosten	111.023	25.625	182.125	96.758	-85.367
Totaal baten		29.767.776	28.824.474	30.023.077	30.075.904	52.827
Saldo		14.712.707	11.114.617	10.435.908	10.423.649	12.259

Verschillen vanaf € 75.000 op deelprogrammaniveau worden toegelicht. De lasten en baten worden voor deze vergelijking niet gesaldeerd. Voor dit programma is de volgende financiële toelichting van toepassing.

Deelprogramma Leefomgeving

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 34.262** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
02.03.03 Verlichting	€ 94.004 V	€ 4.412 V
02.03.02 Groenvoorzieningen	€ 54.736 N	€ 15.815 V
02.03.06 Riolering	€ 144.026 N	€ 144.026 V
Saldo diverse overige producten	€ 35.822 N	€ 10.589 V
TOTAAL	€ 140.581 N	€ 174.843 V
SALDO		€ 34.262 V

02.03.03 Verlichting Lasten € 94.004 V

Lasten: Als gevolg van vertraagde bouwactiviteiten is ook een aantal verlichtingsprojecten vertraagd. Dit leidde tot aanzienlijk lagere kapitaallasten in 2015.

02.03.02 Groenvoorzieningen Lasten € 54.736 N en Baten € 15.815 V

Lasten: Door de overlast van vederkruid zijn extra bestrijdingsmaatregelen noodzakelijk gebleken (circa €14.000). Tevens waren er her en der diverse extra maatregelen noodzakelijk op het gebied van bomen, reconstructie plantsoenen en de groenbestekken (circa €30.000). Tezamen was er circa 2% overschrijding t.o.v. het budget.

Baten: Als gevolg van de overlast van het vederkruid werd ook een grotere bijdrage van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden ontvangen (circa €5.500). Tevens zijn er meer verrekeningen van schades in het groen en aan bomen geweest dan voorzien in de begroting (circa €10.000).

02.03.06 Riolering Lasten € 144.026 N en Baten € 144.026 V

Baten: Als gevolg van een iets gunstiger economisch klimaat zijn er uiteindelijk onverwacht meer inkomsten vanuit de heffing gerealiseerd dan eerder in augustus voorzien werd (circa €73.000). Tevens werden t.b.v. de realisatie van een regionaal telemetriesysteem van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Winnet en de provincie Utrecht een extra bijdrage ontvangen (circa €54.000). Houten was penvoerder voor dit traject.

Lasten: Door de overschrijding op de baten ontstaat een identieke overschrijding op de lasten. Dit betreft de storting van het overschot op de baten in de voorziening Egalisatie Rioolheffing. De vulling van deze voorziening wordt betrokken bij het vaststellen van de tarieven voor begrotingsjaar 2017 (planperiode 2016-2019).

Saldo diverse overige producten Lasten € 35.822 N en Baten € 10.589

Baten: Diverse ongeplande inkomsten leiden tot een overschrijding. Dit betreft onder andere sponsorbijdragen voor het nieuwe sportparcours, extra reclame-inkomsten en bijdragen van belanghebbenden voor het verwijderen van kauwgom op het Rond.

Lasten: Als gevolg van diverse ongeplande lasten waaronder de bodemsanering van de kinderboerderij en meerkosten door de extra aanpak van de onkruid in de verharding is een overschrijding ontstaan.

Deelprogramma Milieuzorg

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 27.486** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
02.05.01 Afvalinzameling	€ 78.614 V	€ 78.614 N
Saldo diverse overige producten	€ 10.159 V	€ 17.327 V
TOTAAL	€ 88.773 V	€ 61.287 N
SALDO		€ 27.486 V

02.05.01 Afvalinzameling Lasten € 78.614 V en Baten € 78.614 N

Lasten: Door een verrekening van teveel betaalde verwerkingskosten uit 2014, een lager effect van de verbrandingsbelasting dan voorzien en lagere beheer en onderhoudskosten van de kringloopwinkel dan voorzien, vielen de lasten mee.

Baten: Door het budgetneutrale karakter van de afvalstoffenheffing betekent dit dat het voordeel van lagere lasten leidt in dit geval tot een gelijke lagere onttrekking uit de Egalisatievoorziening Afvalstoffenheffing. Bij de berekening van het tarief voor de afvalstoffenheffing in het kader van de begroting 2017 wordt de stand van deze voorziening betrokken.

Saldo Diverse producten Lasten € 10.159 V en Baten € 17.327 V

Lasten: Lagere gerealiseerde kosten van €10.159 door onder andere minder advieskosten voor korte milieuzorg-projecten en lagere publicatie kosten voor milieuvergunningen. Overigens is het merendeel van de publicatiekosten voor milieuvergunningen als onderdeel van omgevingsvergunning ten laste van bouwvergunningen geboekt.

Baten: Het voordeel op de baten is het gevolg van de opgelegde en verbeurd verklaarde dwangsom van het Wellantcollege voor het niet naleven milieuvoorschriften voor twee panden. De overtreding betrof de keuring van brandstofinstallaties en stookinstallatie. Deze situatie werd niet beëindigd binnen de gestelde begunstigingstermijn en leidde per saldo tot een niet voorziene inkomst.

Deelprogramma Programmabrede kosten

Het deelprogramma heeft een negatief saldo van **€ 24.928** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
02.99.01 Programma Duurzaam programmabrede kosten	€ 147.939 V	€ 0
02.99.02 Programma Duurzaam mutaties reserves	€ 87.500 N	€ 85.367 N
TOTAAL	€ 60.439 V	€ 85.367 N

SALDO	€ 24.928 N
--------------	-------------------

02.99.01 Programma Duurzaam programmabrede kosten Lasten € 147.939 V

In het kader van de ambities op het gebied van duurzaamheid was de start van een "young potential" voorzien, maar deze is in 2015 nog niet gestart. Deze kosten ad € 45.000 in 2015 waren voorzien op de kostenplaats, maar zijn dus niet gemaakt.

In het kader van de gebiedsuitbreidingen (Vinex) waren in de begroting in 2015 beheerkosten voorzien. Als gevolg van de economische ontwikkelingen zijn deze uitbreidingen vertraagd en dit betekent in 2015 dat het resterende deel van het budget (circa € 105.000) voor de bijbehorende beheerkosten incidenteel vrijvalt.

02.99.02 Programma Duurzaam Mutaties Reserves Lasten € 87.500 N en Baten €85.367 N

Lasten: Als gevolg van de vertraagde bouwontwikkelingen zal ook de bijbehorende openbare verlichting later dan verwacht gerealiseerd worden. Hierdoor werden in 2015 circa € 87.500 minder kapitaallasten gemaakt. Daarom wordt voorgesteld om, ter dekking van de toekomstige investeringen in de openbare verlichting, het budgettaire surplus te storten in de bestemmingsreserve BOR bij de jaarafsluiting .

Baten: De kosten voor de bij programmabrede kosten genoemde "young potential" zouden worden gedekt uit de bestemmingsreserve Duurzaamheid. De kosten werden niet gemaakt en leidde dus tot het achterblijven van de baten met € 45.000. Als gevolg van het achterblijven van de kapitaallasten voor openbare verlichting heeft ook het deel van de dekking circa € 25.000 niet vrij te vallen vanuit de bestemmingsreserve BOR.

In het kader van het jaarplan BOR zijn de kosten voor de reconstructie bomen en groen die gedekt worden vanuit bestemmingsreserve Initieel Onderhoud € 20.000 goedkoper uitgevallen dan gepland.

Programma Bereikbaar

Programma Bereikbaar

Programma in vogelvlucht

Het in stand houden en verbeteren van de infrastructuur ten behoeve van de bereikbaarheid van Houten.

De bereikbaarheid van de gemeente Houten wordt voor een belangrijk deel bepaald door externe beheerders van de infrastructuur. Er is regelmatig overleg met deze partners om de gemeentelijke belangen onder de aandacht te houden. We moeten de optimale balans blijven zoeken tussen mobiliteit, leefbaarheid, duurzaamheid en verkeersveiligheid.

De gemeentebegroting staat al enige tijd onder druk. Toch lukt het nog steeds om het onderhoud van wegen, fietspaden en bruggen op een behoorlijk niveau te houden. In 2015 is op vele plaatsen onderhoud uitgevoerd aan de wegverharding, zoals op de Jonkheer Ramweg, de Schalkwijkseweg, het Overeind en de Tetwijkseweg. Door gebruik te maken van de BIM (Bitumen Infrarood Machine) kunnen kleine asfaltschades voordelig worden gerepareerd. Het algemene onderhoudsbeeld is mede hierdoor nog steeds redelijk tot goed. Om het wegennet ook 's winters in goede conditie te houden is in 2015 nieuw gladheidbestrijdingsmateriaal aangeschaft.

Het programma BOR is in 2015 van kracht geworden en verwerkt in de perspectiefnota van 2016. Hiermee is geborgd dat ook op langere termijn voldoende middelen beschikbaar zijn om de openbare ruimte te onderhouden volgens het Nieuw Houtens Niveau. Tegelijkertijd biedt het programma ruimte om technische vernieuwingen toe te passen. Zo is het wandelpad aan de Perzikgaarde voorzien van een innovatief type verharding (Gravilyn) en zijn ook de zogenaamde kippebruggetjes in Schalkwijk op innovatieve wijze gerepareerd.

Weginfrastructuur

De bereikbaarheid van Houten per auto is dit jaar flink verbeterd dankzij de opening van de N421, die Houten met de A12 verbindt. In de spits is de N421 vanaf de Koppeling bereikbaar in gemiddeld slechts 6 minuten en de A27 in 6½ minuut. Dit is een aanzienlijke tijdsbesparing ten opzichte van vorig jaar.

In 2015 is de capaciteit van de carpoolplaats aan de Staart/A27 uitgebreid tot 115 parkeerplekken en zijn er 13 nieuwe oplaadpunten voor elektrische auto's gerealiseerd.

Fiets

Houten is een fietsstad en daar is ook in 2015 in geïnvesteerd. Door de unieke stedenbouwkundige structuur kent Houten een hoog fietsgebruik, gecombineerd met een goede bereikbaarheid per auto, een hoge mate van verkeersveiligheid en een duurzaam mobiliteitsbeleid. Om onze positie als fietsstad te handhaven streven we steeds naar verbetering van onze regionale en lokale fietsvoorzieningen. In 2015 hebben we - met subsidie van de Provincie - de Loerikseweg en de Oud Wulfseweg ingericht als fietsstraat. Met belijning, stevige berm en duurzame verlichting zorgen we ervoor dat fietsverbindingen buiten de bebouwde kom voldoen aan de richtlijnen voor doorgaande fietsroutes.

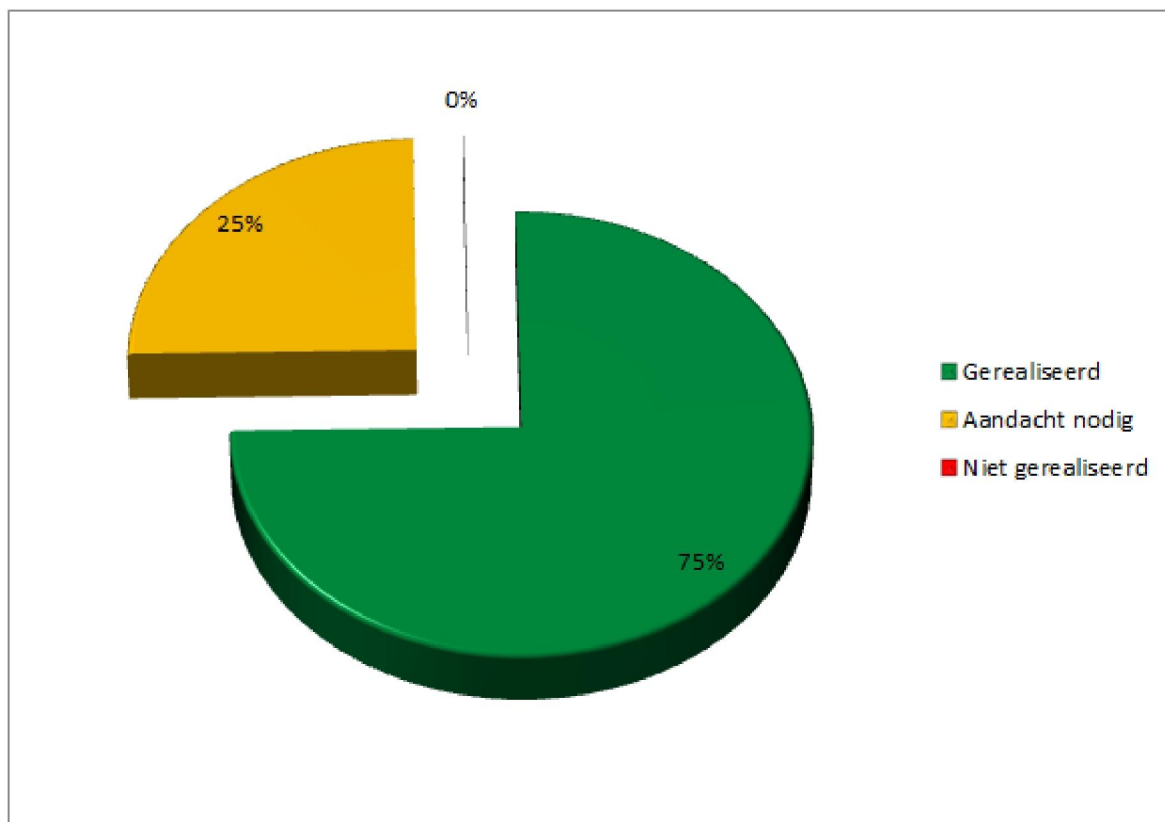
Als onderdeel van het programma FietsFileVrij hebben Houten en Nieuwegein in 2015 gezamenlijk de herinrichting van een groot deel van de Heemstedseweg en de Heemstedsekanaaldijk ter hand genomen, inclusief de plaatsing van een nieuwe fiets/voetgangersbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal bij de Plofsluis. Deze route vormt een belangrijke schakel in de westelijke FietsFileVrij route (Houten - Nieuwegein - Papendorp - Leidsche Rijn Centrum - Lage Weide - Maarssen) en heeft ook een grote recreatieve functie.

Openbaar vervoer

Houten heeft een sterke positie in het openbaar vervoer. Om deze te behouden en waar mogelijk te verbeteren, moeten de Houtense wensen bekend zijn bij regionale en landelijke partners. Hierbij gaat het om zowel trein-, als bus- en andere openbaar vervoersvoorzieningen. De ervaringen met onze huidige busvervoerder Qbuzz zijn goed.

Voor het individueel vervoer van met name beperkt mobiele ouderen zijn de afgelopen jaren golfkarretjes ingezet. Deze vorm van vervoer eindigt in 2016. Het is de bedoeling om het vervoer van deze doelgroep anders te faciliteren.

In de begroting zijn diverse prestatie indicatoren opgenomen. In onderstaand schema wordt weergegeven welk percentage van de geplande kwalitatieve prestatie-indicatoren is gerealiseerd.

Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt, is 75% gerealiseerd. De belangrijkste resultaten worden hieronder nader toegelicht.

Gerealiseerde prestaties

Er zijn drie nieuwe fietsstraten aangelegd:

- Loerikseweg
- Oud Wulfseweg (incl. twee kruisingen met de Fortweg)
- Heemsteedseweg

Deels gerealiseerde prestaties

De doorstroming op de Rondweg regionaal evalueren en zo nodig verkeerskundig 'onderhoud' plegen. De Provincie heeft eind 2015 de effecten van de recent geopende N421 onderzocht; de resultaten daarvan zijn in het eerste kwartaal van 2016 bekend. Tot op heden zijn geen ongewenste effecten op de doorstroming van het verkeer geconstateerd. Een onderzoek naar het gebruik van alle doorgaande wegen in de gemeente Houten zit in de planning, maar hiervoor ontbreekt het budget.

Het project met de golfkarretjes wordt tot 1 april 2016 gecontinueerd, in afwachting van een nieuwe invulling van het kleinschalig vraagafhankelijke doelgroepenvervoer.

Niet gerealiseerde prestaties

N.v.t.

Deelprogramma's

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Verkeersbeleid
- Autoverkeer
- Fietsverkeer
- Openbaar vervoer

Deelprogramma Verkeersbeleid

Bij dit deelprogramma is alleen de ambtelijke inzet (uren) begroot, die gerelateerd is aan het verkeersbeleid. Omdat de doelstellingen sterk verweven zijn met de doelstellingen in de overige deelprogramma's van dit programma is er bij dit deelprogramma niets opgenomen.

Deelprogramma Autoverkeer

Wat hebben we bereikt?

Een weginfrastructuur met bijbehorende voorzieningen, die qua functionaliteit en kwaliteit voorziet in de behoefte van de autogebruikers en goederenvervoer, met oog voor de verkeersveiligheid, geluidskwaliteit en luchtkwaliteit in de gemeente Houten. Daarbij hebben we zoveel mogelijk gebruik maken van duurzame materialen en bouwmethodes.

Concreet wilden we de volgende doelen bereiken:

1. Een weginfrastructuur met bijhorende voorzieningen die voorziet in de behoefte van gebruikers.
2. Tevredenheid van inwoners over de parkeergelegenheid in hun buurt én in het centrum.
3. - Een betrouwbare reistijd op de ontsluitingswegen en de Rondweg van Houten.
- Verbetering van de aansluiting op het rijkswegennet.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Een weginfrastructuur met bijhorende voorzieningen die voorziet in de behoefte van gebruikers.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	% Inwoners dat vindt dat in de eigen buurt straten, paden en stoepen goed begaanbaar zijn. ⁽¹⁾	Leefbaarheidsmonitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	77%	-	74%	-	-(2)

1. Komt in de plaats van oude indicator: % inwoners dat tevreden is over het onderhoud van wegen en fietspaden in de gemeente.

2. De Monitor Sociale Kracht wordt tweejaarlijks uitgevoerd. Voor 2015 zijn daarom geen gegevens bekend.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Uitvoeren van klein en groot onderhoud aan verhardingen en civieltechnische kunstwerken conform het jaarplan BOR 2015.
- Het gebruik van duurzame auto's stimuleren door 13 openbare oplaadpunten te realiseren (de overige twee komen in 2016).
- Technische vernieuwingen toegepast. Zo is het wandelpad aan de Perzikgaarde voorzien van een innovatief type verharding (Gravilyn) en zijn ook de kippebruggetjes in Schalkwijk op innovatieve wijze gerepareerd.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Eind 2014 worden concrete groot onderhouds- en vervangingsprojecten voorgelegd aan het college ter besluitvorming.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	Onderhoud elementen-verharding in m ²	Afdeling BOR	9.500	5.400	7.000	5.000	11.000
1	Onderhoud asfalt-verharding in m ²	Afdeling BOR	44.400	5.200	5.900	2.000	7.400

Nr.	Verklaring van afwijking
1	Door een gunstig contract voor het onderhoud van de elementenverharding was het mogelijk een groter oppervlak te onderhouden binnen het gestelde budget.
1	Door inzet van de BIM (bitumen infrarood machine) kon een groter deel van het asfalt worden onderhouden. De raming was ook erg laag ten opzichte van voorgaande jaren.

Doelstelling 2

Tevredenheid van inwoners over de parkeergelegenheid in hun buurt en in het centrum.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	% Inwoners dat parkeeroverlast ervaart in de buurt	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	13%	-	15%	-	_(1)
2	% Inwoners dat vindt dat er voldoende parkeergelegenheid is in de eigen buurt	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	72%	-	62%	-	_(1)

1. De Monitor Sociale Kracht wordt tweejaarlijks uitgevoerd. Er zijn daarom geen cijfers beschikbaar voor 2015.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Om de parkeersituatie bij Castellum te verbeteren zijn 30 extra parkeerplaatsen aangelegd op bestaande verharding aan de westzijde bij De Bouw. De blauwe zone in Castellum is alleen nog van kracht op maandag t/m zaterdag van 10-16 uur. De bewegwijzering op de Rondweg is aangepast, zodat forenzen het P+R terrein gemakkelijker kunnen vinden.
- De capaciteit van de carpoolplaats bij De Staart is uitgebreid tot 115 parkeerplaatsen.
- In de blauwe zones zijn in totaal 830 bekeuringen uitgeschreven, meestal omdat de bestuurder geen parkeerschijf had gebruikt. Daarnaast zijn er verspreid over de gemeente 161 gele kaarten uitgedeeld. Fout parkeren in de blauwe zone heeft tot 21 boetes geleid.
- Mensen die fietsten in voetgangersgebied zijn aangesproken. Op het Rond vond een actie plaats met positieve beloning (duimpje met lampje) van mensen die wel liepen met de fiets aan de hand.
- Het is helaas nog niet gelukt om de parkeerproblemen bij Oud Wulven aan te pakken. Het is de bedoeling om in 2016 elders een nieuwe parkeerplek in te richten voor vrachtwagens, zodat er bij Oud Wulven meer parkeerruimte ontstaat voor personenauto's.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	In straten waar structureel te weinig parkeerplaatsen zijn / overlast wordt ervaren, wordt met een stappenplan samen met bewoners en betrokken partijen gewerkt aan een oplossing op maat (parkeren op maat in de straat).		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 2 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Doelstelling 3

- Een betrouwbare reistijd op de ontsluitingswegen en de Rondweg van Houten.
- Verbetering van de aansluiting op het rijkswegennet.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3	Reistijd in de spits over de Rondweg naar de A27 en A12 (gemeten vanaf de rotonde bij de Molen op de Koppeling).	Afdeling Ruimtelijke Ontwikkeling	9 min	9.15 min	9.30 min	A27: 9 min A12: nnb ⁽¹⁾	A27: 6½ min A12: 6 min

1. In 2015 kan effect realisatie Salto 1 (aansluiting op A12) worden gemeten.

Nr.	Verklaring van afwijking
3	Met de nieuwe aansluiting van Houten naar de A12 (Limesbaan/N421) is er een extra verbinding voor Houten op het Rijkswegennet gerealiseerd. Dit zorgt voor een positief effect op de reistijd naar de A27 en uiteraard ook naar de A12. Begin 2016 wordt een evaluatie van de nieuwe weg afgerond en dan is duidelijk hoeveel motorvoertuigen de nieuwe weg gebruiken. Het is de verwachting dat dit aantal de komende jaren nog zal groeien (in verband met grotere bekendheid).

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
3	Druk op de provincie en regionale partijen houden door intensieve bemoeienis met de planvorming.		
3	De doorstroming op de Rondweg in regionaal verband evalueren en zo nodig verkeerskundig "onderhoud" plegen. Dit alles gericht op het verminderen van de wachttijden in het regionale netwerk.		Eind 2015 heeft de provincie een onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de N421 op de doorstroming van het verkeer. De resultaten worden in het voorjaar van 2016 bekend, inclusief eventueel gewenste aanpassingen van verkeersregelinstanties. De wens bestaat om in 2016 een systematisch onderzoek naar het gebruik van alle doorgaande wegen in Houten uit te voeren. Hiervoor is echter nog geen budget beschikbaar.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3	Aantal openbare parkeerplaatsen aangewezen voor deelautogebruik	Verkeersbesluiten	17	14	15	17	18

Deelprogramma Fietsverkeer

Wat hebben we bereikt?

In 2015 zijn diverse nieuwe fietsverbindingen tot stand gekomen, met financiële steun van de Provincie (voorheen BRU).

De Loerikseweg is fietsstraat geworden. In goed overleg met bewoners is een plan bedacht met voldoende aandacht voor de verkeerssituatie (vrachtwagens van en naar het Plein), de locatie nabij het historisch centrum (gebakken klinkers i.p.v. betonklinkers) en het behoud van de groene uitstraling.

Ook de Oud Wulfseweg is in 2015 geheel omgevormd tot fietsstraat. Omdat deze weg buiten de bebouwde kom ligt is extra aandacht geschonken aan de veiligheid van fietsers. Belijning en verlichting zorgen ervoor dat de weg duidelijk zichtbaar is, ook in het donker of bij slecht weer. Mocht

een fietser toch van de weg afraken, dan belandt hij in de zogenaamde vergevingsgezinde berm, bestaande uit een strook betonverharding. Dit is veiliger dan een grasberm waarin kuilen kunnen ontstaan. Dankzij aanvullende subsidie door de Provincie konden ook twee kruispunten met de Fortweg fietsvriendelijk worden gereconstrueerd.

In 2015 is het project Heemsteedseweg/Heemsteedsekanaaldijk afgerond, in samenwerking met gemeente Nieuwegein. Hierbij is ook een nieuwe fiets-/voetgangersbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal aangelegd (bij de Plofsluis). Dankzij deze nieuwe "fiets-file-vrij" verbinding is het centrum van Nieuwegein sneller en prettiger bereikbaar vanuit Houten (en vice versa). Ook in recreatief opzicht is de route van belang. De gehele weg is voorzien van duurzame lichtmasten, belijning en vergevingsgezinde bermen.

De wegversmallingen op de Binnenweg vormden een hindernis voor fietsers en zijn daarom weggehaald. Om het autoverkeer af te remmen zijn in plaats daarvan opvallende reflectoren aangebracht in de middenas. Deze zijn licht oncomfortabel voor automobilisten en zorgen er zo voor dat zij goed opletten bij het inhalen van fietsers.

In het voorjaar is "Fietsnet" officieel in gebruik genomen. Fietsnet bestaat uit 8 fietsroutes door Houten die zijn aangegeven met gekleurde en genummerde stickers op lantaarnpalen. Op kruispunten van fietsroutes staan overzichtskaarten. Dit systeem is tot stand gekomen in samenwerking met de Fietsersbond Houten.

Concreet wilden we de volgende doelen bereiken:

1. Houten blijft de fietsstad van Nederland.
 - a. Toename van het fietsgebruik in de kern van Houten en naar omliggende kernen.
 - b. Tevredenheid inwoners over fietsnetwerk in Houten handhaven op het bestaande, hoge niveau.
2. Bereikbaarheid voor fietsverkeer, voetgangers en overig verkeer op plekken met grote bouwactiviteiten (Castellum, veranderlocaties) waarborgen.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Houten blijft de fietsstad van Nederland.

- a. Toename van het fietsgebruik in de kern van Houten en naar omliggende kernen.
- b. Tevredenheid inwoners over fietsnetwerk in Houten handhaven op het bestaande, hoge niveau.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1a	Aantal gestalde fietsen per dag in fietstransferium Centrum (a) en Castellum (b)	Meetgegevens gemeente en exploitant	(a) 1.900 (b) 1.050	(a) 2.100 (b) 800	(a) 2.000 (b) 850	(a) 2.100 (b) 800	(a) 2.150 (b) 850
1b	% Inwoners dat tevreden is over de fietsroutes in Houten	Leefbaarheidsmonitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	92%	-	96%	-	_(1)

1. De Monitor Sociale Kracht wordt eens in de twee jaar gehouden. Er zijn daarom geen gegevens bekend voor 2015.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Het tot uitvoering brengen van het Houtense fietsprioriteringsprogramma hoofdfietsroutes. Hierdoor willen we de kwaliteit van bestaande utilitaire- en		

	recreatieve fietsverbindingen verder verbeteren en ontbrekende links realiseren. We zetten hierbij in op het verwerven van beschikbare subsidies en mogelijkheden tot cofinanciering.		
1	Voorbereiden van maatregelen in het kader van Fiets Filevrij west (Houten - Nieuwegein - Papendorp - Leidsche Rijn Centrum - Lage Weide - Maarssen) op Houtens grondgebied. Verbeteren asfaltlagen en verlichting volgens op subsidieaanvraag en het realiseren van de oost-verbinding en het realiseren van de west-verbinding.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	Aantal km nieuw gerealiseerde fietsverbindingen	Afdeling BOR	0	0	0	2,0	3,7
1	a Aantal km groot onderhoud aan fietsroutes b Vervangen brugdekken	Afdeling BOR	a. 0,4 b. 2	a. 1,2 b. 2	a. 1 b. 2	a. 0,6 b. 2	a. 0,5 b. 3

Nr.	Verklaring van afwijking
1	Er is een groter deel van de Oud Wulfseweg omgevormd tot fietsstraat dan eerder voorzien. Ook zijn twee kruisingen met de Fortweg aangepakt. De Provincie heeft subsidie beschikbaar gesteld voor dit extra werk, dat bijdroeg aan een eenduidiger beeld en een verhoogde veiligheid.
1	Na de sloop van steiger Snoeksloot hebben we de dekdelen die nog goed waren hergebruikt om het brugdek van brug 3 (Geerpad/Kooikersbos) te vervangen.

Doelstelling 2

Bereikbaarheid voor fietsverkeer, voetgangers en overig verkeer op plekken met grote bouwactiviteiten (Castellum, veranderlocaties) waarborgen.

Voor doelstelling 2 zijn geen indicatoren voorhanden

Deelprogramma Openbaar Vervoer

Wat hebben we bereikt?

Om een alternatief te bieden voor het gebruik van de auto is het van belang dat we de sterke positie van het openbaar vervoer behouden en verder intensiveren. Dit draagt bij aan het vergroten van de bereikbaarheid (autoverkeer), het borgen van de mobiliteit van mensen die minder of geen gebruik maken van auto of fiets (sociale doelstelling van het openbaar vervoer voor doelgroepen als: ouderen, jongeren, mindervaliden etc.) en een duurzaam mobiliteitsbeleid in het kader van de klimaatdoelstellingen.

Concreet wilden we de volgende doelen bereiken:

1. Grotere tevredenheid van inwoners over het openbaar vervoer in Houten en naar omliggende kernen en in het bijzonder een grotere tevredenheid van de inwoners van de kleine kernen.
2. Meer gebruik van het openbaar vervoer in Houten en naar omliggende kernen.
3. Grotere tevredenheid met het openbaar vervoer en Regiotaxi in relatie tot de sociale doelstelling van het openbaar vervoer.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Grotere tevredenheid van inwoners over het openbaar vervoer in Houten en naar omliggende kernen en in het bijzonder een grotere tevredenheid van de inwoners van de kleine kernen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	% Inwoners dat tevreden is over busvervoer naar plaatsen buiten Houten a. totaal b. kleine kernen	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	a. 39% b. 23%	a. - b. -	a. 49% b. 25%	a. - b. -	a. ⁽¹⁾ b. ⁽¹⁾
1	% Inwoners dat tevreden is over busvervoer in Houten a. totaal b. kleine kernen	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	a. 43% b. 31%	a. - b. -	a. 52% b. 36%	a. - b. -	a. ⁽¹⁾ b. ⁽¹⁾

1. De Monitor Sociale Kracht is slechts één keer per twee jaar beschikbaar. Er zijn dus geen gegevens voor 2015.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1/2	Bij de aanpassing van de vervoersplannen worden wensen vanuit Houten nadrukkelijk onder de aandacht gebracht bij de concessieverlener en zo mogelijk kwantitatief onderbouwd.		
1/2	Intensief en constructief in overleg met BRU, buurgemeenten en belangengroepen over de voor Houten belangrijke dossiers met betrekking tot OV-bereikbaarheid.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1/2	Aantal gerealiseerde toegankelijke bushaltes	Afdeling BOR	1	2	5	6	6 ⁽¹⁾

1. Het betreft hier kleine bushaltes buiten de bebouwde kom.

Doelstelling 2

Meer gebruik van het openbaar vervoer in Houten en naar omliggende kernen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	Aantal instappers bus per dag (alle haltes en gemiddeld over een heel jaar) ⁽¹⁾	BRU / Qbuzz	-	-	530	540	NNB

1. Let op: dit zijn alleen de gegevens uit OV-chipkaartgebruik

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Houtense wensen inbrengen bij regionale en landelijke partners.
- Overleg met concessieverlener en vervoerder busvervoer Qbuzz.
- Monitoren serviceniveau kleine kernen.
- (Gelegenheids-)reizigers beter informeren over mogelijkheden van openbaar vervoer.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1/2	Bij de aanpassing van het OV-Uitvoeringsplan en het Vervoersplan worden wensen vanuit Houten nadrukkelijk onder de aandacht gebracht bij de concessieverlener en zo mogelijk kwantitatief onderbouwd.		
1/2	Intensief en constructief in overleg met BRU, buurgemeenten en belangengroepen over de voor Houten belangrijke dossiers met betrekking tot bereikbaarheid.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	2015
1/2	Aantal gerealiseerde toegankelijke bushaltes	Afdeling BOR	1	2	5	6	6 ⁽¹⁾

1. Het betreft hier kleine bushaltes buiten de bebouwde kom.

Doelstelling 3

Grotere tevredenheid met het openbaar vervoer en Regiotaxi in relatie tot de sociale doelstelling van het openbaar vervoer.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	2015
3	Klantwaardering Regiotaxi	BRU	-	7,8	7,6	7,8	_(¹⁾
3	Aantal klachten over de Regiotaxi	BRU	32	26	69	40	99

1. In 2015 is geen klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd.

Nr.	Verklaring van afwijking
3	Het grote aantal klachten wordt voor een deel verklaard door de toename van het gebruik van Regiotaxi. Het aantal klachten per 1.000 ritten zou daarom een betere graadmeter zijn. Deze maat wordt ook gebruikt door de Provincie Utrecht om de kwaliteit van de uitvoering te beoordelen. Vertragingen door winters weer (februari) waren ook van invloed op het aantal klachten. Door de Tour de France waren bepaalde wijken moeilijk bereikbaar. De Provincie Utrecht gaat uit van het aantal klachten per 1000 ritten om de kwaliteit van de uitvoering te beoordelen. Daarbij wordt gekeken naar het gehele perceel van de vervoerder. Nieuwegein en IJsselstein behoren tot hetzelfde perceel als Houten. Op jaarbasis zijn er in Houten 2,27 gegronde klachten per 1000 ritten en op perceelniveau zijn dat er 1,8. Daarmee zit de vervoerder op perceelniveau dus onder het in het contract genoemde maximum van 2 gegronde klachten per 1.000 ritten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
3	Voeren van intensief en constructief overleg met BRU, buurgemeenten en belangengroepen over de toekomst van het doelgroepenvervoer in de regio.		Er is intensief overleg, maar dit heeft nog niet tot concrete resultaten geleid.
3	Met betrekking tot de sociale doelstelling van het openbaar vervoer, gaat de gemeente in overleg met zowel de regionale opdrachtgever als de potentiële gebruikers van kleinschalige vraagafhankelijke oplossingen om te komen tot een nieuwe invulling van het doelgroepenvervoer.		Het project met de golfkarren wordt tot 1 april 2016 gecontinueerd. Samen met stakeholders wordt gewerkt aan een structurele oplossing voor de exploitatie van deze vervoersvoorziening, met behoud van de continuïteit en verhoging van de gebruiksvriendelijkheid. Hiertoe vinden in 2016 verdere gesprekken plaats.

Wat heeft het gekost?

	Deelprogramma's	Rekening 2014	Primitieve begroting 2015	Begroting na wijziging 2015	Rekening 2015	Verschil begroting na wijziging vs rekening 2015
Programma 03. Bereikbaar						
lasten						
03.01	Verkeersbeleid	90.297	79.792	143.828	235.486	-91.658
03.02	Autoverkeer	3.043.619	3.329.369	3.382.061	3.404.393	-22.332
03.03	Fietsverkeer	703.656	870.612	942.482	909.258	33.224
03.04	Openbaar vervoer	15.061	10.354	12.154	17.199	-5.045
03.99	Programmabrede kosten			-22.789	-22.789	
Totaal lasten		3.852.633	4.290.127	4.457.736	4.543.547	-85.811
baten						
03.01	Verkeersbeleid	2.574	678	67.963	156.586	88.623
03.02	Autoverkeer	135.669	32.244	44.579	85.057	40.478
03.03	Fietsverkeer	450.847	471.923	631.923	625.548	-6.375
03.04	Openbaar vervoer	5.000		6.500	6.513	13
03.99	Programmabrede kosten	2.750	2.750	2.750	2.750	
Totaal baten		596.839	507.595	753.715	876.454	122.739
Saldo		3.255.794	3.782.532	3.704.021	3.667.093	36.928

Verschillen vanaf € 75.000 op deelprogrammaniveau worden toegelicht. De lasten en baten worden voor deze vergelijking niet gesaldeerd. Voor dit programma is de volgende financiële toelichting van toepassing.

Deelprogramma Verkeersbeleid

Het deelprogramma heeft een negatief saldo van **€ 3.035** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
03.01.01 Beleid en advies (verkeer)	€ 91.658 N	€ 88.623 V
TOTAAL	€ 91.658 N	€ 88.623 V
SALDO		€ 3.035 N

03.01.01 Beleid en advies (verkeer) lasten € 92.000N en baten € 89.000V

In 2015 zijn meer overhoeken in de openbare ruimte verkocht dan verwacht, onder andere voor de verbouwing van de opstandingskerk (€ 89.000V). Daartegenover staan extra meerkosten voor de aanpassingen in de openbare ruimte (onder andere parkeerplaatsen). Een deel van deze aanpassingen heeft in 2015 echter nog niet plaatsgevonden, maar zal in 2016 pas worden gerealiseerd. De meeropbrengst op de verkoop van de overhoeken is daarom gestort in de voorziening BOR conform afspraken in het college (€ 92.000N). In 2016 zullen deze aanpassingen direct vanuit de voorziening BOR betaald worden.

Programma Veilig

Programma Veilig

Programma in vogelvlucht

Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waar mensen zich ook veilig voelen.

Houten is nog steeds een van de meest veilige gemeenten in de regio. Dit jaar zijn de criminaliteitscijfers wederom gedaald (-14% ten opzichte van 2014). In de regio Midden-Nederland bedroeg de daling gemiddeld 5%. Het is opvallend dat - op bedrijfsinbraken na - alle vormen van criminaliteit zijn gedaald. Opvallende dalers in Houten zijn autokraken (-20%) en fietsdiefstal (-24%). Nadat in 2014 sprake was van een forse daling van het aantal woninginbraken (-42%), heeft deze trend zich voortgezet in 2015 (-14%). Het aantal woninginbraken is daarmee ongeveer op het niveau van 2009. Regionaal is het aantal woninginbraken in 2015 met 5% afgenomen.

De politie en gemeente hebben samen met hun partners veel gedaan aan bewustwording van inwoners door voorlichting en communicatie over woninginbraken. Naast het 'donkere dagen offensief' van de politie, is in oktober 2015 gestart met de Houten Veilig Tent in diverse wijken van Houten. In deze tent geven politie, Viveste en de gemeente informatie aan inwoners over wat zij zelf kunnen doen om inbraak te voorkomen.

Het aantal bedrijfsinbraken is in het afgelopen jaar toegenomen met 62%. In 2014 was dit aantal juist sterk gedaald. Een mogelijke verklaring is dat er twee inbraken zijn geweest waaruit meerdere aangiftes zijn voortgekomen.

Het succes van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) in winkelcentrum het Rond, waar in 2015 de tweede ster is behaald, wordt vooralsnog niet uitgebreid naar winkelcentrum Castellum. Op dit moment is er nog geen sprake van een krachtige winkeliersvereniging in Castellum, om te verkennen of een KVO traject aan de orde kan zijn. Deze ambitie wordt vooralsnog niet gerealiseerd.

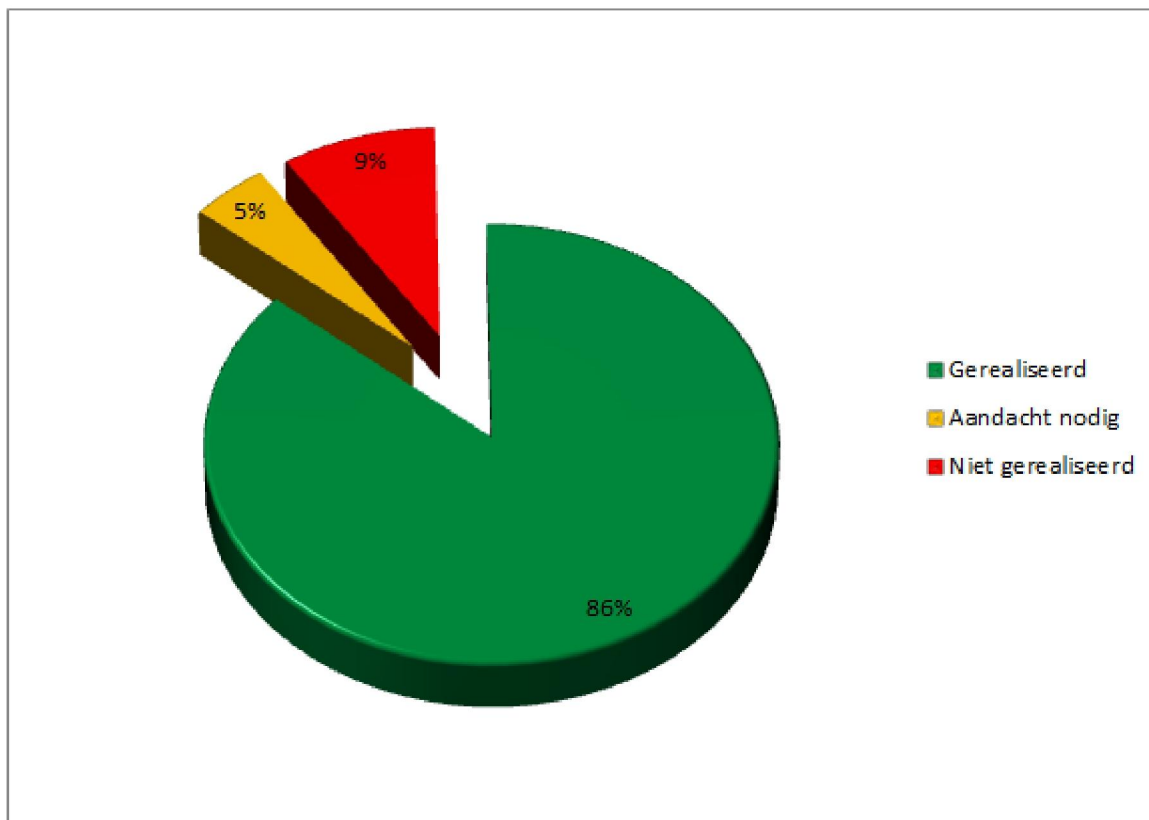
Het beleid inzake artikel 13b Opiumwet is consequent uitgevoerd. Dit heeft erin geresulteerd dat twee woonhuizen voor de duur van drie maanden door de burgemeester zijn gesloten in verband met het aantreffen van een handelshoeveelheid drugs. Daarnaast zijn vier officiële waarschuwingen afgegeven aan huurders/eigenaren van panden waar een hennepkwekerij is ontmanteld. Deze maatregelen passen binnen de integrale aanpak van de hennepsteelt, zoals bedoeld in het regionaal hennepconvenant. Met ingang van het najaar van 2015 wordt een waarschuwingsbrief in de omgeving van de aangetroffen hennepkwekerij verspreid. Deze brief beschrijft de risico's van hennepsteelt en de signalen waaraan een hennepkwekerij is te herkennen.

Sinds 1 mei 2014 is de Gemeentelijke Crisisbeheersing 2.0 operationeel. Deze organisatie sluit beter aan op de eisen vanuit de Wet veiligheidsregio's en de eisen vanuit de samenleving bij rampen en crisis. In 2015 is de kwaliteit van de gemeentelijke crisisorganisatie op het gewenste niveau gehouden door het organiseren van of deelnemen aan opleidings-, trainings-, en oefenactiviteiten. Een neveneffect van de crisisnoodopvang van vluchtelingen is dat de crisisbeheersingsorganisatie van de gemeente Houten twee weken lang operationeel is geweest, wat een enorme bijdrage heeft geleverd aan de vakbekwaamheid van de medewerkers.

In samenwerking met de Veiligheidsregio is verdere invulling gegeven aan de organisatie van de brandweezorg door de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). In overleggen tussen de VRU en de burgemeester is de stand van zaken van de brandweezorg in Houten aan de orde geweest. Aandachtspunten hierbij waren de uitvoering van de basistaken en de aanvullende lokale taken en verbetering van de opkomsttijden in Houten. Samen met de VRU zijn ook activiteiten georganiseerd, bijvoorbeeld op het gebied van risicocommunicatie en brandpreventie.

Ook in 2015 is uitvoering gegeven aan de activiteiten uit het Verkeersveiligheidsplan (VVP) 2011-2015. In 2015 zijn naast de algemene politiecontroles op het gebied van snelheid, roodlichtnegatie, gordel-, alcohol-, en helmgebruik ook diverse gedragsbeïnvloedende acties georganiseerd zoals de BROEM-dag en E-biketraining. Ook is de verkeersveiligheid vergroot door infrastructurele maatregelen, zoals de herinrichting van de Oud Wulfseweg/Fortweg, Heemsteedsekanaaldijk en Loerikseweg. Ook zijn obstakels bij (brom)fietspaden weer verwijderd.

In de begroting zijn diverse prestatie indicatoren opgenomen. In onderstaand schema wordt weergegeven welk percentage van de geplande kwalitatieve prestatie-indicatoren is gerealiseerd.

Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt, is 86 % gerealiseerd, 5% deels gerealiseerd en 9% nog niet gerealiseerd. De belangrijkste resultaten worden hieronder nader toegelicht.

Voorkoming woninginbraken

Er is veel inzet geweest op het voorkomen van woninginbraak. Dit is gedaan door inzet van de politie met 'het donkere dagen' offensief. Maar zeker ook door de gemeente. We hebben actief ingezet op communicatie (voor vakanties via allerlei media, via uitreiken van folders bij uitgifte reisdocumenten, tot de krant, twitter, lichtkranten, website). Aan het eind van 2015 zijn we bovendien de Houten Veilig Tent gaan inzetten op locaties waar net een inbraak is geweest. We spelen daarmee heel snel in op het (on)veiligheidsgevoel in de wijk. Inwoners blijken dan het meest ontvankelijk voor de preventieboodschap. Bovendien is de tent zo laagdrempelig dat we ook een ander publiek aanspreken dan met traditionele voorlichtingsavonden

Deels gerealiseerde prestaties

De subsidie is in 2015 geheel ten goede gekomen aan de reconstructie van de Loerikseweg tot fietsstraat. Het aanpassen van de fietsobstakels is uitgesteld tot 2016. Voor de Lekdijk was er minder urgentie om extra grasbetontegels aan te brengen.

Niet gerealiseerde prestaties

Voor 2015 was het doel de 3^e ster certificering Keurmerk Veilig Ondernemen.

Eind 2014 is er vertraging opgetreden in het certificeringsproces. In 2015 is de tweede ster behaald. Een derde ster bleek voor 2015 te ambitieus.

Deelprogramma's

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Sociale veiligheid en Openbare orde
- Fysieke veiligheid
- Programma Crisisbeheersing

Deelprogramma Sociale Veiligheid en Openbare Orde

Wat hebben we bereikt?

We willen een afname van de onveiligheidsgevoelens en daadwerkelijke overlast en onveiligheid in Houten bewerkstelligen. Daartoe zijn de volgende speerpunten vastgesteld in het Integraal Veiligheidsplan 2011-2015:

- Verkeersveiligheid
- Fiets en veiligheid
- Woninginbraak
- Leefbaarheid Centrum
- Jongeren en veiligheid

Deze prioriteiten staan in willekeurige volgorde (dus niet in volgorde van belang). Zij kunnen in de loop van de planperiode worden aangepast en/of vervangen, als bepaalde ontwikkelingen daarom vragen. Het speerpunt verkeersveiligheid heeft een plek gekregen binnen het deelprogramma Fysieke Veiligheid. Als het gaat om jongerenoverlast, ligt het accent in Houten binnen de integrale ketenaanpak vooral op preventie. Daar waar jongeren probleemgedrag vertonen en strafbare feiten plegen, worden ook curatieve en repressieve middelen aangewend. Het onderwerp Leefbaarheid Centrum is een programma overstijgend thema en zal zijn beslag krijgen in zowel de programma's Veilig, Vitaal (jongeren), Sociaal Domein (jeugd en gezin) als Duurzaam (leefomgeving, horeca).

Hieronder staan de doelstellingen van het deelprogramma Sociale Veiligheid en Openbare Orde beschreven.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Handhaven van het huidige (hoge) veiligheidsgevoel onder inwoners van Houten.
2. Afname van vermogensdelicten (fietsendiefstal, woninginbraak en autokraken).
3. Afname van georganiseerde criminaliteit.
4. Afname van huiselijk geweld.
5. Het beperkt houden van het aantal problematische jongerengroepen en van jongerenoverlast.
6. Betere naleving (vergunningen-)voorschriften en algemene regels binnen het domein van de Openbare orde.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Handhaven van het huidige (hoge) veiligheidsgevoel onder inwoners van Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in eigen buurt ⁽¹⁾	Monitor Sociale Kracht	11%	-	3%	-	-
1	% Bewoners dat zich wel eens onveilig voelt op het Rond	Monitor Sociale Kracht	8%	-	12%	-	-

1. Voorheen percentage inwoners dat zich weleens onveilig voelt in Houten.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De gemeente zet zich – samen met diverse partners – in voor het behouden van het huidige (hoge) veiligheidsgevoel onder haar inwoners. De inzet bestaat voor een deel uit het regelmatig en integraal afstemmen tussen de diverse in- en externe veiligheidspartners. Deze afstemming is gericht op het verkrijgen van een zo compleet mogelijk beeld van de veiligheidssituatie en vervolgens op het nemen van passende maatregelen.

In dat kader wordt er bijvoorbeeld frequent preventievoorlichting gegeven. Via diverse kanalen communiceren we gericht en naar aanleiding van een actueel thema. Door op deze manier preventievoorlichting te geven willen we onze inwoners voorlichten op het moment dat zij het meest

openstaan voor de boodschap en daar ook naar gaan handelen. In het najaar van 2015 zijn we samen met de politie en Viveste gestart met het inzetten van de Houten Veilig Tent. In deze tent wordt op een locatie waar kort daarvoor is ingebroken voorlichting gegeven over de verschillende manieren waarop wordt ingebroken en hoe deze (vaak relatief eenvoudig) zijn te voorkomen. De tent wordt goed bezocht en het initiatief wordt gewaardeerd. Dergelijke gerichte voorlichting, waarbij de inwoner wordt gewezen op wat hij zelf kan doen om bijvoorbeeld inbraak te voorkomen, draagt bij aan een gevoel van veiligheid. Concrete maatregelen (prestaties) staan beschreven onder de verschillende indicatoren.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Doel is om op termijn een zo veilig mogelijk winkelcentrum te hebben (5 sterren) Voor 2015 is het doel de 3 ^e ster certificering		Door vertraging in het certificeringsproces is in 2015 de tweede ster behaald en niet de derde.
1	Mogelijkheden onderzoeken voor invoer van Keurmerk Veilig Ondernemen in winkelcentrum Castellum.		
1	In 2015 een nieuw Integraal Veiligheidsplan op te stellen (IVP). Het verkeersveiligheidsplan maakt hiervan onderdeel uit.		
1	Website www.houten.nl/veilig promoten en inspelen op actualiteiten op het gebied van (on) veiligheden op en rondom de winkelcentra		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	Regulier bestuurlijk overleg tussen burgemeester en chef basiseenheid Houten/ Nieuwegein/ Vianen	Samenleving	Niet gemeten	Niet gemeten		20	18
1	Integraal overleg keurmerk Veilig Ondernemen Winkelgebied het Rond	Samenleving	Niet gemeten	Niet gemeten		6	7
1	Integraal overleg sociale problematiek in de woonomgeving (WESP)	Samenleving	Niet gemeten	Niet gemeten		6	6
1	Afstemmingsoverleg Jeugd&Veiligheid (jongerenoverlast)	Samenleving	Niet gemeten	Niet gemeten		10	9

Doelstelling 2

Afnahme van vermogensdelicten (fietsendiefstal, woninginbraak en autokraken).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	Aantal aangiften van fietsendiefstal	Politie	237	235	242	210	183
2	Aantal aangiften van (poging) woninginbraak	Politie	220	141	110	130	102
2	Aantal aangiften autokraken	Politie	303	269	306	225	246

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Maatregelen nemen om het aantal vermogensdelicten terug te dringen, waardoor ook het veiligheidsgevoel toeneemt. Daarbij hebben we ons in het bijzonder gericht op voortzetting van de bestaande projectmatige aanpak samen met onze partners om fietsendiefstal en woninginbraken tegen te gaan. Daarnaast is er door alle partners extra ingezet op het terugdringen van autokraak. Er

is doorlopend gericht preventieadvies (ook op locatie) gegeven aan inwoners en bezoekers. Ook is er een camerasysteem op de carpoolplaats gerealiseerd. De achterliggende gedachte is dat we door deze gerichte acties via diverse middelen onze inwoners en bezoekers tot het besef laten komen dat men zelf vaak veel kan doen om de kans dat men slachtoffer wordt van een vermogensdelict te verkleinen.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	De intensieve samenwerking tussen de betrokken KVO partijen moet in 2015 leiden tot de 3 ^e KVO ster		Door vertraging in het certificeringsproces is in 2015 de tweede ster behaald en niet de derde.
2	Project Waaks en Voetjesactie en actieve ledenwerving voor Burgernet: Acties lopen door. Actuele berichtgeving op het gebied van woninginbraak en autokraak via de website www.houten.nl/veilig		
2	In de zomermaanden gaat de politie regelmatig bij insluiting de wijken in en spreekt bewoners aan, daar waar ramen, deuren en schuren niet zijn afgesloten. De bewoner ontvangt hierbij een geel kartonnen voetje met de tekst "Deze schoenafdruk had van een inbreker kunnen zijn..."		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2.1	Aantal opgespoorde gestolen fietsen m.b.v. tag reader	Agilox gmbh	3	11	17	80	2
2.2	Aantal deelnemers Waaks	Politie	90	-	99	200	_(¹)
2.3	Aantal deelnemers Burgernet	Afdeling Samenleving	3.500	4.500	4.915	5.100	4.976

1. In 2015 is de politie gestopt met het project Waaks in verband met de invoering van het Lokaal Alarm Systeem.

Nr.	Verklaring van afwijking
2.1	De raming voor 2015 is verre van realistisch gebleken. Hiervoor is een aantal redenen aanwijsbaar. Er zijn minder fietsen gecontroleerd dan vooraf ingeschat. Reden: storingsgevoeligheid apparaat, andere prioritering in werkzaamheden boa's. Daarnaast is het opvallend dat van de fietsen die wel gecontroleerd zijn meer dan de helft niet is geregistreerd. In die gevallen kan niet bepaald worden of de fiets wellicht is gestolen.
2.2	Project Waaks is een project van de politie waarmee zij in 2015 is gestopt. De reden daarvoor lag in de invoering van het Lokaal Alarm Systeem via een app op de telefoon. De deelnemers aan Waaks is gevraagd deel te nemen aan dit systeem.

Doelstelling 3

Afname van georganiseerde criminaliteit.

Effectindicatoren

Voor doelstelling 3 is geen effectindicator voorhanden

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Maatregelen nemen om de georganiseerde criminaliteit terug te dringen, waardoor ook het veiligheidsgevoel toeneemt. Daarbij richten we ons in het bijzonder op het continueren van de versterkte geïntegreerde aanpak en bestrijding van de georganiseerde criminaliteit. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het Regionaal Informatie- en Expertise Centrum Midden Nederland (RIEC MN).

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
3	Indien mogelijk naar aanleiding van een (bestuurlijke) rapportage van de politie overgaan tot sluiting van woningen en of bedrijfspanden waar meer dan een handelshoeveelheid drugs is aangetroffen.		
3	Voeren van regulier overleg tussen gemeente, politie en afgevaardigde RIEC op lokaal niveau m.b.t. georganiseerde criminaliteit. In 2014 is het exploitatievergunningstelsel gedereguleerd, hierdoor hebben paracommerciële instellingen (o.a. sportverenigingen en sociale culturele instellingen) geen exploitatievergunning meer nodig. Ook horecabedrijven hebben in bepaalde gevallen een vrijstelling van de vergunningplicht. Alle andere soorten horecabedrijven komen in een BIBOB-procedure. In de loop van 2015 wordt het Bibobbeleid aangepast naar aanleiding van de gewijzigde wet Bibob.		
3	Jaarlijks overleg tussen politie en gemeentelijk buitendienstpersoneel over het herkennen van signalen van hennepsteelt en het belang van het melden van die signalen om de integrale aanpak van hennepsteelt te bevorderen.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3	% Verleende exploitatievergunningen waarbij aan de wet Bibob is getoetst	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	100%	88%	100%	100%	100%
3	Aantal Houtense bedrijven/personen dat door het RIEC is doorgelicht	Afdeling Samenleving	8	8	7	7	7

Doelstelling 4

Afname van huiselijk geweld.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
4	Aantal aangiften / ambtshalve vervolgingen huiselijk geweld	Politie	53	43	45	50	33

Nr.	Verklaring van afwijking
4	Er zijn bij de politie minder aangiften gedaan, de oorzaak is niet duidelijk. Er heeft bij de politie geen onderzoek plaatsgevonden naar de oorzaak van het aantal aangiften in 2015

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Maatregelen nemen om huiselijk geweld terug te dringen, waardoor ook het veiligheidsgevoel toeneemt. Daarbij richten we ons in het bijzonder op een toename van het aantal opgelegde huisverboden bij meldingen van huiselijk geweld.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 4 is geen kwalitatieve prestatie-indicator voorhanden

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
4	% van aangiften / ambtshalve vervolgingen huiselijk geweld dat in een huisverbod heeft geresulteerd	Khonraad / Politie	7,5%	16%	9%	10%	6%

Nr.	Verklaring van afwijking
4	Mogelijk is de aard van het geweld aanleiding geweest om minder huisverboden op te leggen. Er is geen directe oorzaak aan te wijzen, omdat het om zeer klein aantal opgelegde huisverboden gaat.

Doelstelling 5

Het beperkt houden van het aantal problematische jongerengroepen en jongerenoverlast.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
5.1	Meldingen jongerenoverlast	Politie en meldpunt Jeugd en Veiligheid gemeente	245	250	257	250 ⁽¹⁾	280
5.2	% Inwoners dat aangeeft vaak problemen te hebben met het gedrag van jongeren in de eigen buurt	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	11%	-	4% ⁽²⁾	-	-
5.3	Aantal problematische jeugdgroepen	Politie	0	1	1	1	1

1. Inclusief de meldingen van het meldpunt Jeugd en Veiligheid gemeente.

2. Voorheen percentage dat vaak overlast van groepen jongeren ervaart.

Nr.	Verklaring van afwijking
5.1	Het aantal meldingen van jongerenoverlast bij de politie is in 2015 ten opzichte van 2014 met 7 procent gedaald (van 257 naar 239). Het aantal meldingen bij het gemeentelijk meldpunt is toegenomen. Dit is te verklaren vanuit het feit dat er structureel wordt verwezen naar het nut en de noodzaak om overlast te melden via het gemeentelijk meldpunt. Bovendien is het gemeentelijk meldpunt laagdrempeliger dan het melden bij de politie.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Maatregelen nemen om de jongerenoverlast terug te dringen, waardoor ook het veiligheidsgevoel toeneemt. Daarbij richten we ons in het bijzonder op de aanpak van geprioriteerde jeugdgroepen. Preventief: periodiek overleg met Veiligheidspartners (ambulante jongerenwerker en politie) voor een plan van aanpak per overlastlocatie.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
5	Preventieve aanpak jongerenoverlast via overlegstructuur Jeugd&Veiligheid.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 5 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Doelstelling 6

Betere naleving (vergunnings-)voorschriften en algemene regels binnen het domein van de Openbare orde.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
6	% Inwoners dat zegt overlast te ondervinden van evenementen in de eigen woonomgeving	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	14%	-	4% veel 12% matig	-	-

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Maatregelen nemen om de openbare orde te handhaven, waardoor ook het veiligheidsgevoel toeneemt. Daarbij richten we ons in het bijzonder op het verlenen van vergunningen (indien niet mogelijk het weigeren hiervan), het toezicht uitvoeren op de naleving van algemene regels en (vergunnings-)voorschriften. Het toepassen van het 3-stappenplan voor handhaving:

- Bestuurlijke waarschuwing
- Voornemen dwangsom / bestuursdwang
- Opleggen dwangsom / bestuursdwang

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
6	Het uitvoeren van de wettelijke taken voor vergunningverlening.		
6	Ontwikkelingen zoals deregulering van de APV zullen waarschijnlijk leiden tot een vermindering van overtredingen.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
6.1	Aantal pv/transactie voorstellen (bekeuringen) uitgeschreven door BOA's	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	30 / 950	24 / 924	20 / 1.250	50 / 1.500 ⁽¹⁾	5/861
6.2	Aantal bestuurlijke waarschuwingen openbare orde	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	23	185	153	53	170
6.3	Aantal voornemens dwangsom openbare orde	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	50	9	17	25	19
6.4	Aantal opgelegde dwangsommen openbare orde	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	20	9	10	10	14

1. Aangezien er sinds 2014 2 maal zoveel BOA's zijn, kunnen er dus meer controles worden uitgevoerd. De bekeuringen worden voornamelijk in de blauwe zone uitgeschreven, maar deze worden niet uitgebreid. De BOA's worden nu op andere taken ingezet waar verhoudingsgewijs minder wordt bekeurd. Hierdoor worden er dus niet meer bekeuringen uitgeschreven dan voorheen.

Nr.	Verklaring van afwijking
6.1	Er zijn minder pv's / transacties gerealiseerd dan verwacht. Dit is een gevolg van het feit dat we door de digitalisering verwacht hadden dat er meer pv's verwerkt zouden kunnen worden. Echter, door de wat langere opstartfase van de digitalisering is het aantal pv's achter gebleven ten opzichte van de raming. Het blijkt ook in de praktijk dat het naleefpercentage een hoger is. Het aantal pv's met betrekking tot het hondenbeleid valt erg mee.
6.2	In de bestuurlijke waarschuwingen zijn 161 gele kaarten voor parkeren in de blauwe zone begrepen.

Deelprogramma Fysieke veiligheid

Wat hebben we bereikt?

Bij fysieke veiligheid gaat het om het voorkomen, beperken en bestrijden van inbreuken op de veiligheid van mens en dier. Daarnaast gaat het om de veiligheid in de omgeving op het gebied van (geneeskundige) hulpverlening, brand, explosie, gevaarlijke stoffen, natuurgeweld en infrastructuur.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. De kwaliteit van brandweezorg op een hoog niveau houden.
2. Betere naleving (vergunnings-)voorschriften en algemene regels binnen het domein van de brandweezorg.
3. Er voor zorgen dat alle woningen en andere gevoelige objecten in de omgeving van transportroutes van gevaarlijke stoffen of in de omgeving van risicovolle bedrijven, blijven voldoen aan de externe veiligheidsnormen.
4. De verkeersveiligheid op een hoog niveau houden en waar mogelijk verder verbeteren.
5. Het bevorderen van dierenwelzijn

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

De kwaliteit van brandweezorg op een hoog niveau houden.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving ⁽¹⁾	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	Opkomsttijden binnen de Bvr-norm bij prio 1 binnenbranden	VRU (Veiligheidsregio Utrecht)	-	-	25%	30%	42%
1	Opkomsttijden met <1 minuut overschrijding van de Bvr-norm bij prio 1 binnenbranden	VRU (Veiligheidsregio Utrecht)	-	-	0%	30%	25%
1	Opkomsttijden met >1 minuut overschrijding van de Bvr-norm bij prio 1 binnenbranden	VRU (Veiligheidsregio Utrecht)	-	-	75%	40%	33%

1. In deze tabel worden nog de percentages genoemd conform de opkomsttijd in het Besluit Veiligheidsregio. Sinds 2015 worden de in het algemeen bestuur van de VRU vastgestelde meettijden (Veiligheidszorg op Maat) gehanteerd in plaats van de wettelijke normtijden. Deze meettijden worden als prestatienorm gehanteerd om de opkomsttijden van de brandweer te toetsen. Daar is in 2015 voor het eerst mee gemeten. Daaruit blijkt dat conform Veiligheidszorg op Maat de brandweer Houten in 67% van de meldingen op tijd aanwezig was.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De totale brandweezorg heeft continu de aandacht. Dit begint al bij het zo snel mogelijk signaleren en melden van brand tot het daadwerkelijk opkomen van en optreden door de brandweer. Samen met de VRU zijn maatregelen bedacht om de totale brandweezorg op dit punt te verbeteren. Zoals het stimuleren van rookmelders, toepassen van risicocommunicatie, treffen van repressieve maatregelen en onderzoek doen naar infrastructurele aanpassingen. Hierover heeft periodiek overleg plaatsgevonden tussen de VRU en de burgemeester. Niet alle bedachte maatregelen zijn al uitgevoerd in 2015, aangezien een aantal maatregelen ook enige aanlooptijd nodig heeft.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	In juli 2014 heeft het AB van de VRU ingestemd met het Veiligheidszorg op Maat (VoM). Deze vervangt het oude dekkingsplan uit 2005. Hieruit volgt een implementatieplan welke in 2015 wordt uitgevoerd.		Veel projecten worden op dit moment verder uitgevoerd. Het enige dat nog meer tijd vraagt is het project repressieve huisvesting. Hiernaar volgt nog meer onderzoek.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	Bezettingsgraad brandweervrijwilligers binnen de gemeente Houten ⁽¹⁾	VRU	107%	nvt	100%	100%	100%

1. De bezettingsgraad geeft het percentage van de bezetting van het aantal brandweervrijwilligers binnen de gemeente Houten weer.

Doelstelling 2

Betere naleving (vergunning-)voorschriften en algemene regels binnen het domein van de brandweezorg.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	Naleefpercentage wet- en regelgeving brandveiligheid gebouwen	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	56%	80%	84%	78%	88%

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Gebruiksvergunningen verlenen (indien niet mogelijk het weigeren hiervan), het toezicht uitvoeren op de naleving van algemene regels en (vergunning)voorschriften. Het toepassen van het 3-stappenplan voor handhaving:

- Bestuurlijke waarschuwing
- Voornemen dwangsom / bestuursdwang
- Opleggen dwangsom / bestuursdwang

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 2 is geen kwalitatieve prestatie-indicator voorhanden

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	Aantal bestuurlijke waarschuwingen brandveiligheid gebouwen	VRU	82	36	37	63	35
2	Aantal voornemens dwangsom brandveiligheid gebouwen	VRU	0	0	0	3	2
2	Aantal dwangsommen / bestuursdwang brandveiligheid gebouwen	VRU	1	0	0	1	0

Nr.	Verklaring van afwijking
2	De raming van het aantal 'bestuurlijke waarschuwingen brandveiligheid gebouwen' sluit niet aan bij de trend en het naleefpercentage in voorgaande jaren en is onjuist gebleken. Er waren voor 2015 ca. 240 controles ingepland. Bij een gemiddeld naleefpercentage van 80% zou dat tot 48 bestuurlijke waarschuwingen hebben geleid. In werkelijkheid was het aantal bestuurlijke waarschuwingen na controles 35. Dit betekent een naleefpercentage van 88%.

Doelstelling 3

Er voor zorgen dat alle woningen en andere gevoelige objecten in de omgeving van transportroutes van gevaarlijke stoffen of in de omgeving van risicovolle bedrijven, blijven voldoen aan de externe veiligheidsnormen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3	% Woningen en gevoelige objecten dat voldoet aan externe veiligheidsnormen ⁽¹⁾	Afdeling Ruimtelijke ontwikkeling	100%	100%	100%	100%	100%

1. Zoals vastgesteld door het rijk. Gevoelige objecten zijn bijvoorbeeld: elektriciteitscentrales, bedrijven, kantoren, scholen, etc.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- Bij ruimtelijke ontwikkeling toetsen aan de landelijk opgestelde normen. Dat wil zeggen plaats bebouwing toetsen aan (nieuwe) risicocontouren rond spoor, snelwegen, Amsterdam Rijnkanaal (i.v.m. transport gevaarlijke stoffen).
- Verandering in wet- en regelgeving vertalen naar de Houtense situatie en waar mogelijk (voorstellen doen) met betrekking tot de te nemen maatregelen.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
3	Actueel houden risicokaart externe veiligheid, te raadplegen via een link binnen de website van de gemeente Houten.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
3	Actueel houden van de risicokaart	VRU	-	-	-	1	1

Doelstelling 4

De verkeersveiligheid op een hoog niveau houden en waar mogelijk verder verbeteren.

In het Verkeersveiligheidsplan zijn hiertoe de volgende uitgangspunten opgenomen:

Afname van het aantal ongelukken en verkeersslachtoffers in de gemeente Houten

- Minder ongevallen fietsers door verkeerd verlenen voorrang
- Minder ongevallen/roodlichtnegatie op kruisingen Rondweg / De Staart
- Verlagen aantal slachtoffers onder de 18 jaar
- Minder ongevallen en overlast bromfietzers
- Terugdringen van te snel rijden door autoverkeer in het buitengebied en de woonwijken.
- Terugdringen van alcohol- en drugsgebruik in het verkeer

Verhoging van het percentage burgers dat tevreden is over de verkeersveiligheid

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
4	% Inwoners dat vindt dat 'te hard rijden' in de eigen buurt vaak voorkomt	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	27%	-	23%	-	-(1)
4	% Inwoners dat vaak te maken heeft met verkeersonveilige situaties in de eigen buurt Rapportcijfer verkeersveiligheid in eigen straat ⁽²⁾ Rapportcijfer verkeersveiligheid in eigen gemeente ⁽³⁾	Leefbaarheids-monitor (2012) Burgerpanel	-	-	-	7,2 7,6	7,2 7,6

- 1 In 2015 is geen monitor sociale kracht uitgevoerd, zodat deze indicator niet beschikbaar is.
 2 Het vorige onderzoek dateert uit 2011 en toen was de score 7,0.
 3 Het vorige onderzoek dateert uit 2011 en toen was de score 7,4

Wat hebben we daarvoor gedaan?

In 2015 is uitvoering gegeven aan de voor dat jaar geplande activiteiten uit het Verkeersveiligheidsplan (VVP) 2011-2015. Aandachtspunten die centraal stonden waren met name het terugdringen van het aantal ongelukken en verkeersslachtoffers door gedragsbeïnvloeding en infrastructurele aanpassingen en het bevorderen dat burgers verkeer als meer veilig gaan ervaren. Voor wat betreft dit laatste is verkeersveiligheid niet alleen een verantwoordelijkheid van de gemeente, maar ook van bewoners zelf. Er zijn diverse initiatieven op straat of buurtniveau ontplooid.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
4	Gedragsbeïnvloedende acties organiseren zoals een Broemdag (Breed Overleg Ouderen en Mobiliteit). Aansluiten bij de landelijke campagne 'De scholen zijn weer begonnen en de inzet van gedragsmateriaal, zoals snelheidsdisplay, silhouetborden Dick Bruna.		
4	De politie is belast met handhaving van snelheid, roodlichtnegatie, gordel-, alcohol-, en helmgebruik. Er worden afspraken gemaakt met de politie. In het politieoverleg tussen burgemeester en basisteamchef wordt de voortgang hiervan besproken.		
4	We zijn van plan om ten minste 3 infrastructurele maatregelen te nemen in het kader van subsidie Lokaal Maatwerk: • Verder gaan met het verwijderen fietsobstakels c.q. aanleg veilige obstakels • Het versterken van de berm van de Lekdijk met grasbetontegels. • Het aanpassen van de Loerikseweg of het aanpassen inrichting fietsstraat Daalderdijk/Rijderslag		De subsidie is in 2015 geheel ten goede gekomen aan de reconstructie van de Loerikseweg tot fietsstraat. Het aanpassen van de fietsobstakels is uitgesteld tot 2016. Voor de Lekdijk was er minder urgentie om extra grasbetontegels aan te brengen. Bovendien speelt hier op termijn de situatie rond versteviging van de Lekdijk. De getroffen voorzieningen zouden dan opnieuw aangebracht moeten worden.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
4.1	Actie Veilige Straat		-	-	1	2	1
4.2	Actie Veilige schoolomgeving		-	-	2	2	0
4.3	Fietsverlichtingsactie		-	-	1	1	0

Nr.	Verklaring van afwijking
4.1	Er is slechts één verzoek binnengekomen in 2015. Het initiatief ligt bij bewoners.
4.2	Om de actie Veilige Schoolomgeving in te kunnen zetten is het nodig dat een school zich bij de gemeente meldt met verkeersveiligheidsvragen. In 2015 was er wel contact met PCB De Zonnewijzer t.a.v. de verkeerssituatie, maar de vraag leende zich niet voor inzet van de actie.
4.3	Het is in 2015 niet gelukt om een fietsenhandelaar te vinden die de fietsverlichtingsactie wilde ondersteunen. Ook heeft de CAO-actie van de politie ervoor gezorgd dat in oktober wel is gestart met het waarschuwen van fietsers zonder verlichting, maar dat toen niet is gehandhaafd. In november en december is wel enkele keren gecontroleerd.

Doelstelling 5

Het bevorderen van dierenwelzijn.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
5	Regionaal dierenwelzijnsbeleid tegen een zo'n laag mogelijke prijs	Afdeling BOR	€ 19.317	€ 19.600	€ 19.900	€ 19.900	€ 16.100

Nr.	Verklaring van afwijking
5	Met de dierenbescherming zijn nieuwe afspraken gemaakt. Alleen de opvang van dieren met een vermeende eigenaar (katten en honden) komen nog voor rekening van de gemeente.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Betere afspraken maken met de Dierenambulance en de Dierenbescherming over prestaties en kosten.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
5	Regionale afspraken maken met de Dierenbescherming over een andere bekostiging van dierenopvang.		
5	Prestatieafspraken maken met de dierenambulance		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
5	Het aantal dieren dat is verzorgd door de Dierenambulance	Jaarverslag Dieren-ambulance	689	726	806	650	600
5	Het aantal dieren dat door dierenopvang organisaties en dierenartsen zijn opgevangen.	Dierenasiel Zeist/ afdeling beheer Openbare Ruimte	70	110	125	150	81

Nr.	Verklaring van afwijking
5	In 2015 zijn nieuwe afspraken gemaakt met de dierenopvang. Alleen de opvang van dieren met een vermeende eigenaar komt nog voor rekening van de gemeente. In 2015 ging het om 77 katten en 4 honden.

Deelprogramma Programma Crisisbeheersing

Wat hebben we bereikt?

1. We zijn adequaat voorbereid op crises, rampen, zware ongevallen of dreigingen daarvan én bieden ten tijde van een crisis aan de (niet zelfredzame) burger snel en effectief hulp, waardoor gevolgen beperkt blijven.
2. Burgers zijn op de hoogte van de risico's binnen de gemeente. Ze kunnen zich zelf redden tijdens crises.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

We zijn adequaat voorbereid op crises, rampen, zware ongevallen of dreigingen daarvan én bieden ten tijde van een crisis aan de (niet zelfredzame) burger snel en effectief hulp, waardoor gevolgen beperkt blijven.

Effectindicatoren

Voor doelstelling 1 is geen effectindicator voorhanden

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Kwaliteit gemeentelijke crisisorganisatie op het gewenste niveau gehouden door het organiseren van of laten deelnemen aan opleidings-, trainings-, en oefenactiviteiten. Een neveneffect van de crisisnoodopvang van vluchtelingen is dat de crisisbeheersingsorganisatie van de gemeente Houten twee weken lang operationeel is geweest en een enorme bijdrage heeft geleverd aan de vakbekwaamheid van de medewerkers.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	In 2015 zal Crisisbeheersing 2.0 volledig geïmplementeerd zijn.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	% Lokale kernfunctionarissen dat is opgeleid.	Rapportages crisisbeheersing	79%	85%	95%	95%	95%

Doelstelling 2

Burgers zijn op de hoogte van de risico's binnen de gemeente. Ze kunnen zich zelf redden tijdens crises.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	% Inwoners dat zegt op de hoogte te zijn van de risico's in de gemeente	Leefbaarheidsmonitor (2012) Burgerpanel (vanaf 2014)	35%	-	52%	-	-

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Voortzetten van de risicocommunicatie met burgers, bedrijven en instellingen. Daarnaast vindt elk jaar een evaluatie plaats hoe de ervaringen zijn geweest met risicocommunicatie. Dit jaar is geen monitor uitgevoerd, waardoor geen gegevens bekend zijn van inwoners over het jaar 2015. In 2016 wordt deze weer gehouden.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Het risicocommunicatiebeleid gaan we beter aansluiten bij de beleving, behoeften en verwachtingen van inwoners. Dit doen we door het accent te verschuiven naar digitale communicatie (via website en social media), door de communicatiemomenten te spreiden en deze te laten aansluiten op actuele gebeurtenissen én door een meer integrale benadering van het begrip veiligheid. In 2015 wordt verder uitvoering gegeven aan deze wijze van communiceren.		De gemeente Houten maakt veel gebruik van omgevingsanalyses. Op basis hiervan wordt bepaald of een risicocommunicatie bericht wordt verspreid. Door de actualiteit toe te passen in risicocommunicatie is het effect van het bericht hoger.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 2 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Wat heeft het gekost?

	Deelprogramma's	Rekening 2014	Primitieve begroting 2015	Begroting na wijziging 2015	Rekening 2015	Vershil begroting na wijziging vs rekening 2015
Programma 04. Veilig						
lasten						
04.01	Sociale veiligheid en Openbare orde	624.310	877.138	874.703	908.590	-33.887
04.02	Fysieke veiligheid	2.317.448	2.614.228	2.513.809	2.521.580	-7.771
04.03	Crisisbeheersing	3.390	55.705	55.705	224.775	-169.070
04.99	Programmabrede kosten	272.196			50.600	-50.600
Totaal lasten		3.217.344	3.547.071	3.444.217	3.705.546	-261.329
baten						
04.01	Sociale veiligheid en Openbare orde	279.911	232.863	273.748	300.163	26.415
04.02	Fysieke veiligheid	67.550	74.491	65.560	29.750	-35.810
04.03	Crisisbeheersing				230.100	230.100
04.99	Programmabrede kosten			10.000	10.000	
Totaal baten		347.461	307.354	349.308	570.014	220.706
Saldo		2.869.883	3.239.717	3.094.909	3.135.532	-40.623

Verschillen vanaf € 75.000 op deelprogrammaniveau worden toegelicht. De lasten en baten worden voor deze vergelijking niet gesaldeerd. Voor dit programma is de volgende financiële toelichting van toepassing.

Deelprogramma Crisisbeheersing

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 61.030** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
04.03.01 Beleid en preventie	€ 169.070 N	€ 230.100 V
TOTAAL	€ 169.070 N	€ 230.100 V
SALDO		€ 61.030 V

De overschrijding van de lasten met € 169.070 en de baten van € 230.100 op het deelprogramma Crisisbeheersing zijn beiden nagenoeg in zijn geheel het gevolg van de crisisnoodopvang van de vluchtelingen in de sporthal. Hiervoor waren geen uitgaven en inkomsten geraamd. Buiten de ambtelijke inzet hebben we hiervoor ca € 169.000 uitgegeven. Uiteindelijk hebben we van het COA hiervoor ca € 230.000 ontvangen.

Programma Betrokken

Programma Betrokken

Programma in vogelvlucht

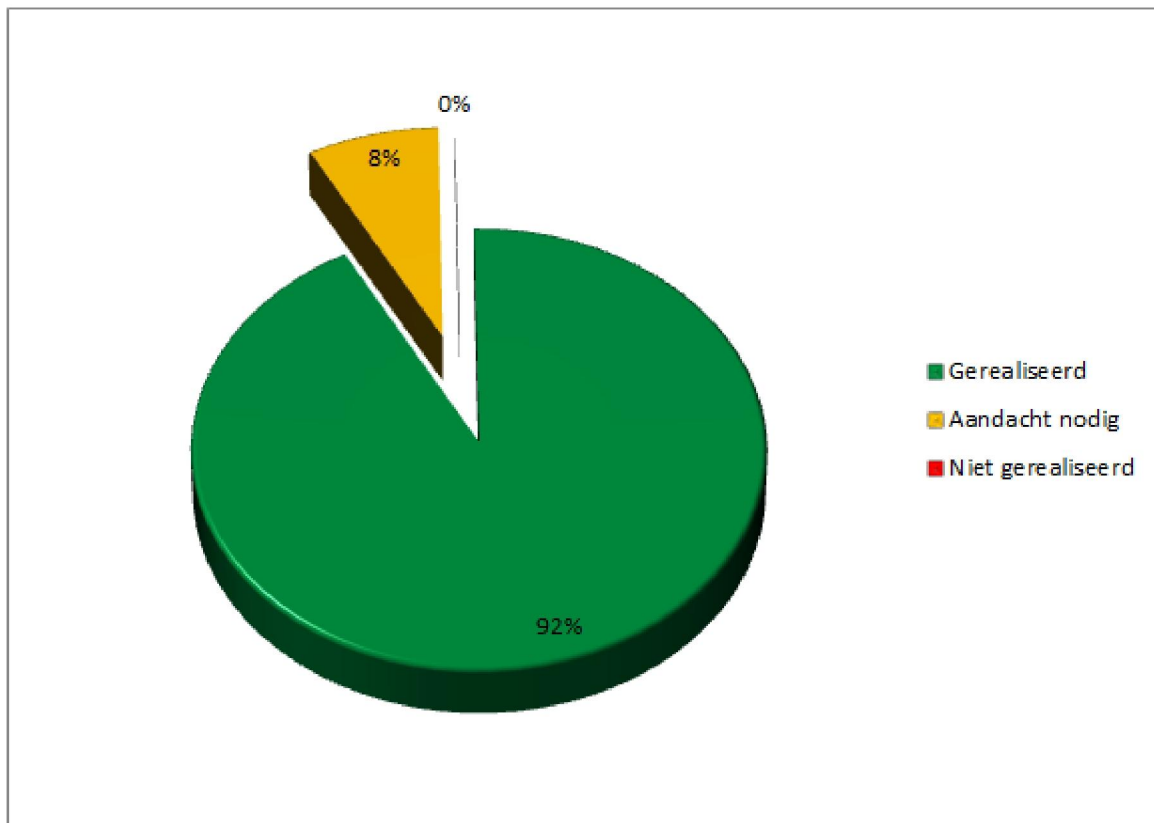
In het programma betrokken gaat het om de mate waarin en de wijze waarop het bestuur de behoeften van Houtense inwoners signaleert, onderzoekt en vertaalt naar passend beleid.

De gemeente wil goede, transparante en efficiënte dienstverlening bieden. Het college en de gemeentelijke organisatie nemen de inwoners serieus en werken met hen samen. Waar mogelijk wordt een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van Houtenaren. Het motto van dit programma is dan ook gelijk aan het collegeprogramma: 'Houten maken we samen'.

De nieuwe vormen van samenwerking vragen om een andere mentale grondhouding van bestuurders en ambtenaren. Participatie en de wijze waarop wij dit organiseren hebben onze aandacht en zijn in toenemende mate van belang. De noodzakelijke betrokkenheid uit de samenleving moet meer organisch ontstaan. Dat betekent ook het aanmoedigen en ondersteunen van initiatieven vanuit diezelfde samenleving.

Dienstverlening is in het jaar 2015 vanuit diverse invalshoeken onder de aandacht geweest. Inhoudelijk allemaal gericht om de dienstverlening te verbeteren en blijvend te laten aansluiten bij de eisen en behoeften van deze tijd. Digitaliseren, efficiency en duurzaam maken, zijn de thema's die betrokken zijn bij het verbeteren van de dienstverlening.

In de begroting zijn diverse prestatie indicatoren opgenomen. In onderstaand schema wordt weergegeven welk percentage van de geplande kwalitatieve prestatie-indicatoren is gerealiseerd.

Zoals uit bovenstaande grafiek blijkt, is 92% gerealiseerd. De belangrijkste resultaten worden hieronder nader toegelicht.

Gerealiseerde prestaties

In 2015 is ingezet om de betrokkenheid vanuit de samenleving inhoud te geven.

- Het actieplan 'opvang en integratie statushouders' is mede tot stand gekomen op basis van de resultaten uit het inwonersberaad op 28 november 2015. Het inwonersberaad had een driedelig doel: informeren, peilen en betrekken.
- Wij zijn een forum gestart op het online discussieplatform Argu. Hier kunnen inwoners met de gemeente én met elkaar ideeën delen en in discussie gaan. Met dit forum geeft de gemeente invulling aan toezeggingen in het collegeprogramma en het bestuursakkoord om de online interactieve communicatie met inwoners te stimuleren. Met dit forum kunnen inwoners en andere belangstellenden online, vanuit huis, een bijdrage leveren aan de kwaliteit van de besluitvorming door het gemeentebestuur. Houten is de eerste gemeente in Nederland die actief met Argu aan de slag is gegaan. Dit past goed bij de koers zoals uitgezet in de Toekomstvisie Proeftuin Houten 2025. Hierin geeft Houten aan een innovatieve gemeente te willen zijn die experimenten niet uit de weg gaat maar stimuleert.
- De Toekomstvisie Proeftuin Houten 2025 werd in juni 2015 vastgesteld door de raad. Aan de visie werkten ruim 1.200 Houtenaren mee. Na vaststelling wordt de visie uitgedragen naar inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, ambtenaren en bestuurders uit de regio. Het is niet alleen de bedoeling om iedereen te informeren maar ook om mensen te inspireren en ambassadeur van de visie te worden. Uiteraard wordt de komende jaren, en steeds aanhakend bij de actualiteit, de visie voortdurend onder de aandacht gebracht. Op 5 maart 2016, heeft Proeftuin Houten plaatsgevonden. In co-creatie met de inwoners is deze dag voorbereid.
- Door het instellen van een adviescommissie verbonden partijen hebben wij de procedures voor verzoeken op zienswijzen op jaarstukken van verbonden partijen inhoudelijk kunnen verbeteren en kunnen verkorten.
- Het gemeentebestuur vindt het belangrijk mantelzorgers te waarderen om hun betrokkenheid bij anderen. En we willen hen helpen door ze in contact te brengen met ondersteunende organisaties en andere mantelzorgers. Omdat wij veel mantelzorgers niet met naam en toenaam kennen, organiseerden we in november een breed aangekondigde markt in het winkelcentrum. Bedoeld als ontmoetingsplaats. En dat is gelukt
- We willen onze communicatie zo goed mogelijk laten aansluiten bij de behoeften van specifieke doelgroepen onder onze inwoners. Goed voorbeeld zijn de gesprekken die we – samen met medewerkers van Lister – hebben gevoerd met inwoners met een psychiatrische achtergrond. De contacten hebben ons geleerd hoe we onze communicatie met hen kunnen verbeteren
- We kiezen in onze dienstverlening en communicatie voor digitaal waar het kan, maar ook bewust voor papier waar het moet. Zoals de huis-aan-huis verspreide informatiekrant Houten met elkaar. Boordevol informatie over zorg- en ondersteuningsmogelijkheden in Houten. Aan de realisatie van de krant is meegewerkt door vele organisaties en inwoners.
- Vergaderingen van de gemeenteraad zijn via internet live te volgen en achteraf terug te kijken.

Naast het invulling geven van de gewenste betrokkenheid vanuit de samenleving, is aandacht gegeven aan de dienstverlening. Om de (digitale) dienstverlening blijvend goed vorm te geven moet de basis op orde zijn.

Terugkijkend op het jaar 2015 zijn daarvoor onderstaande onderdelen in het bijzonder te noemen:

- Wij werken voortvarend verder aan de visie op het 'Huis van de Stad (HvdS)'. Het concentreren en integreren van maatschappelijke organisaties in één gebied, begint daadwerkelijk vorm te krijgen. Het huidige bibliotheek-gebouw huisvest meerdere partijen naast de bibliotheek, van Houten&co en College de Heemlanden. Met en tussen diverse andere partners zijn gesprekken gaande over hun ambities, de beste plek en de meerwaarde voor en van HvdS. Het concentreren en integreren van maatschappelijke organisaties binnen één gebied, draagt bij aan het verbeteren van de dienstverlening.
- In 2015 is een start gemaakt met het herijken van het programma 'Dienstverlening'. Het programma wordt in overeenstemming gebracht, naast onze eigen ambitie, met de ambitie van de rijksoverheid. De burger krijgt het recht op elektronisch zaken doen met de gemeente/overheid. Stapsgewijs werken wij daar naar toe, met het uiteindelijke doel deze ambitie te realiseren. De focus van dit programma ligt op de mens (hostmanship) en processen. Het nieuwe programma draagt de titel 'Toegankelijke gemeente en de persoonlijke overheid'.
- Wij hebben invulling gegeven aan het project 'adressenonderzoek' onder regievoering van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Fraude en oneigenlijk gebruik van adressen moeten door dit project worden teruggedrongen.

- Aan het zaaksysteem zijn nieuwe processen toegevoegd, het inkoopproces, vergunningproces en subsidieproces. Deze processen zijn eerst vereenvoudigd aan de hand van de leanmethode.
- Het aantal digitale producten is verder uitgebreid met o.a. de aanvraag (woon)urgentieverklaring, Verklaring omtrent gedrag (VOG), melding voorgenomen huwelijk of partnerschap.
- In 2015 zijn voorbereidingen getroffen om de mogelijkheden te verkennen om paspoorten thuis te bezorgen. In 2016 start een pilot.
- De service aan onze gasten/bezoekers is uitgebreid. In de publiekshal en het vergadercentrum zijn informatieschermen geïnstalleerd. Daarop valt direct af te lezen, waar en in welke ruimte een bijeenkomst plaatsvindt.
- In 2015 is het besluit genomen om huwelijkslocaties vrij te geven en daarmee beter te laten aansluiten bij de wens van het bruidspaar.
- Wij zijn ook de interne dienstverlening aan het verduurzamen. Dit heeft in 2015 geleid tot aanpassingen van de catering (biologisch en lokale producten), meer hergebruik van het papier (handdoekautomaat toiletten), plastic en gebruik van biologisch verantwoorde schoonmaakmiddelen.
- De schoonmaakwerkzaamheden worden sinds 2015 uitgevoerd door een onderdeel van het UW-bedrijf. Hierdoor worden mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in de gelegenheid gesteld deel te nemen.
- Met het huisvesten van het Sociaal Team en de Regionale Backoffice Lekstroom in het gemeentehuis is de interne dienstverlening eveneens voor hen georganiseerd en daarmee qua volume toegenomen.
- Naast bovengenoemde onderdelen is voor de tijdelijke opvang vluchtelingen, sprake geweest van het leveren van passende (digitale) dienstverlening. Naast het organiseren van facilitaire zaken (o.a. catering, schoonmaak, locatiemanager) zijn tijdelijke digitale voorzieningen geleverd zoals Wifi.

Deels gerealiseerde prestaties

De toepassing van de leanmethode moet blijvend onder de aandacht worden gebracht. Het gevoel is dat meerdere processen zich lenen om geleand te worden. Wij zijn van mening dat op dit onderdeel nog winst is te behalen.

Niet gerealiseerde prestaties

n.v.t.

Deelprogramma's

Het programma bestaat uit de volgende deelprogramma's:

- Politiek en bestuur
- Dienstverlening

Deelprogramma Politiek en Bestuur

Wat hebben we bereikt?

Wij hebben de ambitie om, meer nog dan in het verleden, inwoners, bedrijven en instellingen samen te brengen. Waar mogelijk laten we taken los of dragen ze over zodat de samenleving zelf oppakt wat gedaan moet worden. In deze collegeperiode zetten wij in op betrokkenheid van onze inwoners. We willen snel en flexibel inspelen op initiatieven van inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Als gemeente acteren we steeds vaker als partner en doen actief mee vanuit een ondersteunende rol. Daarbij gaan wij uit van mondige en zelfstandige burgers maar voelen ons ook verantwoordelijk voor de kwetsbaardere groepen. Onze houding kenmerkt zich daarbij door vier uitgangspunten: positief en ondernemend, zichtbaar en aanspreekbaar, betrokken en verantwoordelijk, en bereid om te leren.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Betrokken inwoners door het aangaan van de dialoog.
2. Een krachtige participatiemaatschappij d.m.v. het delen van verantwoordelijkheid en het bevorderen van burgerkracht.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Betrokken inwoners door het aangaan van de dialoog.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	% Inwoners dat vindt dat de gemeente luistert naar de mening van haar burgers ⁽¹⁾	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	47%	-	37%	-	-
1	% Inwoners dat vindt dat de gemeente hen voldoende betreft bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen ⁽²⁾	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	30%	-	44%	-	-
1	% Inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd ⁽³⁾	Leefbaarheids-monitor (2012) Monitor Sociale Kracht (vanaf 2014)	50%	-	47%	-	-

¹ Kan worden vergeleken met de vroegere vraag: inwoners vinden dat de gemeente geïnteresseerd is in hun mening.

² Kan worden vergeleken met de vroegere vraag: inwoners vinden dat zij voldoende betrokken te worden bij:

a. de totstandkoming van gemeentelijke plannen en

b. de uitvoering van gemeentelijke plannen

³ Komt in de plaats van: Inwoners vinden dat de gemeente goed wordt bestuurd.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- a. Experimenteren met nieuwe bestuursstijl;
- b. Gebruik methode Factor C⁽¹⁾, leefstijlen en principes “prettig contact met de overheid” bevorderen;
- c. Lidmaatschap burgerpanel promoten;
- d. Bewoners betrekken bij de raad.

¹ Factor C is een werkwijze waarbij beleid wordt gemaakt met ‘oog en oor’ voor wat speelt in de samenleving, in samenspraak met belanghebbenden.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1a	In het kader van Toekomstvisie Houten 2025 organiseren we een eerste inwonertop.		
1b	Via de Houten Academie bieden we trainingen aan ambtenaren, collegeleden en raadsleden over o.a. communicatie en dialoog, rekening houdend met verschillende leefstijlen.		
1c	We brengen het Burgerpanel meer onder de aandacht en maken meedoen aantrekkelijker.		
1d	De griffie verzorgt activiteiten voor verschillende doelgroepen in Houten om hen bij de raad te betrekken zoals: "Politiek in de Klas" en "Gast van de Raad".		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1c	Aantal deelnemers Burgerpanel	Afdeling Staf	1.350	1.350	1.360	1.400	1.310
1c	Aantal keren dat het Burgerpanel per jaar wordt ingezet	Afdeling Staf	4	4	3	4	3

Nr.	Verklaring van afwijking
1c	Eén burgerpanelonderzoek uit 2015 is doorgeschoven naar de eerste helft van 2016. Dit betreft het communicatieonderzoek. Dit is gebeurd vanwege gewijzigde prioritering in werkzaamheden (o.a. crisis-noodopvang vluchtelingen en inwonersberaad vluchtelingenopvang).

Doelstelling 2

Een krachtige participatiemaatschappij d.m.v. het delen van verantwoordelijkheid en het bevorderen van burgerkracht.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	% Inwoners dat vindt dat de gemeente een beroep doet op buurtbewoners om zelf een bijdrage te leveren aan de leefbaarheid en veiligheid. ⁽¹⁾	Monitor Sociale Kracht	-	-	48%	-	-
2	% Inwoners dat vindt dat burgers en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren.	Monitor Sociale Kracht	-	-	45%	-	-
2	Oordeel van inwoners over de wijze waarop de gemeente burgers en organisaties betreft bij (de uitvoering van) beleid en de samenwerking zoekt. ⁽²⁾	Burgerpanel	-	-	6,5	-	-

¹ Komt in de plaats van: Inwoners vinden dat gemeente aandacht heeft voor het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.

² Komt in de plaats van: Inwoners vinden dat burgers:
a. voldoende invloed hebben op datgene wat de gemeente doet en
b. voldoende mogelijkheden hebben tot inspraak op gemeentelijke plannen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

De voorwaarden scheppen voor en activiteiten organiseren waarin de relatie tussen de participatiesamenleving en zijn bestuurders, zowel raad als college, doeltreffender wordt.

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Verzorgen van trainingen voor raadsleden en eventueel commissieleden met het oog op de veranderende rol van de raad door de gewijzigde rol van de overheid. Niet langer initiatiefnemer maar veel meer facilitator.		De raadsactiviteiten, trainingen en themabijeenkomsten worden zoveel mogelijk vanuit het oogpunt van de veranderende rol van de raad ingericht. Als voorbeeld gelden de bijeenkomsten in het kader van de uitnodigingenplanologie en de omgevingsvisie Kromme Rijngebied, de training Impact van een publieke functie en de reguliere bijeenkomsten van de Klankbordgroep Sociaal Domein.
2	College en raad handelen in lijn met veranderende verwachtingen vanuit de samenleving (hanteren nieuwe bestuursstijl in kader van participatiemaatschappij). Te denken valt daarbij bijvoorbeeld aan het geven van ruimte aan maatschappelijke initiatieven, experimenten en pilotprojecten.		Op diverse plekken in de organisatie wordt ingezet op de nieuwe bestuursstijl. Enkele voorbeelden hiervan zijn: het inwonersberaad opvang statushouders en Argu, een instrument om inwoners te betrekken bij een discussieforum en het vervolg van de Toekomstvisie in 2015, de Proeftuin Houten. Er vinden andere gesprekken met inwoners plaats om tot een andere samenwerking met inwoners te komen. Voorbeeld is de Adviesraad Sociaal Domein die d.m.v. groepen inwoners (zgn. satellieten) het college adviseert over specifieke thema's binnen het Sociaal Domein. Daarnaast noemen we de totstandkoming van de Sportvisie en de Woonvisie.

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 2 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Deelprogramma Dienstverlening

Wat hebben we bereikt?

Wij hebben de ambitie om gemeentelijke informatie, producten en diensten, waar mogelijk, bij voorkeur digitaal te verstrekken. Waar nodig bieden wij alternatieven en houden rekening met de verschillen van klanten (bijvoorbeeld tussen jongeren en ouderen). Wij nemen initiatieven om verschillende diensten samen te brengen en met elkaar te verbinden. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij het Sociaal Loket. Daarnaast zullen wij daarin ook ondersteunen. Klanten met een brede (complexe) hulpvraag moeten centraal en efficiënt geholpen kunnen worden.

Onze dienstverlening is onveranderd gericht op een verantwoorde prijs/kwaliteit verhouding. Uiteraard nemen we daarbij de wettelijke voorschriften en het Rijksbeleid in acht. De wijze waarop wij de klant tegemoet treden zal niet alleen bureaucratisch ingestoken zijn. Zo kan het maken van persoonlijk contact en het je daarbij goed verplaatsen in de klant, bijdragen aan een optimale dienstverlening.

Publieksdienstverlening is het verstrekken van gemeentelijke producten en het verlenen van diensten aan individuele burgers, bedrijven en instellingen (verder te noemen als burgers). Dit varieert van het verstrekken van informatie tot het volledig afhandelen van aanvragen. Burgers hebben via diverse kanalen toegang tot de dienstverlening: het web (24 uur per dag), de telefoon, e-mail, post en de balie.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Goede kwaliteit van en toegankelijkheid tot gemeentelijke informatie, diensten en producten. De dienstverlening vindt zo veel mogelijk digitaal plaats.
2. Toegankelijke en laagdrempelige dienstverlening. In de contacten met burgers stellen wij ons pro-actief en oplossingsgericht op.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Goede kwaliteit van en toegankelijkheid tot gemeentelijke informatie, diensten en producten bewerkstelligen. De dienstverlening vindt zo veel mogelijk digitaal plaats.

We onderscheiden daarbij:

- Een optimale telefonische bereikbaarheid van de gemeentelijke organisatie;
- Een optimale dienstverlening aan de balies in het Klantcontact centrum (KCC);
- Een optimale schriftelijke berichtgeving, communicatie en postafhandeling;
- Een optimale digitale dienstverlening: digitale communicatie en berichtgeving, website en e-mail afhandeling.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	% Inwoners dat tevreden is over de informatievoorziening door de gemeente	Leefbaarheidsmonitor (2012) Burgerpanel	85%	-	70%	-	-
1a	Oordeel inwoners over resultaat telefonisch contact	Benchmark Publiekszaken	7,4	-	8,1	-	-
1b	Oordeel inwoners over kwaliteit dienstverlening balie (KCC)	Klanttevredenheidsonderzoek in benchmark Publiekszaken	7,8	-	8,1	-	-
1d	Oordeel inwoners over: de website www.houten.nl	Communicatieonderzoek via Burgerpanel ⁽¹⁾	-	6,9	-	7,0	-

¹ 1 maal per twee jaar in oneven jaren

Nr.	Verklaring van afwijking
1d	Eén burgerpanelonderzoek uit 2015 is doorgeschoven naar de eerste helft van 2016. Dit betreft het communicatieonderzoek. Dit is gebeurd vanwege gewijzigde prioritering in werkzaamheden (o.a. crisisnoodopvang vluchtelingen en inwonersberaad vluchtelingenopvang)

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Goede (digitale) kwaliteit van en toegankelijkheid tot gemeentelijke informatie, diensten en producten realiseren.

Dit door het realiseren van een optimale:

- Telefonische bereikbaarheid van de gemeentelijke organisatie;
- Dienstverlening aan de balie door medewerkers van het KCC;
- Schriftelijke berichtgeving, communicatie en postafhandeling;
- Digitale dienstverlening: digitale communicatie en berichtgeving, website (w.o. mogelijkheden downloaden van digitale producten, digitale afspraak-module, etc.) en e-mail afhandeling;

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
1	Via de Houten Academie bieden wij trainingen aan ambtenaren.		
1	Door middel van toepassing Leanmethodiek gaan wij processen vereenvoudigen.		Op dit moment worden nog enkele processen volgens de Leanmethodiek vereenvoudigd. Wij zijn van mening dat hier nog verder winst is te behalen.
1	Wij monitoren aan de hand van ons kwaliteitsprotocol actief in hoeverre de beoogde kwaliteit wordt gehaald en investeren daar waar nodig.		

1	Wij onderzoeken welke producten een grote afname kennen en voegen deze met voorrang toe aan het zaaksysteem en/ of de website.		
---	--	--	--

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
1	Aantal digitaal aan te vragen producten via de gemeentelijke website	Afdeling Dienstverlening	65	71	74	70 ⁽¹⁾	71

¹ Door integratie van afdeling Sociale zaken in de WIL-Lekstroom, vermindering formulieren door invoering Omgevingsvergunning en verwijdering van enkele tijdelijk aan te vragen producten, is de raming van aantal producten op 70 gesteld. Het volume van het aantal digitale aanvragen is daarentegen substantieel toegenomen (2012 – 3685, 2013 – 4733).

Doelstelling 2

Toegankelijke en laagdrempelige dienstverlening. In de contacten met burgers stellen wij ons pro-actief en oplossingsgericht op.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	Realisatie
			2012	2013	2014	2015	
2	Score Hostmanship balie ⁽¹⁾	Benchmark Publiekszaken	8,1	-	7,7	-	-
2	Score Hostmanship telefonie ⁽¹⁾	Benchmark Publiekszaken	7,2	-	8,0	-	-

¹Score Hostmanship staat voor de mate van ervaren gastvrijheid en deskundigheid door de klant/ bezoeker.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

- 1) De huidige gemeentelijke publiekshal transformeren naar een multifunctionele publieksruimte.
- 2) Het gebied direct rondom het gemeentehuis nader verkennen en kansen benutten/ creëren om maatschappelijke en sociaal-culturele functies (in verbinding met elkaar) te centreren.
- 3) Waar nodig informele interventies naar aanleiding van bijvoorbeeld aanvragen, zienswijzen, klachten en bezwaren (ook bekend als 'de informele aanpak').

Kwalitatieve prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving prestatie 2015	Voortgang	Toelichting
2	Het huidige aanbod van gemeentelijke diensten binnen de publiekshal uitbreiden met het Sociaal Loket en ondersteunende diensten.		
2	Doorontwikkeling visie 'Huis van de stad' en indien mogelijk hier uitvoering aan geven. Binnen één locatie (gebied rondom het gemeentehuis) samenbrengen van maatschappelijke en sociaal-culturele functies.		
2	Uitvoering geven aan het programma 'Prettig contact met de Overheid'.		

Kwantitatieve prestatie-indicatoren

Voor doelstelling 2 is geen kwantitatieve prestatie-indicator voorhanden

Wat heeft het gekost?

	Deelprogramma's	Rekening 2014	Primitieve begroting 2015	Begroting na wijziging 2015	Rekening 2015	Vershil begroting na wijziging vs rekening 2015
Programma 05. Betrokken						
lasten						
05.01	Politiek en bestuur	3.260.123	3.342.057	3.636.352	3.625.390	10.962
05.02	Dienstverlening	2.614.667	3.275.095	3.259.343	3.255.501	3.842
05.99	Programmabrede kosten	-112.444	5	-154.706	-271.968	117.262
Totaal lasten		5.762.346	6.617.157	6.740.989	6.608.923	132.066
baten						
05.01	Politiek en bestuur	5.154	8.624	1.376	32.198	30.822
05.02	Dienstverlening	803.933	775.093	780.593	820.143	39.550
05.99	Programmabrede kosten					
Totaal baten		809.087	783.717	781.969	852.340	70.371
Saldo		4.953.259	5.833.440	5.959.020	5.756.583	202.437

Verschillen vanaf € 75.000 op deelprogrammaniveau worden toegelicht. De lasten en baten worden voor deze vergelijking niet gesaldeerd. Voor dit programma geen nadere financiële toelichting van toepassing.

Deelprogramma Programmabrede kosten

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 117.262** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
05.99.01 Programma Betrokken programmabrede kosten	€ 117.262 V	€ 0
TOTAAL	€ 117.262 V	€ 0
SALDO		€ 117.262 V

Een voordeel van € 117.000 op saldo kostenplaatsen wordt in de paragraaf bedrijfsvoering nader toegelicht, omdat deze post verband houdt met de saldi op alle kostenplaatsen.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Naast de 5 programma's in de begroting en rekening is er een 6^e "programma". De algemene dekkingsmiddelen betreffen vooral de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht en afvalstoffenheffing, en de ontvangsten van specifieke uitkeringen zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's.

Verschillenanalyse Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Deelprogramma's		Rekening 2014	Primitieve begroting 2015	Begroting na wijziging 2015	Rekening 2015	Verschil begroting na wijziging vs rekening 2015
Programma A Algemene dekkingsmiddelen						
lasten						
A1	Lokale heffingen	855.660	759.146	578.941	594.878	-15.937
A2	Algemene uitkering		-26.094			
A3	Dividend					
A4	Saldo financieringsfunctie					
A6	Overige algemene dekkingsmiddelen	1.914.566	-557.770	-180.052	1.283.542	-1.463.594
A7	Onvoorzien		62.288	11.000		11.000
A8	Mutaties reserves	3.387.329		1.572.821	2.060.340	-487.519
Totaal lasten		6.157.556	237.570	1.982.710	3.938.760	-1.956.050
baten						
A1	Lokale heffingen	11.666.224	11.698.077	11.732.987	11.832.850	99.863
A2	Algemene uitkering	38.375.401	34.237.444	48.479.559	48.752.433	272.874
A3	Dividend	7.925	10.000	3.557	3.557	
A4	Saldo financieringsfunctie	3.885.278	3.787.334	3.758.717	3.811.355	52.638
A6	Overige algemene dekkingsmiddelen	-584.052	638.401	645.571	704.189	58.618
A7	Onvoorzien					
A8	Mutaties reserves	8.211.467	1.650.000	3.598.225	5.707.209	2.108.984
Totaal baten		61.562.244	52.021.256	68.218.616	70.811.594	2.592.978
Saldo		-55.404.688	-51.783.686	-66.235.906	-66.872.834	636.928

Verschillen vanaf € 75.000 op deelprogrammaniveau worden toegelicht. De lasten en baten worden voor deze vergelijking niet gesaldeerd. Voor dit programma is de volgende financiële toelichting van toepassing.

Deelprogramma Lokale heffingen

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 83.926** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
A1.01.02 OZB	€ 0	€ 84.857 V
Saldo diverse overige producten	€ 15.937 N	€ 15.006 V
TOTAAL	€ 15.937 N	€ 99.863 V
SALDO		€ 83.926 V

A1.01.02 Lokale heffingen € 84.000 V

Er is sprake van zowel een meeropbrengst ozb gebruikers als eigenaren. De opbrengst is gebaseerd op de prognose van de BghU inclusief de nog af te handelen bezwaarschriften. Het grootste deel van de bezwaarschriften is bij het opstellen van deze jaarrekening afgehandeld. Het effect van deze bezwaarschriften op de opbrengst is positiever dan de aannames bij de tariefsbepaling voor 2015 is ingeschat. Dit resulteert in een hogere opbrengst.

Deelprogramma Algemene uitkering

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 272.874** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
A2.01.01 Algemene uitkering	€ 0	€ 272.874 V
TOTAAL	€ 0	€ 272.874 V

SALDO € 272.874 V

A2.01.01 Algemene uitkering € 273.000 V

Het effect van de decembercirculaire 2015 op de algemene uitkering is, ten opzichte van de septembercirculaire 2015, op het lopende begrotingsjaar € 273.000 positief, waarvan € 196.000 betrekking heeft op het uitkeringsjaar 2015 en € 76.000 op voorgaande uitkeringsjaren.

Hieronder worden de belangrijkste mutaties toegelicht.

- De lokale paramaters voor 2015 zijn waar mogelijk definitief vastgesteld door het Rijk. Maatstaven met betrekking tot bedrijfsvestigingen, oeverlengte en oppervlakte bebouwing zorgen voor een positief effect van € 137.000. Maatstaven met betrekking tot minderheden en lage inkomens zorgen voor een positief effect van € 36.000;
- De resterende lokale paramaters voor 2013 en 2014 zijn definitief vastgesteld door het Rijk (effect: € 76.000 positief). In oktober 2015 resulteerde dit al in een plus van € 95.000 door vaststelling van WOZ-waarden, oppervlaktemaatstaven en lage inkomens. In december 2015 zijn de WMO integratie-uitkering en de decentralisatie uitkering centrum Jeugd en gezin voor 2014 vastgesteld met als gevolg een negatieve bijstelling € 19.000.
- Diverse overige mutaties (effect: € 24.000 positief);

Deelprogramma Overige algemene dekkingsmiddelen

Het deelprogramma heeft een negatief saldo van **€ 1.404.976** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
A6.01.01 overige alg. dekkingsmiddelen	€ 1.530.931 N	€ 65.788 V
A6.01.02 Saldo	€ 67.337 V	€ 7.170 N
TOTAAL	€ 1.463.594 N	€ 58.618 V

SALDO € 1.404.976 N

A6.01.01 Overige algemene dekkingsmiddelen € 1.465.000 N

Een voordeel van € 659.000 op saldo kostenplaatsen wordt in de paragraaf bedrijfsvoering nader toegelicht, omdat deze post verband houdt met de saldi op alle kostenplaatsen.

De actualisatie van een voorziening voor een verliesgevend complex Vinex (nadelig resultaat herziening grondexploitaties februari 2016) ten laste van de algemene bekleemde reserve verloopt via de algemene baten en lasten (€ 109.000 N). Ook de vorming van de nieuwe voorziening "Gevolgen garantiestelling Heemstede" ten laste van de algemene bekleemde reserve verloopt via de algemene baten en lasten (€ 2.000.000 N).

Daarnaast vindt er een ophoging van de voorziening dubieuze (belasting)debiteuren plaats (€ 22.000 N).

Een lagere OZB-opbrengst is het gevolg van de toekenning vermindering waarde bezwaar v/d Valk 2011 t/m 2014 (€ 81.000 N) en incidenteel hogere opbrengsten door inruil machines (22.000 V), terugontvangen BTW van de VNG voor automatiseringsprojecten (16.000 V) en saldo diverse posten (€ 10.000 V).

Een voordeel op lasten en eenzelfde nadeel op baten is het gevolg van de doorbelasting van gemaakte uren door de afdeling Projectontwikkeling (POW) aan de algemene dienst en kapitaalkredieten (investeringen). Deze baten en lasten vallen nagenoeg tegen elkaar weg. Daarnaast zijn er hogere opbrengsten gerealiseerd door de verkoop van kleine percelen grond (€ 40.000 V).

A6.01.02 Saldo € 60.000 V

Dit betreft het (voordelige) saldo van de Algemene dienst dat bij de tweede bestuursrapportage 2015 is begroot na wijziging van de begroting 2015.

Deelprogramma Mutaties reserves

Het deelprogramma heeft een positief saldo van **€ 1.621.466** en wordt veroorzaakt door:

Producten	Lasten	Baten
A8.01.01 Mutaties reserves algemeen	€ 487.519 N	€ 2.108.984 V
TOTAAL	€ 487.519 N	€ 2.108.984 V

SALDO	€ 1.621.466 V
--------------	----------------------

A8.01.01 Mutatie reserves algemeen lasten € 488.000N

Deze hogere uitgaven worden veroorzaakt door een niet begrote storting van € 264.000 in de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling. Deze mutatie kan niet begroot worden, omdat deze bij de jaarrekening bepaald wordt door het verschil van de werkelijke personeelskosten en het begrote bedrag. Dit wordt nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Daarnaast wordt het positief exploitatiesaldo 2015 van de kostenplaatsen ICT Werk en inkomen Lekstroom (WIL) en de regionale omgevingsdienst (RUD) vereffend met de gerelateerde bestemmingsreserves wat leidt tot een afwijking van € 224.000 ten opzichte van de begrote stortingen.

A8.01.01 Mutatie reserves algemeen baten € 2.109.000V

Het betreft een mutatie van € 109.000 benodigd voor de actualisatie van een voorziening voor een verliesgevend complex Vinex (nadelig resultaat herziening grondexploitaties februari 2016) Daarnaast betreft het een mutatie van € 2.000.000 benodigd voor de vorming van de nieuwe voorziening "Gevolgen garantiestelling Heemstede".

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

In de paragraaf Lokale heffingen in de begroting worden de beleidsuitgangspunten voor de gemeentelijke belastingen en rechten weergegeven. In de paragraaf Lokale heffingen in de jaarstukken geven we inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen, zowel beleidsmatig als financieel, die zich hebben voorgedaan in het afgelopen jaar.

Belangrijkste ontwikkelingen in 2015

Op 7 oktober 2014 heeft de raad ingestemd met de uitplaatsing van belastingen ten gunste van de BghU. Daarmee is de uitvoering van de belastingtaak per 1 januari 2015 overgegaan naar de BghU. De gemeente Houten heeft wel haar beleidsvrijheid als eigenstandige gemeente behouden als het gaat om het heffen van de belastingsoorten, het vaststellen van de verordeningen, tarieven en kwijtscheldingsnormen.

In het kader van de deregulering heeft de raad op 24 februari 2015 de marktverordening ingetrokken met als doel de weekmarkt te verzelfstandigen. Daarmee was er geen sprake meer van marktgelden. De stichting Markt van Morgen is de weekmarkt gaan organiseren. Jaarlijks moet hiervoor een vergunning worden aangevraagd en verleend.

Overzicht geraamde inkomsten per belastingsoort

In onderstaand overzicht zijn de geraamde en werkelijke opbrengsten per belastingsoort opgenomen.

Bedragen x 1				
Omschrijving	Rekening 2014	Raming 2015	Rekening 2015	Verschil 2015
Afvalstoffenheffing	3.538.726	3.369.861	3.384.922	15.061
Hondenbelasting	154.698	158.958	163.553	4.595
Leges algemeen	1.547.875	1.756.656	1.684.277	-72.379
Lijkbezorgingsrechten	101.409	123.267	132.674	9.407
Marktgelden	37.168	15.102	10.546	-4.556
Onroerend zaakbelasting	11.373.819	11.423.010	11.507.867	84.857
Rioolheffing	2.518.556	2.461.973	2.533.882	71.909
Toeristenbelasting	137.110	151.000	161.411	10.411
Totaal opbrengst	19.409.361	19.459.827	19.579.133	119.306

Toelichting op afwijkingen

Leges algemeen

De opbrengsten van de leges algemeen zijn een optelsom van opbrengsten van verschillende geleverde producten. De individuele aanvragen zijn bepalend voor de legesopbrengsten. Deze aanvragen zijn niet altijd goed van tevoren in te schatten en gevoelig voor trendmatige ontwikkelingen. De negatieve afwijking van € 72.379 heeft een aantal oorzaken:

- In 2015 is er ondanks de economische groei sprake geweest van minder aanleg van netwerken door nutsbedrijven. Hierdoor zijn er minder leges voor vergunningen AVOI geïnd.
- Er is sprake van lagere leges bouwvergunningen door het doorschuiven van een deel van de vergunningaanvragen voor Castellum naar 2016. Hierdoor zijn minder "meeropbrengsten" ontstaan dan verwacht.
- Opbrengsten van huwelijken en rij-en reisdocumenten zijn hoger dan geraamd. Dit komt doordat er meer huwelijken in het weekend en op locatie voltrokken zijn en er meer aanvragen zijn ingediend voor paspoorten voor jeugdigen tot 18 jaar en meer rijbewijzen zijn verstrekt.

Onroerende zaakbelasting

Er is sprake van een meeropbrengst ozb eigenaren. Deze opbrengst is een prognose van de BghU waarbij rekening is gehouden met nog af te handelen bezwaarschriften. Het grootste deel van de bezwaarschriften is afgehandeld, waarvan een gedeelte van de bezwaarschriften heeft geresulteerd in waardebijstellingen en daarmee in een aanpassing/vermindering van de ozb-aanslag. Pas na verwerking van alle bezwaarschriften is de opbrengst definitief. Het effect van de bezwaarschriften op de opbrengst is positiever dan de aannames hierover bij de tariefbepaling 2015. Dit resulteert in een hogere opbrengst.

Rioolheffing

Als gevolg van een iets gunstiger economisch klimaat zijn er uiteindelijk onverwacht meer inkomsten vanuit de heffing gerealiseerd dan in augustus voorzien werd.

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is de lastendruk in Houten in 2015 weergegeven, voor zowel eigenaar-gebruikers als huurders. Zoals gebruikelijk in woonlastenoverzichten worden hierbij de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing betrokken. Het uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden. Als peildatum voor de WOZ-waarde 2015 geldt 1 januari 2014. Deze waarde is alleen van toepassing op het belastingjaar 2015.

bedragen x 1

Omschrijving	Rekening 2012	Rekening 2013	Rekening 2014	Begroting 2015	Realisatie 2015
Afvalstoffenheffing	166,92	181,56	208,08	198,72	198,72
Rioolrechten	107,88	119,76	121,44	122,04	122,04
Totaal gebruiker	274,80	301,32	329,52	320,76	320,76
OZB eigenaar	339,95	344,15	350,00	354,42	352,22
Totaal eigenaar/gebruiker	614,75	645,47	679,52	675,18	672,98

Bij de calculatie voor de woonlasten voor meerpersoonshuishouden (mphh) die Coelo (Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden) hanteert, staat de gemeente Houten op de 109e plaats (€ 678). In 2014 was dit de 131e plaats. Provinciaal staat Houten op de 8e plaats, evenals in 2014.

In onderstaande tabel zijn enkele vergelijkende cijfers uit de Atlas van de lokale lasten 2015 opgenomen.

Omschrijving	Woonlasten mphh Coelo	Procentuele vergelijking	Positie ranglijst
Landelijk goedkoopste gemeente	520	77%	1
Gemeente Houten	678	100%	109
Landelijk duurste gemeente	1.198	177%	417
Provinciaal goedkoopste gemeente	550	81%	1
Gemeente Houten	678	100%	8
Provinciaal duurste gemeente	909	134%	26

Kwijtscheldingsbeleid

Bij kwijtschelding van belasting wordt de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Voor de overige regels wordt het rijksbeleid gevolgd. Op grond van de belastingverordeningen kan kwijtschelding worden verleend voor de afvalstoffenheffing, hondenbelasting (alleen de eerste hond), rioolheffing en in zéér uitzonderlijke gevallen de onroerende-zaakbelasting. Voor de overige belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend.

Bedragen x 1

Soort belasting	2012	2013	2014	2015
Afvalstoffenheffing	60.850	63.667	84.265	101.815
Hondenbelasting	2.811	3.116	3.665	4.642
Onroerend zaakbelastingen		710	1.195	333
Rioolheffing	39.122	42.005	49.285	60.797
Totaal	102.784	109.498	138.410	167.587

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing in de jaarstukken 2015 kijkt terug naar datgene wat in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting 2015 is vastgelegd.

In november 2014 heeft de raad de kaders en richtlijnen vastgesteld voor het weerstandsvermogen en risicomanagement van de Algemene Dienst in de "Nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen Algemene Dienst 2014". In 2015 is een start gemaakt met de uitwerking van deze kaders in een implementatieplan. De doorontwikkeling van het risicomanagement en de verankering in de organisatie en de introductie van een ondersteunende applicatie loopt door in 2016.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel van middelen en mogelijkheden om niet begrote, onverwachte kosten te dekken.

x 1.000		
Weerstandscapaciteit	1-1-2015	31-12-2015
Vrij deel algemene reserve		
- Provinciale norm	2.432	2.438
- Boven provinciale norm	218	212
Stand reserve per 1 januari	2.650	2.650
Onbenutte belastingcapaciteit	553	0
Stille reserves	0	0
Stelpost onvoorzien	62	0
Totaal	3.265	2.650

Het vrij besteedbaar deel van de algemene reserve bedraagt ultimo 2015 € 2,6 miljoen. De provinciale minimumnorm voor de algemene reserve bedraagt ultimo 2015 € 2,4 miljoen (€ 50 gebaseerd op 48.759 inwoners). Binnen de grondexploitatie wordt een eigen weerstandsvermogen aangehouden.

De onbenutte belastingcapaciteit is voor 2015 niet meer aanwezig, omdat aanpassing van belastingtarieven voor 2015 niet meer mogelijk is. In de begroting 2016 is een geactualiseerde prognose van de onbenutte belastingcapaciteit met peildatum 1-1-2016 weergegeven (€ 420.000).

De stelpost onvoorzien is in 2015 voor € 40.000 ingezet ter dekking van de kosten voor het onderzoek naar de intensieve ambtelijke samenwerking van Houten en Wijk bij Duurstede. Het restant van de stelpost is vrijgefallen in het jaarrekeningresultaat 2015.

Naast de hierboven genoemde posten die tot de weerstandscapaciteit worden gerekend, is er ultimo 2015 nog de algemene bekleemde reserve van circa € 32,8 miljoen (inclusief € 5,9 miljoen gereserveerd in de risicobuffer voor de grondexploitaties). De bekleemde reserve is de basis voor een solide reservepositie van de gemeente Houten. Het inzetten hiervan kan alleen met goedkeuring van de raad plaatsvinden.

Risico's

In de begroting 2015 is een tabel opgenomen met risico's die vooral financieel van aard zijn. Daarnaast is een aantal ontwikkelingen genoemd die niet direct als risico te kwantificeren zijn. In de bestuursrapportages in 2015 is al over een aantal risico's gerapporteerd. Een aantal van de risico's was hiermee al komen te vervallen. In deze jaarstukken rapporteren we over de overgebleven risico's.

Verstreken van leningen en garanties aan diverse verenigingen, stichtingen of organisaties met een publiek belang.

Het risico dat deze verenigingen, stichtingen of organisaties hun aflossingsverplichtingen niet kunnen voldoen, heeft zich in 2015 niet voorgedaan. De verwachte benodigde weerstandscapaciteit is ultimo 2015 berekend op € 740.000. Dit bedrag is gebaseerd op een leningentotaal van bijna € 8,1 miljoen (excl. garantie Heemstede). Gezien de aard van het risico zal dit zich ieder jaar opnieuw voordoen, maar is de kans klein dat het risico zich tegelijkertijd zal voordoen bij alle instanties.

Gelimiteerde achtervang Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)

De gemeente heeft een overeenkomst gesloten voor gelimiteerde achtervang van het WSW. Het risico dat de gemeente hiermee loopt is rentederving (5%) van de achtervang die Houten in geval van schadegemeente moet betalen. Dit risico heeft zich in 2015 niet voorgedaan. Gezien de aard van het risico doet zich dit wel ieder jaar opnieuw voor, de kans en de omvang voor 2016 zijn vergelijkbaar aan die van 2015.

Essenziekte

In 2015 is het niet nodig geweest om essenbomen te vervangen als gevolg van de essenziekte. De epidemie zet zich wel door in Europa. Het risico dat het straatbeeld wordt aangetast en dat er kosten gemaakt moeten worden omdat bomen vervangen moeten worden, blijft daarom voor de komende jaren bestaan.

Spuitzones

Het risico op planschadeclaims door fruittelers als gevolg van strengere regels voor spuitzones in bestemmingsplannen, heeft in 2015 niet geleid tot het uitkeren van claims. Het risico loopt door tot 5 jaar na vaststelling van de bestemmingsplannen voor het buitengebied.

Incidentele Aanvullende Uitkering BUIG gelden

Van het Rijk is een incidentele aanvullende uitkering BUIG over 2014 (€ 679.000) ontvangen als vergoeding van extra kosten als gevolg van het hoger aantal uitkeringsgerechtigden.

Crisis noodopvang vluchtelingen

De ontvangen vergoeding van het COA voor de crisis noodopvang vluchtelingen is toereikend om de gemaakt kosten (exclusief inzet van eigen personeel) af te dekken. De inzet van eigen personeel heeft grotendeels plaatsgevonden naast de uitvoering van de reguliere werkzaamheden.

Openeinde regelingen:

De budgetoverschrijding op de kosten voor meldingen Huiselijk Geweld bij Veilig Thuis heeft zich voorgedaan, maar is opgevangen binnen de budgetten van het Sociale Domein. Voor 2016 is dit risico nog steeds aanwezig, pas in de loop van 2016 is duidelijk hoe groot dit risico is en bestaat de mogelijkheid dit bij te stellen.

Bij de overige openeinde regelingen hebben de risico's zich in 2015 niet of nauwelijks voorgedaan. Gezien het karakter van deze risico's lopen deze door naar 2016.

Conclusie Weerstandsvermogen

In 2015 is er vanuit het zich manifesteren van de genoemde risico's geen beroep gedaan op de beschikbare weerstandscapaciteit.

Financiële kengetallen

Een deugdelijke en transparante rekening is in het belang van een goede controle door de raad op de financiële positie van onze gemeente. Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen in de rekening of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de ontwikkeling van de financiële positie. Naar aanleiding van de vernieuwing van de verslaggevingsregels van de gemeenten nemen we voor het eerst de verplichte basisset van zes financiële kengetallen op in deze paragraaf in de jaarstukken. In onderstaand overzicht zijn de zes kengetallen opgenomen voor de rekening 2014, begroting 2015 en de rekening 2015.

Omschrijving kengetallen	Werkelijk 2014	Raming 2015	Werkelijk 2015
Netto schuldquote	117%	107%	94%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	110%	103%	88%
Solvabiliteitsratio	28%	27%	30%
Kengetal grondexploitatie	40%	35%	27%
Structurele exploitatieruimte	2,5%	-1,3%	1,1%
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	97%	96%	96%

Beoordeling:

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90% (groen). Als de netto schuldquote tussen 100% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog (oranje). Deze moet dan niet verder stijgen, want als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, komt een gemeente in de gevarenzone (rood). De percentages 100% en 130% zijn signaleringskengetallen, welke door het Ministerie van Binnenlandse Zaken worden bepaald. Dit geldt overigens voor alle in deze beoordeling genoemde kengetallen.

In 2015 heeft de gemeente Houten ter financiering van de algemene dienst en de grondexploitaties geen nieuwe leningen aan hoeven te trekken. Wel is er € 8,3 miljoen afgelost, zodat zowel de "Netto schuldquote" als de "Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen" daalt met respectievelijk 23 en 22%. De gemeente Houten heeft ook leningen voor derden aangetrokken, deze leningen worden één op één aan deze derden doorgegeven. Bij de schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen worden deze leningen geëlimineerd. De leningen voor de overige gemeentelijke grondexploitaties zitten wel in deze schuldquote. Onze schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is 88%. Hierdoor zitten we niet meer in de hoge zone (oranje). In 2014 was dit met 110% nog wel het geval.

De solvabiliteitsratio van 30% bevindt zich binnen de categorie 20-50% (oranje), waarbij < 20% de gevarenzone (rood) is en de normale ratio > 50%(groen) bedraagt. Dat die van onze gemeente wat lager is (oranje), is logisch gezien onze hoge schulden (boekwaarde) van de grondexploitaties. Dat deze zich wel iets verbetert t.o.v. 2014 komt doordat de boekwaarde van de grondexploitaties in 2015 met circa € 9.000.000 is afgenomen.

De structurele exploitatieruimte van 1,1% geeft aan dat onze structurele baten niet allemaal vast liggen in structurele lasten. Dit heeft vooral te maken met de budgetten binnen het sociaal domein. In 2015 zijn hier met de raad afspraken over gemaakt. Overschotten binnen de hekken worden afgewikkeld via de bestemmingsreserve "Transities in samenhang". Dit houdt in dat deze structurele exploitatieruimte in 2015 wel volgens dit kengetal aanwezig is, maar niet binnen onze eigen afgesproken financiële beleidskaders.

De belastingcapaciteit ligt net iets onder het landelijk gemiddelde.

Een conclusie is dat, op basis van de "werkelijk 2015" in relatie tot "werkelijk 2014", onze kengetallen zich positief ontwikkeld hebben.

Paragraaf Grondbeleid

Inleiding

Marktontwikkelingen

Woningbouw

In de vastgoed-gemeente-ranking 2015 is Houten op plaats 9 van best presterende gemeenten in Nederland geëindigd!

Ondanks dat de productie goed op gang is gebleven zijn in afwijking van vorig jaar de opleveringen iets vertraagd ten opzichte van de eerdere prognose.

De voorgenomen uitvoering van de projecten in 2015 met in totaal 138 op te leveren woningen is niet mogelijk gebleken. Het resterende deel van 2015 wordt in 2016 opgeleverd.

Totaal zijn er 89 woningen in 2015 opgeleverd.

Naast de oplevering laatste woningen in Castellum Oost (32) zijn er in Leebrug 2 (19), De Steenen Poort (10), Loerik V (24) en De Koppeling (4) woningen opgeleverd. De afwijking van de prognose betrof de lagere oplevering van woningen aan De Koppeling (28); De Steenen Poort (10); Hoon IIIB (6) en Leebrug 2 fase 2 (5). Al deze woningen met uitzondering van De Koppeling worden in 2016 opgeleverd.

In maart 2015 hebben de omwonenden van De Slinger-West het plan van ontwikkelaar MBB gekozen als winnend project wat in 2016 in uitvoering wordt genomen. Daarnaast is in 2015 de overeenkomst over de afbouw van Castellum-West met de laatste 110 woningen gesloten. Op 17 maart 2016 is gestart met de bouw van deze woningen.

Ook is in 2015 de eerste paal in de Ecowijk geslagen.

Voor de herontwikkellocatie Mozaïekschool hebben vier partijen voldaan aan de gestelde selectiecriteria met elk een eigen invulling van deze locatie. De uiteindelijke keuze wordt in 2016 verwacht. Daarnaast is de voorbereiding gestart voor de mogelijke ontwikkeling van de locaties Wegwijzer/Den Oord en De Slinger-Oost.

Op het gebied van de transformatie van de kantoorfunctie naar wonen is in 2015 de herontwikkeling aan de Randhoeve (31 woningen) opgeleverd. Voor 2016 staan de herontwikkeling woontorens Spoorhaag (49 woningen) en de herontwikkeling kantoor De Molen (57 appartementen) gepland.

Bedrijventerreinen

Met de vaststelling van de Retailvisie is een duidelijke keuze gemaakt om geen perifere detailhandel meer te laten vestigen op het werklandschap Meerpaal. Ook met betrekking tot vestiging van grote logistieke bedrijven wordt een bovengrens gesteld van 1 ha. Daarmee is het speelveld voor uitgifte verkleind, maar is het terrein tegelijk ook beter te promoten. Het bedrijventerrein De Meerpaal blijft onveranderd een gemengd regionaal bedrijventerrein. Het kleinschalige terrein van de Schaft is nagenoeg uitgegeven. Door omzetting van het kantoorterrein de Koppeling wordt er binnenstedelijk bedrijventerrein toegevoegd, dat met name bedrijven trekt die in de CELS (Care Education Leisure Special Shop) sectoren actief zijn. Er zijn 3 bedrijfskavels verkocht in 2015. Dit betrof een kavel op De Koppeling, De Kruisboog en De Meerpaal.

Kantorenmarkt

De kantorenmarkt staat nog steeds onder grote druk. Naast de processen van schaalverkleining en economische heroverwegingen, is er tevens de trek naar de grote stad. Daarmee komen satelliet gemeenten als Houten extra onder druk te staan op de kantorenmarkt. De vastgestelde provinciale thematische structuurvisie Kantoren voorziet in reductie van plancapaciteit in bestaande bestemmingsplannen. Middels een aangekondigd inpassingsplan zal de Provincie deze reductie gaan realiseren. Voor Houten zal de plancapaciteit op de Koppeling worden verminderd. De hoogte van de reductie is door middel van een herijking van het rapport van Stec berekend. Door de omzetting van de Koppeling van kantoorgebied naar gemengd gebied zal verdere invulling worden gegeven aan het verminderen van (potentieel) kantoorareaal. Deze omzetting heeft zowel in kantoormetrage als financieel al plaatsgevonden in de herzieningen van de grondexploitatie in 2014 en 2015. Concreet betekent dit dat er financieel geen rekening meer gehouden is met opbrengst kantoormetrage maar de opbrengst van de gewijzigde invulling. Wel is de mogelijke kantoorcapaciteit op basis van de herijking beschikbaar.

Sturingsinstrumentarium

Er zijn drie bijpraatavonden geweest waarbij de raad geïnformeerd is over ontwikkelingen in de Ruimtelijke Agenda en de gevolgen daarvan voor het samenhangend grondexploitatie-instrumentarium. Het betrof de stand van zaken per maart, juli en november 2015. Door deze

rapportagecyclus wordt de raad in staat gesteld om haar controlerende bevoegdheid goed te kunnen uitoefenen. Tegelijkertijd wordt hiermee de noodzakelijke besluitvorming ten tijde van de jaarrekening voorbereid. Dat wat ten tijde van de jaarrekening wordt voorgesteld, is een weerslag van de informatie die tijdens de bijpraatmomenten met de raad is gedeeld.

Zo ontstaat een control-cyclus op de grondexploitatie, die aansluit bij de reguliere Planning- en Controlcyclus en die ons in staat stelt een zorgvuldige en financieel goed beheersbare ontwikkelstrategie te voeren, waarmee we ook in tijden van recessie, ambities in de Houtense Ruimtelijke Agenda kunnen blijven waarmaken en waarborgen

De actieve grondexploitatie

Algemeen

De integrale grondexploitatie van Houten bestaat uit een aantal actieve deexploitaties met een gezamenlijk saldo.

Bij het opmaken van de jaarrekening 2015 zijn geen exploitaties afgesloten.

De nog actieve deexploitaties maken allen deel uit van de Exploitatie Stedelijk. In de exploitaties Landelijk en Eiland van Schalkwijk bevinden zich geen deexploitaties meer.

Project specifieke interventies

Ook in 2015 is drie maal een risicoanalyse opgesteld voor alle actieve grondexploitaties. Deze analyse wordt beschouwd vanuit het oogpunt van de ruimtelijke agenda. Aan de hand van de risicoanalyse en de ruimtelijke agenda wordt bepaald waar kansen liggen en waar ingrepen nodig zijn.

De strategie ten aanzien van eventuele interventies in de grondexploitatie is om zoveel mogelijk beweging en dynamiek mogelijk te maken. Tegelijkertijd controleren en beperken we de risico's door een goed risicomanagement.

In 2015 zijn interventies getroffen op twee locaties.

- De Koppeling/De Schaft is een gecombineerde locatie van kantoren en bedrijven. In 2014 is deze locatie verdeeld in een aantal verschillende deelgebieden met ieder een eigen potentie voor ontwikkeling. Op basis van de huidige situatie in de kantorenmarkt zijn in 2015 deze resterende m2 kantoren omgezet naar bedrijfsterrein.
- Door de overdracht van de bibliotheek aan de algemene dienst als onderdeel van het Huis van de Stad vervalt de basis voor een actieve grondexploitatie conform de BBV-voorschriften. De invorderingsaanspraak op de locatie Slinger-Oost is hierdoor vervallen. De boekwaarden van de bibliotheek en het voormalige politiebureau zijn in overeenstemming met de economische waarde gebracht. Het risicoprofiel is hierdoor aanzienlijk verlaagd.

In de herziening van november 2015 zijn deze interventies al financieel vertaald in de totale grondexploitatie.

Generieke maatregel 2016

- Rente: gezien de markt is het verantwoord het renteniveau voor de grondexploitatie te verlagen van 3% naar 2%. Op dit moment wordt 40% van de boekwaarde gefinancierd met kasgeld dit levert een incidenteel rentevoordeel op.
- Aanbestedingsvoordeel: het herstel van de aannemingsmarkt wat betreft de aanbestedingen op het gebied van het bouw- en woonrijpmaken leidt ertoe dat de aanbestedingen weer aansluiten op de ramingen in de grondexploitatie. Tot en met 2015 is € 0,9 mln. aan voordelen behaald. Het resterende deel van het ingeboekte aanbestedingsvoordeel (€ 0,3 mln.) is afgeboekt. Mochten er zich nog aanbestedingsvoordelen voordoen dan zullen deze als incidenteel resultaat worden verwerkt.

Risicoprofiel en risicobuffer

Ontwikkeling risicoprofiel

De interventies die in 2015 zijn gepleegd hebben ertoe geleid dat het risicoprofiel aanzienlijk afgenomen is van € 5,9 mln naar € 4,1 mln. Het faseren van de einddatum van die deelcomplexen waar mogelijk risico's optreden, leidt ertoe dat de risico's zich voornamelijk cumuleren in 2020. De ratio op basis van de risico-inventarisatie is gestegen van 1,4 naar 1,9 en gekwalificeerd als "ruim voldoende".

De verkopen in 2015 hebben geleid tot een daling van de boekwaarde met € 10 mln. tot een totaal van € 32 mln. De ratio op basis van de H'IFLO stijgt hierdoor van 0,8 "matig" naar 1,0 "voldoende".

Opbouw risicobuffer

De beschikbare weerstandscapaciteit om de risico's in de grondexploitaties af te dekken (hierna: risicobuffer) bestaat tot aan de herziening maart 2016 uit, de post onvoorzien binnen de grondexploitatie, het Volkshuisvestingsfonds, de bestemmingsreserve Linieland en het voor de grondexploitatie geoormerkte deel van de bekleemde reserve.

Ontwikkeling risicobuffer

De bestemmingsreserve Linieland heeft betrekking op de uitgestelde bijdrage van Houten aan Linieland. Op basis van de huidige ontwikkelingen en de mogelijke inzet van deze middelen in 2016 is de bijdrage niet meer beschikbaar voor de risicobuffer.

De omvang van het volkshuisvestingsfonds is toegenomen. Van de geplande bijdragen ten behoeve van de ontwikkeling in Castellum-West en Tull en 't Waal wordt door de partijen geen gebruik gemaakt.

Conform de BBV-voorschriften moet een voorziening getroffen worden ter grootte van het tekort van de exploitatie. De voorziening verliesgevend complex Vinex is € 1,637 mln. (2014 2015: € 1,5 miljoen) en is getroffen ten laste van het voor de grondexploitatie geoormerkte deel van de bekleemde reserve. De totale bekleemde reserve bedraagt € 7,5 mln. waarvan na bovenstaande reservering nog € 5,863 mln. beschikbaar is.

Onderstaande tabellen geven de stand van de grondexploitatie, alsmede die van de risicoprofiel en risicobuffer per maart 2016 weer, afgezet tegen de situatie van het jaar daarvoor. Deze gegevens zijn met de raad gedeeld in diverse bijpraatavonden.

Tabel 1 Risico's gedurende looptijd grondexploitatie

Risico	Herz. GREX Maart 2015	Herz. GREX Maart 2016
Jaar	Bedrag in €	Bedrag in €
2016	-75.000	-
2017	-	-
2018	-265.000	-250.000
2019	-4.904.500	-485.000
2020	-695.815	-3.400.000
Totaal	-5.940.315	-4.135.000

Tabel 2 Risicobuffer grondexploitatie

Dekking	Herz. GREX Maart 2015	Herz. GREX Maart 2016
	Bedrag in €	Bedrag in €
WSTV binnen GREX (onvoorzien)	700.000	650.000
VH-fonds (nog inzetbaar)	1.000.000	1.444.000
Linieland (reservering bij Alg.Dienst)	750.000	-
Weerstandsvermogen buiten GREX	6.000.000	5.863.000
Totaal	8.450.000	7.957.000

Het samengesteld pakket van project specifieke en generieke keuzes, ingrepen en maatregelen gedurende het jaar heeft geleid tot een verbetering van de risicopositie. De beschikbare weerstandscapaciteit grondexploitaties is groot genoeg om de risico's, op basis van de huidige inzichten, gedurende de looptijd van de grondexploitatie op te kunnen vangen.

Tabel 3 Ratiotabel

	A Saldo grex	B Risiko inventarisatie	C Benodigd WSV o.b.v. H'IFLO norm	D Risicobuffer c.q. Beschikbare weerstands- Capaciteit	D : C Ratio WSV op basis van H'IFLO	D : B Ratio WSV op basis van risico inventarisatie
Stavaza Maart 2015	-1,5 mln.	-5,9 mln.	10,7 mln.	8,5 mln.	0,8 - matig	1,4 – ruim voldoende
Stavaza Juli 2015	-1,4 mln.	-5,8 mln.	10,8 mln.	8,5 mln.	0,8 - matig	1,6 – ruim voldoende
Stavaza November 2015	-2,4 mln.	-4,1 mln.	10,4 mln.	7,8 mln.	0,8 - matig	1,9 - ruim voldoende
Stavaza Maart 2016	-1,6 mln.	-4,1 mln.	8,2 mln.	8,0 mln.	1,0 - voldoende	1,9 –ruim voldoende

Conform de Nota 'Risicomanagement en Weerstandsvermogen Grondexploitaties 2013' streven we een ratio WSV grondexploitatie van 1,0 na, met een bandbreedte tussen 0,8 en 1,2.

Thans is de -op grond van de H'IFLO-norm- berekende ratio 1,0.

Geconcludeerd kan worden, dat de ratio WSV binnen de toegestane bandbreedte ligt en de kwalificatie 'voldoende' is.

Samenvatting

Onderstaande tabel geeft de cijfermatige ontwikkeling in de verschillende instrumenten aan, op basis van de hierboven beschreven inhoudelijke keuzes, maatregelen en ingrepen

Ontwikkeling financiële instrumenten grondexploitatie maart 2015 – maart 2016 in mln.

	saldo grex	risico profiel	risico buffer
Stand per maart 2015 (jaarrekening)	-1,5	-5,9	8,45
Inhoudelijke wijzigingen per juli 2015	+0,1		
Risicoprofiel		+0,1	
Risicobuffer			
Stand per juli 2015	-1,4	-5,8	8,45
Inhoudelijke wijzigingen per november 2015	-1,0		
Risicoprofiel		+1,7	
Risicobuffer			-0,61
Stand per november 2015	-2,4	-4,1	+7,84
Inhoudelijke wijzigingen per maart 2016	+0,8		
Positief: 1,2 mln.			
• Rentevoordeel door verlaging rente van 3% naar 2%			
• Div. mutaties op basis van actualisatie			
Negatief: 0,4 mln.			
• Vervallen post aanbestedingsvoordelen			
• Div. mutaties op basis van actualisatie			
Risicoprofiel			
Risicobuffer			
• Onvoorzien			-0,05
• Vrijval deel VH-fonds/bijdrage in VH-fonds			+0,17
• Inzet reservering Linieland			-0,75
• Verlaging voorziening saldo grondexploitatie t.g.v. bekleemde reserve			+0,75
Stand per maart 2016 (jaarrekening)	-1,6	-4,1	7,96

Conclusie

In de loop van 2015 zijn de risico's in de grondexploitatie aanzienlijk afgenomen. De ratio van de Houtense risico-matrix is toegenomen van 1,4 naar 1,9 en blijft "ruim voldoende". De verbetering van de HIFLO van 0,8 naar 1,0 leidt tot een wijziging van kwalificatie "matig" naar "voldoende". Tegelijkertijd is de risicobuffer nog altijd intact. Dit laat onverlet dat er nog wel wat te doen is de aankomende jaren op het gebied van de totale grondexploitatie. Ook in komende jaren moet er nog volop gewerkt worden aan de realisatie/afronding van projecten binnen de GREX en initiatieven buiten de GREX.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen in de begroting worden de beleidsuitgangspunten voor het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen weergegeven. Het beleid hierover ligt vast in de beleidsplannen die voor de verschillende onderdelen zijn opgesteld. De beleidsplannen bevatten de kaders voor het kwaliteitsniveau van deze onderdelen. Hieronder wordt per onderdeel weergegeven welke opmerkelijke en relevante zaken zich in het afgelopen jaar hebben afgespeeld.

Openbare Ruimte

Onderdeel 1: Bovengrondse Infrastructuur (inclusief wegen)

Fietsobstakels

Er zijn 30 fietsobstakels weggehaald binnen de gemeente Houten. Deze inzet was vooral gericht op fietsroutes in het buitengebied. Dit was noodzakelijk onder andere door de aanschaf van nieuw stroommateriaal. De fietsoversteken van de Hoofdveste zijn grootschaliger aangepakt om diezelfde reden.

FietsFilesVrij (Subsidie) projecten

Heemstedeseweg: fietsverbinding van 2 km van Houten naar de Plofsluisbrug in Nieuwegein. Hierbij was er een nauwe samenwerking met gemeente Nieuwegein en de aannemer van de Plofsluisbrug. Het fietsnetwerk van Houten is hiermee uitgebreid, verkeersveiligheid is hierdoor verbeterd en het areaal is weer op het gewenste niveau. Nieuwe dimbare openbare LED-verlichting is aangebracht en afgestemd op de aanwezige flora en fauna.

Fietsstraat Loerikseweg: het projectteam is via verschillende bewonersavonden tot een ontwerp gekomen waarbij de straat in het Oude Dorp van Houten volledig gereconstrueerd is tot een fietspad waar de auto te gast is. Het fietsnetwerk van Houten is hiermee uitgebreid, verkeersveiligheid is hierdoor verbeterd en het areaal is weer op het gewenste niveau gebracht.

Fietsstraat Oud Wulfseweg-Fortweg: een fietsverbinding van 2 km van Houten naar Utrecht-Lunetten is gerealiseerd. Het fietsnetwerk van Houten is hiermee uitgebreid, verkeersveiligheid is hierdoor verbeterd en het areaal is weer op het gewenste niveau gebracht.

Vervangingsprojecten openbare verlichting

De wijken De Borchten, De Campen en een deel van De Gaarden en De Slagen zijn voorzien van nieuwe duurzame LED-verlichting. Buiten deze grotere projecten zijn er op diverse locaties kleinschaligere vervangingen uitgevoerd.

Onderdeel 2: Civieltechnische kunstwerken

In 2015 zijn de geplande werkzaamheden met betrekking tot groot onderhoud aan de civieltechnische kunstwerken allemaal uitgevoerd. Van twee projecten (vervanging brug Strijpweg en vervanging brug Maïs-oord) zijn de voorbereiding en het bewonerstraject in 2015 gestart.

Alle zes karakteristieke loopbruggen over de Schalkwijkse Wetering zijn volledig gerenoveerd en van de brug aan de Waalseweg is het betonwerk grondig aangepakt. De houten bruggen blijven een bron van zorg. Veel reparaties blijven nodig om de bruggen te laten voldoen aan de eisen op het gebied van veiligheid en functionaliteit.

De grote houten recreatiesteiger aan de Snoeksloot is gesloopt en vervangen door een natuurvriendelijke oever en voor een deel door beschoeiing. Op deze manier blijft de functionaliteit behouden, maar zijn er minder onderhoudskosten.

In Houten Noordwest is over een lengte van circa 2 km de bestaande beschoeiing die bijna volledig vergaan was, vervangen door een natuurvriendelijke oever met onderwaterbeschoeiing.

Onderdeel 3: Groen en Water

In de wegingskaders ten behoeve van de ombuigingen is uitgegaan van 4 criteria: veilig, functioneel, duurzaam en aantrekkelijk. Naar aanleiding hiervan zijn de volgende maatregelen genomen:

- Bij het beheer van het groen werd in 2015 meer rekening gehouden met ecologische waarden waarbij meer aandacht was voor de flora en fauna

- Voor het gazon is de maximale graslengte van 10 cm naar 15 cm hoogte gegaan.
- Er werd niet meer standaard bijgemaaid rond bomen en obstakels
- Onderhoud is deels uitbesteed aan agrariër voor een marktconforme pacht prijs (gras maaien en sloot onderhouden)
- Ter dekking kosten van groenonderhoud zijn reclame-uitingen op rotondes toegestaan
- Zoveel mogelijk obstakels in de bermen, zoals schamp-blokken, werden verwijderd
- Op basis van onderzoek het areaal hagen verkleinen om te bezuinigen onderhoudskosten. Dit zou al in 2015 gerealiseerd zijn, maar is uitgesteld en wordt pas in 2016 uitgewerkt.

Onderdeel 4: Spelen, reinigen en begraven

Sportparcours

Op de Vijfwal is het plaatsen van de nieuwe sport- en bewegingstoestellen gerealiseerd. Deze toestellen zijn de nieuwste trend van het buiten sporten waarmee een grote doelgroep wordt bereikt. Naast de individuele sporter zijn met name jongeren uit de sportschool de beoogde doelgroep. De uitvoering van het project is in overleg met de gebruikers, zoals hardloopleubies via "bootcamp" Sportpunt Houten tot stand gekomen.

Reinigen

Om ongewenste vegetatie tussen de verharding te verwijderen is een combinatie van mechanische en thermische methode toegepast. Het onkruid borstelen (mechanisch) door onze eigen dienst is bijgestaan door twee nieuw ontwikkelde machines die respectievelijk gebruik maken van heet water en hete lucht (thermisch). Met uitzondering van de half-verharding en de parkeerplaatsen zijn alle straten, pleinen en trottoirs tweemaal mechanisch gereinigd.

Na onderzoek door een onafhankelijk bureau is gebleken dat we in de maanden juni en juli niet overal het gestelde B-kwaliteit halen. Het gebruik van nieuw ontwikkelde onkruidbestrijdingsmiddelen, die biologisch afbreekbaar zijn, hebben we in de praktijk beproefd. De uitkomst is dat de werking van dergelijke middelen minder efficiënt zijn dan bestrijdingsmiddelen met de werkzame stof *glyfosaat*. Bestuurlijk is besloten het gebruik van *glyfosaat* niet meer toe te staan!

In de maanden maart en september zijn opschoonacties gecoördineerd en gefaciliteerd door de gemeente Houten. Het doel was om de bewoners een bijdrage te laten leveren aan hun eigen woon-/leef-omgeving. Hierbij zijn meerdere buurten een tweetal keren opgeschoond.

Begraven

Door mogelijke ontwikkelingen rondom de parkeerproblematiek bij sportpark Oud Wulven is het groot onderhoud aan de algemene begraafplaats Oud Wulven tot een minimum beperkt. Mogelijk zal er een andere ontsluiting gerealiseerd worden die direct invloed heeft op de huidige inrichting van de begraafplaats. Wel is er een nieuwe urnenmuur geplaatst om de capaciteit voor de toekomst te waarborgen. Ook is het tweede grafveld in gebruik genomen waardoor het totaal aantal plaatsen is toegenomen met 270 stuks.

Onderdeel 5: Ondergrondse infrastructuur (inclusief riolering)

In mei 2011 hebben het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Unie van Waterschappen (UvW) en de Vereniging van waterbedrijven in Nederland (Vewin) het Bestuursakkoord Water ondertekend.

Het Bestuursakkoord Water (BAW) verplicht alle gemeenten en waterschappen € 380 miljoen te besparen in 2020. Voor de regio Winnet waar gemeente Houten deel van uitmaakt betekent dit een besparing van € 15.159.440 op de reguliere *groei* van de exploitatielasten in 2020. De gemeente Houten neemt hiervan € 295.000 voor haar rekening. Hiervan is € 105.000 van de besparingsopgave al voor 2010 gerealiseerd.

In 2014 heeft het college de besparing van de resterende € 190.000 als volgt vastgesteld:

- Besparing op operationele taken zoals door een *versobering* van het onderhoud (dit leidt tot circa € 115.000 aan besparing).
- Besparing op renovatie en vervangingskosten door het hanteren van gemiddeld *langere vervangingstermijnen*, te kiezen voor *renovatietechnieken* (zoals *relining*) in plaats van vervanging en minder installaties te voorzien van telemetrie (dit levert het resterende bedrag van € 75.000 aan besparingen op).

De besparingen door versobering van het onderhoud leiden bijvoorbeeld tot een vermindering van het kwalitatieve beeld van de helofyten-filters omdat hier minder wordt gemaaid en geen maaisel meer wordt afgevoerd. Andere maatregelen betreffen lagere frequenties voor het reinigen en inspecteren van riolen, kolken en installaties. Houten kiest hierbij bewust voor een hoger risicoprofiel, tijdelijk disfunctioneren is acceptabel mits de gevolgen hiervan bekend en beperkt zijn.

Onderdeel 6: Kunstobjecten in het openbare gebied

Dagelijks onderhoud heeft plaatsgevonden waarbij geen grote bijzonderheden zijn te melden. Het beheerplan, waarin uitgangspunten voor het beheer van de kunst op de lange termijn en randvoorwaarden voor aankoop nieuwe kunst staan, is nog niet opgesteld.

Gemeentelijke gebouwen

Onderdeel 7: Welzijns -en sportaccommodaties

Het sociaal cultureel centrum Nieuwoord is in 2015 verkocht. Voorts is er een pilot gestart met een reïntegratie-bedrijf (UW) voor het uitvoeren van schoonmaakwerkzaamheden voor alle gemeentelijke panden. Een onderzoek naar regionale samenwerking op het gebied van vastgoedmanagement heeft helaas niet geleid tot het gewenste resultaat.

De systematiek van de meerjarenonderhoud plannings is inmiddels goed geïmplementeerd. Hiermee hebben we steeds een goed en actueel inzicht in de onderhoudssituatie van onze gebouwen en de daarmee samenhangende financiële consequenties. Door slim aan te besteden en optimaal gebruik te maken van de gunstige marktomstandigheden zijn alle uitgaven in 2015 gerealiseerd binnen de hiervoor bestemde budgetten.

Onderdeel 8: Onderwijshuisvesting

Na de eerdere realisatie van onderwijshuisvestingsvoorzieningen, die zijn opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2013-2022 (IHP), de fusie van de pc-scholen Wegwijzer/Vlaswiek en de Mozaïekscholen is in 2015 de uitbreiding van VMBO Houtens gerealiseerd en in gebruik genomen. Tevens zijn de schoolwoningen Beekmos buiten gebruik gesteld. Daarmee zijn alle in het IHP opgenomen voorzieningen gerealiseerd.

Door de overheveling van de verantwoordelijkheid van het groot onderhoud sinds 1 januari 2015 is de voorziening huisvesting onderwijs (voor groot onderhoudswerken) beperkt tot resterende gemeentelijke gebouwen, schoolwoningen, locatie Vikingenpoort en MFA Limes.

Er is in 2015 gestart met de voorbereidingen voor het opstellen van een Strategisch Huisvestingsplan, volgend op het IHP.

Onderdeel 9: Gemeentelijke gebouwen

De gemeentewerf voldeed niet meer geheel aan de eisen van deze tijd en is daarom in 2015 grondig verbouwd. Het resultaat is een modern gebouw dat weer jaren mee kan. Er zijn 13 werkplekken (2 beneden en 11 op de 1^e etage; en uitbreidingsmogelijkheid voor 2 werkplekken), een vergaderruimte, een kleedruimte met wasgelegenheid en voldoende lockers voor het personeel van de buitendienst.

De systematiek van de meerjarenonderhoudsplanningen is inmiddels goed geïmplementeerd. Hiermee hebben we steeds een goed en actueel inzicht in de onderhoudssituatie van onze gebouwen en de daarmee samenhangende financiële consequenties. Door slim aan te besteden en optimaal gebruik te maken van de gunstige marktomstandigheden zijn alle uitgaven in 2015 gerealiseerd binnen de hiervoor bestemde budgetten.

Financieel kader kapitaalgoederen

De mate van onderhoud bepaalt de kwaliteit en de levensduur van de kapitaalgoederen. Onderscheid wordt gemaakt tussen aan de ene kant de reguliere beheer-/exploitatiekosten en aan de andere kant de groot onderhoudskosten. De verhouding *tussen* en de omvang *van* beide kostensoorten geeft een beeld van de financiële inspanningen die noodzakelijk waren. De actuele staat van onderhoud en het gekozen beeldkwaliteitsniveau in de openbare ruimte (Het Nieuw Houtens Niveau) zorgen ervoor dat steeds nieuwe afwegingen gemaakt moeten worden. De huidige financiële realiteit maakt dat we te maken hebben met ombuigingen. Deze hebben effect of zullen effect hebben op het niveau van onderhoud.

De omvang van het onderhoud kapitaalgoederen, onderverdeeld in dagelijks/regulier onderhoud en groot onderhoud.

2015	Onderhoud (O)	Groot Onderhoud (GO)	O : GO	Totaal
Begroot	€ 3.760.000	€ 2.107.000	64 : 36	€ 5.867.000
Gerealiseerd	€ 3.855.583	€ 2.325.794	62 : 38	€ 6.181.377

Toereikendheid onderhoudsvoorzieningen

Nr. toelichting balans	Omschrijving voorziening	Toereikend saldo 31-12-2015	Toelichting
1.	Groot onderhoud welzijns-/ sport-accommodaties/ Sociaal Culturele Centra: Het gelijkmatig over de jaren verdelen van de lasten die verband houden met het onderhoud van welzijns-/ sport-accommodaties/ Sociaal Culturele Centra. Met de inzet van deze voorziening wordt ongewenste piekbelasting van de exploitatie voorkomen.	€ 1.825.557	
2.	Huisvesting onderwijs: Is bedoeld voor de uitbreiding/aanpassing/ verbouwing van bestaande schoolgebouwen op basis van het Integraal Huisvestingsplan.	€ 272.731	
3.	Gemeentelijke huisvesting: Deze voorziening is bestemd voor de verbouwing van het gemeentehuis, het achterstallig onderhoud (jaarplan) en het egaliseren van de onderhoudskosten gedurende de komende jaren.	€ 1.208.123	
4.	Beheer Openbare Ruimte(BOR): Het Beheer Openbare Ruimte is nog volop in ontwikkeling en daarom heeft de raad van 10-3-2015 een startnotitie groot onderhoud en vervanging beheer openbare ruimte (BOR) 2014 -2054 behandeld en op 2-7-2015 de kaders vervolgetraject programma-BOR. Fluctuaties in jaarlijkse onderhouds- en grootonderhoudskosten en tevens de meerjarige beheerrisico's worden middels deze gemeenschappelijke voorziening (en het beheerplan) opgevangen. M. i.v. 2016 is het waterbeheer eruit gehaald en hiervoor is ten laste van deze voorziening een nieuwe voorziening gevormd. Zie 11.	€ 748.619	
5.	Brandweergebouwen: Deze voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het grootonderhoud van de brandweergebouwen.	€ 167.530	
6.	Overig gemeentelijk vastgoed: Deze voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het groot onderhoud van de gemeente torens.	€ 197.364	
11.	Riol. Art 44 lid 1d&2 Onderhoud Waterbodem: Op 19-1-2016 heeft de raad ingestemd met het Water en Rioleringsplan (WRP) 2016-2019. In dit voorstel bevindt zich ook besluitvorming rondom voorzieningen en een reserve betrekking hebbend op riolen en hoe deze conform BBV(notitie riolering) eventueel ingesteld moeten worden. Ook bevindt zich hier een voorstel in over de voeding, in dit geval BOR.	€ 500.000	

12.	Groot onderhoud fietstransferia en bijgebouwen: Op 13 november 2013 heeft de raad met de vaststelling van de tweede bestuursrapportage 2013 besloten om een voorziening groot onderhoud fietstransferia en bijgebouwen in te stellen waarin jaarlijks een bedrag voor groot onderhoud gestort kan worden. Inmiddels is er een planning t/m 2061 gemaakt, hoe dit groot onderhoud moet plaatsvinden. Deze voorziening is geactualiseerd in 2015 op basis van het op 3 november 2015 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2016-2025.	€ 176.424	
13.	Wijkposten, steunpunten en overige gebouwen: Deze nieuwe voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het grootonderhoud van de Wijkposten, steunpunten en overige gebouwen. De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van het op 3 november 2015 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2016-2025.	€ 40.000	
14.	Sanitairgebouwtjes woonwagen-centra: Deze nieuwe voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het grootonderhoud van de Sanitairgebouwtjes woonwagencentra. De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van het op 3 november 2015 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2016-2025.	€ 55.000	
	Totaal	€ 5.191.345	

	Voorziening toereikend
--	------------------------

Paragraaf Financiering

Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) geeft een kader voor het (financierings-) risicomanagement. Het betreft het raamwerk voor het financieringsbeleid. Dit is verder uitgewerkt in de gemeentelijke Regeling treasury. Deze regeling geeft een uiteenzetting van de kaders, waarbinnen het treasurybeleid van de gemeente Houten wordt vormgegeven en de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie worden beschreven.

Ontwikkelingen

Actualisatie treasuryregeling

De geactualiseerde treasuryregeling is op 3 februari 2015 door het college vastgesteld. De belangrijkste aanpassingen betreffen de invoering van het schatkistbankieren waarmee het uitzetten van overvloedige middelen drastisch is beperkt en het niet meer toestaan van het gebruik van derivaten. Daarnaast zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden aangepast aan de nieuwe organisatiestructuur.

Rentevisie

Voor de financieringsbehoefte (korte en lange termijn) is een visie op de renteontwikkeling onontbeerlijk. Daarom wordt gebruik gemaakt van diverse renteverwachtingen van kredietwaardige instellingen. Op basis daarvan wordt de gemeentelijke rentevisie geformuleerd.

Ontwikkeling rente

In de begroting 2015 werd de verwachting uitgesproken dat de korte rente zou uitkomen op 0,33% en de 10-jaars rente zich rond de 2,07% zou bewegen. Het verloop van de korte termijn rente (geldmarktrente) en de lange termijn rente (kapitaalmarktrente) liet de afgelopen twaalf maanden het volgende beeld zien. De 3-maands Euribor (Euro Interbank Offered Rate; het rentetarief voor leningen tussen de Europese banken) daalde van 0,08% eind 2014 naar -0,13% eind 2015. De 10-jaars swaprente, de maatstaf voor de kapitaalmarktrente, steeg in die periode licht van 0,9% naar 1,0%. De daling op de korte termijn rente komt voort uit het feit dat de Europese Centrale Bank (ECB) heeft aangekondigd langer door te gaan met opkopen van obligaties van banken. In 2015 hebben wij, indien noodzakelijk, zoveel mogelijk met kasgeld gefinancierd aangezien het kasgeldtarief schommelde tussen de -0,05% en de -0,16%.

In onderstaande grafiek zijn de renteontwikkelingen over de periode 2006 tot en met 2015 weergegeven.

De verwachting is dat de ECB in 2016 een ruim monetair beleid blijft voeren. De lange termijn rentetarieven zullen onder invloed van het gematigde economisch herstel waarschijnlijk gaan oplopen.

1. Renterisico

Voor het renterisico worden twee normen gehanteerd namelijk de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Er dient binnen deze normen geopereerd te worden.

Renterisiconorm (lang)

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten ingeval van herfinanciering en renteherziening van geldleningen. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. Deze norm is op 20% van de lastenkant van de begroting gesteld en wordt afgezet tegen de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	2015
Basisgegevens renterisiconorm	
1 Renteherziening op vaste schuld o/g	0
2 Betaalde aflossingen	8.368
3 Renterisiconorm (1+2)	8.368
4 Begrotingstotaal jaar T	109.559
5 a Het bij Min regeling vastgesteld %	20%
5 b Regeling	
5 Renterisiconorm (5a+5b/100)	21.912
Toets renterisiconorm	
6 Ruimte onder renterisiconorm	13.544
Overschrijding renterisiconorm	

Afgezet tegen de risiconorm 2015 van bijna € 22 miljoen, blijkt uit bovenstaand overzicht dat we ruim binnen de norm zijn gebleven.

Kasgeldlimiet (kort)

De kasgeldlimiet geeft de bovengrens aan van het bedrag aan kortlopende financieringsmiddelen, waarmee de gemeente de (kapitaal)uitgaven mag financieren (de zogenaamde vlottende schuld). Wet fido bepaalt dat indien drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden, de toezichthouder daarvan op de hoogte wordt gesteld. In overleg met de toezichthouder kan door het bestuur eventueel een afwijkend percentage voor de kasgeldlimiet worden vastgesteld. Bij structurele overschrijding van de kasgeldlimiet moet in de financieringsbehoefte worden voorzien door het aantrekken van langlopende geldleningen. De kasgeldlimiet is afgeleid van de omvang van de begroting.

Bedragen x € 1.000				
Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Omvang begroting 2015 per 1/1	109.559	109.559	109.559	109.559
1. Toegestane kasgeldlimiet (8,5%)	9.313	9.313	9.313	9.313
2. Omvang vlottende korte schuld	12.998	10.454	1.049	955
Opgenomen gelden < 1 jaar	12.998	10.454	1.049	955
Schuld in rekening courant				
Gestorte gelden door derden	0	0	0	0
Overige geldleningen (niet vast)	0	0	0	0
3. Vlottende middelen	41	53	1.446	407
Contante gelden in kas	0	0	0	0
Tegoeden in rekening-courant	41	53	1.446	407
Overige uitstaande gelden (niet vast)	0	0	0	0
4. Totaal netto vlottende schuld	12.957	10.401	-397	548
Ruimte			9.710	8.765
Overschrijding	3.644	1.089		

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat wij in het 1e en 2e kwartaal van 2015 de kasgeldlimiet van € 9,3 miljoen hebben overschreden. Dit had deels te maken met grondverkopen die pas in de 2e helft van 2015 werden gerealiseerd. Mede door deze grondverkopen en een dalend investeringsniveau bleven wij in het 3e en 4e kwartaal ruimschoots onder de kasgeldlimiet.

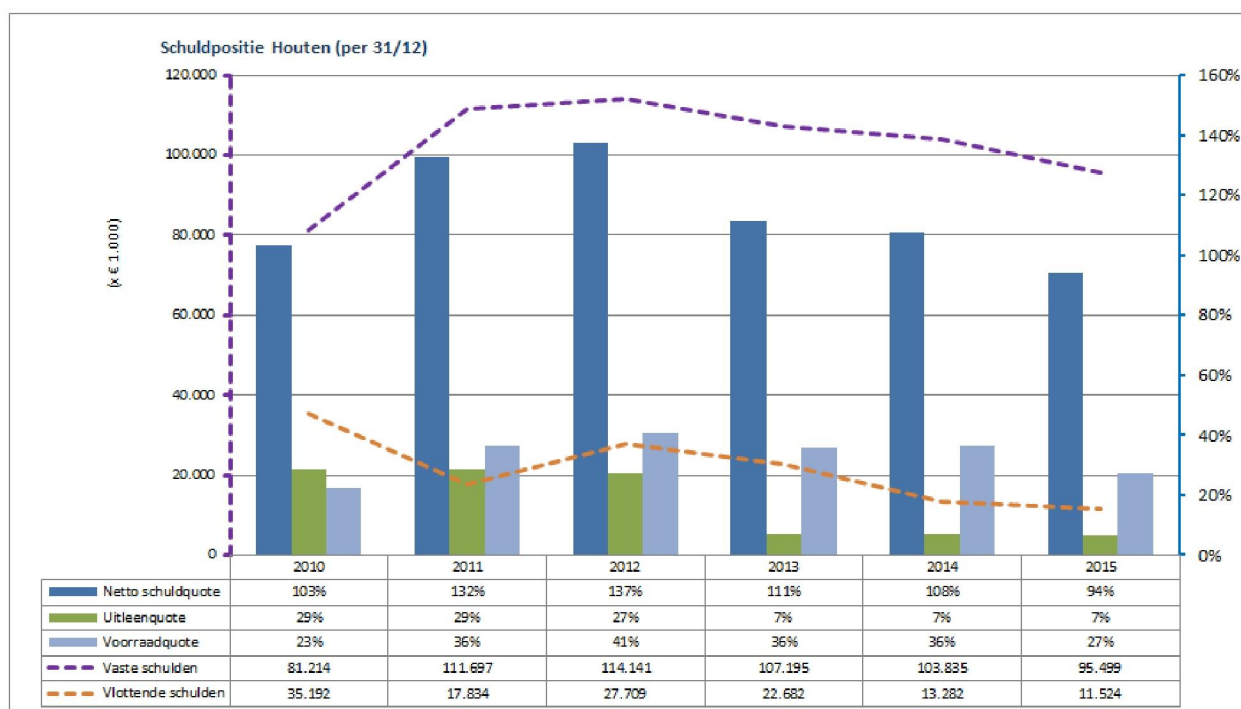
2. Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

In 2015 hebben wij geen vaste leningen afgesloten. De vaste schulden bedragen eind 2015 ruim € 95 miljoen, waarvan ruim € 68 miljoen ten behoeve van de Algemene Dienst, € 20 miljoen ten behoeve van het Grondbedrijf en € 7 miljoen aan verstrekte leningen.

Meerjarig verwachten we een verder dalende financieringsbehoefte vanuit de prognose dat de grondverkopen verder aantrekken en een lager investeringsniveau binnen de Algemene Dienst.

Schuldpositie

De schuldpositie van de gemeente is het best weer te geven als de netto schuld ten opzichte van de exploitatiebaten (netto schuldquote). Een gemeente met hogere inkomsten kan namelijk naar verhouding een hogere schuld aangaan. Hieronder wordt de ontwikkeling van de schuldpositie van Houten weergegeven.

De schuldpositie van de gemeente laat de afgelopen jaren een daling zien vanwege afnemende investeringen. In 2015 bedroeg onze netto schuldquote 94%. Een netto schuldquote hoger dan 130% betekent dat een gemeente een zeer hoge schuld heeft. Door de uitleenquote en voorraadquote van de netto schuldquote af te trekken, wordt de schuld weergegeven die op de exploitatie drukt. De netto schuldquote zal verder dalen als de voorraadposities de komende jaren worden afgebouwd. Op de verstrekte leningen en voorraadposities loopt de gemeente wel bepaalde risico's. Deze risico's zijn meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit (paragraaf weerstandsvermogen en paragraaf grondbeleid).

3. Wet schatkistbankieren

De wet schatkistbankieren is eind 2013 in werking getreden. Schatkistbankieren verplicht decentrale overheden hun liquide middelen aan te houden bij de schatkist van het Rijk en vertaalt zich direct in een lagere staatsschuld. Daarnaast moet het bijdragen aan het terugdringen van risico's van bijvoorbeeld beleggingen van decentrale overheden. Voor Houten betekent dit in ieder geval dat een intensiever cashmanagement gevoerd moet worden om dagelijks te bepalen of er geld naar de schatkist moet vloeien. Bovendien geldt een rapportageverplichting in de paragraaf Financiering waarbij wordt getoetst of een gemeente de gemiddelde drempelwaarde per kwartaal niet heeft overschreden. Voor Houten ligt de drempelwaarde in 2015 op ruim € 0,8 miljoen. In 2015 zijn we ruimschoots onder dit drempelbedrag gebleven.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2015					
(1)	Drempelbedrag	821,69475			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	187	87	793	557
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	634	735	29	265
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

4. Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof)

Per 1 januari 2014 is de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof) in werking getreden. Deze wet zorgt ervoor dat de schulden van de totale Nederlandse overheid niet te hoog worden. De grens van het toegestane tekort bedraagt 3,0% BBP (Bruto Binnenlands Product). Naast het Rijk dienen ook de provincies, gemeenten en waterschappen zich aan strengere normen te houden. Doel is het afbouwen van de saldotekortruimte van de decentrale overheid van 0,5% (2013) naar 0,2% (2017).

De individuele EMU-referentiewaarde voor Houten wordt in de septembercirculaire van het Ministerie van BZK bekend gemaakt en is voor 2015 bepaald op ruim € 4,2 miljoen (tekort). Het werkelijke EMU-saldo over 2015 bedraagt bijna € 11 miljoen (overschot). De conclusie die daaruit kan worden getrokken is dat Houten in 2015 ruimschoots in positieve zin heeft bijgedragen aan het EMU-saldo.

Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding

Het is van belang dat de gemeentelijke organisatie zich blijft ontwikkelen om de bestuurlijke ambities hoogwaardig en integraal te ondersteunen. Medewerkers moeten in veranderende omstandigheden en in verbinding met de omgeving op effectieve wijze bijdragen leveren aan het lokale maatwerk. Onze doelstelling voor de bestuursperiode 2014 - 2018 is dan ook:

De kwaliteit van de organisatie behouden/verbeteren, om zo, in aansluiting op de nieuwe bestuursstijl, op effectieve wijze bijdragen te leveren aan maatschappelijke vraagstukken

Naast de doorontwikkeling van de organisatie is er in diezelfde periode ook nog sprake van een ombuigingsmaatregel van € 1,3 miljoen op de organisatie. Tegen die achtergrond vinden ontwikkeling en ombuigingen in samenhang plaats.

Focus op organisatieontwikkeling

- *Ambities en andere manier van werken*

Meer aandacht voor zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid zijn bewegingen die uit de samenleving zelf komen en die aan kracht winnen. Het gemeentebestuur wil zich met haar nieuwe bestuursstijl op een goede manier verhouden tot die veranderende samenleving en snel en flexibel inspelen op initiatieven van inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners. Dit vraagt de vaardigheden om te luisteren, anderen uit te nodigen en ruimte te bieden en in verbinding met buiten te zoeken naar de wegen om dingen 'mogelijk te maken'. Daarbij vraagt het ook om het zorgvuldig afwegen van belangen, zorg voor kwetsbare groepen en het op tijd knopen doorhakken waar dat nodig is.

Om ambities waar te kunnen blijven maken moeten we de vaardigheden van het huidige personeel blijven ontwikkelen. Medewerkers hebben onverminderd de mogelijkheid om te leren/ontwikkelen in het dagelijkse werk en zich verder te bekwamen via specifieke opleiding en training. Dat er anders wordt gewerkt wordt meer zichtbaar. De uitnodigingsplanologie in het ruimtelijk domein vormt daar een goed voorbeeld van en ook de wijze waarop de samenleving wordt betrokken in het kader van de vluchtelingenproblematiek. Goede voorbeelden of dilemma's worden steeds meer met elkaar gedeeld, zoals tijdens de sessies van 'Back to the Future', waar medewerkers, management, college- en raadsleden met elkaar in gesprek gingen rondom actuele casuïstiek.

- *Noodzaak instroom*

Tegen de achtergrond van bovenstaande bewegingen is het van belang om ons te realiseren dat het werknemersbestand verouderd. De economische crisis en als gevolg daarvan een vacaturestop hebben in de afgelopen jaren geleid tot een laag verloop (uit- en instroom) in de organisatie. Wel is er sprake geweest van interne beweging (doorstroom) van personeel door middel van flexibele inzet via Matchpoint. De komende jaren zien we een grote uitstroom van pensioengerechtigden. Dit maakt het mogelijk om te investeren in de instroom van nieuwe jonge medewerkers. Nieuwe medewerkers met energie, vaardigheden én expertise die aanvullend zijn op ons huidige personeel. Bij de inzet die wordt gepleegd op het aantrekken van nieuwe, jonge arbeidskrachten, gaat ook bijzondere aandacht uit naar de bestrijding van de jeugdwerkloosheid. Het creëren van arbeidsplaatsen specifiek voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is daarbij ook één van de pijlers.

- *Financiële impuls*

Ambities, een andere manier van werken, de noodzaak om het huidige personeel duurzaam en flexibel inzetbaar te houden én ook het belang om ontwikkeling en instroom van nieuwe kwaliteit te bevorderen. Dit vraagt inspanning, ruimte en investering. Daarom heeft de raad bij de perspectiefnota 2016 besloten tot een financiële impuls van € 750.000 voor de organisatie. Met deze impulsmiddelen moet het mogelijk zijn om op korte termijn flinke stappen te zetten in bovenstaande bewegingen én daarbij de taakstelling in 2018 te realiseren. Vooruitlopend op de begrotingsbehandeling 2016 is de raad middels een collegebrief geïnformeerd over de kaders voor de inzet van deze impulsmiddelen.

- *Realisatie taakstelling*

De raad heeft bij de perspectiefnota 2014 een gefaseerd oplopende ombuigingstaakstelling van € 1,3 miljoen (in 2018) vastgesteld. Ultimo 2015 is bijna 50% (€ 0,6 miljoen) van deze taakstelling gerealiseerd. De taakstelling mag worden gerealiseerd op het bredere domein van organisatie, bedrijfsvoering en huisvesting. Van de tot nu gerealiseerde taakstelling van € 0,6 miljoen heeft € 0,4 miljoen betrekking op de bedrijfsvoering en is € 0,2 formatie gerelateerd.

Voor wat betreft de huisvesting wordt gewerkt aan het concept 'Huis van de Stad'. Met 'Huis van de Stad' wordt een plek beoogd waar alle maatschappelijke instellingen zijn gevestigd en waar inwoners en bedrijven terecht kunnen voor ontmoeting en met al hun (hulp)vragen op het gebied van zorg, welzijn, wonen, leren, lezen, kunst, cultuur en gemeenten. Inmiddels is een eerste belangrijke maatschappelijke partner (Van Houten&Co) in het bibliotheekgebouw gehuisvest. Gesprekken met andere maatschappelijke partners, die ook graag zichtbaar aanwezig willen zijn in het 'Huis van de Stad' worden in 2016 voortgezet. Los van de inhoudelijke ambitie van een betere dienstverlening vanuit het 'Huis van de Stad' biedt de geconcentreerde huisvesting van verschillende partners efficiency-voordelen in termen van huisvesting en bedrijfsvoering.

De oorspronkelijke financiële taakstelling voor 2015 was € 0,8 miljoen. Door externe en interne bewegingen is er een toenemende druk ontstaan op het realiseren van deze taakstelling. Daarom heeft de raad bij de perspectiefnota 2016 besloten de taakstelling voor 2015 en 2016 aan te passen. De nieuwe opbouw van de taakstelling ziet er als volgt uit:

bedragen x € 1.000				
Omschrijving	2015	2016	2017	2018
Organisatie, bedrijfsvoering en huisvesting	450	800	1.200	1.300

Naast deze financiële taakstelling is het, als gevolg van de veranderende ruimtelijke agenda, ook nodig de formatie af te bouwen voor de grondexploitatie projecten in de komende bestuursperiode. De afbouw is mede afhankelijk van de fasering van de nog af te bouwen woningen in Houten-Vinex, maar ook ontwikkelingen binnenstedelijk (inbreidingslocaties).

Informatiefunctie

- *Digitalisering van de dienstverlening*

In opvolging van het landelijke NUP programma (afgerond eind 2014) zijn alle digitale bouwstenen in 2015 'overgedragen aan de lijn'. Uitzonderingen zijn de BLAU - Basisregistratie voor Lonen, Arbeidsverhoudingen en Uitkeringen (in beheer bij Ministerie SZW) en de BRO – Basisregistratie Ondergrond (in beheer bij TNO). De BGT – Basisregistratie Groot-schalige Topografie vraagt tot in 2016 extra aandacht op het niveau van implementatie.

In de evaluatie van het landelijke programma Antwoord (onderdeel van het NUP) stelt onze gemeente vast dat een aantal van de doelstellingen (80% van de dienstverlening in de frontoffice en een integraal klantbeeld) door de tijd zijn ingehaald. Uitbesteding van een aantal diensten, aanzienlijk meer nadruk op privacy en verschuiving in prioriteiten zijn de belangrijkste redenen van deze inhaalslag. Herijking van het digitale dienstverleningsconcept bleek nodig. Dit is opgepakt via een nieuw op te stellen programma 'Toegankelijke gemeente'. De focus van dat programma ligt op de mens (hostmanship) en processen. Ondersteunend hieraan zal het gebruik van de NUP bouwstenen binnen dienstverlening als een generieke digitale infrastructuur (GDI) de komende jaren verder worden ingeregeld.

- *Het 'lean' (optimaliseren) maken van processen*

In het digitaliseren van processen heeft de gemeente een bewuste keuze gemaakt om deze processen eerst te beoordelen of ze geleend konden worden. Op dat gebied zijn in 2015 de nodige successen geboekt. Het inkoopproces, vergunningenproces en subsidieproces zijn enkele voorbeelden waar de zaken voortvarend zijn opgepakt en gedigitaliseerd. In de loop van 2015 werd duidelijk dat het optimaliseren van processen nog steeds wel belangrijk was maar dat de mankracht, om zoveel zaken tegelijkertijd op te pakken, begon te knellen. Het volharden in continu verbetering, gericht op waarde voor de burger (en de interne klant), is intensief en vergde prioriteitstelling bij een kleiner wordende organisatie.

- *Papierarm werken*

De trend van minder binnenkomende papieren post is in 2015 onverminderd doorggegaan maar we zagen in de laatste maanden dat het absolute aantal papieren poststukken leek te stabiliseren. Onze eigen printbehoefte loopt hier redelijk synchroon aan. Het inleveren van een printer per etage in het gebouw (al in 2014 gerealiseerd) en meer mobiele apparaten hebben in 2015 het papierarm werken

gestimuleerd. De volgende slag om het vergadercircuit te digitaliseren is in 2015 wel alvast onderzocht maar nog niet doorgezet. Ook hier is de beschikbare mankracht helaas de knellende factor.

De repro is in 2015 nog in stand gehouden maar zoveel mogelijk gebruikt om niet-standaard en grote opdrachten af te drukken.

- **Beveiliging**

In 2015 is gestart met de invoering van de 'Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG)'. Daarbij wordt gebruik gemaakt van ondersteuning door de 'De Informatiebeveiligingsdienst voor gemeenten (IBD)' waarbij de gemeente Houten sinds de zomer van 2014 aangesloten is. In het vierde kwartaal van 2015 is met name aandacht geschonken aan de voorbereidingen voor de komst van de 'Wet meldplicht datalekken' per 1 januari 2016. Daarbij is (naast het ontwerpen en invoeren van een specifieke meldingsprocedure bij datalekken) vooral gekeken naar het prioriteren van sommige maatregelen uit de BIG door deze vóór 1 januari 2016 in te voeren.

Met het in gebruik nemen van de uitwisselingsdienst veilig.houten.nl is een belangrijke stap genomen om de in het kader van de uitvoering van de Jeugdwet te ontvangen of te verstrekken privacygevoelige gegevens veilig uit te wisselen.

Personeelslasten algemene dienst (inclusief inhuur derden)

Binnen de reguliere bedrijfsvoering worden vacatures nauwelijks ingevuld en stimuleringsmaatregelen hebben daarnaast ook tot formatiereductie geleid. Door middel van interne mobiliteit en regionale samenwerking worden capaciteitsproblemen opgelost. Daar waar het niet anders kon is incidenteel besloten tot inhuur over te gaan. Dit was in veel gevallen voordeliger dan een tijdelijk dienstverband aanbieden, omdat daar ook aanspraken op een uitkering uit voort konden komen.

Inhuur derden

Onderscheiden worden drie categorieën voor de inhuur van externe krachten.

- a. Vinex en andere ruimtelijke projecten. De financiering vindt plaats uit de grondexploitatie en speciaal ter beschikking gestelde kredieten.
- b. Incidentele taken/projecten, die eenmalige specifieke deskundigheid vragen, gerelateerd aan de decentralisaties van zorgtaken. Financiering vindt plaats uit speciaal daarvoor ter beschikking gestelde budgetten.
- c. Frictie in de reguliere bezetting. Financiering vindt plaats uit salarisbudget of daarvoor aanvullend beschikbaar gestelde budgetten.

De verantwoording per categorie is opgenomen in tabel bij de meerjarige inhuurkosten.

Kosten inhuur derden meerjarig

In onderstaand overzicht zijn de kosten voor inhuur van derden voor de jaren 2012 tot en met 2015 opgenomen. De inhuur voor de grondexploitatie is niet opgenomen binnen de algemene dienst en de bedragen hiervan komen slechts voor een totaaloverzicht voor in onderstaand overzicht. Omdat de dekking van deze kosten plaatsvindt vanuit de grondexploitatie en speciaal ter beschikking gestelde kredieten blijven deze in de rest van deze analyse buiten beschouwing.

Bedragen x € 1				
Omschrijving	Jaarrekening 2012	Jaarrekening 2013	Jaarrekening 2014	Jaarrekening 2015
a. Grondexploitatie	285.739	211.384	141.398	112.080
b. Specifieke projecten algemene dienst	92.075	112.202	625.981	1.152.174
c. Frictie algemene dienst	275.446	452.037	325.992	1.063.967
Totaal	653.260	775.623	1.093.371	2.328.221

De kosten voor inhuur op specifieke projecten zijn in 2015 flink gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Dit houdt verband met het programma Transitie in samenhang. In 2015 hebben er grote veranderingen plaatsgevonden in het Sociale Domein. De taken en verantwoordelijkheden van de gemeente zijn fors uitgebreid door de overheveling van de Jeugdzorgtaken, nieuwe Wmo-taken en de verantwoordelijkheden voortvloeiende uit de nieuwe participatiewet. Deze majeure operatie heeft erin geresulteerd dat het jaar 2015 gekenschetst kan worden als 'het overgangsjaar'.

De incidentele inhuur bij de algemene dienst is gerelateerd aan de omslag die in de afgelopen jaren gemaakt moest worden om naar een flexibele en efficiënte organisatie te groeien die met aanzienlijk minder middelen de noodzakelijke kwaliteit en kwantiteit kan blijven leveren. Daarnaast hebben de veranderingen in het sociaal domein ook een effect op de reguliere bedrijfsvoering, omdat reguliere

capaciteit gedeeltelijk op dat domein is ingezet en vervangen is door incidentele inhuur. Overigens blijkt uit het resultaat van de personeelslasten voor de algemene dienst dat er naast specifieke budgetten ook incidentele dekking voor deze inhuur is gerealiseerd in de vorm van UWV-gelden en vergoedingen voor gedetacheerd personeel.

Resultaat

Personeelslasten algemene dienst

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2015	Werkelijk 2015	Resultaat
Salarissen	17.443	17.379	64
Vergoedingen UWV gelden en (gedetacheerd) personeel	-215	-239	24
Inhuur	1.200	1.064	136
Af: afdeling Projectontwikkeling*	-1.025	-1.024	-1
Resultaat algemene dienst	17.403	17.180	223

* Dit bedrag wordt via de producten doorbelast aan de grondexploitatie

Het resultaat op de personeelslasten binnen de algemene dienst bedraagt € 223.000 positief (1,3%). Het verloop van personeel is nog steeds minimaal waardoor de werkelijke salarislasteren nog wel stijgen vanwege de doorgroei naar de eindschaal. De incidentele inkomsten hebben samen met incidentele vrijval van reguliere salarisdregetten als gevolg van uitstroom gediend ter dekking van inhuur.

Saldo kostenplaatsen algemene dienst

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Begroting 2015	Werkelijk 2015	Resultaat
Personeelslasten algemene dienst ⁽¹⁾	17.403	17.180	223
Concernbrede kostenplaatsen ⁽¹⁾	816	775	41
Kostenplaats ICT Werk en Inkomen Lekstroom ⁽²⁾	-32	-155	123
Kostenplaats ICT RUD ⁽²⁾	0	-114	114
Exploitatielasten gemeentelijke huisvesting (energie)	1.535	1.455	80
Toevoeging voorziening pensioenen wethouders	236	156	80
Niet ingezet budget kwaliteitsverhoging in afwachting van eventuele vorming regionale vastgoedorganisatie	75	6	69
Inhuur programmamanager programma duurzaamheid ⁽³⁾	45	0	45
ICT systeembeheer (telefonie/ communicatie/ reproductie)	547	502	45
Automatiseringskosten	359	318	41
Ontwikkeling midoffice en digitale koppelingen (in- en extern)	36	2	34
Saldo kostenplaatsen overig incl. kapitaallasten (< € 25.000)	1.636	1.546	90
Resultaat kostenplaatsen algemene dienst	22.656	21.671	985

1. Het exploitatieoverschot wordt gestort in de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling

2. Het exploitatieoverschot wordt gestort in de bestemmingsreserve ICT Werk en Inkomen Lekstroom & RUD

3. De inspanning wordt vanaf 2016 gepleegd. De begrote onttrekking in 2015 aan het toekomstfonds Duurzaam voor eenzelfde bedrag heeft niet plaatsgevonden waardoor er geen effect op het rekeningresultaat is ontstaan..

Het saldo op de kostenplaatsen van de algemene dienst is inclusief het resultaat op personeelslasten € 985.000 positief. Na verrekening met diverse exploitatiereserves is een bedrag van € 438.000 van invloed op het rekeningresultaat. Deze afwijking van minder dan 2% is voor een belangrijk deel het gevolg van een strakke sturing van de uitgaven waarbij nut en noodzaak belangrijke criteria zijn geweest. Daarnaast hebben een laag energieverbruik, ontwikkelingen rond de vastgoedorganisatie en de actualisatie van de voorziening voor wethouderspensionen ook een positief effect op het rekeningresultaat.

Het positief saldo van € 264.000 op de concernbrede kostenplaatsen inclusief personeelslasten is met name het gevolg van het krimpende personeelsbestand. Deze incidentele voordelen worden conform het vastgesteld financieel kader in de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling gestort om de taakstelling van € 1,3 miljoen op bedrijfsvoering te kunnen realiseren.

Paragraaf Verbonden partijen

Inleiding

Deze paragraaf gaat over verbonden partijen. De gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. Dit kan bijvoorbeeld door uitvoering in eigen hand of de uitvoering met een aantal andere gemeenten of partijen gezamenlijk in o.a. Gemeenschappelijke regelingen. Dit zijn partijen waarmee de gemeente een bestuurlijke relatie heeft én waarin zij een financieel belang heeft (art. 1 BBV). Het gaat dus om derde partijen, waarin de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur en/of stemrecht en waaraan voor de gemeente een financieel risico is verbonden, als die partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt. Het ontstaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang.

Het is voor de raad van belang dat de relatie tussen de verbonden partij en het publieke belang, zoals weergegeven in de programma's, op hoofdlijnen wordt aangegeven. Daaruit moet blijken dat de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en dat de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden of kunnen worden. Daarbij hoort ook het inzichtelijk maken en houden van het budgettaire beslag en de financiële risico's voor de gemeente die voortvloeien uit de participatie met de verbonden partij. Het beleid is gericht op een volledige en tijdige informatievoorziening en beheersing met betrekking tot de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen bij verbonden partijen.

Deze paragraaf geeft inzicht in:

- De visie op verbonden partijen, in relatie tot de doelstellingen van de gemeente Houten;
- De ontwikkelingen en beleidsvoornemens over de verbonden partij;
- Het bestuurlijk en financieel belang in de verbonden partij.

De bedragen die genoemd worden bij het eigen en vreemd vermogen 2014, het financieel resultaat 2014, verwacht financieel resultaat 2015 en 2016 zijn overgenomen uit de paragraaf verbonden partijen in de begroting 2016. Indien de (concept) jaarstukken 2015 van de verbonden partij aangeleverd zijn, zijn deze verwerkt in deze paragraaf.

Verbonden partijen zijn wettelijk verplicht voor 15 april 2016 de jaarstukken op te leveren. Mogelijk dat hierdoor de financiële gegevens in deze paragraaf nog wijzigen. Indien dit het geval is wordt de raad, evenals vorig jaar, voor de bestuurlijke behandeling van de jaarstukken hierover geïnformeerd.

De aan de gemeente Houten verbonden partijen zijn te onderscheiden in drie hoofdvormen:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschap (BV, NV);
- Overige samenwerkingsverbanden.

Gemeenschappelijke Regelingen

GGD regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats	Zeist
Doel	De GGDrU is belast met de uitvoering van de wettelijke taken op het terrein van de openbare gezondheidszorg voor 26 gemeenten in de provincie Utrecht. De belangrijkste taak van de regionale gezondheidsdienst is het voorkomen van ziekten en het bevorderen van gezond gedrag en een gezonde leefomgeving. De zorg is gebaseerd op de Wet publieke gezondheid (Wpg). De GGDrU voert voor Houten enkele wettelijke taken uit, zoals infectieziektebestrijding, tbc-bestrijding, medische milieukundige zorg, technische hygiënezorg, seksuele gezondheid en inspecties kinderopvang. Daarnaast vraagt Houten inzet aan de GGDrU voor de uitvoering van onder meer forensische zorg, reizigersvaccinaties en het rijksvaccinatieprogramma. Met ingang van 1 januari 2016 voert de GGDrU niet meer alleen de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) 4-18 jaar uit, maar de gehele JGZ 0-18 jaar.
Programma	Vitaal
Deelnemende partijen	26 gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Veenendaal, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein, Utrechtse Heuvelrug, Utrecht en Zeist
Openbaar belang dat wordt behartigd	De GGDrU levert een bijdrage aan het deelprogramma gezondheidszorg uit de begroting. Dit deelprogramma richt zich enerzijds op het ondersteunen van kwetsbare mensen, anderzijds op het voorkomen van problemen door gerichte preventie. Het deelprogramma sluit aan bij één van de hoofddoelen van de Wmo zoals dit in het visiedocument is geformuleerd: inwoners zijn in staat, door ondersteuning en begeleiding, zo volledig mogelijk en zo zelfstandig mogelijk, deel te nemen aan de maatschappij. De verschillende transities hebben ertoe geleid dat gemeenten meer taken en bevoegdheden hebben gekregen als het gaat om de zorg voor kwetsbare burgers. Gelet op bezuinigingen, de transities en het beroep op eigen verantwoordelijkheid, is investeren in preventie, waarbij inwoners zo lang mogelijk gezond en zelfstandig thuis kunnen (blijven) wonen noodzakelijk. De GGDrU levert een bijdrage aan het bevorderen van een gezonde bevolking door middel van onderzoek, advies en ondersteuning. De JGZ heeft een belangrijke signalerende functie als het gaat om de ontwikkeling van onze jeugd. Een andere belangrijke taak van de GGDrU is het verzamelen van epidemiologische gegevens waarmee de gemeente haar beleid kan richten. Op basis van deze onderzoeken richt Houten zich op de thema's psychosociale gezondheid, gezond gewicht en bewegen en preventie ten aanzien van het gebruik van genotmiddelen. Veel informatie is te vinden in de gezondheidsatlas www.ggdatlas.nl.
Ontwikkelingen	In 2015 zijn meerdere interventies uitgevoerd om de bedrijfsvoering van de GGDrU, in al zijn facetten, te versterken. Daarvoor hebben de gemeenten geld vrijgemaakt door het positieve resultaat van het begrotingsjaar 2014 te bestemmen voor de jaren 2015 tot en met 2017, te weten € 300.000 per jaar. Voor de jaren 2018 en verder zal de GGDrU binnen de kaders van de vastgestelde gemeentelijke bijdrage middelen moeten vinden om deze belangrijke impuls een structureel karakter te geven. In 2015 heeft Houten samen met 11 andere gemeenten de voorbereidingen getroffen om de Jeugdgezondheidszorg 0 – 4 jaar bij de GGDrU te beleggen. Deze taak wordt vanaf 1 januari 2016 geëffectueerd.
Beleidsverantwoording 2015	In 2015 heeft de invlechting van de JGZ plaatsgevonden, waarmee de GGDrU met ingang van 1 januari 2016 verantwoordelijk is geworden voor de integrale JGZ 0-18 jaar voor 12 gemeenten in de provincie. Daarnaast heeft de GGDrU, net als in 2014, een Kadernota opgesteld waarin in grote lijnen wordt geschetst hoe de GGDrU zich wil verhouden tot de veranderende wereld om hem heen, welke rol hij daarin voor zichzelf ziet en of de organisatie voldoende toegerust is om deze rol te spelen.
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de GGDrU bestaat uit het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Tot het bestuur van de GGDrU behoren ook bestuurscommissies en de adviescommissie 'Financiën en Bedrijfsvoering'. De gemeente Houten is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en in de bestuurscommissie met 1 zetel en 3 stemmen. Het college van B & W heeft besloten voor beide gremia de portefeuillehouder gezondheidsbeleid af te te

	vaardigen. Daarnaast zijn er regionale adviescommissies. De gemeenten in Lekstroom hebben besloten om het bestuurlijk platform van het sociaal domein hiervoor te benutten.																								
Financieel belang	De gemeente Houten draagt bij in de kosten van de GGDrU op basis van een bedrag per inwoner. Het bedrag per inwoner is bepaald op basis van de door het algemeen bestuur vastgestelde meerjarenraming. In 2015 bedroeg de inwonerbijdrage € 11,49 per inwoner. Daarnaast waren er aanvullende taken die wij bij de GGDrU hebben belegd in 2015: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Taak</th><th>bedrag</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Inwonerbijdrage</td><td>556.312</td></tr> <tr> <td>Lijkschouwingen</td><td>8.634</td></tr> <tr> <td>Elektronisch kind dossier (DD JGZ)</td><td>54.101</td></tr> <tr> <td>Inzet verwijsindex</td><td>7.324</td></tr> <tr> <td>Contactmoment adolescenten</td><td>41.876</td></tr> <tr> <td>Projectkosten invlechting JGZ</td><td>11.708</td></tr> <tr> <td>Huur spreekkamer JGZ</td><td>26.547</td></tr> <tr> <td>Lokale taken (OGGZ)</td><td>13.254</td></tr> <tr> <td>Nuchter Verstand</td><td>750</td></tr> <tr> <td>Restitutie conform AB-besluit</td><td>-16.501</td></tr> <tr> <td>Kinderopvanginspecties</td><td>71.378</td></tr> </tbody> </table>	Taak	bedrag	Inwonerbijdrage	556.312	Lijkschouwingen	8.634	Elektronisch kind dossier (DD JGZ)	54.101	Inzet verwijsindex	7.324	Contactmoment adolescenten	41.876	Projectkosten invlechting JGZ	11.708	Huur spreekkamer JGZ	26.547	Lokale taken (OGGZ)	13.254	Nuchter Verstand	750	Restitutie conform AB-besluit	-16.501	Kinderopvanginspecties	71.378
Taak	bedrag																								
Inwonerbijdrage	556.312																								
Lijkschouwingen	8.634																								
Elektronisch kind dossier (DD JGZ)	54.101																								
Inzet verwijsindex	7.324																								
Contactmoment adolescenten	41.876																								
Projectkosten invlechting JGZ	11.708																								
Huur spreekkamer JGZ	26.547																								
Lokale taken (OGGZ)	13.254																								
Nuchter Verstand	750																								
Restitutie conform AB-besluit	-16.501																								
Kinderopvanginspecties	71.378																								
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2014	Begin boekjaar: € 2.575.682 Einde boekjaar: € 3.212.195																								
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2014	Begin boekjaar: € 10.889.083 Einde boekjaar: € 12.929.123																								
Financieel resultaat 2014 (saldo van baten en lasten)	€ 1,146 miljoen (na bestemming: € 1,279 miljoen)																								
Verwacht financieel resultaat 2015 en 2016 (saldo van baten en lasten)	2015: De GGD verwacht het jaar af te sluiten met een klein incidenteel voordeel. 2016: € 300.000 negatief (na bestemming: € 0). (deze bedragen zijn pas bekend bij de definitieve jaarstukken van de GGDrU)																								
Risico's	In het begrotingsjaar 2016 wordt de GGDrU geconfronteerd met een aantal belangrijke ontwikkelingen, zoals de invoering van het nieuwe basistakenpakket, de verdere ontwikkeling van de integrale jeugdgezondheidszorg, waaronder de uitvoering van de JGZ 0-4 van de Lekstroomgemeenten en een taakonderdeel van de nieuwe gemeentelijke taak op het gebied van het Wmo-toezicht. Nog niet alle ontwikkelingen zijn in de begroting verwerkt; hiertoe volgen begrotingswijzigingen. Voor de jaren 2018 en verder zal de GGDrU binnen de kaders van de vastgestelde gemeentelijke bijdrage middelen moeten vinden om een structurele oplossing te realiseren voor de versterking van de bedrijfsvoering.																								
Overige relevante gegevens																									

Bestuur Regio Utrecht (BRU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Het BRU behartigt de belangen met een regionaal karakter, met als doel een evenwichtige ontwikkeling in het gebied te bevorderen. De belangrijkste taken van het BRU zijn: - Vaststellen en uitvoeren van het Regionaal structuurplan (RSP). - Vaststellen en uitvoeren van het Regionaal verkeers- en vervoerplan. - Vaststellen van de Huisvestingsverordening. - Vaststellen van een woningbouwprogramma. - Beheren van het Budget gebundelde doeluitkering (volgens de Wet infrastructuurfonds). - Verlenen van een vergunning voor lokaal en interlokaal openbaar vervoer en het vaststellen van de dienstregelingen. - Vaststellen van een regionaal-economische ontwikkelingsstrategie. - Vaststellen van bedrijfsterreinen, kantoorlocaties en detailhandelsvoorzieningen die van regionaal belang zijn. - Bevorderen van regionaal-economisch onderzoek. - Vaststellen van de hoofdlijnen van een regionaal promotie- en acquisitiebeleid, gericht op bedrijfsvestiging en toerisme.
Programma	Duurzaam Bereikbaar

Deelnemende partijen	De gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen en Zeist
Openbaar belang dat wordt behartigd	Houten wil graag samenwerken met andere gemeenten, maar opteert niet voor eenzijdige oriëntatie. Houten richt de samenwerking niet eenzijdig op één partner maar zoekt samenwerking binnen allerlei verbanden indien de doelstellingen van de gemeenten daarmee gediend zijn. Voor de samenwerking met betrekking tot het BRU geldt dat Houten door zijn ligging gebonden is aan regionale samenwerking met gemeenten rondom de stad Utrecht, inclusief de stad zelf. Onder meer het RSP, het regionale verkeers- en vervoersplan en de voorstellen rondom woonruimteverdeling tonen aan dat Houten verbonden is aan de grootstedelijke taken van het BRU. De BRU richt zich de afgelopen jaren steeds meer op communicatie en betrokkenheid van gemeenten en de raden bij belangrijke beleidsontwikkelingen. Dit past bij een BRU van en voor gemeenten.
Ontwikkelingen	Het BRU is per 1 januari 2016 beëindigd. Er is een liquidatieplan vastgesteld en inmiddels in uitvoer.
Beleidsverantwoording 2015	De diverse beleidsvelden hebben in 2015 nog aan de afspraken voldaan en zijn lopende projecten afgehandeld.
Bestuurlijk belang	De gemeente Houten heeft drie leden in het Algemeen Bestuur waarvan één lid ook lid is van het Dagelijks Bestuur.
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage is in 2015 nog voldaan. Er zijn geen afwijkingen geconstateerd die niet binnen de begroting konden worden opgelost. Bij de verdere afwikkeling van de liquidatie zal er een verdeling van het overschot plaatsvinden.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2014	Begin boekjaar: € 11.762.878 Einde boekjaar: € 13.099.572
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2014	Begin boekjaar: € 269.937.618 Einde boekjaar: € 254.480.258
Financieel resultaat 2014 (saldo van baten en lasten)	€ 1.337.000 (€ 46.000 na bestemming)
Verwacht financieel resultaat 2015 en 2016 (saldo van baten en lasten)	2015: € 87.000 2016: € 0 (BRU in liquidatie)
Risico's	
Overige relevante gegevens	Jaarcijfers 2015 zijn nog niet beschikbaar

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats	Soest
Doel	De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten aan de verbetering van het milieu met betrekking tot afval. Daarbij wordt gestreefd naar het bereiken van een zo gunstig mogelijk effect, tegen zo laag mogelijke kosten. Namens de gemeenten zorgt de AVU voor de regie van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval (dus geen afval van bedrijven). De AVU doet dit door de organisatie en de regeling van transport, overslag, bewerking en verwerking van de grootste huishoudelijke afvalstromen.
Programma	Duurzaam
Deelnemende partijen	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, de Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Openbaar belang dat wordt behartigd	De AVU bundelt de deskundigheid van de aangesloten gemeenten, waardoor er voor beleid en uitvoering een platform met veel (plaatselijke) kennis beschikbaar is. Door inzameling en verwerking van huishoudelijk afval gezamenlijk aan te besteden worden dankzij grote hoeveelheden in de regel gunstige tarieven verkregen.
Ontwikkelingen	De AVU verzorgt de aanbestedingen en het contractbeheer van de overslag en de verwerking van restafval en van GFT en voor de inzameling en verwerking van glas, papier en verpakkingsafval (plastic, drankenkartons en blik). Daarnaast verzorgt de AVU sorteertanalyses van huishoudelijk afval en adviseert de AVU de Utrechtse gemeenten onder andere over gescheiden afvalinzameling en – verwerking.
Beleidsverantwoording 2015	In de oorspronkelijke AVU-begroting moest Houten € 791.786 betalen aan de AVU. Omdat in 2015 landelijk een afvalstoffenbelasting werd ingevoerd en de AVU de verwerking van het kunststof verpakkingsafval ging verzorgen, heeft 2015 een begrotingswijziging plaatsgevonden en werd de bijdrage met € 231.979 verhoogd naar € 1.023.765. Zie raadsbesluit 2015-061.

Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden uit de gemeente Utrecht, te benoemen door de gemeenteraad en één deelnemer per overige gemeente. De portefeuillehouder Duurzaamheid is namens de gemeente Houten lid van het algemeen bestuur van de AVU.
Financieel belang	De bijdragen van de gemeenten worden hoofdzakelijk bepaald door het aantal ton afval dat via de AVU (contracten) wordt aangeboden bij de verwerkers. Omdat de hoeveelheid door Houten aangeboden afval in 2015 iets minder was dan begroot en de verwerkingskosten dus lager zullen zijn, krijgt de gemeente restitutie. Het precieze bedrag zal duidelijk worden zodra de jaarrekening 2015 is opgemaakt. Volgens het eerste concept van de jaarrekening zou de teruggave € 88.923 bedragen. Dat concept moet nog worden gecontroleerd.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 184.816 (*) Einde boekjaar: € 296.322 (*)
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 8.394.505 (*) Einde boekjaar: € 13.055.460 (*)
Financieel resultaat 2015 (saldo van baten en lasten)	€ 111.506 (*)
Verwacht financieel resultaat 2016 en 2017 (saldo van baten en lasten)	2016: € 0 2017: € 0
Risico's	Voor de AVU-organisatie kan een risico met betrekking tot de continuïteit van de afvoer van het huishoudelijk afval van ca. 5 mln euro worden berekend. De kans dat dit risico optreedt is echter vrijwel verwaarloosbaar. Een weerstandsvermogen wordt dan ook niet aangehouden. Extra kosten worden doorberekend aan de deelnemende gemeenten.
Overige relevante gegevens	De AVU heeft een convenant met de belastingdienst gesloten en geniet horizontaal toezicht.

* Dit betreffen bedragen uit de eerste concept-jaarrekening 2015. Deze moeten nog worden gecontroleerd.

Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Deze gemeenschappelijke regeling heeft tot doel uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency samen te werken bij de beleidsvoorbereiding, heffing en invordering van waterschapsbelastingen en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Deelnemende partijen	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, De Bilt, Utrecht, Houten, Nieuwegein, Bunnik, Lopik en Zeist.
Openbaar belang dat wordt behartigd	In het kader van deze regeling worden de belangen van de deelnemers behartigd, elk voor zover het hun grondgebied en hun belangen betreft, op het gebied van; 1. de heffing en invordering van belastingen; 2. de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens op basis van die wet én het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, en 3. basisadministraties en basisregistraties.
Ontwikkelingen	<u>De WOZ-waarde in het woningwaarderingstelsel</u> Het woningwaarderingstelsel (WWS), ook wel het puntensysteem genoemd, is een systeem om de maximale huurprijs voor woningen in de gereguleerde huursector te bepalen. De maximale huurprijs wordt bepaald door een groot aantal factoren. Eén daarvan is de WOZ-waarde. Met ingang van 1 oktober 2015 speelt de WOZ-waarde een grotere rol. De BghU heeft een informatieplicht naar deze groep huurders. Door deze ontwikkeling ontvangen de huurders in 2016 voor het eerst een WOZ-beschikking waartegen zij in bezwaar en beroep kunnen gaan. Eind 2016 zullen wij dit proces evalueren en bezien of aanpassingen naar de toekomst gewenst zijn. <u>MijnWOZ</u> In 2015 heeft de BghU een pilot uitgevoerd waarbij een deel van de inwoners van de gemeenten Utrecht en De Bilt de mogelijkheid kregen om vooraf hun WOZ-gegevens te raadplegen. Gelet op het succes van deze pilots is besloten om dit project om te zetten in een permanent proces waarbij de belanghebbende het gehele jaar de opbouw van haar gegevens kan raadplegen en mutaties kan voorstellen.

Beleidsverantwoording 2015	Uitgangspunt is dat de BghU alle opgedragen belastingtaken zelfstandig uitvoert. De samenwerking heeft geen gevolgen voor de beleidsvrijheid van de deelnemers voor wat betreft de te heffen belastingsoorten, noch voor het vaststellen van de verordeningen, tarieven en kwijtscheldingsnormen. Op deze onderdelen blijven zij zelfstandig beslissingsbevoegd. Beschrijving van de soorten plaatselijke belastingen, evenals de beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid, vindt plaats in de begrotingen van de deelnemers. In diezelfde begrotingen wordt ingegaan op de kostendekkendheid, het kwijtscheldingsbeleid en de te hanteren tarieven voor de belastingen.
Bestuurlijk belang	De gemeente Houten heeft één lid in het bestuur, waarbij dit lid bij besluitvorming 10 stemmen heeft van de 200 (1 januari 2016 na de toetreding van Utrechtse Heuvelrug).
Financieel belang	De bijdrage van Houten in 2015 was € 563.000
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 720.356 Einde boekjaar: € 644.559
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 12.162.172 Einde boekjaar: € 14.069.662
Financieel resultaat 2015 (saldo van baten en lasten)	€ 302.459
Verwacht financieel resultaat 2015 en 2016 (saldo van baten en lasten)	2016: € 0 2017: € 0
Risico's	
Overige relevante gegevens	Het Bestuur wordt voorgesteld het positieve resultaat als volgt te bestemmen: - Toe te voegen aan de algemene reserve € 39.150 - Terugbetaling aan de gemeenten Utrecht en De Bilt € 263.309 Terugbetaling alleen aan Utrecht en De Bilt. Deze gemeenten betalen in 2015 de incidentele vergoeding aan de overige gemeenten inzake de frictiekosten.

Recreatieschap De Stichtse Groenlanden

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Het recreatieschap de Stichtse Groenlanden is belast met de ontwikkeling, het beheer en het onderhoud van de diverse dagrecreatieterreinen. Daarnaast houdt het recreatieschap zich bezig met aanleg en beheer van recreatieve routes en routenetwerken voor wandelen, fietsen, paardrijden en kanovaren.
Programma	Duurzaam
Deelnemende partijen	De gemeenten: Houten, Utrecht, Lopik, De Bilt, Nieuwegein, Woerden, IJsselstein, Stichtse Vecht en de provincie Utrecht.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het ontwikkelen en beheren van recreatievoorzieningen draagt bij aan het gebruik en de beleevingswaarde van Houten voor alle inwoners en recreatieve bezoekers van onze regio.
Ontwikkelingen	• De inrichting van het gebied Heemstede-Noord (onderdeel Laagraven) is in voorbereiding. Er is al geruime tijd een ondernemer geselecteerd. Besluitvorming over aankoop van de grond door het recreatieschap heeft eind 2015 plaatsgevonden. Verwachting is dat dit project opnieuw kan worden opgestart in 2016 en dat in 2017 gestart kan worden met de realisatie van het geselecteerde leisure-concept. • Het verbeteren van bestaande terreinen zoals de ontwikkeling van het Recreatieve Knoop punt 't Waal. In 2015 is onderzocht wat voor soort ontwikkelingen mogelijk zijn. In 2016 worden de mogelijkheden voor een ontwikkeling verder uitgewerkt.
Beleidsverantwoording 2015	• Het recreatieschap heeft een Ontwikkelplan met daarbij een meerjaren-uitvoeringsprogramma vastgesteld die in de periode 2015-2018 wordt uitgevoerd. Belangrijk aspect is het realiseren van verdienmogelijkheden. In het plan heeft het recreatieschap onderzocht welke ontwikkelingen kansrijk zijn. Met het uitvoeren van het plan werkt het recreatieschap aan betere voorzieningen voor de recreant en aan een versterking van de financiële positie op de langere termijn. • In 2015 is de transitie van Recreatie Midden-Nederland, de uitvoeringsorganisatie van de Utrechtse recreatieschappen, ingezet. In 2016 zullen de resultaten van de transitie zichtbaar worden: verhuizing, efficiëntere bedrijfsvoering, andere rechtsvorm (bedrijfs-voeringsorganisatie).
Bestuurlijk belang	De gemeente Houten heeft twee leden in het Algemeen Bestuur.
Financieel belang	Het recreatieschap wordt gefinancierd door middel van gemeentelijke bijdragen

	en een bijdrage van de provincie. In 2015 was de bijdrage per inwoner € 3,37 en bij 48.429 inwoners (CBS 1 januari 2013) betekent dit een totaalbijdrage van € 163.213
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2014	Begin boekjaar: € 5.975.809 Einde boekjaar: € 5.986.261
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2014	Begin boekjaar: € 4.314.770 Einde boekjaar: € 4.295.053
Financieel resultaat 2014 (saldo van baten en lasten)	€ 120.743
Verwacht financieel resultaat 2015 en 2016 (saldo van baten en lasten)	2015: € 10.500 2016: € 6.900
Risico's	Het financieel resultaat kan tegenvallen door bijvoorbeeld een slechte zomer met tegenvallende inkomsten. Het recreatieschap werkt op basis van budgetfinanciering (in principe 4- jarige cyclus). Mee- en tegenvallers worden in de periode van 4 jaar verrekend of opgeteld en via resultaatbestemming toegevoegd of onttrokken aan de algemene reserve. Na afloop van de budgetperiode wordt de definitieve balans opgemaakt en de budgetperiode definitief afgewikkeld.
Overige relevante gegevens	n.v.t.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	De VRU is conform de Wet veiligheidsregio's verantwoordelijk voor het organiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie. De gemeentebesturen zijn primair verantwoordelijk voor de organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing, echter de VRU fungeert als samenwerkingsverband van en voor de gemeenten. Voor de uitvoering van haar wettelijke taken dient de VRU, als onderdeel van een cyclisch proces iedere vier jaar de volgende documenten vast te stellen: • Regionaal risicoprofiel: bevat een analyse van de risicovolle situaties en daarvan afgeleid de belangrijkste soorten branden, rampen en crises in de regio. Het regionaal risicoprofiel is afgestemd met de risicoprofielen van de buurregio's en de netwerkpartners. Het risicoprofiel vormt de grondslag voor het beleidsplan. • Beleidsplan: vormt het (strategisch) beleidskader voor de meerjarige beleidsperiode. In dit plan is richting gegeven aan de ambities van de VRU op het terrein van risicobeheersing, crisisbeheersing en brandweezorg. • Een regionaal crisisplan: het crisisplan is in de plaats gekomen van het gemeentelijke rampenplan. Het crisisplan beschrijft de algemene organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing in de veiligheidsregio. In het crisisplan zijn de taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en afspraken over de randvoorwaarden, melding en alarmering, opschaling, gezag en informatievoorziening opgenomen.
Programma	Veilig
Deelnemende partijen	De 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Houten wil, door middel van haar inspanningen op het terrein van de crisisbeheersing, (zoveel mogelijk) grootschalige incidenten en crises voorkomen. Daarnaast streeft zij naar een adequaat voorbereide crisisbeheersingsorganisatie, die in staat is ten tijde van crisis snel en effectief hulp te bieden, waardoor de gevolgen beperkt zullen blijven. De realisatie van deze doelstellingen vraagt naast lokale inspanning ook om afstemming en samenwerking in de regio. Deze samenwerking krijgt gestalte door middel van participatie in de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht. Er wordt gestreefd naar regionale afstemming en de realisatie van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau op het gebied van de (voorbereiding op) crisisbeheersing in de regio Utrecht.
Ontwikkelingen	In 2015 is verdere uitvoering gegeven aan de majeure projecten VRU. Daarnaast is het project onderzoek repressieve huisvesting verder uitgevoerd. Ook zijn de

	ontwikkelingen gemonitord rondom de herijking van de BDUR-gelden en de herijking van het gemeentefonds, aangezien dit betrekking heeft op de begroting van 2016.
Beleidsverantwoording 2015	Naast de inspanningen ten aanzien van de majeure projecten is in 2015 hard gewerkt om de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en (gemeentelijke) crisisbeheersing op een hoog niveau te houden en waar mogelijk verder door te ontwikkelen.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht bestaat uit de burgemeesters van de 26 Utrechtse gemeenten.
Financieel belang	De bijdrage voor 2015 bedraagt € 1.868.680 (inclusief MKA) ⁽¹⁾
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 5.408.000 Einde boekjaar: € 6.587.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 45.014.000 Einde boekjaar: € 51.288.000
Financieel resultaat 2015 (saldo van baten en lasten)	€ 1.749.000
Verwacht financieel resultaat 2016 en 2017 (saldo van baten en lasten)	2015: -/€1.313.000 2016: -/€ 487.000
Risico's	De financiële risico's ten aanzien van het nieuw gekozen financieringsmodel hebben zich niet voorgedaan. Het nieuwe model is gebaseerd op basis van het model gemeentefonds. Hoewel de keuze voor dit model een negatief financieel resultaat zou opleveren voor Houten, zijn bij de besluitvorming afspraken gemaakt over de compensatie van zogenaamde 'nadeelgemeenten', waarbij op basis van de ijkpuntscores uit het gemeentefonds ook de solidariteit wordt verrekend. Het risico is nog aanwezig als het gaat om het project repressieve huisvesting. Hiervan zijn de financiële gevolgen nog niet inzichtelijk.
Overige relevante gegevens	Het bestuur stelt voor financieel resultaat 2015 € 1.749.000 niet terug te betalen aan de deelnemers, maar inclusief vrijval reserve Individueel loopbaanbudget ILB € 312.000 te storten in reserves ter dekking van risico's 2016 aangaande harmoniseren maaltijdvergoedingen € 52.000, gevolgen omgevingsvergunningen € 400.000, fluctuaties Functioneel leeftijdsontslag (FLO) € 227.000 en vormen Individueel keuze budget (IKB) € 1.382.000.

1. MKA betreft de Meldkamer Ambulance

Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht (RHC)

Vestigingsplaats	Wijk bij Duurstede
Doel	Het doel van het RHC Zuidoost Utrecht wordt in artikel 3 van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht omschreven als: • Uitvoering geven aan de Archiefwet 1995. • Alsmede het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek. • De zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers, zoals nader omschreven in de Archiefwet 1995. • Het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht. • Het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen van de lokale en regionale geschiedenis.
Programma	Duurzaam
Deelnemende partijen	Bunnik, Houten, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Vianen
Openbaar belang dat wordt behartigd	Bovengenoemde taken (zie achter doel) vloeien voort uit de Archiefwet. Deze wet verplicht overheidsinstellingen de archieven in goede, geordende en toegankelijke staat te bewaren. Daarnaast verplicht de Archiefwet overheidsinstellingen om archieven die ouder zijn dan 20 jaar en voor blijvende bewaring in aanmerking komen, toegankelijk te maken voor het publiek. De hoofdtaken van dit samenwerkingsverband op archiefgebied zijn: • Beheer van de oudere archieven. • Toezicht en advisering. • Beheer jongere archieven en • Dienstverlening met inbegrip van publieksactiviteiten op cultuurhistorisch gebied.

	Deze taken vinden hun wettelijke grondslag in de Archiefwet 1995. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de eigen archieven berustte tot 2006 bij de afzonderlijke gemeenten. Sindsdien ligt de verantwoordelijkheid bij het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling RHC Zuidoost Utrecht en worden de wettelijke taken door het RHC uitgevoerd.
Ontwikkelingen	De gemeente Vianen gaat fuseren met de gemeenten Leerdam en Zederik. Deze fusie moet ingaan per 01 januari 2018. Het is nog niet duidelijk onder welke provincie de nieuwe gemeente gaat vallen: Utrecht of Zuid-Holland. Het gaat hoe dan ook gevolgen hebben voor de GR. Of Vianen zal uittreden of de gemeenten Leerdam en Zederik zullen met Vianen toetreden als nieuwe gemeente.
Beleidsverantwoording 2015	De beleidsverantwoording vindt plaats via de jaarrekening 2015 van het RHC. Deze jaarrekening wordt in mei door de raad behandeld. Er zijn geen indicaties op afwijkingen.
Bestuurlijk belang	De burgemeester neemt namens Houten deel aan het Algemeen en Dagelijks bestuur van het RHC.
Financieel belang	De totale lasten van de gemeenschappelijke regeling zijn voor 2015 € 761.608 (exclusief BTW). De bijdrage van Houten hieraan is € 152.043.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 488.000 Einde boekjaar: € 471.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 300.000 Einde boekjaar: € 105.000
Financieel resultaat 2015 (saldo van baten en lasten)	€ -16.687
Verwacht financieel resultaat 2016 en 2017 (saldo van baten en lasten)	2016: -/€ 182.787 2017: -/€ 129.649
Risico's	- De kostenstijging na 2016 duidelijk in beeld brengen in het kader van risicobeheersing door de gemeenten en opnemen in de nieuwe kadernota 2017; in het bijzonder de ontwikkeling van het "digitaal depot". In welke variant dit ook wordt neergezet, het valt buiten de begroting en kan de gemeente Houten voor hoge kosten komen te staan. - Alle personeelsleden zijn in vaste dienst van de gemeente Houten en worden langdurig gedetacheerd bij het RHC. De salariskosten worden volledig door het RHC betaald, behalve voor één medewerkster, waarvan de gemeente Bunnik de helft voor haar rekening neemt. Risico bestaat, dat deze medewerkers "normale" problemen krijgen als langdurige ziekte, niet functioneren etc. Het risico van bijvoorbeeld afkeuring of inzet van hulpverleners ligt dan bij de gemeente Houten. Verder zou de inzet van de Houtense afdeling Personeel & Organisatie incidenteel hoger kunnen blijken te zijn dan de bijdrage die we hiervoor jaarlijks van het RHC ontvangen. - Omdat het gehele statisch archief van de deelnemende gemeenten op één plaats geconcentreerd wordt, is bij een grote calamiteit (bijvoorbeeld brand) de kans groot dat een belangrijk deel verloren gaat. Gezien de veiligheidseisen rondom de nieuwbouw wordt dit risico zeer laag ingeschat. - Het eventuele uittreden van Vianen of het toetreden van Leerdam en Zederik met Vianen als nieuwe gemeente gaat consequenties hebben. Welke consequenties is nog onbekend en zullen zo spoedig mogelijk aan de deelnemende gemeenten kenbaar moeten worden gemaakt.
Overige relevante gegevens	Zie het kopje "ontwikkelingen"

Regionale Uitvoeringsdienst regio Utrecht (RUD)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Uitvoering van vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken milieu.
Programma	Duurzaam
Deelnemende partijen	Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht, Woudenberg en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht
Openbaar belang dat wordt behartigd	Een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving (in het kader van milieu).
Ontwikkelingen	Er zijn geen taken onder het landelijk vereiste kwaliteitsniveau gedaald. Het takenpakket voor de RUD is daarom in 2015 ongewijzigd gebleven.
Beleidsverantwoording 2015	De RUD Utrecht zal toewerken naar één kwaliteitsniveau voor alle deelnemers en op den duur gaan werken met een productcatalogus. Het proces hiertoe neemt meer tijd in beslag en een verlenging van de lumpsum afrekenmethode wordt daarom verlengd. Een voorstel hiertoe volgt nog.

Bestuurlijk belang	Kwalitatief hoogwaardige regionale milieu VTH-uitvoering.
Financieel belang	Leveren van VTH-producten tegen de vooraf vastgestelde bijdrage. In 2015 is hiervoor € 92.100 betaald.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 717.776 Einde boekjaar: € 1.909.079
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 2.469.706 Einde boekjaar: € 3.857.226
Financieel resultaat 2015 (saldo van baten en lasten)	€ 986.566
Verwacht financieel resultaat 2016 en 2017 (saldo van baten en lasten)	2016: € 0 2017: -/€ 3.480
Risico's	
Overige relevante gegevens	Op het gebied van Externe Veiligheid ontvangt de RUD jaarlijks voor gemeente Houten een subsidie van € 12.394. Inzet van deze middelen bleek in 2015 niet nodig en wordt daarom door de RUD in mindering gebracht op de jaarlijkse bijdrage (verrekening vindt plaats met eerste kwartaalfactuur 2016).

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)

Vestigingsplaats	Nieuwegein
Doel	Uitvoering geven aan de Participatiewet en aanverwante regelgeving op het terrein van sociale zekerheid.
Programma	Vitaal
Deelnemende partijen	Lekstroomgemeenten Houten, Vianen, IJsselstein, Nieuwegein en Lopik
Openbaar belang dat wordt behartigd	WIL verleent de dienstverlening op het terrein van de Participatiewet (voorheen Wet werk en bijstand). Die dienstverlening omvat bijstandverlening, re-integratie, werkgeversdienstverlening, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening. WIL heeft een belangrijke rol als het gaat om beleidsvoorbereiding. WIL vertegenwoordigt de Lekstroom-gemeenten in de arbeidsmarktregio Utrecht-Midden, waar de gemeente Utrecht centrum-gemeente van is.
Ontwikkelingen	Per 1 januari 2015 is de participatiewet ingevoerd. De verplichte onderdelen die van belang zijn voor de uitvoering zijn door WIL geïmplementeerd. Ook is de innovatieagenda vastgesteld.
Beleidsverantwoording 2015	WIL heeft in 2015 conform de afspraken uitvoering gegeven aan de participatiewet en het meerjarenbeleidsplan 2014-2018. Ook heeft WIL uitvoering gegeven aan onderdelen uit de innovatieagenda. Zo zijn de voorbereidingen voor de snelbalie getroffen. Begin 2016 begint WIL hiertoe met een pilot voor de snelbalie. Ook zal begin 2016 de stand van zaken met betrekking tot de innovatieagenda worden vermeld. Voor de collectieve ziektekostenverzekering geldt dat de deelname per 31 december 2015 voor 30% is gestegen voor het uitvoeringsjaar 2016.
Bestuurlijk belang	In verband met de wijziging van de WGR is de Gemeenschappelijke regeling WIL gewijzigd. Op grond van gewijzigde regelgeving waarbij AB en DB niet meer gelijk mogen zijn is het AB voor elke gemeente met één lid uitgebreid. Houten heeft ervoor gekozen om een raadslid te vertegenwoordigen in het AB. De samenstelling van het DB is hetzelfde gebleven. De vijf Lekstroom-gemeenten zijn ieder met één bestuurder vertegenwoordigd in het bestuur van WIL. De portefeuillehouder Werk en Inkomen van Houten, is voortsnog voorzitter van het bestuur van WIL en houdt zich binnen het WIL-bestuur bezig met het thema cliëntenparticipatie. Houten heeft de verordenende bevoegdheid niet overgedragen aan WIL. Verordeningen worden door het bestuur van WIL als voorgenomen besluit ter vaststelling aangeboden aan de gemeente Houten.
Financieel belang	De wettelijke taak wordt tegen zo laag mogelijke kosten uitgevoerd. In 2015 is aan de WIL € 2.109.630 hiervoor betaald.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 0 Einde boekjaar: € 0
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 6.855.934 Einde boekjaar: € 7.258.813
Financieel resultaat 2015 (saldo van baten en lasten)	€ 0
Verwacht financieel resultaat 2016 en 2017 (saldo van baten en lasten)	2015: € 0 2016: € 0
Risico's	In 2015 is aangekondigd dat het bijstandsvolume mede door de komst van de

	statushouders in 2016 flink zal stijgen.
Overige relevante gegevens	Het gerealiseerd resultaat 2015 van de WIL is € 0. Dit komt doordat de WIL het hele gerealiseerde saldo van baten en lasten € 2.634.621 terug betaalt aan de vijf Lekstroom-gemeenten. Dit betreft € 703.814 aan uitvoeringskosten en € 1.930.807 regelingen, welke de WIL voor de vijf gemeenten uitvoert.

Vennootschap (BV, NV)

NV Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	Het aanbieden van financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang, tegen zo laag mogelijke kosten. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid. Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders.
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Deelnemende partijen	Alle gemeenten en provincies
Openbaar belang dat wordt behartigd	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Alleen overheden, namelijk het Rijk (50%), gemeenten, waterschappen en provincie mogen aandeelhouder zijn van de BNG. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Ontwikkelingen	- De bank heeft zich de laatste jaren steeds sterker gericht op de financiering van duurzame investeringen en heeft het voornemen om duurzaamheid de komende jaren een nog grotere rol in haar kredietverlening te laten spelen. Voorbeelden hiervan zijn investeringen om het energiegebruik van maatschappelijk vastgoed te beperken en om zonnepanelen te installeren op sociale huurwoningen. - Het marktaandeel van de bank bij decentrale overheden, woningcorporaties en zorginstellingen bleef hoog, vooral dankzij de toename van herfinancieringen door decentrale overheden. De stapeling van overheidsmaatregelen leidt echter tot veel onzekerheid. De kernklanten van BNG Bank blijven daardoor terughoudend met nieuwe investeringen. - De Nederlandse Bank (DNB) heeft BNG Bank als nationaal systeemrelevante bank aangemerkt. Doordat BNG Bank als systeemrelevant is aangemerkt, dient de bank bovenop het minimaal vereiste kapitaal een systeemrelevantiebuffer aan te houden van 1% van de naar risico gewogen activa. Hieraan voldoet de bank al ruimschoots.
Beleidsverantwoording 2015	Bij het opstellen van dit jaarverslag heeft de BNG haar eigen jaarverslag nog niet gepubliceerd. In het halfjaarbericht 2015 van de BNG is nog geen beleidsverantwoording opgenomen.
Bestuurlijk belang	De gemeente Houten heeft in de aandeelhoudersvergadering één portefeuliehouders als vertegenwoordiger.
Financieel belang	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen (één stem per aandeel van € 2,50). Houten bezit 6.240 van de 55,69 miljoen aandelen. Ieder jaar wordt door de bank een dividend uitgekeerd. De dividenduitkering bedroeg voor Houten in 2015 € 6.365 op basis van het behaalde resultaat in 2015.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 3.582.000 Einde boekjaar: € 4.163.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2015	Begin boekjaar: € 149.891.000 Einde boekjaar: € 145.317.000
Financieel resultaat 2015 (saldo van baten en lasten)	(nettowinst na belastingen) € 226.000.000
Verwacht financieel resultaat 2016 en 2017 (saldo van baten en lasten)	BNG Bank publiceert geen begroting. De vooruitzichten voor 2016 en 2017 zijn met meer dan normale onzekerheden omgeven. Daarom acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen betreffende toekomstige resultaten.
Risico's	De onzekerheden in de markt en de invoering van het schatkistbankieren kunnen van invloed zijn op de activiteiten van BNG Bank. Dit kan een negatief effect hebben op de winst met als gevolg een lagere dividenduitkering. Voor Houten is het maximale risico € 10.000 per jaar.
Overige relevante gegevens	Niet van toepassing.

Vitens

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Vitens NV is een publiek (drink)waterbedrijf, waaronder begrepen de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Programma	Duurzaam
Deelnemende partijen	Vitens NV, Amersfoort, Baarn, De Bilt, Bunnik, Bunschoten, Eemnes, Hilversum, Houten, Leusden, Wijdmeren, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Scherpenzeel, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein, Zeist, Almere, Lelystad, Dronten, Zeewolde en de Provincie Utrecht.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Vitens is een publiek bedrijf. De aandeelhouders van Vitens – gemeenten en provincies – ondersteunen de maatschappelijke doelstellingen van Vitens, met (mede)verantwoordelijkheid voor gezondheid (door veilig en betrouwbaar drinkwater) en een duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu. Voor de aandeelhouders wil Vitens een financieel krachtig bedrijf zijn en een marktconform dividend uitkeren bij een gezonde solvabiliteit.
Ontwikkelingen	Het waterbedrijf is bezig met verdergaande professionalisering van de organisatie en deze minder gevoelig te maken voor personele uitval. Daarnaast wordt de klantrelatie verder uitgerold waarmee Vitens een modern bij de tijds bedrijf zal zijn.
Beleidsverantwoording 2015	
Bestuurlijk belang	De gemeente Houten is via een afgevaardigde namens de oude Hydron Midden Nederland gemeenten vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering.
Financieel belang	Als aandeelhouder ontvangt de gemeente een dividend over het resultaat. Deze uitkering zit al jaren op ongeveer dezelfde grootte en zal naar verwachting ook over 2015 een aanzienlijk bedrag opleveren voor de gemeente Houten.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2014	Begin boekjaar: € 438.300.000 Einde boekjaar: € 421.200.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2014	Begin boekjaar: € 1.274.000 Einde boekjaar: € 1.293.000
Financieel resultaat 2014 (saldo van baten en lasten)	Bedrijfsopbrengst: € 388.900.000 Bedrijfskosten: € 311.300.000 Resultaat na belasting: € 42.100.000
Verwacht financieel resultaat 2015 en 2016	2015: onbekend 2016: € 31.500.000
Risico's	
Overige relevante gegevens	Jaarcijfers 2015 zijn nog niet beschikbaar.

Verbonden partijen in rekening en begroting

In onderstaand overzicht zijn de bedragen opgenomen die voor de diverse verbonden partijen in de jaarrekening en de begroting van de gemeente Houten zijn verantwoord.

Verbonden partijen in rekening en begroting (lasten)

bedragen x € 1

Verbonden partij	Rekening 2014	Rekening 2015	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
BRU	149.758	150.130	150.130	0	0	0	0
VRU	1.822.843 ⁽¹⁾	1.804.092	1.804.093	1.909.978	1.909.978	1.909.978	1.909.978
GGDrU	624.793 ⁽²⁾	633.827	659.891	691.846	706.804	712.882	712.882
AVU	816.546	934.842	1.023.765	1.053.598	1.053.165	1.061.396	1.069.844
WIL	2.401.835	2.350.470	2.566.851	2.555.819	2.304.198	2.259.915	2.291.050
RUD	53.719	92.100	93.465	93.979	93.979	93.979	93.979
Recreatieschap SGL	160.494	163.213	163.213	163.917	163.849	165.130	166.444
RHC Zuidoost Utrecht	147.549	152.043	152.042	154.917	155.101	155.778	156.219
BghU	0	563.000	563.577	581.000	620.000	623.000	622.000

1) incl. afrek. 2013 € 45.489

2) incl. afrek. 2013 € 31.378

Dividend uitkering deelnemingen (baten)

bedragen x € 1

Verbonden partij	Rekening 2014	Rekening 2015	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019
BNG	7.925	3.557	3.557	10.000	10.000	10.000	10.000
Vitens NV	104.693	112.006	95.205	100.000	100.000	100.000	100.000

JAARREKENING

Uitgangspunten financiële verslaglegging

Wettelijke bepalingen

De jaarrekening is samengesteld met inachtneming van de betreffende bepalingen in de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Waarderingsgrondslagen balans

Algemeen

In de Financiële verordening (ex. Art 212 Gemeentewet) die in de raad van 25 november 2014 is vastgesteld zijn de uitgangspunten voor het financiële beleid opgenomen.

Bij het samenstellen van de balans is een bestendige gedragslijn in acht genomen.

Vaste activa

Onder de vaste activa worden afzonderlijk opgenomen de immateriële, de materiële en de financiële vaste activa.

Alle activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijging- of vervaardigingsprijs.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.

De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs wordt voorts een redelijk deel van de indirecte kosten opgenomen dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend.

Duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen. Daarnaast wordt een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling.

Materiële vaste activa

1. Materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven. Uitzondering hierop zijn de activa ten behoeve van de producten riolering en afvalinzameling. Op deze activa wordt annuïtair afgeschreven.
2. De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden afgeschreven in:
 - a) gronden en terreinen: niet, en 10-40 jaar
 - b) gebouwen: 15-50 jaar (schoolgebouwen en overige gebouwen per 1-1-2011 ouder dan 10 jaar: 40 jaar en nieuw en jonger dan 10 jaar: 50 jaar)
 - c) Grond-, weg en waterbouwkundige werken: 8-70 jaar
 - d) vervoermiddelen : 6-11 jaar
 - e) machines, apparaten en installaties (incl. theatertechniek): 5-30 jaar
 - f) Automatisering: 4-11 jaar
3. Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 10.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.
4. Aankoop en vervaardiging van activa met een maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden ten laste van de exploitatie gebracht. Financieel technische gronden kunnen de oorzaak zijn om bij raadsbesluit hiervan af te wijken. Dan wordt het actief lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere door de raad aan te geven tijdsduur.

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met de ontvangen aflossingen. De kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Onderhanden werk aangaande investeringen

De post onderhanden werk aangaande investeringen ontstaat als uitvloeisel van de Notitie Investerings, Waardering en Afschrijving 2011. Het betreft investeringen die nog niet in het verslagjaar zijn opgeleverd en waarvan de restantkredieten worden overgebracht naar het volgende boekjaar. Na

oplevering van de investering zal feitelijke activering plaatsvinden en zal een aanvang worden genomen met het afschrijven conform de richtlijnen.

De onderhanden werk aangaande investeringen worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs en opgenomen onder de activaposten, zoals hierboven genoemd.

Viottende activa

Onder de viottende activa worden afzonderlijk opgenomen de voorraden, de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar, de liquide middelen en de overlopende activa.

Voorraden

De verschillende voorraadcomponenten zijn als volgt gewaardeerd:

- De verspreide percelen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, vermeerderd met de bijgeschreven rente en exploitatiekosten. Indien deze waarde hoger is dan de intern getaxeerde waarde, wordt voor het verschil een voorziening gevormd.
- De gronden die nog niet in exploitatie zijn genomen zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met rente en exploitatiekosten.
- De onderhanden werken zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings-/vervaardigingsprijs, vermeerderd met de bijgeschreven rente en exploitatiekosten en verminderd met de opbrengst wegens gerealiseerde verkopen. Indien wordt verwacht dat de geactiveerde kosten niet door verkopen van grond kunnen worden terugverdiend, is ter grootte van het geraamde tekort een voorziening gevormd.
- De voorraad brandstof is gewaardeerd tegen de gemiddelde inkoopprijs.
- De voorraad burgerzaken zijn gewaardeerd tegen de laatst bekende inkoopprijs.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar

De uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar zijn opgenomen tegen de nominale waarde. De voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde verrekend.

De voorzieningen wegens oninbaarheid betreffen:

- Algemene debiteuren
Alle vorderingen worden per stuk beoordeeld op inbaarheid. Dat is vervolgens het uitgangspunt om een minimale stand van de voorziening te bepalen. Als de voorziening onder de minimale stand komt wordt er een bedrag aan toegevoegd vanuit de algemene dekkingsmiddelen.
- Debiteuren op het gebied van gemeentelijke belastingen
Hier wordt dezelfde werkwijze toegepast als bij de algemene debiteuren.
- Vorderingen bijstandsverlening
Ook de vorderingen bijstandsverlening worden per vordering beoordeeld op oninbaarheid en dienovereenkomstig opgenomen in de voorziening.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva

Onder de vaste passiva worden afzonderlijk opgenomen het eigen vermogen (reserves en het rekeningresultaat), de voorzieningen en de vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer.

De vaste passiva, met uitzondering van de voorzieningen, worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen contante waarde.

Reserves en Voorzieningen

Het beleid ten aanzien van reserves en voorzieningen is vastgelegd in de Notitie Reserves en Voorzieningen 2013. Genoemde Notitie is door het College vastgesteld in de vergadering van 27 augustus 2013.

Op 25 november 2014 is de Financiële Verordening (ex. art. 212 Gemeentewet) vastgesteld. Deze is in werking getreden per 1 januari 2015. Conform artikel 3 lid 3 van deze verordening wordt in het jaarverslag 2015 de ontwikkeling van de schuldpositie opgenomen.

Reserves

Reserves zijn het eigen vermogen van de organisatie en dienen om tegenvallers in de exploitatie op te vangen en om investeringen te kunnen financieren. Algemene reserves en bestemmingsreserves vormen samen met het saldo van de exploitatierekening het eigen vermogen.

De algemene reserves (niet zijnde bestemmingsreserves) zijn bestemd voor opvang van tekorten, als buffer voor risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen en voor onvoorziene, onuitstelbare en onvermijdbare (drie O's) uitgaven.

Bestemmingsreserves zijn van de algemene reserves afgezonderde bestanddelen waaraan de politiek een bepaalde bestemming heeft gegeven of door een geldgever bijzondere voorwaarden zijn gesteld (geormerkt).

Vermeerderingen en verminderingen vinden plaats op basis van:

- de in de begroting vastgestelde bedragen;
- resultaatbestemming;
- aanvullende besluitvorming.

Aan bovengenoemde vermeerderingen en verminderingen liggen raadsbesluiten ten grondslag. Zij maken daarom deel uit van de resultaatbepaling.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gerekend tot het vreemd vermogen en worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen, waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten;
- kosten die in het volgende boekjaar worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden.

Dotaties en onttrekking aan voorzieningen vinden plaats op basis van:

- de in de begroting vastgestelde bedragen;
- verkregen subsidiegelden;
- aanvullende besluitvorming.

Aan bovengenoemde dotaties en onttrekkingen liggen raadsbesluiten ten grondslag. Zij maken daarom deel uit van de resultaatbepaling.

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva worden afzonderlijk opgenomen de netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar en de overlopende passiva.

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Waarderingsgrondslagen baten en lasten

Baten en lasten

De baten en lasten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. Bij het bepalen van het resultaat is een bestendige gedragslijn in acht genomen.

Als bedrijfsresultaat van de grondexploitatie wordt aangemerkt de resultaten van de afgewikkelde complexen Niet-Vinex. Voordelen op financieel afgewikkelde deelcomplexen Vinex worden niet als winst verantwoord. Eventuele voordelen worden ingezet om tekorten van andere deelcomplexen binnen Vinex te dekken. De baten en lasten die betrekking hebben op de verspreide percelen, de nog niet in exploitatie genomen gronden en de onderhanden werken, worden verrekend met de boekwaarde van deze gronden.

Afschrijvingen

Het afschrijven op een investering vangt aan per 1 januari van het verslagjaar volgend op het jaar waarin de investering is opgeleverd.

Investerings worden lineair afgeschreven, met uitzondering van investeringen waarvan de kapitaallasten gedekt worden uit de afvalstoffenheffing of rioolrecht.

De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar (met uitzondering van specifieke besluiten ten aanzien van investeringen met een maatschappelijk nut).

Op gronden wordt niet afgeschreven. Daarnaast wordt ook niet afgeschreven op de investering met betrekking tot het politiebureau. Dit is conform de met de Rijksgebouwendienst overeengekomen financieringswijze.

Rente

De rentelasten betreffen het saldo van:

- aan geldverstrekkers werkelijk betaalde rente;
- werkelijk ontvangen rente op uitgezette gelden;
- aan de grondexploitatie en de vaste activa toegerekende rente.

De rentelasten worden door middel van een omslagpercentage over de rekening van baten en lasten verdeeld.

Kostenplaatsen

De op de kostenplaatsen verantwoorde lasten en baten zijn in 2015 verdeeld op basis van de begrote sleutels. Er zijn voorcalculatorische tarieven gehanteerd. De begrote kostenverdeling is daarvoor ook in de realisatie geboekt. Een eventueel saldo op de kostenplaats kan daarom alleen ontstaan door een verschil tussen begrote en gerealiseerde uitgaven of inkomsten en niet als gevolg van de doorbelastingen. Het (eventuele) saldo van de kostenplaatsen is doorgeboekt naar Saldo kostenplaatsen.

De doorbelasting van de uren van eigen personeel die zijn gemaakt ten behoeve van de grondexploitatie zijn in de realisatie doorbelast op basis van werkelijke uren en voorcalculatorisch tarief. Het (eventuele) verschil in de dekking kan dan alleen worden verklaard in een verschil tussen begrote bestede uren en gerealiseerde bestede uren. Dit verschil komt eveneens tot uitdrukking op Saldo kostenplaatsen.

Balans per 31 december

ACTIVA	31-12-2015	31-12-2014
Vaste activa		
Materiële vaste activa		
- investeringen met een economisch nut	120.295.511	119.257.217
- erfpachtsgronden	0	0
- investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	6.871.804	7.253.275
- investeringen met een maatschappelijk nut	2.078.782	1.761.476
	<u>129.246.098</u>	<u>128.271.968</u>
Financiële vaste activa		
- kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	18.323	18.323
- leningen aan woningbouwcorporaties	462.646	568.511
- overige langlopende leningen	6.579.520	6.838.925
- bijdragen aan activa in eigendom van derden	117.000	20.200
	<u>7.177.489</u>	<u>7.445.959</u>
Totaal vaste activa	136.423.587	135.717.927
Vlottende activa		
Voorraden		
- grond- en hulpstoffen: verspreide percelen	4.670.779	4.670.779
- onderhanden werk: bouwgronden in exploitatie	25.011.769	34.348.874
- gereed product en handelsgoederen	22.490	22.719
	<u>29.705.038</u>	<u>39.042.372</u>
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
- vorderingen op openbare lichamen	3.394.756	3.096.661
- Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	-	-
- overige vorderingen	2.124.856	2.669.679
	<u>5.519.612</u>	<u>5.766.340</u>
Liquide middelen	74.930	42.297
Overlopende activa	3.773.922	704.520
Totaal vlottende activa	39.073.501	45.555.529
Totaal generaal	175.497.090	181.273.456

PASSIVA	31-12-2015	31-12-2014
Vaste passiva		
Eigen vermogen		
- algemene reserves	35.438.015	38.046.999
- bestemmingsreserves	13.314.391	10.405.686
	<u>48.752.406</u>	<u>48.452.685</u>
- nog te bestemmen resultaat jaarrekening	1.183.844	1.361.821
	<u>49.936.250</u>	<u>49.814.506</u>
Voorzieningen	12.108.288	9.462.007
Vaste schulden met een rentetypische looptijd >= 1 jaar		
- onderhandse leningen van binnenlandse banken	95.467.034	103.835.280
- waarborgsommen	31.855	18.047
	<u>95.498.889</u>	<u>103.853.327</u>
Totaal vaste passiva	157.543.427	163.129.840
Vlottende passiva		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar		
- liquide middelen	7.926.745	2.910.159
- overige schulden	2.718.081	10.372.047
	<u>10.644.826</u>	<u>13.282.206</u>
Overlopende passiva	7.308.837	4.861.410
Totaal vlottende passiva	17.953.663	18.143.616
Totaal generaal	175.497.090	181.273.456
Borg- en Garantstellingen	<u>117.123.344</u>	<u>127.453.107</u>

Toelichting op de balans

ACTIVA

Afschrijvingsmethoden

Voor de waarderingsgrondslagen en de methoden van afschrijven wordt verwezen naar het hoofdstuk "Uitgangspunten financiële verslaglegging".

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa	31-12-2015	31-12-2014
Investerings met een economisch nut	120.295.511	119.257.217
Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	6.871.804	7.253.275
Investerings met een maatschappelijk nut	2.078.782	1.761.475
Erfpachtgronden	0	0
	129.246.098	128.271.967
Totaal materiële vaste activa	129.246.098	128.271.967

De investeringen in materiële vaste activa met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld in de verschillende categorieën:

Investerings met een economisch nut

	31-12-2015	31-12-2014
Gronden en terreinen	20.470.545	20.348.845
Bedrijfsgebouwen	91.365.859	91.229.747
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	842.640	332.060
Vervoermiddelen	207.336	293.716
Machines, apparaten en installaties	1.636.655	877.482
Overige materiële vaste activa	5.772.477	6.175.368
Erfpacht gronden	0	0
Investerings waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	6.871.804	7.253.275
Totaal investeringen met een economisch nut	127.167.316	126.510.493
Totaal materiële vaste activa met een economisch nut	127.167.316	126.510.493

Het overzicht van het verloop van de materiële vaste activa met een economisch nut over 2015 ziet er als volgt uit:

Verloop van de materiële vaste activa met economisch nut	Gronden en terreinen	Bedrijfsgebouwen	Grond-, weg- en waterbouw-kundige werken	Vervoermiddelen	Machines, apparaten en installaties
Boekwaarde per 01-01-2015	20.348.845	91.229.747	332.060	293.716	877.482
	20.348.845	91.229.747	332.060	293.716	877.482
Investerings	480.155	3.217.284	516.108	-	1.141.027
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
	20.829.000	94.447.031	848.168	293.716	2.018.508
Afschrijvingen:					
- normale afschrijving	358.455	2.983.198	5.529	86.380	143.151
- inhaalafschrijving	-	-	-	-	-
Desinvesteringen	-	-	-	-	-
Bijdragen van derden	-	97.974	-	-	238.703
Boekwaarde per 31-12-2015	20.470.545	91.365.859	842.640	207.336	1.636.655

Verloop van de materiële vaste activa met economisch nut	Overige materiële vaste activa	Erfpacht-gronden	Investerings- waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	Totaal
Boekwaarde per 01-01-2015	6.175.368	0	7.253.275	126.510.493
	6.175.368	0	7.253.275	126.510.493
Investerings- Desinvesteringen	600.820		67.819	6.023.213
				-
	6.776.188	0	7.321.094	132.533.705
Afschrijvingen:				
- normale afschrijving	1.003.711		449.290	5.029.713
- inhaalafschrijving	-			-
Desinvesteringen	-			-
Bijdragen van derden	-			336.677
Boekwaarde per 31-12-2015	5.772.477	0	6.871.804	127.167.316

Gronden en terreinen met een economisch nut

De investeringen in de gronden en terreinen met een economisch nut bestaan uit:

Investerings: Gronden en terreinen met een economisch nut	Bedrag
Grond Sportcentrum Houten BV	333.670
Aankoop grond tbv Tango	146.485
Totaal	480.155

Bedrijfsgebouwen met een economisch nut

De investeringen in de bedrijfsgebouwen met een economisch nut bestaan uit:

Investerings: Bedrijfsgebouwen met een economisch nut	Bedrag
MFA Hofstad IV, bouw school	135.572
Uitbreiding Mozaiek, Gilde 2013	15.886
Vernieuwbouwing/ verbouwing gemeentewerf	451.599
Kst.verkoop soc.cult.centrum de grote Geer (K)	50.322
Kosten verkoop sociaal cultureel centrum Nieuwoord	10.600
Realisatie kleine zaal TADS	55.000
Zorgunit/ woonvoorziening	43.306
Overname gebouw bibliotheek door AD van grondexpl.	2.455.000
Totaal	3.217.284

Bijdragen van derden: Bedrijfsgebouwen met een economisch nut	Bedrag
Dorpshuis Schalkwijk	8.043
Vernieuwbouwing/ verbouwing gemeentewerf	29.008
Kst.verkoop soc.cult.centrum de grote Geer (K)	48.239
Kosten verkoop sociaal cultureel centrum Nieuwoord	12.683
Totaal	97.974

Grond- weg- en waterbouwkundige werken met een economisch nut

De investeringen in de grond- weg- en waterbouwkundige werken met een economisch nut bestaan uit:

Investerings: Grond-, weg- en waterbouwkundige werken met een economisch nut	Bedrag
Fiets Vrij Heemstedseweg	516.108
Totaal	516.108

Machines, apparaten en installaties met een economisch nut

De investeringen in de Machines, apparaten en installaties met een economisch nut bestaan uit:

Machines, apparaten en installaties met een economisch nut	Bedrag
Vervanging PDA's	15.448
Aanschaf ICT Regionale Uitvoeringsdienst	653.912
Hijskraan, serienr. 150W301641	55.141
306 OW Hulpmachines gladheidsbestrijding	221.621
2 Zoutstrooiers	49.905
Gebouwinstallaties kleine zaal TADS	49.000
Theatertechniek kleine zaal TADS	96.000
Totaal	<u>1.141.027</u>

Bijdragen van derden: Machines, apparaten en installaties met een economisch nut	Bedrag
Aanschaf ICT Regionale Uitvoeringsdienst	238.703
Totaal	<u>238.703</u>

Overige materiële vaste activa met een economisch nut

De investeringen in de overige materiële vaste activa met een economisch nut bestaan uit:

Investeringen: Overige materiële vast activa met een economisch nut	Bedrag
Mobiele telefoons	12.296
Upgrade GWS4all 2012	11.597
MFA Hofstad IV, inrichting school	119.950
MFA Hofstad IV, inrichting gymzaal	21.234
Realisatie tech.kopp. BAG/WOZ	1.559
Invoering BGT	13.599
Levering kadastrale gegevens (BKR)	18.481
Vorkheftruck, Kentekenr. 02BFDF30, Serienr. 60699	27.948
GPS dataprogramma's gladheidsbestrijding	55.671
Betaalautomaat: 8x CCV VX820EMV incl. kassalade	10.698
ICT 1ste fase 2011	275.589
Hardware ICT 1ste fase(5 jr afschr.)	32.198
Totaal	<u>600.820</u>

Investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven

Wanneer investeringen grotendeels of meer worden gedaan voor riolering of het inzamelen van huishoudelijk afval, dan worden deze investeringen voortaan op de balans opgenomen in een aparte categorie: de investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

De investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven bestaan uit:

Investeringen: Economisch nut, dekking door heffing	Bedrag
Verbeteringmaatregelen klimaatrobuust 2014	21.484
Kliko's 2015	46.335
Totaal	<u>67.819</u>

De investeringen in materiële vaste activa met maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld in de verschillende categorieën:

Investeringen met een maatschappelijk nut

	31-12-2015	31-12-2014
Gronden en terreinen	359.828	392.537
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	1.639.723	1.231.827
Overige materiële vaste activa	79.231	137.112
Totaal investeringen met een maatschappelijk nut	2.078.782	1.761.475
Totaal materiële vaste activa met een maatschappelijk nut per categorie	2.078.782	1.761.475

Het overzicht van het verloop van de materiële vaste activa met een maatschappelijk nut over 2015 ziet er als volgt uit:

Verloop van de materiële vaste activa met een maatschappelijk nut	Gronden en terreinen	Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Overige materiële vaste activa	Totaal
Boekwaarde per 01-01-2015	392.537	1.231.827	137.112	1.761.476
	392.537	1.231.827	137.112	1.761.476
Investerings	-	459.445	5.312	464.757
Desinvesteringen				-
	392.537	1.691.271	142.425	2.226.233
Afschrijvingen:				
- normale afschrijving	32.709	51.548	63.193	147.451
- inhaalafschrijving		-	-	-
Desinvesteringen		-	-	-
Bijdragen van derden	-	-	-	-
Boekwaarde per 31-12-2015	359.828	1.639.723	79.231	2.078.782

Grond- weg- en waterbouwkundige werken met een maatschappelijk nut

De investeringen in de grond- weg- en waterbouwkundige werken met een maatschappelijk nut bestaan uit:

Investerings: Grond-, weg- en waterbouwkundige werken met een maatschappelijk nut	Bedrag
Uitbr. straatverlichting Vinex (masten+uitleggers)	10.402
Uitbreiding straatverlichting Vinex (armaturen)	16.691
Carpoolplaats bij A27	146.158
Vervangen openbare verlichting 2014 (masten)	14.223
Vervangen openbare verlichting 2014 (armaturen)	10.928
Vervanging armaturen 2015	261.044
Totaal	459.445

Overige materiële vaste activa met een maatschappelijk nut

De investeringen in de overige materiële vaste activa met een maatschappelijk nut bestaan uit:

Investerings: Overige materiële vast activa met een maatschappelijk nut	Bedrag
Inhaalslag bestemmingsplannen	5.312
Totaal	5.312

Financiële vaste activa	31-12-2015	31-12-2014
Leningen aan woningbouwcorporaties	462.646	568.511
Overige langlopende leningen	6.579.520	6.838.925
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	18.323	18.323
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	117.000	20.200
Totaal	7.177.489	7.445.959

Het overzicht van het verloop van de financiële activa in 2015 ziet er als volgt uit:

Verloop van de financiële vaste activa	Leningen aan woningbouwcorporaties	Overige langlopende leningen	Kapitaal-verstrekkingen aan deelnemingen	Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Totaal
Oorspronkelijk bedrag per 31-12-2014	568.511	6.838.925	18.323	20.200	7.445.959
Correctie i.v.m. volledige aflossing	-	-	-	-	-
Cumulatieve aflossingen en overige waardeverminderingen per 31-12-2014	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31-12-2014	568.511	6.838.925	18.323	20.200	7.445.959

Correctie i.v.m. wisseling activasoort	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 01-01-2015	568.511	6.838.925	18.323	20.200	7.445.959
Investerings	-	-	-	96.800	96.800
	568.511	6.838.925	18.323	117.000	7.542.759
Aflossingen	105.865	259.405	-	-	365.270
Overige verminderingen	-	-	-	-	-
Boekwaarde per 31-12-2015	462.646	6.579.520	18.323	117.000	7.177.489

De investerings bijdragen aan activa in eigendom van derden bestaan uit:

Investerings: Bijdragen aan activa in eigendom van derden	Bedrag
Bijdrage investering Sportcentrum Houten BV	77.000
Bijdrage gymbenodigdheden Sportcentrum Houten BV	19.800
Totaal	96.800

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden	31-12-2015	31-12-2014
Grond- en hulpstoffen		
- Verspreide percelen	4.670.779	4.670.779
Onderhanden werken		
- Bouwgronden in exploitatie	25.011.769	34.348.874
Gereed product en handelsgoederen		
- Documenten burgerzaken	15.494	14.976
- Voorraad brandstof	6.996	7.743
Totaal	29.705.038	39.042.372

Grond- en hulpstoffen: Verspreide percelen

De boekwaarde van de verspreide percelen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

Specificatie: Grond- en hulpstoffen, verspreide percelen	31-12-2015	31-12-2014
Investerings:		
Gronden buiten Houten Zuid	623.492 m2	4.670.779
Grond Schalkwijk II (Spoorlaan)	-	-
	4.670.779	4.670.779
Af: voorziening herwaardering:		
Gronden buiten Houten Zuid	-	-
Grond Schalkwijk II (Spoorlaan)	-	-
	-	-
Per saldo	4.670.779	4.670.779

Onderhanden werk: bouwgrond in exploitatie

De bouwgronden in exploitatie betreffen:

Specificatie: Onderhanden werken, bouwgrond in exploitatie	31-12-2015	31-12-2014
<u>Exploitatie stedelijk</u>		
Centrumplannen	2.432.993	4.654.390
Houten-Zuid	39.383.067	46.813.191
Bedrijventerrein de Meerpaal	5.147.387-	4.390.982-
GBH	3.522.571	3.666.369
Sport en werklandschap de Meerpaal	5.970.520	5.638.422
<u>Exploitatie Eiland van Schalkwijk</u>		
Linie land	4.324.072-	4.928.583-
Financieel afgewikkelde deelcomplexen	16.825.925-	17.103.932-
Totaal	25.011.769	34.348.874

Het verloop van de boekwaarde is als volgt:

Verloop van de boekwaarde "Bouwgronden in exploitatie"	31-12-2015	31-12-2014
Boekwaarde per 1 januari 2015	34.348.875	34.351.730
In mindering gebrachte fondsen conform BBV	-	1.512.064
Boekwaarde per 1 januari exclusief in mindering gebrachte voorzieningen	34.348.875	35.863.794
Af: boekwaarden naar financieel afgewikkelde complexen	1.361.787-	-
	32.987.088	35.863.794
Bij: investeringen en dotaties aan fondsen en voorzieningen	1.849.988	8.525.857
	34.837.075	44.389.651
Af: inkomsten	9.716.322-	7.087.364-
	25.120.753	37.302.287
Af: vrijval voorziening stedelijk en bovenwijks: Vinex	-	-
	25.120.753	37.302.287
Af: fondsen conform BBV	108.984-	2.953.412-
Boekwaarde per 31 december 2015	25.011.769	34.348.875

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	31-12-2015	31-12-2014
Vorderingen op openbare lichamen	3.394.756	3.096.661
Overige vorderingen		
- Algemene debiteuren	1.227.410	1.213.976
- Debiteuren inzake gemeentelijke belastingen	392.143	190.341
- Bijstandsverlening	489.985	1.234.310
- Voorschotten	15.318	31.052
Totaal	5.519.612	5.766.340

Vorderingen op openbare lichamen

Onder de vorderingen op Openbare lichamen is de vordering op de Belastingdienst opgenomen in het kader van de BTW-aangiften 2015 en de opgaaf BTW-Compensatiefonds 2015. Tevens zitten er nog vorderingen op openbare lichamen in de algemene debiteuren die hier worden verantwoord.

Overige vorderingen: Algemene debiteuren

Het saldo van de algemene debiteuren is opgebouwd uit de volgende componenten:

Overige vorderingen: Algemene debiteuren	Bedrag
- Algemene debiteuren	1.736.034
- Algemene debiteuren (deel vorderingen op openbare lichamen)	450.623-
- Voorziening dubieuze algemene debiteuren	58.001-
	1.227.410

De grondslag voor de berekening van de voorziening dubieuze algemene debiteuren is weergegeven in het hoofdstuk "Uitgangspunten financiële verslaglegging".

Overige vorderingen: Debiteuren inzake gemeentelijke belastingen

Debiteuren inzake gemeentelijke belastingen	Bedrag
- Debiteuren inzake gemeentelijke belastingen	460.391
- Voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-68.248
	392.143

De grondslag voor de berekening van de voorziening dubieuze belastingdebiteuren is weergegeven in het hoofdstuk "Uitgangspunten financiële verslaglegging".

Overige vorderingen: Bijstandsverlening

De vorderingen in het kader van bijstandsverlening hebben met name betrekking op verhaal van onterecht verstrekte uitkeringen, verhaal alimentatie, verstrekte leenbijstand, krediethypotheek e.d. Het saldo van de vorderingen in het kader van bijstandsverlening is opgebouwd uit de volgende componenten:

Overige vorderingen: Bijstandsverlening		Bedrag
-	Totaal vorderingen bijstandsverlening	2.406.199
-	Voorziening dubieuze bijstandsvorderingen	-1.916.214
		<u>489.985</u>

In de vordering met betrekking tot de BBZ heeft het Rijk een bijdrage verstrekt van 75%. Bij invordering zal dan ook 75% van de vordering terugbetaald moeten worden aan het Rijk. Het bedrag dat terugbetaald moet worden, is als overige schuld in de balans opgenomen onder de netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar.

Overige vorderingen: Voorschotten		Bedrag
-	Diversen voorschotten	15.318
		<u>15.318</u>

Liquide Middelen	31-12-2015	31-12-2014
Bank en giro	63.548	35.252
Voorschotkassen	9.571	4.253
Geld onderweg	1.811	2.792
Totaal	74.930	42.297

Voorschotkassen

Voorschotkassen		Bedrag
-	Kas Burgerzaken	9.571
		<u>9.571</u>

Overlopende Activa	31-12-2015	31-12-2014
Nog te ontvangen bedragen	2.622.854	509.755
Vooruitbetaalde bedragen	1.151.068	194.765
Totaal	3.773.922	704.520

Nog te ontvangen bedragen

De nog te ontvangen bedragen hebben betrekking op:

Specificatie: Nog te ontvangen bedragen	Saldo per 31-12-2015
Nog te ontvangen bedragen (overige)	831.625
Nog te ontvangen bedragen (Rijk)	732.640
Nog te ontvangen bedragen (overige overheden)	1.058.589
	<u>2.622.854</u>

Toelichting

De nog te ontvangen bedragen per 31 december 2015 hebben betrekking op bedragen die in 2016 binnen komen en die ten gunste komen van boekjaar 2015. Deze bedragen zijn als nog verwerkt in de jaarrekening 2015.

Vooruitbetaalde bedragen

De vooruitbetaalde bedragen hebben betrekking op:

Specificatie: Vooruitbetaalde bedragen	Saldo per 31-12-2015
Overige vooruitbetaalde bedragen	315.827
Vooruitbetaalde bedragen grondbedrijf	700
Inkomensoverdrachten aan overheid (niet rijk)	834.541
	<u>1.151.068</u>

Toelichting

De vooruitbetaalde bedragen per 31 december 2015 hebben betrekking op facturen die eind 2015 zijn betaald en die betrekking hebben op boekjaar 2016.

EIGEN VERMOGEN

Reserves	31-12-2015	31-12-2014
Algemene reserves	35.438.015	38.046.999
Bestemmingsreserves	13.314.391	10.405.686
Totaal	48.752.406	48.452.685

Het overzicht van het verloop van de reserves in 2015 is als volgt:

Verloopoverzicht van reserves

Reserve	Saldo 1-1-2015	Bestemming resultaat 2014	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo 31-12-2015
A. Algemene reserves:					
1. Algemene reserve(vrij)	2.650.462	0			2.650.462
2. Algemene bekleemde reserve	35.396.537			2.608.984	32.787.553
Totaal A. Algemene reserves	38.046.999	0	0	2.608.984	35.438.015
B. Bestemmingsreserves:					
1. Archeologiebeleid	98.745		15.000		113.745
2. Kunstobjecten	58.018				58.018
3. Overlopende posten	0	179.000		179.000	0
4. Initieel onderhoud openbare ruimte	1.772.360			50.589	1.721.771
5. Riolering	0				0
6. WWB werkdeel	48.734			30.000	18.734
7. Afschrijving extra krediet cultuurcentr.	1.028.125			29.375	998.750
8. Organisatie-ontwikkeling	677.337		667.611	228.404	1.116.544
9. Economische crisis	2.938.641	1.182.821		1.650.000	2.471.462
10. Beheer Openbare ruimte	594.137		87.500		681.637
11. Linieland	1.000.000			250.000	750.000
12. Ruiming explosieven	766.728			18.919	747.809
13. Programma Transitie in Samenhang	1.142.908		2.730.116	1.142.908	2.730.116
14. ICT Werk en Inkomen Lekstroom	279.953		122.928		402.881
15. ICT Regionale Uitvoeringsdienst			114.191		114.191
16. Toekomstfonds			500.000	40.000	460.000
17. Fonds "Buitengebied			250.000		250.000
18. WWB inkomensdeel			678.733		678.733
Totaal B. Bestemmingsreserves	10.405.686	1.361.821	5.166.079	3.619.195	13.314.391
Totaal alle reserves	48.452.685	1.361.821	5.166.079	6.228.179	48.752.406

A. Algemene reserves:

1. Algemene reserve(vrij).

Het doel van de algemene reserve is het afdekken van algemene risico's en onvoorzienbare, niet uitstelbare en onvermijdbare uitgaven, voorzover daarvoor geen dekking kan worden gevonden binnen de exploitatie. De algemene reserve dient als buffer voor eventuele rekeningtekorten en maakt onderdeel uit van het weerstandsvermogen. In 2015 is van het rekeningresultaat 2014 ad € 1.361.821 maar € 179.000 t.b.v. de overlopende posten in de algemene reserve (vrij) gestort. Deze € 179.000 is daarna aan deze reserve onttrokken t.b.v. in 2015 uit te voeren projecten 2014. Het dan nog resterende jaarrekeningresultaat 2014 ad € 1.182.821 is gestort in de bestemmingsreserve economische crisis.

2. Algemene bekleemde reserve

De Algemene bekleemde reserve kent een inkomensfunctie. Het doel is middelen te reserveren, waarvan de renteopbrengst structureel ingezet kan worden als algemeen dekkingsmiddel. Bij de begroting 2015 is door de raad besloten om € 500.000 uit deze algemene bekleemde reserve vrij te maken om een "Toekomstfonds" te vormen. Uit de resterende middelen vrij gemaakt ten behoeve van de grondexploitaties € 6.000.000 is € 108.984 aan deze reserve onttrokken, zijnde de ophoging van de voorziening verliesgevend complex Vinex. Dit betreft de uitkomst van de uitgevoerde herziening grondexploitaties februari 2016. Ook is er in 2015 € 2.000.000 aan deze reserve onttrokken, zijnde al gevolg geven aan het raadsbesluit van 3-11-2015 over de begroting 2016 tot het instellen van een nieuwe voorziening "Gevolgen garantiestelling Heemstede".

B. Bestemmingsreserves:

1. Archeologiebeleid

Deze reserve is bedoeld om de lasten en baten te egaliseren en schommelingen te voorkomen in het resultaat. Aan deze reserve is in 2015 de jaarlijkse storting van € 15.000 toegevoegd.

2. Kunstobjecten

Het spreiden van de lasten die samenhangen met de aanschaf van een kunstwerk, eens in de drie jaar. Dat leidt er toe dat niet eens in de drie jaar aanspraak op de Algemene Middelen hoeft te worden gedaan en wordt piekbelasting van de exploitatie voorkomen. In 2015 hebben geen toevoegingen en onttrekkingen bij deze bestemmingsreserve plaatsgevonden.

3. Overlopende posten

Deze wordt elk jaar gevormd bij de rekening om uitgaven die gepland waren in het vorige jaar in het volgende jaar op te kunnen vangen. In 2015 is hier vanuit de jaarrekening 2014 € 179.000 in gestort, waarna deze € 179.000 ook weer onttrokken is t.b.v. in 2015 uit te voeren projecten 2014. Dit betreft kosten extra werkzaamheden in 2015 als het gevolg van de bouwaanvragen 2014 € 75.000, uitbetaling in het kader van de afschaffing compensatie eigen risico (CER) € 68.000, compensatie omschakeling van premiebetaling achteraf naar premiebetaling vooraf zorgverzekering € 21.000, verbetering openbare verlichting bij parkeerterrein Meidoornkade Zuid (Expo Houten) € 11.000 en aanschaf van een camera(-systeem) voor de carpoolplaats Houten € 4.000.

4. Initieel onderhoud openbare ruimte

Het beschikbaar houden van de middelen die vanuit de grondexploitaties worden overgedragen, voor het initieel onderhoud van de openbare ruimte. Vanaf 2015 wordt geen bijdrage meer vanuit de grondexploitaties aan deze reserve toegevoegd. Daarnaast wordt € 50.588 onttrokken ten behoeve van onderhoud geluidschermen € 2.750, Uitvoering jaarplan BOR 2015 reconstructie bomen en plantsoenen € 37.838 en het aanpassen van de loerikersloot € 10.000.

5. Riolering

Op basis van de nieuwe BBV-voorschriften riolering op advies van de accountant per 31-12-2014 overgeboekt naar de egalisatievoorziening "Egalisatie tarieven rioolheffing".

6. WWB werkdeel

Onder dit product valt het budget dat beschikbaar is voor de financiering van de uitstroom naar betaalde arbeid. Via deze reservering worden de rijksbijdragen gereguleerd ingezet teneinde een zo groot mogelijke uitstroom te realiseren. Veel van deze trajecten lopen langere tijd en de kosten worden dan via de reserve over de jaren vereffend. Dit jaar is er € 30.000 aan deze reserve onttrokken. Het betreft hier 2 x € 15.000 inzake kosten kantine medewerker participatieplaats Wet Werk en Bijstand conform convenant tussen Gemeente Houten en Hockey Club Houten voor de jaren 2014 en 2015. Toevoegingen vinden al enige jaren niet meer plaats, gezien er geen overschotten zijn bij de uitvoering van de WWB werkdeel en als deze er waren via de meeneemregeling in het volgende jaar mogen worden ingezet en dus niet meer via deze reserve verwerkt mogen worden. Ook de meeneemregeling is vanaf 2015 komen te vervallen. Deze taak wordt door de WIL wordt uitgevoerd.

7. Afschrijving extra krediet cultuurcentrum

In verband met het faillissement van de bouwer in 2008 zijn er extra kosten gemaakt om het cultuurcentrum af te kunnen bouwen. Deze reserve is gevormd om de extra kapitaallasten te financieren. De onttrekking in 2015 bedraagt € 29.375.

8. Organisatie-ontwikkeling

Het doel van deze reserve is om de kosten die gepaard gaan met de organisatie-ontwikkeling gelijkmatig over de betreffende jaren te spreiden. Er is € 228.404 aan deze reserve onttrokken om flankerend personeelsbeleid in 2015 te faciliteren. In de perspectiefnota 2014 is besloten om de systematiek flankerend personeelsbeleid voort te zetten. Dit houdt in dat de overschotten op personeelsbudgetten 2015 € 264.000 gestort worden in deze reserve. Hierdoor blijven deze middelen beschikbaar voor flankerend beleid. Deze middelen worden ondersteunend ingezet om de taakstelling op organisatie, bedrijfsvoering en huisvesting in 2018 te realiseren. Daarnaast is er nog € 403.611 aan deze reserve toegevoegd omdat inhuur personeel tussen de hekken in eerste instantie onterecht t.l.v. het flankerend beleid € 288.411 is gebracht, het gedeelte van de ontvangen vergoeding noodopvang vluchtelingen (inzet eigen personeel niet in gemaakte kosten, uitgesteld werk) € 50.600, inzet eigen inzet personeel Staf t.b.v. ICT sociaal team € 46.200 en inzet personeel Staf t.b.v. Backoffice Lekstroom € 18.400.

9. Economische crisis

Eenmalige negatieve gevolgen van de economische crisis met incidentele middelen op te vangen. In 2015 € 250.000 onttrokken, ter dekking van de lagere economische crisis gerelateerde inkomsten door de gewijzigde woningbouwfasering (lagere algemene uitkering/ Onroerendzaakbelasting) en hogere kosten voor de schuldhulpverlening. Deze onttrekking heeft plaatsgevonden op grond van het raadsbesluit bij de begroting 2013. Daarnaast vindt er ook nog een onttrekking van € 1.400.000, zijnde de in de begroting 2015 opgenomen dekking van een negatief begrotingssaldo. Tot slot is op basis van resultaatbestemming bij de jaarrekening 2014 € 1.182.821 gestort in deze bestemmingsreserve.

10. Beheer Openbare ruimte

De kosten met betrekking tot fluctuaties in de omvang van het vervangingsprogramma Straatverlichting op te vangen. Het overschot van € 87.500 op het product straatverlichting is gestort in deze reserve. Dit overschot(storting) is in de toekomst nodig om de fluctuaties in de omvang van het vervangingsprogramma Openbare Verlichting op te vangen

11. Linieland

Gereserveerde gelden voor de ontwikkeling van Linieland. De onttrekking in 2015 van € 250.000 betreft de vulling het nieuw te vormen fonds 'buitengebied'. Deze middelen zijn ook onderdeel van de risicobuffer voor de grondexploitaties.

12. Ruiming explosieven

Het doel van deze reserve is gelden speciaal beschikbaar gesteld via de algemene uitkering voor dit doel te reserveren voor de in kaart gebrachte nog uit te voeren projecten ruiming explosieven. De regeling bijdrage ruiming explosieven veelgebruikers via de algemene uitkering is gestopt in 2014. Vanaf 2015 weer op basis van declaratie(70% vergoeding), zodat deze reserve gebruikt kan worden ter dekking van de 30% eigen bijdrage. Dit heeft in 2015 geresulteerd in een onttrekking van € 18.919 t.b.v. het ruimen explosieven Fort Lunet.

13. Programma Transities in Samenhang

Conform het raadsbesluit van 28-6-2012 wordt deze reserve ingezet ter dekking van de implementatiekosten transities Jeugd en Wmo van Rijk naar gemeente binnen het programma Transities en Samenhang. In dit kader wordt er in 2015 € 1.142.908 onttrokken aan deze reserve. In het perspectiefnota 2014/ collegeprogramma 2014-2018 zijn de spelregels rond deze bestemmingsreserve verder uitgebreid. Dit houdt in dat een aantal budgetten, betrekking hebbend op dit domein voor 2014 t/m 2015 tussen hekken zijn geplaatst. Eventuele tekorten op individuele budgetten dienen binnen de hekken opgelost te worden. Indien er een overschot tussen de hekken is, zoals in 2015 € 2.730.116 het geval is, dan wordt deze gestort in deze bestemmingsreserve, waardoor deze middelen beschikbaar blijven voor het programma Transities en Samenhang.

14. ICT Werk en Inkomen Lekkroom

Het doel van deze reserve is om geld te reserveren voor de kapitaallasten van de ICT voorzieningen WIL, aangezien deze lasten iets langer doorlopen dan contractduur met de WIL van 5 jaar (tot 1 mei 2018) en om middelen te genereren om licenties te kunnen vervangen, welke maar een looptijd kennen van 3 jaar. Er vindt een toevoeging plaats van € 122.928, zijnde de geprognostiseerde storting van € 90.026 en € 32.902 exploitatieoverschot op de kostenplaats ICT Lekkroom.

15. ICT Regionale Uitvoeringsdienst(RUD)

Het doel van deze reserve is om geld te reserveren voor de kapitaallasten van de ICT voorzieningen RUD, aangezien deze lasten iets langer doorlopen dan contractduur met de RUD van 5 jaar (tot 1 juni 2020). Er vindt een toevoeging plaats van € 114.191, zijnde de geprognostiseerde storting van € 108.100 en € 6.091 exploitatieoverschot op de kostenplaats ICT RUD.

16. Toekomstfonds

In het collegeprogramma 2014-2018 heeft de raad besloten een "Toekomstfonds" in te stellen, dat zich richt op bijvoorbeeld herontwikkeling en initiatieven voor energietransitie. De voeding van € 0,5 miljoen is beschikbaar gesteld door een storting vanuit Algemene bekleemde reserve.

17. Fonds "Buitengebied"

In het collegeprogramma 2014-2018 heeft de raad besloten "Om beweging in de gebiedsontwikkeling in het buitengebied mogelijk te maken. Daarom wordt er een fonds 'Buitengebied' gecreëerd. De omvang hiervan is € 250.000 en wordt gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve Linieland.

18. WWB inkomensdeel

Deze reserve is opnieuw geactiveerd om hierin de ontvangen middelen € 678.733 van Individuele aanvullende uitkering 2014(IAU) te storten. Deze middelen zijn weggezet om een buffer(extra middelen) te vormen om zo de extra volumegroei van bijstandsuitkeringen statushouders incidenteel te kunnen opvangen.

Nog te bestemmen resultaat jaarrekening	31-12-2015	31-12-2014
Nog te bestemmen resultaat algemene dienst	1.183.844	1.361.821
Nog te bestemmen resultaat grondexploitatie	-	-
Totaal	1.183.844	1.361.821

Nog te bestemmen resultaat algemene dienst

Een analyse van het resultaat is in dit jaarverslag opgenomen. Per (deel)programma zijn de uitkomsten nader geanalyseerd en toegelicht. Daarnaast is in het jaarverslag een analyse op hoofdlijnen opgenomen in het hoofdstuk Analyse rekeningsaldo 2015 versus begroting 2015.

Nog te bestemmen resultaat grondexploitatie

Vanaf 2004 worden tussentijds geen winsten of verliezen meer genomen op de grondexploitatie Vinex.

VOORZIENINGEN

Voorzieningen	31-12-2015	31-12-2014
Egalisatievoorzieningen	7.825.727	7.213.115
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	4.282.561	2.248.892
Totaal	12.108.288	9.462.007

Het overzicht van het verloop van de voorzieningen in 2015 is als volgt:

Verloopoverzicht van voorzieningen

Voorziening	Saldo 1-1-2015	T.g.v. exploitatie vrijgevallen bedragen	Toevoegingen	Aanwendungen	Saldo 31-12-2015
A. Egalisatievoorzieningen:					
1. Groot onderhoud welzijns-/ sport-accommodaties/ Sociaal Culturele Centra	1.471.295		497.963	143.701	1.825.557
2. Huisvesting onderwijs	300.488		114.417	142.174	272.731
3. Gemeentelijke huisvesting	1.104.049		122.222	18.148	1.208.123
4. Beheer Openbare Ruimte(BOR)	1.556.860	-173.040	1.291.019	2.272.300	748.619
5. Brandweergebouwen	138.133		29.397		167.530
6. Overig gemeentelijk vastgoed	160.376		54.558	17.570	197.364
7. Egalis. graf- en lijkbezorgingsrechten	304.828	38.993			265.835
8. Egalisatie tarieven afvalstoffenheffing	894.226	189.338			704.888
9. Riolerings art 44 lid 1c 1 egal.tar.heffing	1.165.442		498.217	1.638.030	25.629
10. Riolerings Art 44 lid 1d&2					
Vooruitsparen toekomstige kosten			1.638.030		1.638.030
11. Riol. Art 44 lid 1d&2 Onderhoud Waterbodem			500.000		500.000
12. Groot onderhoud fietstransferia en bijgebouwen	117.418		59.003		176.421
13. Wijkposten, steunpunten en overige gebouwen			40.000		40.000
14. Sanitaire gebouwtjes woonwagencentra			55.000		55.000
Totaal A. Egalisatievoorzieningen	7.213.115	55.291	4.899.826	4.231.923	7.825.727
B. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
1. Wethouderspensioen	2.137.799		149.670	108.235	2.179.234
2. Decentrale middelen	111.093	1.066	82.560	89.260	103.327
3. Gevolgen garantstelling Heemstede			2.000.000		2.000.000
Totaal B. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	2.248.892	1.066	2.232.230	197.495	4.282.561
Totaal alle voorzieningen	9.462.007	56.357	7.132.056	4.429.418	12.108.288

A. Egalisatievoorzieningen:

1. Groot onderhoud welzijns-/ sport-accommodaties/ Sociaal Culturele Centra

Het gelijkmatig over de jaren verdelen van de lasten die verband houden met het onderhoud van welzijns-/ sport-accommodaties/ Sociaal Culturele Centra. Met de inzet van deze voorziening wordt ongewenste piekbelasting van de exploitatie voorkomen. De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van het op 3 november 2015 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2016-2025. Op basis van dit MJOP wordt in 2014 € 620.963 aan deze voorziening toegevoegd. Daarnaast wordt € 123.000 aangewend voor de vulling van de onderhoudsvoorzieningen: Overig gemeentelijk vastgoed (€28.000), Wijkposten, steunpunten en overige gebouwen (€40.000) en Sanitairgebouwtjes woonwagencentra (€ 55.000). Ook wordt er € 143.701 onttrokken voor groot onderhoud (schilderwerk, bouwkundige aanpassingen) bij de volgende accommodaties: De Grund, De Heuvel, Meerkooit, De Wiese, Enter, Kindercentrum De Beun, Speeltuin De Speelheuvel, Kinderboerderij, Gymzaal bij H familieschool, Sporthal De Slinger, Sportcomplexen Oud Wulven, De Kruisboog, Wieler Tourclub en Zwembad/ Sporthal De Wetering.

2. Huisvesting onderwijs

In 2015 is het beheer en ook het juridisch eigendom van een groot aantal schoolgebouwen overgedragen aan de schoolbesturen. Dit omdat het rijk de exploitatiekosten van schoolgebouwen aan de schoolbesturen heeft overgedragen, voorheen bij de gemeente. Deze voorziening is bedoeld voor de uitbreiding/aanpassing/verbouwing van bestaande schoolgebouwen nog wel in het beheer bij de gemeente (Schoolwoningen, locatie Montessorischool West en Limes) op basis van het Integraal Huisvestingsplan. In de raad van januari 2013 is het nieuwe Integraal Huisvestingsplan 2013-2020, Meerjaren onderhoudsplan (MOP) vastgesteld. Op basis van dit nieuwe IHP 2013-2020 wordt in 2014 € 114.417 aan deze voorziening toegevoegd en wordt € 142.174 aangewend voor groot onderhoud (schilderwerk, bouwkundige aanpassingen) bij de volgende accommodaties: Basisschool De Fontein, Kon. Julianaschool, De Zonnewijzer, Wereldwijs, De Triangel, Klavertje Vier, De Wissel, Het Mozaïek, De Plantage, Ridderspoor (€ 133.099 achterstallig onderhoud aan schoolbesturen overgedragen schoolgebouwen) en € 9.075 Schoolwoningen Beekmos.

3. Gemeentelijke huisvesting

Deze voorziening is bestemd voor de verbouwing van het gemeentehuis, het achterstallig onderhoud (jaarplan) en het egaliseren van de onderhoudskosten gedurende de komende jaren. De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van het op 3 november 2015 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2016-2025. Op basis van dit MJOP wordt in 2015 € 122.222 aan deze voorziening toegevoegd en wordt € 18.148 aangewend voor groot onderhoud (Brandwerende maatregelen, reparatie dak + en goten schoonmaken en revisietekeningen E/W installatie) bij het gemeentehuis.

4. Beheer Openbare Ruimte (BOR)

In de raad van 10-3-2015 is startnotitie groot onderhoud en vervanging beheer openbare ruimte (BOR) 2014 -2054 behandeld.

In de raad van 2-7-2015 de kaders vervolgtraject programma-BOR:

Onttrekkingen BOR-voorziening

Het verwachte verloop van de kosten voor grootonderhoud en vervanging laat de komende 40 jaar een groei zien. Tot 2020 bedraagt de jaarlijkse onttrekking uit de voorziening BOR € 1.550.000 (de afgesproken € 1.100.000 plus € 450.000 na structurele omvorming van de reguliere begroting). In de periode 2020 t/m 2025 stijgt de jaarlijkse onttrekking echter naar een niveau van € 2.250.000 per jaar om daarna verder te stijgen tot naar verwachting € 2.500.000 in de jaren 2025 t/m 2029.

De hier geschetste verwachting van de kosten wordt de komende jaren jaarlijks getoetst en zo nodig op basis van de ervaringen in de praktijk en berekeningen uit het nieuwe beheersysteem geactualiseerd.

Stortingen BOR-voorziening

Bij de vaststelling van de Perspectiefnota 2014 is besloten om de storting in de voorziening BOR vanaf 2015 tot en met 2019 jaarlijks structureel op te hogen met €100.000 (oplopend tot een structurele ophoging van €500.000). Deze ophogingen zijn inmiddels verwerkt in het meerjarenperspectief. Om te voorkomen dat de voorziening BOR op termijn leeg raakt zijn echter extra stortingen noodzakelijk, namelijk de volgende:

- voortzetting van het jaarlijks ophogen van de structurele stortingen in de voorziening BOR met € 100.000 in de periode 2020 t/m 2028;

- een éénmalige extra storting in bijvoorbeeld 2020 van € 300.000, mogelijk uit de bestemmingsreserve Initieel Onderhoud (RIO). Over de noodzaak van een éénmalige storting in 2020 en de mogelijkheid inzet hiervoor van de RIO, zal t.z.t. moeten worden besloten op basis van het inzicht dat dan bestaat ten aanzien van de afbouw van Houten Zuid, de werking van de voorgestelde maatregelen en een geactualiseerde prognose van de structurele financiële effecten.

De storting in deze voorziening bedraagt in 2015 € 1.291.019. In 2015 is € 173.040, bijdrage Provincie Utrecht (€ 93.040): Lokaal Maatwerk 2014 Poort en Lekdijk en bijdrage gemeente Houten (€ 75.000) Linielanding aan deze voorziening toegevoegd en wordt € 1.772.300 aangewend voor projecten in de openbare ruimte zoals Beheer openbare ruimten algemeen, Groot onderhoud(GO) elementen div. plaatsen inspectie, GO Asfalt div. plaatsen inspectie, Aanpassing twee kruisingen De Poort, Integraal project Hagen/Weiden/Velden, GO Schalkwijkseweg, GO Fietspad Lobbenwijk, Verwijderen hederen De Brug, GO Toegangspaden bushaltes en fietsklemmen, Fietspad Loerikseweg, Fietsstraat Oud Wulfseweg, Slijtlagen buitengebied, Fietsuggestiestroken Jhr Ramweg, Aanleg natuurvriendelijke oevers noord-west, GO kippelbruggetjes Schalkwijk, Verwijderen steiger Snoeksloot, GO brug Waalseweg, GO brug Roerdompweide, GO brug Donsvlinderberm, GO brug evenemententerrein, Schilderwerk leuningen Schalkwijk, Schilderwerk leuningen tunnels, Aanleg bloemenweides en GO begraafplaatsen en aanleg urnenmuur.

Op 19-1-2016 heeft de raad ingestemd met het Water en Rioleringsplan (WRP) 2016-2019. In dit voorstel bevindt zich ook besluitvorming rondom voorzieningen betrekking hebbend op riolen en hoe deze conform BBV(notitie riolering) eventueel ingesteld moeten worden. Ook bevindt zich hier een voorstel in over de voeding. Op basis van WRP wordt € 500.000 aan deze voorziening onttrokken en overgeboekt naar de voorziening Riol. Art 44 lid 1d&2 Onderhoud Waterbodembodem.

5. Brandweergebouwen

Deze voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het grootonderhoud van de brandweergebouwen. De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van het op 3 november 2015 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2016-2025. In 2015 is € 29.397 aan deze voorziening toegevoegd.

6. Overig gemeentelijk vastgoed

Deze voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het grootonderhoud van de gemeente torens. De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van het op 3 november 2015 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2016-2025. In 2015 is € 54.558 aan deze voorziening toegevoegd. Dit betreft de reguliere storting van € 26.558 en € 28.000 extra om voorziening op adequate niveau te brengen. In 2015 heeft € 17.570 aanwending voor groot onderhoud inzake kerktoren Schalkwijk (vervangen ladders, buitenschilderwerk en revisie uurwerkinstallatie) plaatsgevonden.

7. Egalisatie graf- en lijkbezorgingsrechten

Het langdurig egaliseren van de tarieven, die gelden voor de grafrechten en de lijkbezorgingsrechten. Op basis van de exploitatiekosten 2015 van de begraafplaatsen dient € 38.993 van deze voorziening te worden gebruikt. Op basis van deze onttrekking is deze egalisatievoorziening nog voldoende om circa 6 jaar de tekorten op begraafplaatsen op te vangen.

8. Egalisatie tarieven afvalstoffenheffing

Door inzet van deze voorziening kan de jaarlijkse exploitatie van de afvalstoffen worden genivelleerd en wordt een grillig beeld in de hoogte van de jaarlijkse afvalstoffenheffing voorkomen. De tarifiering heeft namelijk kostendekkendheid als basis. Er dient € 189.339 onttrokken te worden uit deze voorziening zijnde het negatieve exploitatieresultaat 2015 van het product afvalstoffenheffing. Dit tekort was al begroot omdat bij de tariefbepaling 2015 al conform onze beleidsregels rekening was gehouden met inzet van deze voorziening t.b.v. een lager tarief.

9. Riolering art 44 lid 1c 1 egal.tar.heffing

Deze is op advies van de accountant per 31-12-2014 op basis van de nieuwe BBV-voorschriften riolering gevormd door het saldo van de bestemmingsreserve Riolering over te boeken. Er dient € 498.217 gestort te worden in deze voorziening zijnde het positieve exploitatieresultaat 2015 van het product riolen. Op 19-1-2016 heeft de raad ingestemd met het Water en Rioleringsplan (WRP) 2016-2019. In dit voorstel bevindt zich ook besluitvorming rondom voorzieningen betrekking hebbend op riolen en hoe deze conform BBV(notitie riolering) eventueel ingesteld moeten worden. Ook bevindt zich hier een voorstel in over de voeding. Op basis van WRP wordt € 1.638.030 aan deze voorziening onttrokken en overgeboekt naar de nieuw ingestelde voorzieningen.

10. Riolering Art 44 lid 1d&2 Vooruitsparen toekomstige kosten

Op 19-1-2016 heeft de raad ingestemd met het Water en Rioleringsplan (WRP) 2016-2019. In dit raadsvoorstel bevindt zich ook besluitvorming rondom voorzieningen betrekking hebbend op riolen en hoe deze conform BBV(notitie riolering) eventueel ingesteld moeten worden. Ook bevindt zich hier een voorstel in over de voeding. Op basis van het raadsbesluit WRP wordt € 1.638.030 aan deze voorziening toegevoegd.

11. Riol. Art 44 lid 1d&2 Onderhoud Waterbodembodem

Op 19-1-2016 heeft de raad ingestemd met het Water en Rioleringsplan (WRP) 2016-2019. In dit voorstel bevindt zich ook besluitvorming rondom voorzieningen en een reserve betrekking hebbend op riolen en hoe deze conform BBV(notitie riolering) eventueel ingesteld moeten worden. Ook bevindt zich hier een voorstel in over de voeding. Op basis van het raadsbesluit WRP wordt € 500.000 aan deze voorziening toegevoegd.

12. Groot onderhoud fietstransferia en bijgebouwen

Op 13 november 2013 heeft de raad met de vaststelling van de tweede bestuursrapportage 2013 besloten om een voorziening groot onderhoud fietstransferia en bijgebouwen in te stellen waarin jaarlijks een bedrag voor groot onderhoud gestort kan worden. Inmiddels is er een planning t/m 2061 gemaakt, hoe dit groot onderhoud moet plaatsvinden. Uit deze planning komt een jaarlijkse gemiddelde storting van € 58.709, startend in 2013. Deze voorziening is geactualiseerd in 2015 op basis van het op 3 november 2015 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2016-2025. De toevoeging van € 59.003(geïndexeerd) aan deze voorziening betreft dan ook de benodigde storting 2015.

13. Wijkposten, steunpunten en overige gebouwen

Deze nieuwe voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het grootonderhoud van de Wijkposten, steunpunten en overige gebouwen. De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van het op 3 november 2015 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2016-2025. In 2015 is € 40.000 aan deze voorziening toegevoegd, zijnde de beginstand 1-1-2016 waarmee deze voorziening moet starten.

14. Sanitairgebouwtjes woonwagencentra

Deze nieuwe voorziening is bestemd voor het reserveren van gelden voor het grootonderhoud van de Sanitairgebouwtjes woonwagencentra. De toevoeging en de aanwending van deze voorziening gebeurt op basis van het op 3 november 2015 in de raad vastgestelde Meerjaren onderhoudsplannen en vervangingsinvesteringen gemeentelijke accommodaties 2016-2025. In 2015 is € 55.000 aan deze voorziening toegevoegd, zijnde de beginstand 1-1-2016 waarmee deze voorziening moet starten.

B. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's:

1. Wethouderspensioen

Het in financiële zin voorzien in de pensioenaanspraken die voormalige wethouders, of diens nabestaanden, hebben op de gemeente en het separeren van de voor dat doel overgedragen middelen. Aan de hand van berekeningen pensioenaanspraken (oud) wethouders wordt door een actuaire de hoogte van deze voorziening bepaald. Op basis hiervan het noodzakelijk om € 149.760 toe te voegen aan deze voorziening. Dit is minder dan de € 198.180 welke begroot is. De oorzaak hiervan is dat voor de huidige in dienst zijnde wethouders meer pensioenopbouw moet plaatsvinden, maar dit wordt dit jaar ruimschoots gecompenseerd door opbouw bij voormalige wethouders. De aanwending van € 108.235 betreft de via de salarisadministratie uitbetaalde pensioenen aan (oud) wethouders of eventuele nabestaanden.

2. Decentrale middelen

Het beschikbaar houden van het niet in de exploitatie gebruikte deel van de persoonsgebonden budgetten van personeelsleden, waardoor de verplichting wordt veilig gesteld. De toevoeging € 82.560 betreft het aantal personeelsleden 344 x € 240 (persoonsgebonden budget per personeelslid). De aanwending € 89.260 betreft het inzetten van deze (gespaarde) budgetten ten behoeve van de aankoop van een fiets of een tegemoetkoming in de eigen bijdrage reiskosten woon-werkverkeer of aankoop van verlof of de aankoop van een laptop/ l-pad. Daarnaast vindt er een afboeking plaats van € 1.066 als gevolg van uitdiensttreding.

3. Gevolgen garantiestelling Heemstede

In 2015 is een nieuwe voorziening "Gevolgen garantiestelling Heemstede" van € 2.000.000 gevormd, zijnde al gevolg geven aan het raadsbesluit van 3-11-2016 over de begroting 2016 tot het instellen van deze nieuwe voorziening. Op initiatief van de curator zijn in 2015 de voorbereidingen gestart om tot verkoop over te gaan. Vanwege het unieke karakter van de objecten, zowel individueel als gezamenlijk, is een inschatting van de juiste opbrengst van het totaal en de verdeling daarvan over de objecten een belangrijk vraagstuk. Deze situatie maakt dat een juiste inschatting een eventueel deficit tussen aanspraken op de gemeentegarantie in relatie tot een toekomstige opbrengst van het kasteel ongewis.

ASTE SCHULDEN MET EEN RENTETYPISCHE LOOPTIJD >= 1 JAAR

Vaste schulden met een rentetypische looptijd >= 1 jaar	31-12-2015	31-12-2014
Onderhandse leningen van binnenlandse banken	95.467.034	103.835.280
Waarborgsommen	31.855	18.047
Totaal	95.498.889	103.853.327

Het overzicht van het verloop van de vaste schulden met een rentetypische looptijd >=1 jaar in 2015 is als volgt:

Verloopoverzicht van de vaste schulden	Onderhandse leningen van binnenlandse banken	Waarborgsommen	Totaal
Schuldrestant per 31-12-2014	103.835.280	18.047	103.853.327
Opgenomen bedragen	-	13.808	13.808
	103.835.280	31.855	103.867.135
Aflossingen	8.368.246	-	8.368.246
Schuldrestant per 31-12-2015	95.467.034	31.855	95.498.889

In 2015 zijn de volgende geldleningen en waarborgsommen opgenomen:

- * Borgsom € 2.541,-, Aalsloot 1.
- * Borgsom € 8.000,-, Reclamemast.
- * Borgsom € 3.267,-, Plantagepolder 57.

Toelichting "Langlopende schulden"

Het saldo van de langlopende schulden bedraagt aan het einde van het boekjaar € 95.498.889,-

Deze leningen zijn opgenomen om in de grote liquiditeitsbehoefte te kunnen voorzien die is ontstaan door de grote projecten en investeringen, die onderhanden zijn. De betaalde rente over de opgenomen leningen bedroeg in 2015 € 3.111.445,-.

VLOTTENDE PASSIVA

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	31-12-2015	31-12-2014
Kasgeldleningen	-	7.000.000
Liquide middelen	7.926.745	2.910.159
Overige schulden		
- Crediteuren	2.587.061	3.092.692
- Latente verplichtingen	78.651	255.742
- Waarborgsommen grondexploitatie	52.369	23.613
Totaal	10.644.826	13.282.206

Kasgeldleningen

Het saldo van de opgenomen kasgeldleningen bedraagt aan het einde van het boekjaar € 0,-. Er waren geen kasgeldleningen te verkrijgen, op advies van de huisbankier in rekeningcourant laten staan.

Liquide Middelen	31-12-2015	31-12-2014
Bank en giro	7.926.745	2.910.159
Totaal	7.926.745	2.910.159

Liquide middelen

Saldo is in 2015 hoger omdat er geen kasgeld leningen waren te verkrijgen.

Op grond van de regeling Schatkistbankieren dienen gemeenten overtollige middelen te beleggen in de schatkist. Dit met uitzondering van een drempelbedrag. Voor de Gemeente Houten bedraagt dit circa € 821.000,-. De ruimte onder het drempelbedrag is als volgt:

	(bedragen x € 1000)			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	187	87	793	557
Ruimte onder het drempelbedrag	634	734	28	264

Overige schulden: Crediteuren

Op 23 februari 2015 stond van het saldo van de crediteuren volgens het financiële systeem nog een bedrag van € 228.642,- open.

Overige schulden: Latente verplichtingen

Het opgenomen bedrag aan latente verplichtingen heeft betrekking op de terugbetalingsverplichting die de gemeente heeft aan het Rijk in het kader van de Wet Werk en Bijstand. Op grond van deze wet dient 75% van de vorderingen in het kader van bijstandsverlening die te maken hebben met verstrekte leenbijstand ingevolge de BBZ (onder aftrek van het opgenomen bedrag in de voorziening dubieuze bijstandsvordering) opgenomen te worden als terugbetalingsverplichting aan het Rijk. (Zie ook de post overige vorderingen: bijstandsverlening die is opgenomen onder de balanspost uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar.)

Overige schulden: Waarborgsommen grondexploitatie

De waarborgsommen voor grondverkoop worden verrekend bij de koop van de grond. De door de aannemers gestorte waarborgsommen zijn bedoeld om verhaal van schade welke optreedt bij bouwactiviteiten op relatief eenvoudige wijze te verhalen. Terugbetaling van deze waarborgsommen geschiedt na oplevering van het betreffende bouwwerk, waarbij eerst tot uitbetaling wordt overgegaan na controle door de projectleider. Eventuele schade wordt in mindering gebracht. Over de waarborgsommen die door aannemers worden gestort, wordt een rente tegen het wettelijke rentepercentage vergoed.

Overlopende passiva	31-12-2015	31-12-2014
Specifieke vooruitontvangen uitkeringen	988.681	884.407
Overige overlopende passiva	6.447.230	3.977.003
Totaal	7.435.911	4.861.410

Specificatie overlopende passiva

Specifieke vooruitontvangen uitkeringen	Boekwaarde 1-1-2015	Vermeerderingen	Verminderings	Boekwaarde 31-12-2015
Onderwijsachterstanden	4.289	108.496	112.785	0
Inburgering	83.266		83.266	-
RMC subsidie kwalificatiemiddelen	1.340	50.106	48.955	2.492
Combinatiefuncties (Alg.Uitk.)	56.040	7.437	25.000	38.477
Participatiebudget	134.141	403.910		538.051
NUP (algemene uitkering)	349.163		349.163	0-
Sp.en Bew.in de Buurt/Br.imp.comb.func.2012-2016	102.561			102.561
Vooruitontvangen Meer Energie Bedrijvenambassadeur	18.000			18.000
Vooruitontvangen reg.samenw. rond energiebesparing	135.607	135.607	230.514	40.700
Huishoudelijke hulp toelage (WMO)	-	248.400	0	248.400
Totaal	884.407	953.956	849.683	988.681

Er zijn voorschotbedragen ontvangen van Nederlandse overheidslichamen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Het betreft een bedrag van € 988.681,- dat conform BBV als vooruitontvangen bedragen is opgenomen.

Overige overlopende passiva	Bedrag
Vooruitontvangen bedragen AD	61.679
Diverse nog te betalen bedragen	5.215.054
Diverse vooruitontvangen bedragen	9.000
Vooruitontvangen bedragen grondbedrijf	-
Overige transitoria (rente geldleningen)	1.161.498
Totaal	6.447.230

Overige transitoria

Dit betreft de nog te betalen rente over de langlopende geldleningen. Voor de meeste leningen vindt de betaling van de rente en aflossing pas in 2015 plaats.

Gewaarborgde geldleningen

De gemeente staat borg voor nog uitstaande geldleningen van andere instellingen tot een bedrag van € 117.123.344,-. Het verloop van de gewaarborgde geldleningen in 2015 is als volgt:

Naam geldnemer	% Borgstelling	Gewaarborgd per 1-1-2015	Gewaarborgd per 31-12-2015	Oorspronkelijke bedrag
Diverse instellingen				
WCN Heemstede BV	100	2.869.906	2.641.838	5.445.363
Stichting Openbare Bibliotheek	100	28.125	0	375.000
Eigenaren sportcentrum	100	250.000	1.050.000	1.050.000
Totaal diverse instellingen		3.148.031	3.691.838	6.870.363
Woningbouwcorporaties (Achtervangpositie WSW)				
Stichting Viveste	50	124.305.076	113.431.506	267.413.642
Totaal WSW achtervangpositie		124.305.076	113.431.506	267.413.642
Totaal gewaarborgde geldleningen		127.453.107	117.123.344	274.284.005

De gemeente heeft in het verleden garanties verstrekt op leningen aan WCN Heemstede BV (o.a. voor restauraties). Bij deze is er sprake van een faillissement van de hypotheeknemer. Op dit moment wordt in samenwerking met de geldverstrekker, gemeente en potentieel geïnteresseerde(n) gezocht naar een constructie, waarbij de schade voor alle belanghebbenden zo minimaal mogelijk is. Bovenstaand gewaarborgd bedrag WCN Heemstede BV 31-12-2015 € 2.641.838(conform saldobevestiging 6-1-2016) is exclusief betalingsachterstand van € 929.818 aan aflossingen.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Het saldo van de aangegane verplichtingen van de grondexploitatie per 31-12-2015 is	Bedrag 1.544.339
Het saldo van de aangegane verplichtingen van de algemene dienst per 31-12-2015 is	24.248.930
Totaal	25.793.269

Staat van baten en lasten per programma

Nr.	Programma	Bedrag begroot primitief uitgaven 2015	Bedrag begroot primitief inkomsten 2015	Saldo begroot primitief 2015	Bedrag begroot uitgaven na wijziging 2015	Bedrag begroot inkomsten na wijziging 2015	Saldo begroot na wijziging 2015	Bedrag werkelijke uitgaven 2015	Bedrag werkelijke inkomsten 2015	Saldo werkelijk 2015
00.	Sociaal Domein	26.909.910	18.540.022	-8.369.888	29.320.218	4.556.348	-24.763.870	25.862.007	4.146.483	-21.715.523
01.	Vitaal	28.128.480	8.655.613	-19.472.867	29.071.226	9.590.765	-19.480.461	28.167.951	9.718.517	-18.449.433
02.	Duurzaam	39.836.072	28.798.849	-11.037.223	40.443.985	29.840.952	-10.603.033	40.397.053	29.979.146	-10.417.907
03.	Bereikbaar	4.290.127	504.845	-3.785.282	4.457.736	750.965	-3.706.771	4.543.547	873.704	-3.669.843
04.	Veilig	3.547.071	307.354	-3.239.717	3.444.217	339.308	-3.104.909	3.654.946	560.014	-3.094.932
05.	Betrokken	6.617.157	783.717	-5.833.440	6.740.989	781.969	-5.959.020	6.608.923	852.340	-5.756.583
Totaal programma's		109.328.817	57.590.400	-51.738.417	113.478.371	45.860.307	-67.618.064	109.234.426	46.130.204	-63.104.222

Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering	-26.094	34.237.444	34.263.538		48.479.559	48.479.559		48.752.433	48.752.433
Dividend		10.000	10.000		3.557	3.557		3.557	3.557
Hondenbelasting	4.234	158.958	154.724	4.234	158.958	154.724	4.642	163.553	158.912
OZB		11.378.010	11.378.010		11.423.010	11.423.010		11.507.867	11.507.867
Onvoorzien	62.288		-62.288	11.000		-11.000			
Overige belastingen	345.372	161.000	-184.372	281.045	151.000	-130.045	280.319	161.411	-118.908
Saldo financieringsfunctie		3.787.334	3.787.334		3.758.717	3.758.717		3.811.355	3.811.355
WOZ	409.540	109	-409.431	293.662	19	-293.643	309.917	19	-309.898
Overige algemene dekkingsmiddelen	-667.876	638.401	1.306.277	-247.389	638.401	885.790	1.283.542	704.189	-579.353
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	127.464	50.371.256	50.243.792	342.552	64.613.221	64.270.669	1.878.420	65.104.385	63.225.964

Resultaat voor bestemming	109.456.281	107.961.656	-1.494.625	113.820.923	110.473.528	-3.347.395	111.112.846	111.234.589	121.743
---------------------------	-------------	-------------	------------	-------------	-------------	------------	-------------	-------------	---------

Mutaties reserves

Sociaal Domein					30.000	30.000	3.064.727	30.000	-3.034.727
Vitaal		29.375	29.375		1.172.283	1.172.283	678.733	1.172.283	493.550
Duurzaam	103.019	25.625	-77.394	15.000	182.125	167.125	102.500	96.758	-5.742
Bereikbaar		2.750	2.750		2.750	2.750		2.750	2.750
Veilig					10.000	10.000	50.600	10.000	-40.600
Algemene dekkingsmiddelen		1.650.000	1.650.000	1.572.821	3.598.225	2.025.404	2.060.340	5.707.209	3.646.870

Resultaat na bestemming

Resultaat na bestemming	109.559.300	109.669.406	110.106	115.408.744	115.468.911	60.167	117.069.746	118.253.590	1.183.844
-------------------------	-------------	-------------	---------	-------------	-------------	--------	-------------	-------------	-----------

Toelichting op staat van baten en lasten per programma

	Bedrag begroot uitgaven na wijziging 2015	Bedrag werkelijk uitgaven 2015	Saldo werkelijk + = voordeel - = nadeel 2015	Bedrag begroot inkomsten na wijziging 2015	Bedrag werkelijk inkomsten 2015	Saldo werkelijk + = voordeel - = nadeel 2015
LASTEN x € 1.000				BATEN x € 1.000		
Sociaal Domein	29.320	25.862	3.458	-4.556	-4.146	-410
Vitaal	29.071	28.168	903	-9.591	-9.719	128
Duurzaam	40.444	40.397	47	-29.841	-29.979	138
Bereikbaar	4.458	4.544	-86	-751	-874	123
Veilig	3.444	3.655	-211	-339	-560	221
Betrokken	6.741	6.609	132	-782	-852	70
Algemene dekkingsmiddelen	343	1.878	-1.536	-64.613	-65.104	491
Resultaat voor bestemming	113.821	111.113	2.708	-110.474	-111.235	761
Mutaties reserves:						
Sociaal Domein		3.065	-3.065	-30	-30	
Vitaal		679	-679	-1.172	-1.172	
Duurzaam	15	103	-88	-182	-97	-85
Bereikbaar				-3	-3	
Veilig		51	-51	-10	-10	
Algemene dekkingsmiddelen	1.573	2.060	-488	-3.598	-5.707	2.109
	115.409	117.070	-1.661	-115.469	-118.254	2.785
Resultaat na bestemming						1.184

Programma Sociaal Domein

Verschil lasten: voordeel € 3.458.000(11,8%)

Sociale Agenda

Eerstelijns ondersteuning € 401.000V

Het overschot bij het Sociaal loket wordt voor ongeveer de helft veroorzaakt door een onderbesteding op de post salarissen en voor ongeveer de helft door een onderbesteding op de post inhuur personeel (€ 86.000V).

Voor 2015 is een begroting opgesteld voor het Sociaal Team. Onderdelen van deze begroting zijn uiteindelijk betaald vanuit centrale budgetten (kantoorartikelen, huur, deels de automatisering), op andere onderdelen heeft een onderbesteding plaatsgevonden (opleidingskosten, voorlichtingskosten, overige kosten), bovendien is er minder personele inzet nodig geweest en heeft de inzet van derde partijen binnen het Sociaal Team minder gekost dan vooraf geraamd. (€ 269.000V)

Tweedelijns ondersteuning/ bescherming en veiligheid € 434.000V

Het overschot op het PBG jeugd is op basis van bevoorschotting. De werkelijke afrekening vindt plaats in juni 2016. In 2015 zijn er meer PGB houders overgegaan naar de Wet langdurige zorg (Wlz) dan bij het opstellen van de begroting werd verwacht (€ 172.000 V).

De begroting voor de ZIN jeugd was gebaseerd op de ontwikkelingen tot en met het derde kwartaal 2015. De werkelijke kosten zijn deels hoger uitgevallen (€ 80.000 N), met name doordat 2 landelijke aanbieders in eerdere opgaven een te lage opgave hadden gedaan. Voor de overige zorgcategorieën (KmB, jGGZ, J&O) geldt dat er weliswaar meer kosten zijn gemaakt dan begroot, maar dat dit ruimschoots opgevangen kan worden binnen de specifiek in deze begrotingsposten opgenomen post 'onvoorzien'. Per saldo is er een onderschrijding van het macrobudget. De werkelijke kosten ZIN zijn gebaseerd op de informatie/opgaven die aanbieders bij ons hebben aangeleverd, aangevuld met de declaraties die zijn binnengekomen en de opgave van de VNG over de omzet bij de landelijke aanbieders.

In het macrobudget voor de uitvoering van de Jeugdwet zijn ook middelen gereserveerd voor de

zogenaamde 'afrekening risicodeling cluster 1'. Het betreft hier een reservering voor het risico dat zorgleveranciers, waarmee een "omzetgarantie" is afgesproken, in werkelijkheid niet aan deze omzet komen. In de 2015 op dit budget nog geen beroep gedaan. Dit is de belangrijkste oorzaak van de onderschrijding van het macrobudget met € 469.000(V). Mogelijk dat hier dus nog nabetalingen moeten volgen.

WMO

Sociale basisvoorzieningen € 163.000V

Door het ontbreken van personeel/capaciteit kon een deel van de plannen op het gebied van ondersteuning en waardering mantelzorgers niet worden uitgevoerd. Bovendien was een groot deel van het gereserveerde budget voor mantelzorg voor 'waardering mantelzorger'. Omdat we niet wisten hoeveel mensen daar gebruik van gingen maken hebben we te ruim begroot. (€ 80.000V).

De Grote Geer staat te koop, waardoor er minder onderhoud is gepleegd (€ 14.000 V)

Begin 2015 was het duidelijk dat Nieuwoord verkocht zou worden. De huurders zijn daarom vroegtijdig in andere accommodaties ondergebracht. Per 1 juni 2015 is het pand verkocht. De uitgaven (€ 34.000 V) wijken hierdoor af.

Diverse kleine verschillen tellen op tot € 35.000V.

Tweedelijns ondersteuning € 1.872.000 V

In 2015 is het aantal aanvragen voor huishoudelijke ondersteuning 1 aanzienlijk en voor 2 licht afgenomen. Bovendien is Houten overgegaan op een nieuwe manier van financieren, namelijk een vast budget per periode van 4 weken. (€ 237.000V)

Het restant van de door het Rijk ontvangen bedrag voor Huishoudelijke Hulp Toelage (bedoeld voor cliënten met een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning die extra uren willen inkopen voor bijvoorbeeld een grote schoonmaak) wordt gereserveerd voor 2016. Dit geeft een voordeel op de lasten (€ 248.000V).

Er zijn een aantal leveranciers die naast begeleiding ook huishoudelijke hulp leveren. Per abuis is in eerdere prognoses voor maatwerk ZIN (bij leveranciers die beide leveren) niet alleen de begeleiding maar ook de huishoudelijke hulp opgenomen. Daarnaast waren de uitgaven voor begeleiding ZIN gebaseerd op de gegevensoverdracht vanuit de AWBZ; die gegevens bleken niet altijd betrouwbaar. (€ 213.000 V).

Het verwachte resultaat bij begeleiding PGB is op basis van een bevoorschotting. De eindafrekening vindt plaats in juli 2016. Het begrote PGB-budget was gebaseerd op de gegevensoverdracht vanuit de AWBZ. In 2015 zijn alle PGB's herbeoordeeld. Daaruit bleek dat het merendeel van de PGB's onder de Wlz moesten vallen en niet onder de Wmo. Deze PGB's zijn overgeheveld naar de Wlz. (€ 531.000V).

De integratie uitkering Wmo heeft betrekking op de uitvoering van oude en nieuwe Wmo taken. Voor de nieuwe taken is de gemeente vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk. Op datzelfde moment is ook het Sociaal team van start gegaan. Omdat de uitvoering van deze taken nieuw is, is pas in de loop van 2015 een beter beeld ontstaan over aantallen cliënten en de vraag van de cliënten naar voorzieningen. Ook voor de cliënten was en is het zoeken naar de toeleiding naar Wmo-voorzieningen. Evenals voorgaande jaren is er binnen de integratie uitkering een overschot op het budget voor Wmo oude taken. Dit overschot wordt betrokken bij de invulling van de eerder door de raad vastgestelde 'te verwachte besparing (€ 500.000 in 2018) op Wmo-voorzieningen'.

Bovenstaande ontwikkelingen zijn de belangrijkste oorzaken van de onderschrijding van de integratie uitkering Wmo met € 623.000(V).

Diverse kleine verschillen tellen op tot € 20.000V.

Begeleiding naar werk

Tweedelijns ondersteuning € 401.000V

Per saldo zijn er minder fte's (WSW-ers) geplaatst bij UW holding, DMO Utrecht en overige UW-bedrijven dan waarvoor vergoeding ontvangen wordt via het participatiebudget (€ 299.000 V).

Voor 2015 en 2016 zijn afspraken gemaakt met UW-holding dat Houten bijdraagt in het exploitatie-tekort UW door een extra bijdrage van € 1.000 per geplaatste WSW-er. Het voordeel van € 91.000 ontstaat doordat naast het budget voor 2015, ook nog het budget 2014 gereserveerd was. Ook het budget 2015 bleek niet geheel nodig te zijn. (€ 91.000V)

Er is in 2015 geen advies bij derden ingewonnen, wat een voordeel van € 11.000 oplevert.

Overige lasten < € 75.000 € 60.000V

Verschil baten: nadeel € 410.000(9,0%)

WMO

Sociale basisvoorzieningen € 91.000N

Per 1 juni 2015 heeft van Houten& co de huur opgezegd van de Vuurtoren. Er zit tijdelijk een basisonderwijs met twee groepen. Dit levert aanzienlijk minder huurinkomsten op (€ 14.000N). De Peuterschool is uit de Grund vertrokken om zich dichterbij het onderwijs te vestigen (€ 19.000N). De Grote Geer staat te koop, er wordt nauwelijks meer verhuurd (€ 20.000N). Begin 2015 was het duidelijk dat Nieuwoord verkocht zou worden. De huurders zijn daarom vroegtijdig in andere accommodaties ondergebracht. Per 1 juni 2015 is het pand verkocht. De inkomsten (€ 35.000N). Diverse kleine verschillen tellen op tot € 3.000N.

Tweedelijs ondersteuning € 130.000N

Het restant van de door het Rijk ontvangen bedrag voor Huishoudelijke Hulp Toelage (bedoeld voor cliënten met een indicatie voor huishoudelijke ondersteuning die extra uren willen inkopen voor bijvoorbeeld een grote schoonmaak) wordt gereserveerd voor 2016. Dit geeft een nadeel op de baten (€ 248.000N).

In de meicirculaire is voor 2015 een incidentele ophoging van € 8 miljoen voor Utrecht en de regiogemeenten doorgevoerd voor beschermd wonen. Met de septembercirculaire is dit incidentele bedrag opgehoogd naar € 10 miljoen. Deze ophoging heeft een hogere bijdrage aan de gemeente Houten tot gevolg gehad (€ 94.000V).

Diverse kleine verschillen tellen op tot € 24.000V.

Eigen bijdragen € 92.000V

Het was lastig om vooraf in te schatten hoeveel extra eigen bijdrage de nieuwe maatwerkvoorziening begeleiding zou gaan opleveren. Vooralsnog hebben we op deze post de eigen bijdragen te laag geraamd. Echter bij toekomstig verwachte lagere uitgaven op huishoudelijke ondersteuning zullen ook de eigen bijdragen gaan afnemen.

Begeleiding naar werk

Tweedelijs ondersteuning € 310.000N

Het nadeel op de doeluitkering (WSW) is ontstaan doordat de begroting niet helemaal is aangepast tot het werkelijk beschikbaar gestelde participatiebudget 2015. (€ 101.000N)

De integratie-uitkering sociaal domein participatiewet is niet volledig uitgegeven in 2015. Het restant is via de balans gereserveerd voor eventuele extra uitgaven 2016 en verdere jaren. (€ 209.000N)

Overige baten < € 75.000 € 29.000V

Programma Vitaal

Verschil lasten: voordeel € 903.000(3,1%)

Participatiewet algemeen 217.000V

De lagere uitvoeringskosten door Werk & Inkomen Lekstroom (WIL) zijn ontstaan doordat Houten € 101.000 meer betaalde BTW kan declareren bij het BTW-compensatiefonds en doordat de uitvoeringskosten van de WIL in 2015 in totaliteit lager zijn, zodat onze bijdrage ook € 116.000 lager uitvalt. (€ 217.000 V).

Armoedebelief € 94.000V

Er is in 2015 geen extra beroep gedaan op de reguliere voorziening bijzondere bijstand. Daarnaast wordt de herijking van het Armoede- en schuldenbeleid begin 2016 afgerond. Met de herijking van het minimabeleid zal gekeken moeten worden naar een verruiming van de voorzieningen en de armoede en minimagrens die we als gemeente hanteren waardoor onze burgers meer aanspraak kunnen maken op deze middelen. Het begrote bedrag (na 2^e Berap 2015) voor de bijzondere bijstand/ minimabeleid is gebaseerd op de cijfers halfjaarprognose WIL. De daarin verwachte groei in de loop van het jaar werd iets te hoog ingeschat en kon neerwaarts bijgesteld worden. Dit resulteert in een totaal voordeel van € 94.000.

Binnensportaccommodaties PBA € 97.000V

Energie lasten zijn € 44.000 lager door de lage tarieven en lager verbruik(minder strenge winter). Ook is € 15.000 minder uitgegeven aan sportmaterialen dan gepland. Planning is gebaseerd op gemiddeld niveau 10 jaar. Lagere kapitaallasten € 14.000 door een lagere investering in de gymnastieklokaal bij de MFA Limes en diverse kleinere lagere kosten o.a. onderhoud door derden en schoonmaakkosten € 24.000 ook nog voor een voordeel.

Stelposten programma 1 € 179.000V

In de planning van 2015 voor het vierde kwartaal stond de herijking van armoedebeleid en minimabeleid. In 2015 hadden we vooral te kampen met veel dossiers waar achterstanden in waren. Er is prioriteit gegeven aan het inhalen van de achterstanden op deze dossiers. In de planning is herijking van het armoedebeleid doorgeschoven naar 2016. Bovendien is er sprake geweest van herverdeling van taken waardoor ook prioriteiten zijn gesteld. De stelposten intensivering armoede- en schuldenbeleid € 89.000 en bijzondere bijstand kwetsbare groepen € 85.000 zijn hierdoor niet ingezet en kunnen dus vrijvallen.

De stelpost uitvoeringskosten kosten a.g.v. wetsvoorstel vrijlating lijfrenteopbouw is zo laat beschikbaar gekomen (decembercirculaire 2015), waardoor dit geld niet meer specifiek voor dit doel kan worden ingezet en derhalve gezien gering bedrag € 5.000 (<€ 10.000) vrijvalt.

Saldo kostenplaatsen Projectbureau accommodaties(PBA), dienstverlening en Samenleving 172.000V

Gezien het verband, dat de saldi kostenplaatsen met elkaar hebben wordt de verklaring van het voordeel op de lasten in totaliteit voor alle kostenplaatsen in de paragraaf bedrijfsvoering nader toegelicht.

Overige lasten < € 75.000 € 144.000V

Verschil baten: voordeel € 128.000(1,3%)

Debiteurenbeheer/ IAU 2014 € 134.000V

- Debiteurenbeheer: Op basis van een analyse van de mate van oninbaarheid debiteuren WIL is gebleken dat het huidig gehanteerd percentage van 60% verhoogd moet worden naar 83%. Dit levert per saldo een nadeel op van € 545.000.

- IAU 2014: Dit betreft de over 2014 door het Rijk toegekende Individuele Aanvullende Uitkering. Voordeel € 679.000.

BBZ € 82.000V

Bijzondere Bijstand Zelfstandigen(BBZ) is een open einde regeling, welke door de gemeente Utrecht voor de WIL wordt uitgevoerd. Bij de prognose halfjaarcijfers WIL was de tendens van een hoger aantal uitkeringen BBZ nog niet waar te nemen. Doordat de BBZ door het Rijk voor 75% vergoed wordt, worden er ook meer inkomsten ontvangen.

Bijstandsverlening en inkomensvoorziening € 97.000V

De vaststelling van het definitief budget Gebundelde uitkering 2015 d.d. 30 oktober 2015 levert een voordeel op van € 97.000.

Bredeschool Houten Z-O € 69.000N

In de baten is rekening gehouden met inkomsten uit de plaatsing van de zonnepanelen bij MFA Limes. Deze zonnepanelen zijn echter niet geplaatst. (€ 18.000N)

De dotatie aan de voorziening groot onderhoud is voor de begroting 2016 en verder reeds verlaagd, hetgeen overeenkomt met de behoefte op grond van het meerjarenonderhoudsplan voor MFA Limes. Deze mutatie op de storting is gekoppeld aan de begroting voor de vergoeding voor gemeentelijke ruimten. Dit budget had eigenlijk verlaagd moeten worden. Dit heeft in 2015 tot een nadeel geleid (€ 45.000N). Overige niet gerealiseerde kleine lagere inkomsten zorgen nog voor een nadeel van € 6.000.

Overige baten < € 75.000 116.000N

Programma Duurzaam

Verschil lasten: voordeel € 47.000(0,1%)

Riolering € 144.000N

In afwachting van de uitwerking van een nieuwe Waterbeheers- en Rioleringsplan (WRP) heeft een tijdelijke verlenging van het oude plan met twee jaar(2014 en 2015) plaatsgevonden. Door vertraagde uitvoering van de woningplanning zijn middelen, welke gereserveerd waren om het hogere ambitieniveau afkoppeling regenwater te dekken nog niet benut. Dit levert een voordeel op van € 211.000. Een hogere storting in de voorzieningen levert een nadeel van € 355.000. Deze hogere storting wordt veroorzaakt door bovengenoemde lagere kosten, maar ook hogere opbrengsten in 2015.

Straatverlichting € 86.000V

In 2015 waren er minder schades door vandalisme en natuurverschijnselen € 8.000. Ook was rekening gehouden met werkzaamheden door derden € 15.000, die nu pas in 2016 worden uitgevoerd en vallen de energiekosten mee € 7.000 door lagere tarieven. Doordat een aantal oude kapitaalkredieten nog niet gereed gemeld waren, wordt hierover nog niet afgeschreven. Dit levert een voordeel van € 56.000 op. Dit positieve exploitatieresultaat 2015 op het product Straatverlichting wordt gestort in de bestemmingsreserve BOR.

Afvalinzameling € 79.000V

Kosten breng- en haalservice zijn € 92.000 voordeliger doordat onderhoud en reparatie van het afvalscheidingsstation en van de kringloopwinkel goedkoper uitvielen dan verwacht. Ook bleek de invloed van de nieuwe verbrandingsbelasting op de verwerkingstarieven van afval mee te vallen en omdat in 2014 minder GFT was afgevoerd dan begroot, heeft de gemeente in 2015 de teveel betaalde verwerkingskosten terug gekregen. Dit voordeel wordt gedeeltelijk teniet gedaan € 17.000 door een hoger bedrag aan kwijtscheldingen. Verschil nadeel € 4.000 betreft diverse kleine afwijkingen.

Vrijval stelpost Vinex/ Niet Vinex € 113.000V

De afbouw van Houten is vertraagd waardoor ook de overdrachten van het openbaar gebied van de grondexploitaties naar de algemene dienst en de bijbehorende beheerkosten achterblijven bij de verwachting. Dit levert dit voordeel op.

Overige lasten < € 75.000 € 87.000N

Verschil baten: voordeel € 138.000(0,4%)

Riolering € 144.000V

Als gevolg van een iets gunstiger economisch klimaat zijn er uiteindelijk onverwacht meer inkomsten € 72.000 vanuit de heffing gerealiseerd dan in augustus voorzien werd. Daarnaast is Houten opgetreden als penhouder bij een aantal activiteiten door Winnet (regionaal samenwerkingsverband in de afvalwaterketen). Hierdoor is er een inkomstenstroom € 51.000 ontstaan die niet voorzien was bij het opstellen van de tweede bestuursrapportage 2015. Ook is een opbrengst gerealiseerd van € 21.000 aan door te belasten eigen kosten gemeente aan aannemers, welke aan de riolering gewerkt hebben.

Overige baten < € 75.000 € 6.000N

Programma Bereikbaar

Verschil lasten: nadeel € 86.000(1,9%)

Overdrachten € 92.000N

In 2015 zijn meer overhoeken verkocht. Dit heeft geleid tot een grotere opbrengst. Daartegenover staan ook de meerkosten voor aanpassingen in de openbare ruimte. Een deel van deze laatste kosten is in 2015 nog niet gemaakt, maar zal alsnog in 2016 worden gemaakt. Op realisatiebasis is de meeropbrengst gestort in de voorziening BOR, conform afspraken in het college.

Overige lasten < € 75.000 € 6.000V

Verschil baten: voordeel € 123.000(16,3%)

Overdrachten € 89.000V

In 2015 zijn meer overhoeken verkocht onder andere voor de verbouwing van de opstandingskerk. Dit heeft geleid tot een grotere opbrengst dan voorzien.

Overige baten < € 75.000 € 34.000V

Programma Veilig

Verschil lasten: nadeel € 211.000(6,1%)

Crisisbeheersing € 169.000N

Voor de crisishulpverlening van de vluchtelingen in de sporthal zijn in 2015 geen uitgaven geraamd. Buiten de ambtelijke inzet is hiervoor wel € 169.000 uitgegeven.

Overige lasten < € 75.000 € 42.000N

Verschil baten: voordeel € 221.000(65,2%)

Crisisbeheersing € 230.000V

Voor de crisishulpverlening van de vluchtelingen in de sporthal zijn in 2015 geen inkomsten geraamd. Uiteindelijk is hiervoor van het COA € 230.000 ontvangen. Omdat bij de kosten geen ambtelijke inzet kon worden verantwoord is gekozen om het surplus te storten in de bestemmingsreserve organisatieontwikkeling. Dit dient ter compensatie van achterstand in werkzaamheden.

Overige baten < € 75.000 € 9.000N

Programma Betrokken

Verschil lasten: voordeel € 132.000(2,0%)

Saldo kostenplaatsen Gemeentesecretaris en directie, dienstverlening en interne dienstverlening 117.000V

Gezien het verband, dat de saldi kostenplaatsen met elkaar hebben wordt de verklaring van het voordeel op de lasten in totaliteit voor alle kostenplaatsen in de paragraaf bedrijfsvoering nader toegelicht.

Overige lasten < € 75.000 € 15.000V

Verschil baten: voordeel € 70.000(9,0%)

Overige baten < € 75.000 € 70.000V

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Verschil lasten: nadeel € 1.536.000

Saldo kostenplaatsen algemeen 659.000V

Gezien het verband, dat de saldi kostenplaatsen met elkaar hebben wordt de verklaring van het voordeel op de lasten in totaliteit voor alle kostenplaatsen in de paragraaf bedrijfsvoering nader toegelicht.

Algemene baten en lasten € 2.131.000N

De storting in de voorziening verliesgevend complex Vinex (een hoger nadelig resultaat uit de herziening grondexploitaties februari 2016) ten laste van de algemene bekleemde reserve verloopt via de algemene baten en lasten € 109.000. Ook de vorming van de nieuwe voorziening "Gevolgen garantiestelling Heemstede" ten laste van de algemene bekleemde reserve verloopt via de algemene baten en lasten € 2.000.000. Daarnaast betreft een ophoging van de voorziening dubieuze debiteuren/ dubieuze belastingvorderingen met € 21.000 o.a. door diverse faillissementen en op basis de prognose BghU 2015 en € 1.000 diverse kleine afboekingsverschillen.

Overige lasten < € 75.000 € 64.000N

Verschil baten: voordeel € 491.000

Lokale heffingen € 100.000V

Er is sprake van een meeropbrengst ozb gebruikers en eigenaren. Deze opbrengst is een prognose van de BghU waarbij rekening is gehouden met nog af te handelen bezwaarschriften. Het grootste deel van de bezwaarschriften is afgehandeld, waarvan een gedeelte van de bezwaarschriften heeft geresulteerd in waarde bijstellingen en daarmee in een aanpassing/vermindering van de ozb-aanslag. Pas na verwerking van alle bezwaarschriften is de opbrengst definitief. Het effect van de bezwaarschriften op de opbrengst is positiever dan de aannames hierover bij de tariefbepaling 2015. Dit resulteert in een hogere opbrengst.

Algemene uitkering € 273.000V

Het betreft afrekeningen 2013 € 91.000 en 2014 (- € 14.000). Dit wordt voor deze jaren veroorzaakt door een lagere korting op AU door lagere WOZ waarde 2013 en het definitief worden van de maatstaven oeverlengte en landoppervlak, lage inkomens. Het uitkeringsjaar 2015 wordt positief beïnvloed door de decembercirculaire € 196.000. Ook hier betreft het een bijstelling van de maatstaf lage inkomens. Daarnaast een bijstelling van het aantal bijstandsgerechtigden en ook de toekenning van 1 uitkeringspunt.

Overige baten < € 75.000 € 118.000V

Mutaties reserves alle programma's

Verschil lasten: nadeel € 4.367.000

Storting bestemmingsreserve programma Transitie in Samenhang € 2.730.000N

De raad heeft bij de perspectiefnota 2014 besloten om de beschikbare en toekomstige budgetten voor transitie tijdens de voorbereidings- en implementatiefase uit te zonderen van extra ombuigingen en als een samenhangend geheel te beschouwen".

De belangrijkste uitgangspunten hierbij zijn:

- de beschikbare en toekomstige budgetten voor de transitie worden tijdens de voorbereidings- en implementatiefase (2014) uitgezonderd van extra ombuigingen;
- een nader vast te stellen percentage van de door het Rijk over te dragen budgetten wordt gereserveerd voor bedrijfsvoeringskosten (inclusief benodigde formatie);
- tijdens de uitvoeringsfase (2015) van de transitie moeten de inhoudelijke keuzes passen binnen de beschikbare budgetten.

In het productenraming 2015 is bepaald, welke budgetten voor 2015 tussen de "hekken" te plaatsen. In 2015 betreft het de storting van het positieve saldo van deze budgetten tussen de hekken in de bestemmingsreserve Programma Transitie in Samenhang.

Storting bestemmingsreserve organisatieontwikkeling € 335.000N

Dit betreft niet begrote storting in: Inhuur personeel tussen de hekken niet t.l.v. flankerend beleid € 288.000 en inzet personeel Staf t.b.v. ICT sociaal team € 46.000.

Storting bestemmingsreserve WWB inkomensdeel € 679.000N

Niet begrote storting van de ontvangen Individuele Aanvullende Uitkering (IAU) 2014 t.b.v. tegenvallers te verstekken bijstandsuitkeringen rondom vluchtelingenvraagstuk(statushouders).

Storting Bestemmingsreserve BOR € 87.000N

Betreft het storten van het positieve exploitatieresultaat 2015 van het product Straatverlichting. Een deel van de verlichtingswerkzaamheden zijn afhankelijk van de bouwactiviteiten in de Vinex gebied. Deze zijn vertraagd waardoor kosten niet gemaakt zijn. Er is nog niet aan te geven wanneer de bouw activiteiten wel zullen plaats vinden.

Storting bestemmingsreserve organisatieontwikkeling € 51.000N

Storting t.b.v. inzet eigen personeel in de Noodopvang Vluchtelingen. Dit dient ter compensatie van achterstand in werkzaamheden.

Storting reserve organisatieontwikkeling € 282.000N, reserve ICT Werk en Inkomen Lekstroom € 91.000N en reserve ICT RUD € 114.000N

Deze hogere uitgaven worden veroorzaakt door de niet begrote storting € 282.000 in de bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling. Deze kan niet begroot worden omdat deze bepaald door het verschil van de werkelijke personeelskosten en het begrote bedrag € 264.000 en inzet personeel Staf t.b.v. Backoffice.Lekstroom (RBL) € 18.000. Daarnaast wordt het positief saldo 2015 kostenplaats ICT WIL € 91.000 en RUD € 114.000 respectievelijk naar de Bestemmingsreserve ICT Werk en Inkomen Lekstroom en Bestemmingsreserve ICT RUD geboekt.

Verschil baten: voordeel € 2.024.000

Onttrekking algemene bekleemde reserve € 2.109.000V

Het betreft de beschikbaar gestelde middelen € 109.000 benodigd voor de storting in een voorziening verliesgevend complex Vinex (een hoger nadelig resultaat uit de herziening grondexploitaties februari 2016).) Daarnaast betreft het de beschikbaar gestelde middelen € 2.000.000 benodigd voor de vorming van de nieuwe voorziening "Gevolgen garantiestelling Heemstede".

Onttrekking bestemmingsreserve Toekomstfonds € 45.000N

De start van een young potential in het kader van Duurzaamheid was in 2015 al voorzien, maar is nog niet gerealiseerd. De werving loopt in 2016 nog. Onttrekking vanuit de bestemmingsreserve van €45.000 was nog niet noodzakelijk.

Onttrekking bestemmingsreserve BOR € 25.000N

De kredieten openbare verlichting 2013 zijn nog niet gebruikt. Deze werkzaamheden zijn vertraagd omdat deze afhankelijk zijn van de bouwactiviteiten in de Vinex gebied. Hierdoor zijn de kosten niet gemaakt en is de onttrekking t.b.v. de kapitaallasten van deze kredieten nog niet nodig.

Onttrekking bestemmingsreserve initieel onderhoud openbare ruimte € 20.000N

In het kader van het jaarplan BOR zijn de kosten voor de reconstructie bomen meegevallen en €20.000 goedkoper uitgevallen.

Onttrekking bestemmingsreserve ruiming explosieven € 5.000V

Een hogere onttrekking van € 5.000 uit de reserve ruiming explosieven i.v.m. hogere kosten explosieven Fort Lunet aan de Snel, ruimen munitie.

Wet normalisering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector

2015								
Gegevens openbaarmakingsverplichting								
Naam	Functie(s)	Totaal bezoldiging	de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen;	de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;	de duur en omvang van het dienstverband in het boekjaar;	de in het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband;	de naam en functie of functies die tijdens het dienstverband zijn bekleed;	het jaar waarin het dienstverband is geëindigd.
H.S. den Bieman	Directeur/ gemeentesecretaris	104.169		14.851	gehele jaar 36 uur			
W. van Zanen	Griffier	63.969		9.295	gehele jaar 32 uur			
2014								
Gegevens openbaarmakingsverplichting								
Naam	Functie(s)	Totaal bezoldiging	de belastbare vaste en variabele onkostenvergoedingen;	de voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn;	de duur en omvang van het dienstverband in het boekjaar;	de in het boekjaar verrichte uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband;	de naam en functie of functies die tijdens het dienstverband zijn bekleed;	het jaar waarin het dienstverband is geëindigd.
H.S. den Bieman	Directeur/ gemeentesecretaris	102.493	0	17.145	gehele jaar 36 uur			
J.G.S. Pijnenborg	Griffier	30.693	4	7.079	1-1-2014 tot 9-5-2014 36 uur			

Incidentele Baten en lasten

Uitgangspunten:

* In het overzicht zijn alleen posten van materiële betekenis opgenomen (minimaal € 25.000,--)

* Posten worden als incidenteel aangemerkt indien er sprake is van éénmalige baten en lasten zonder structurele doorwerking en / of structureel karakter

* Posten die, conform raadsbesluit, rechtstreeks in mindering zijn gebracht op de algemene middelen reserves zijn meegenomen

(Deel) programma	Omschrijving	Bedrag
		€
Lasten		
0. Programma Sociaal Domein		
<i>Deelprogramma</i>	<i>Jeugd en passend onderwijs</i>	
	- Project extra contactmomenten voor adolescenten GGDrU	41.900
<i>Deelprogramma</i>	<i>WMO</i>	
	- Afboeking boekwaarde Nieuwoord i.v.m. verkoop	246.670
	- Project buurtbemiddeling	45.000
<i>Programmabrede kosten</i>		
	- Storting 2015 positieve saldo budgetten tussen de hekken in de bestemmingsreserve Programma Transitie in Samenhang	2.730.116
	- Storting 2015 bestemmingsreserve organisatie-ontwikkeling Inzet personeel sociaal Domein en Staf ICT sociaal team	335.611
Totaal Programma Sociaal Domein		3.399.297
1. Programma Vitaal		
<i>Deelprogramma</i>	<i>Onderwijs</i>	
	- Geen afschrijvingslasten meer door afstoten schoolgebouwen(Rank en Mozaiek) naar grondexploitaties	-35.400
<i>Deelprogramma</i>	<i>Kunst, cultuur en Sport</i>	
	- Exploitatiekosten(zowel kosten al opbrengsten) voor Den Oord weer bijgeraamd vanwege vertraging realisatie nieuwe handbalhal	39.000
	- Doorschuiven kapitaalkrediet Bijdrage gymbenodigdheden Sportcentrum Houten	-34.200
<i>Programmabrede kosten</i>		
	- Storting 2015 bestemmingsreserve WWB inkomensdeel van de in 2015 ontvangen IAU 2014.	678.700
Totaal Programma Vitaal		648.100

(Deel) programma Omschrijving		Bedrag
		€
Lasten		
2. Programma Duurzaam		
<i>Deelprogramma leefomgeving</i>		
	- Geen kapitaallasten door het nog niet afsluiten krediet straatverlichting 2013	-25.600
	- Bestrijding vederkruid in samenwerking Hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden (HDSR)	45.000
<i>Deelprogramma gebiedsinrichting</i>		
	- Advieskosten voor een onderzoek evaluatie Windmolenpark	58.600
Totaal Programma Duurzaam		78.000
4. Programma Veilig		
<i>Deelprogramma Fysieke veiligheid</i>		
	- Restitutie 2014 Veiligheidsregio Utrecht (VRU) omdat de VRU minder uitgegeven had dan begroot.	-95.400
Totaal Programma Veilig		-95.400
5. Programma Betrokken		
<i>Deelprogramma Politiek en bestuur</i>		
	- Geen voormalige bestuurders hoeven gebruik te maken van wachtgeldregeling	-100.000
<i>Programma brede kosten</i>		
	- Storting 2015 bestemmingsreserve organisatie-ontwikkeling Inzet eigen personeel Noodopvang Vluchtelingen achterstand werkzaamheden	50.600
Totaal Programma Betrokken		-49.400
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		
	- Financieringsresultaat: Lagere rentekosten financieringsmiddelen kort	-346.100
	- Vorming van de voorziening "Gevolgen garantiestelling Heemstede"	2.000.000
	- Storting in voorziening verliesgevend complex Vinex (nadelig resultaat herziening grondexploitatie)	108.984
	- Storting 2015 bestemmingsreserve organisatie-ontwikkeling bepaalt door het verschil van de werkelijke personeelskosten en het begrote bedrag.	264.000
	- Storting 2015 bestemmingsreserve organisatie-ontwikkeling Inzet personeel Staf ICT backoffice Lekstroom	18.400
	- Reservering/ afwikkeling dubieuze (belasting)debiteuren 2015	89.600
	- Minder kapitaallasten door doorschuiven vervangingsinvesteringen 2015 diverse kostenplaatsen	-38.300
	- Afboeking taakstelling organisatie, bedrijfsvoering en huisvesting	350.000
	- Eenmalige uitkering salarissen op basis van pensioenakkoord 2014	97.000
Totaal algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		2.543.584
Totaal incidentel lasten		6.524.181

(Deel) programma	Omschrijving	Bedrag
		€
Baten		
0. Programma Sociaal Domein		
<i>Deelprogramma WMO</i>		
	- Verkoop scc Nieuw oord	488.100
	- Project buurtbemiddeling	20.100
Totaal Programma Sociaal Domein		508.200
1. Programma Vitaal		
<i>Deelprogramma Sociale participatie</i>		
	- Ontvangen individuele aanvullende uitkering(IAU) 2014	678.700
	- Netto mutatie debiteuren WIL, bestaande uit verhoging debiteurensaldo en verhoging voorziening dubieuze debiteuren	-556.100
Totaal Programma Vitaal		122.600
2. Programma Duurzaam		
<i>Deelprogramma gebiedsinrichting</i>		
	- Hogere leges omgevingsvergunningen	560.900
Totaal Programma Duurzaam		560.900
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		
	- Bijdrage uit algemene beklemd reserve vorming voorziening "Gevolgen garantiestelling Heemstede"	2.000.000
	- Bijdrage uit algemene beklemd reserve storting voorziening verliesgevend complex Vinex (nadelig resultaat herziening grondexploitatie)	108.984
	- Meer algemene uitkering als gevolg van afrekeningen 2013 en 2014	84.200
	- Algemene uitkering(AU): Inzet 2015 vooruitontvangen gelden Nationaal Uitvoeringsprogramma e-Overheid (NUP) 2011 t.m. 2014	349.200
	- Inzet bestemmingsreserve Organisatie-ontwikkeling t.b.v. dekking flankerend personeelsbeleid	228.400
	- Inzet bestemmingsreserve economische crisis negatief begrotingssaldo 2015	1.400.000
	- Inzet bestemmingsreserve economische crisis ten behoeve lagere algemene uitkering/ opbrengsten OZB	250.000
	- Toekenning vermindering waarde bezwaren OZB diverse belastingplichtigen 2011 tm 2014	-87.800
	- Diverse algemene baten: inruil machines, terugontvangen BCF automatiseringsprojecten uitgevoerd door VNG(gekort op Algem uitk.) en afrondingsverschillen	44.900
Totaal algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien		4.377.884
Totaal incidentel baten		5.569.584
Totaal incidentel baten en lasten		-954.597

Overzicht van beoogde structurele dotaties en onttrekkingen aan reserves

OVERZICHT VAN BEOOGDE STRUCTURELE DOTATIES EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVES 2015						
(Deel) programma	Omschrijving	Werkelijk 2015	Begroot 2016	Begroot 2017	Begroot 2018	Begroot 2019
		€	€	€	€	€
Lasten(Dotaties)						
2. Programma Duurzaam						
<i>Programmabrede kosten</i>						
	- Jaarlijkse storting in bestemmingsreserve archeologiebeleid	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal Programma Duurzaam		15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal lasten(dotaties)		15.000	15.000	15.000	15.000	15.000
Baten(Onttrekkingen)						
1. Programma Vitaal						
<i>Programmabrede kosten</i>						
	- Jaarlijkse bijdrage in lasten afschrijvingskosten Theater uit bestemmingsreserve afschrijving extra krediet Cultuurcentrum	29.375	29.375	29.375	29.375	29.375
Totaal Programma Vitaal		29.375	29.375	29.375	29.375	29.375
3. Programma Bereikbaar						
<i>Programmabrede kosten</i>						
	- Jaarlijkse bijdrage in onderhoudskosten geluidsschermen uit bestemmingsreserve initieel onderhoud openbare ruimte	2.750	2.750	2.750	2.750	2.750
Totaal Programma Bereikbaar		2.750	2.750	2.750	2.750	2.750
Totaal baten(onttrekkingen)		32.125	32.125	32.125	32.125	32.125
Totaal baten(onttrekkingen) en lasten(dotaties)		17.125	17.125	17.125	17.125	17.125

SISA

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2015 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 11 januari 2016 DEFINITIEF							
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2015 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijk onderwijsachterstanden beleid 2011-2014 Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04	
			€ 179.367			€ 4.288	
OCW	D11	Wet participatiebudget 2014 - overgangrecht 2015 reservingsregeling deel educatie Wet participatiebudget Gemeenten	Besteding in 2015 van OCW- gelded educatie binnen de grenzen van de reservingsregeling.	Baten in 2015 van OCW- gelded educatie binnen de grenzen van de reservingsregeling.			
			Aard controle R Indicatornummer: D11 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D11 / 02			
			€ 0	€ 0			
I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen	Overige bestedingen (jaar T)	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05
			1 MNBB21	€ 122.465	€ 23.693		
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10
			1 MNBB21	€ 202.371	€ 32.116		Nee

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeent edeel 2015 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee			
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09			
			€ 0	€ 0				
SZW	G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2014 Besluit	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 06
			1 60321 Houten	€ 87.563	€ 44.800	€ 26.548	€ 8.605	€ 19.193
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01 In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3A / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 08	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 09	Aard controle R Indicatornummer: G3A / 10		
			1 60321 Houten	€ 0	€ 0	€ 0		
SZW	G5A	Wet Participatiebudget (WPB)_totaal 2014 Wet participatiebudget (WPB) Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoorden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T- 1) regeling G5B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G5)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) participatiebudget	Waarvan besteding (jaar T-1) van educatie bij roc's	Baten (jaar T-1) (niet-Rijk) participatiebudget	Waarvan baten (jaar T-1) van educatie bij roc's	Reservering besteding van educatie bij roc's in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G5A / 01	Aard controle R Indicatornummer: G5A / 02	Aard controle R Indicatornummer: G5A / 03	Aard controle R Indicatornummer: G5A / 04	Aard controle R Indicatornummer: G5A / 05	Aard controle R Indicatornummer: G5A / 06
			1 60321 Houten	€ 229.626	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

Controleverklaring

